

KALENDAR

NAJSZVETESEGA SZRCA JEZUSOVOGA

Na presztopno leto 1912.

Z dovoljenjom szombatelszke visesnje cerkvene oblaszti.

IX. LETNI TECSAJ.

Martin Jozsef Kocsis

VSZA PRAVICA ZADRZSANA.

Cena 60 filerov.

1221/1912

Na szvetlo dan od szombatelszke cerkvene stamparije.

LAST ZGOD. DRUSTVA

1023

SZOMBATHELY
EGYHÁZMEGYEI KÖNYVNYOMDA.

Januar

31 dnevov

ma.

Szeesen.

1-ga je den 8 v.
27 m. dugi; do
konca meszeca zra-
szte 58 m.

Den	Dnevnik szvetnikov	☉ hod	Szunca izhod v. m.	Szunca zahod v. m.	Meszeca izhod v. m.	Meszeca zahod v. m.
1	Pondel. Novo leto. Obrez. Jez.		7 50	4 17	pop.	predp
2	Tork Makar apat		50	18	1 53	5 32
3	Szreda Genovefa dev.		49	18	2 45	6 55
4	Csetrtek Titusz püsp.		49	19	3 54	8 7
5	Petek Teleszfor p. m.		49	20	5 17	9 2
6	Szobota Szveti tre Krali		49	22	6 45	9 40

1. Kda bi Jezus dvanajset let sztar bio. Luk. II. 42-52.

7	Nedela I. po treh Krala		7 48	4 23	8 12	10 9
8	Pondelek Szeverin ap.		48	24	9 35	10 31
9	Tork Julian m.		48	25	10 51	10 50
10	Szreda Vilmos		48	26	predp	11 6
11	Csetrtek Higin p. m.		47	27	12 5	11 23
12	Petek Tacian p.		47	29	1 17	11 39
13	Szobota 40 vojakov		47	30	2 28	11 58

2. Szvatba je vesinjena v Kani. Jan. II. 1-11.

14	Nedela II. Najszv. Ime Jezusovo		7 46	4 32	3 39	pop.
15	Pondelek Pavel püscs.		45	33	4 48	12 51
16	Tork Marcel püsp. m.		45	34	5 53	1 27
17	Szreda Anton apat püscs.		44	35	6 61	2 15
18	Csetrtek Priszka dev.		43	36	7 40	3 12
19	Petek Kanut kral m.		42	38	8 18	4 16
20	Szobota Fabjan i Szebasztjan		41	39	8 47	5 24

3. Gobavi proszi: Goszpodne, esi scses, lahko me ocsisztis. VIII. 1-3. Mataj.

21	Nedela III. po treh Kralih		7 41	4 40	9 10	6 35
22	Pondelek Vince m.		40	42	9 29	7 44
23	Tork Janos od almostva		40	44	9 46	8 53
24	Szreda Timotej p.		39	45	10 1	10 2
25	Csetrtek Szpreobrnitev Pavla		38	47	10 17	11 13
26	Petek Polikarp v. m.		37	48	10 32	predp
27	Szobota Janos Zlatovusztni		36	50	10 51	12 27

4. Veliko gibanje je posztanolo na morji. Mataj. VIII. 23-27.

28	Nedela IV. po treh Kralih		7 34	4 51	11 14	1 45
29	Pondelek Ferenc Szalezki		33	53	11 45	3 6
30	Tork Martina dev.		32	54	pop.	4 28
31	Szreda Peter Nolask. szp.		31	56	1 26	5 43

Izraelszki kalendar.

5672. leto.

Jan. 1. Tebeth 11.
Jan. 6. Tebeth 16. S. Va-
jekhi
Jan. 13. Tebeth 23 S. Se-
moth
Jan. 20. Sebat 1. S. Vaera
Ros Khodes.
Jan. 27. Sebat 2. S. Be.

Szpremeni meszeca.

☉ Pun 4-ga ob 2 v.
29 m. popold.
☽ Zadnji krajec 11-ga
ob 8 v. 43 m. predp.
☽ Mlad 19-ga ob 12
v. 10 m. popoldne.
☽ Prvi krajec 27-ga
ob 9 v. 51 m. pred-
poldne.

Vremen

po Herscheli:

Zacetek premenljiv, 4-11
vedrno, toplo, od 11-ga do
konca mrzlo, doszta snega.

Zlati tanacs:

Novo leto zacnes, po
novi sze i vu dusi. To leto
ti zna szlednje biti Grozo-
vitno bi bilo z grehsvov
dusov vu roke Boga szpad-
noti.

Den	Z a p i s z n i k	Dohodki		Sztroski	
		kor.	fill.	kor.	fill.

Pravilo sztaroga kmeta za januar:

Vedno novo leto
Da nam dobro zsetvo.

Pavlov veter
Je ne dober.

Csi je toplo v Januari,
Szprotoletje sze pokvari.

Februar

—
29 dnevov
—
ma.

Szüisec.

1 ga je den 9 v.
28 m. dugi, do
konca meszeca zra-
szte 1 v. 28 m.

Den	Dnevník szvetnikov	☾ hod	Szunca izhod v. m.	Szunca zahod v. m.	Meszeca izhod v. m.	Meszeca zahod v. m.
1	Csetrtek	Ignacij p. m.	7 29	4 57	2 42	6 45
2	Petek	Szvecsnica	28	59	4 8	7 31
3	Szobota	Balas p. m.	27	5 00	5 38	8 6
5. Od delavcov vu vinogradi. Mataj XX. 1—16.						
4	Nedela	I. pred pepelnicov	7 25	5 2	7 5	8 32
5 ^o	Pondelek	Agata dev. m.	24	4	8 27	8 52
6	Tork	Dora dev. m.	23	6	9 45	9 10
7	Szreda	Romuald apat	21	7	11 00.	9 26
8	Csetrtek	Mat. Janos szpov.	20	8	predp	9 43
9	Petek	Cirill Alekszandr.	19	10	12 14	10 1
10	Szobota	Szkolasztika	17	12	1 27	10 23
6. Prilika od szejacsa i szemena. Luk. VIII. 4—15.						
11	Nedela	II. pred pepelnicov	7 16	5 13	2 49	10 51
12	Pondelek	Eulalia dev.	14	14	3 47	11 24
13	Tork	Katarena od Riesi	12	16	4 47	pop.
14	Szreda	Balentin duhovnik	11	17	5 38	1 2
15	Csetrtek	Fausztin i Jovita	9	19	6 18	2 5
16	Petek	Juliana dev. m.	7	21	6.50	3 14
17	Szobota	Donat m.	6	22	7 16	4 24
7. Jezus ozdravi szlepoga. Luk. XVIII. 31—41.						
18	Nedela	III. pred pepelnicov	7 4	5 24	7 36	5 34
19	Pondelek	Konrad szpov.	2	26	7 53	6 43
20	Tork	Eleuterij p.	0	27	8 9	7 54
21	Szreda	Pepelnica	6 59	29	8 23	9 4
22	Csetrtek	Szol sz. Petra	58	30	8 38	10 19
23	Petek	Peter Damj. püsp.	56	31	8 56	11 34
24	Szobota	Presztopni den	54	33	9 17	predp
8. Hüdi düh szküsava Jezusa. Mataj. IV. 1—11.						
25	Nedela	I. posztna	6 52	5 35	9 44	12 53
26	Pondelek	Margeta	50	37	10 20	2 12
27	Tork	Alexander p.	48	38	11 10	3 28
28	Szreda	Leand Kvatri	46	40	popol	4 33
29	Csetrtek	Roman ap.	45	41	1 37	5 24

Izraelszki kalendar.

5672.

Febr. 3. Seb. 15. S. Besa-
lakh Fák ünnepe.
Febr. 10. Seb. 22. S. Jithro.
Febr. 17. Seb. S. Mispatim
Sa. Sekalim.
Febr. 18. Ros Khodes
Febr. 19. Adar 1. Ros
Khodes
Febr. 24. Adar 6. S. The-
ruma.
Febr. 29. Adar 11. Eszter
böjje.

Szpremeni meszeca.

☾ Pun 3-ga ob 12 v.
58 m. predp.
☾ Zadnji krajec 10-ga
ob 1 v. 50 m. predp.
☾ Mlad 18-ga ob 6 v.
44 m. predp.
☾ Prvi krajec 25-ga
ob 8 v. 26 m. popold.

Vremen

po Herscheli :

1—8 mrzlo, doszta sznega
i dezsa, 18—25 veter, viher;
od 25-ga do konca szneg
pa dezsa.

Zlati tanacs :

Fasenszki dnevi szo, pazi,
da vu njih i tu sze ne zmot-
tis i neduznszotis ne zgu-
bis. Vsze veszelje mine i
szamo zsaloszt i nezado-
volnoszt za szebom sztavi.

Den	Z a p i s z n i k	Dohodki		Sztroski	
		kor.	fill.	kor.	fill.

Pravilo sztaroga kmeta za februar :

Topla Szvecsnica

Szneg, mraz prinesze.

Mrzla Szvecsnica

Oba odzsene.

Matjas esi ne najde leda,

Ga napravi, telko gleda.

Marc

—
31 dnevov
—
ma.

Malitraven.

1-ga je den 10 v. 59 m. dugi; do konca meszeca zraszte 1 v. 44 m. 20-ga ob polnocsi zacsetek szprotol-tetja.

Den	Dnevnik szvetnikov	C	hod	Szunca izhod v. m.	Szunca zahod v. m.	Meszeca izhod v. m.	Meszeca zahod v. m.
1	Petek	Albin	††	6 43	5 42	3 4	6 1
2	Szobota	Szimplicij papa	†	41	44	4 31	6 30
9. Vzeo je Jezus sz sehom Petra i Janosa i Jakoba i preobrazo sze je. Mataj VIII. 1—9.							
3	Nedela	II. posztna	☉	6 39	5 45	5 54	6 53
4	Pondelek	Kasimir szp.	†	37	47	7 16	7 12
5	Tork	Euzebij m.	†	35	49	8 35	7 29
6	Szreda	Koleta dev.	†	33	50	9 52	7 46
7	Csetrtek	Tomas Akvit.	†	31	51	11 7	8 4
8	Petek	Janos od Boga	††	29	54	predp	8 24
9	Szobota	Franciska Rimszka	††	27	55	12 22	8 49

10. Jezus izzsene vraga iz nemoga. Luk. XI. 14—28.

10	Nedela	III. posztna	☉	6 25	5 56	1 33	9 21
11	Pondelek	Heraklij	†	23	58	2 49	10 2
12	Tork	Gregor papa	†	21	59	3 34	10 52
13	Szreda	Rozina	†	19	6 0	4 18	11 52
14	Csetrtek	Matilda kralica	†	17	2	4 53	popol.
15	Petek	Longin m.	††	15	3	5 20	2 9
16	Szobota	Heribert p.	†	13	5	5 41	3 19

11. Jezus nahrani 5 jezero moskov. Jan. VI. 1—15.

17	Nedela	IV. posztna	☉	6 11	6 6	5 59	4 30
18	Pondelek	Ciril Jeruzalemszki	†	9	8	6 15	5 41
19	Tork	Jozsef, hranitel Jez.	†	7	9	6 30	6 52
20	Szreda	Joakim	†	5	11	6 46	8 5
21	Csetrtek	Benedik apat	†	3	12	7 2	9 22
22	Petek	Katarena dovica	††	1	13	7 22	10 41
23	Szobota	Viktorijan	†	5 59	15	7 46	predp

12. Pravo je Jezus vnozsin: Sto iz vasz pokara me greha? Jan. VIII. 46—59.

24	Nedela	V. posztna (csarna)	☉	5 57	6 17	8 20	12 1
25	Pondel.	Ceplena Marija	†	55	18	9 4	1 18
26	Tork	Emanuel mantrnik	†	53	19	10 5	2 27
27	Szreda	Janos Damaszki	†	51	21	11 18	3 21
28	Csetrtek	Janos Kapisztranszki	†	49	23	délu.	4 2
29	Petek	Marija 7 zsaloszt	††	47	24	2 6	4 32
30	Szobota	Angela. Kvirin.	†	45	25	4 30	4 56

13. Kda bi sze Jezus priblizsavao, vnozsina preszterala gvant na pot. Mataj XXI. 1—9.

31	Nedela	VI. posztan (cvetna)	☉	5 43	6 26	5 50	5 51
----	--------	----------------------	---	------	------	------	------

Izraelszki kalendar.

5672. Ieto.

Marc. 2. Adar 13. S. Thezave Sab. Szahor.
Marc. 3. Adar. 4. Purim.
Marc. 4. Adar. 15. Susan-Purim.
Marc. 9. Adar. 20. S. Khi Thiza Sab. Parah.
Marc. 16. Adar 27. S. Vaj-jakhel. Pekude Sab. Hakhodes.
Marc. 19. Nizan 1. Ros Kk.
Marc. 23. Nizan 5. S. Vaj.
Marc. 30. Nizan 12. S. Zav. Sab. Hagadol.

Szpremeni meszeca.

☉ Pun 3-ga ob 11 v. 42 m. predp.
☾ Zadnji krajec 10-ga ob 8 v. 55 m. popol.
☉ Mlad 18-ga ob 11 v. 8 m. pop.
☾ Prvi krajec 26-ga ob 4 v. 2 m. predp.

Vremen

po Herscheli:

Zacsetek mrzel z velkim vetrom; 10—18 poleg szevra vedrno, mrzlo, csi pa jug pise, dezs; 18—26 vedrno, mrzlo; konec moker.

Zlati tanacs:

Posztni csasz je, poleg zapovedi cerkvene vzemi vuzemszka szvesztva. Delaj pokoro, ocsiszt szzi duso.

Den	Z a p i s z n i k	Dohodki		Sztroski	
		kor.	fill.	kor.	fill.

Pravilo sztaroga kmeta za mar:

Vaprihi sze ovce v ovesarno zaprejo, Kakse na den Mantrnikov je vreme, Toplo nam je szprotoletje, Csi marcija one po pasi blejejo. Takse nam stirdeszet dnij nepobegne. Csi prav prido goszke divje.

April

30 dnevov
ma

Velki traven.

1-ga je den 12 v.
48 m. dugi; do
konca 1 v. 35 m.
zraszte.

Den	Dnevnik szvetnikov	☾ hod	Szunca izhod v. m.	Szunca zahod v. m.	Meszeca izhod v. m.	Meszeca zahod v. m.	Izraelszki kalendar. 5672.
1	Pondelek	Hugon püspek	5 41	6 28	predp	5 32	Apr. 2. Nizan, 15. Passzah 1. n.
2	Tork	Franciskus Paulanszki	39	29	6 9	5 49	Apr. 3. Nizan, 16. Paszszah 2. n.
3	Szreda	Rihard püspek	37	30	7 27	6 26	Apr. 6. Nizan 19. Sab.
4	Csetrtek	Velki Csetrtek	35	32	8 44	6 5	Apr. 8. Nizan 21 Passzah 7 n.
5	Petek	Velki Petek	33	34	10 00	6 48	Apr. 9. Nizan 22. Paszszah 8. n.
6	Szobota	Velka Szobota	31	35	11 14	7 17	Apr. 13. Nizan 26. S. Semini 1 P.
14. Jezus vsztane od mrtvih. Marko XVI. 1-7.							
8	Nedela	Vuzem. Gorisztanenja I.	5 29	6 36	12 24	7 55	Apr. 17. Nizan 30. Ros Khodes.
7	Pondel.	Vuzemszki Pondelek	27	38	1 24	8 42	Apr. 18. Ijar 1. Ros Khod.
9	Tork	Demeter m.	25	39	2 14	9 38	Apr. 19. Ijar 2. Mezora 2. p.
10	Szreda	Ezehijel prorok	23	40	2 53	10 43	Apr. 20. Ijar 10. S. Thaszria.
11	Csetrtek	Leo papa	29	42	3 22	11 52	Apr. 22. Ijar 5. Seni böjt
12	Petek	Juliusz papa	17	43	3 45	pop.	Apr. 25. Ijar 8. Khamisi böj.
13	Szobota	Hermenegild m.	11	44	4 4	2 13	Apr. 26. Ijar 9. Kedosis 3. P.
15. Jezus sze prikazse apostolom pri zapreth dverah. Jan. XX. 19-31.							
14	Nedela	I. po Vuzmi (bela)	5 15	6 46	4 20	3 23	Apr. 27. Ijar 10. S. Akht
15	Pondelek	Anasztazia dev	13	47	4 36	4 34	Apr. 29. Ijar 12. Seni böjt.
16	Tork	Lambert m.	11	49	4 51	5 48	
17	Szreda	Anicet papa	9	50	5 7	7 4	
18	Csetrtek	Apolloniusz m.	7	52	5 26	8 25	
19	Petek	Timon m.	5	53	5 50	9 46	
20	Szobota	Teodor szp.	3	55	6 19	11 7	
16. Jasz szam dober pasztir. Jan. X. 11-16.							
21	Nedela	II. po Vuzmi	5 1	6 56	7 1	predp	
22	Pondelek	Szoter in Kaj	0	37	7 58	12 19	
23	Tork	Adalbert püspek	4 58	59	9 8	1 19	
24	Szreda	Jürij	56	7 1	10 28	2 4	
25	Csetrtek	Marko evangeliszt	55	2	11 51	2 36	
26	Petek	Kletusz	53	3	pop.	3 0	
27	Szobota	Zita	51	5	2 33	3 21	
17. Edno malo i zse me ne te vidili. Vi te sze zsalosztili, nego zsaloszt obrne sze ne radoszt. Jan. XVI. 16-22.							
28	Nedela	III. Varsztvo Iozsefa	4 50	7 6	3 50	3 38	
29	Pondelek	Peter m.	48	7	5 6	3 55	
30	Petek	Katarina Szijenzska	46	9	6 22	4 11	

Szpremeni meszeca.
Pun 1-ga ob 11. v. 4 m. popold.
Zadnji krajec 9-ga ob 4 v. 23 m. pop.
Mlad 17-ga ob 12 v. 40 m. popold.
Prvi krajec 24-ga ob 9 v. 47 m. pred.

Vremen

po Herscheli:

Zacetek vedrni, mrzel;
9-17 vugodni dnevi; 17-24 doszta dezsa; konec szpremenljiv.

Zlati tanacs:

Gorisztanenja Jezusa veszelje je nam prineszlo, szkrbi sze, da vuzenzsko csiszto veszelje i mir osztane vszikdar vu tvojem szrei. Vu szrei szvetesnje miszli morejo biti, tak bodemo vsivali vekiveesne szvetke vu nebi.

Den	Z a p i s z n i k	Dohodki		Sztroski	
		kor.	fill.	kor.	fill.

Pravilo sztaroga kmeta za april :

Szúhsa v aprili
Skodi rasztlini

A vlazsen april
Da szada obil,

April szlane ne trpi,
Csi ednok zse v njem grmi.

Máj

—
31 dnevov

—
ma.

Riszalscesek.

1-ga je den 14 v.
25 m. dugi, do
koneca meszeca zra-
szte 1 v. 14 m.

Den	Dnevník szvetnikov	☾ hod	Szunca izhod v. m.	Szunca zahod v. m.	Meszeca izhod v. m.	Meszeca zahod v. m.
1 Szreda	Filip i Jakob apostola	☉	4 45	7 10	7 39	4 29
2 Csetrtek	Athanasius püspök	☉	43	11	8 54	4 50
3 Petek	Naidenje szv. Krizsa	†	41	12	10 7	5 17
4 Szobota	Florijan mantrnik	☉	40	14	11 12	5 50

18. Jezus obecna vucsenikom Duha Szvetoga. Jan. XVI. 5—14.

5 Nedela	IV. po Vuzmi	☉	4 38	7 15	predp	6 33
6 Pondelek	Janos evangeliszt	☉	37	17	12 6	7 26
7 Tork	Sztaniszlav p. m.	☉	35	18	12 50	8 28
8 Szreda	Prikazanje Mihaela	☉	34	19	1 23	9 36
9 Csetrtek	Gregor Naz p.	☉	33	21	1 48	10 45
10 Petek	Antonin p.	†	31	22	2 9	11 55
11 Szobota	Mamért p.	☉	29	24	2 26	pop.

19. Csi kaj prozilli bodete Oeso vu mojem Imeni, da vam. Jan. XVI. 23—30.

12 Nedela	V. po Vuzmi	☉	4 27	7 25	2 41	2 15
13 Pondelek	Szervac m.	☉	26	26	2 56	3 26
14 Tork	Bonifac m.	☉	25	27	3 11	4 40
15 Szreda	Janos de la Salle	☉	24	28	3 29	6 00
16 Csetrtek	V nebo sztopljenje Jez.	☉	23	29	3 51	7 23
17 Petek	Paskal szp.	†	22	31	4 18	8 47
18 Szobota	Venanc m.	☉	21	32	4 55	10 5

20. Kda pride Oveszelitel, on bode szvedocsansztvo csinio od mene. Jan. XV. 26.

19 Nedela	VI. po Vuzmi	☉	4 20	7 34	5 47	11 12
20 Pondelek	Bernardin Szijenszki	☉	19	35	6 54	predp
21 Tork	Valensz m.	☉	18	36	8 14	12 2
22 Szreda	Julija dev.	☉	17	37	9 39	12 38
23 Csetrtek	Deziderij p. m.	☉	16	38	11 2	1 6
24 Petek	Marija pomocsnica kr.	†	15	39	pop.	1 27
25 Szobota	Urban papa	††	14	40	1 39	1 45

21. Jezus guesi od Duha Szvetoga i lübezni. Janos XIV. 23—31.

26 Nedela	Riszali. Prisesztje D. Szv.	☉	4 13	7 42	2 54	2 2
27 Pondelek	Riszalszki Pondelek	☉	12	43	4 8	2 17
28 Tork	Augusztin Kantuarenszki	☉	11	44	5 23	2 34
29 Szreda	Magdalena. Kvatri	††	10	45	6 39	2 54
30 Csetrtek	Ferdinand kral	☉	10	46	7 51	3 18
31 Petek	Petronilla dev.	☉	9	48	8 59	3 49

Izraelszki kalendar.

5672. leto.

Május 4. Ijar 17. S. Emor
4. P.
Máj. 5. Ijar. 18. Lag Beo.
Máj. 11. Ijar 24. S. Behar,
Bekhukothal 5. P.
Máj. 17. Szivan 1. R. Kh.
Máj. 18. Szivan 2. S. Ba-
mid. 6. P.
Máj. 19, 20, 21. Sivan 3,
4. 5. Selosah jeme lag.
Máj. 22. 23. Szivan 6, 7.
Sabuoth.
Máj. 25. Szivan 9. S. Nasz-
sza 1. P.

Szpremeni meszeca.

☉ Pun 1-ga ob 11 v.
19 m. predp.
☾ Zadnji krajec 9-ga
ob 10 v. 56 m.
predp.
☉ Mlad 16-ga ob 11
v. 13 pop.
☉ Prvi krajec 23-ga
ob 3 v. 11 m. pop.
☉ Pun 31-ga ob 12
v. 29 m. pop.

Vremen

po Herscheli:

Vu prvom deli meszeca
goszto liscsi; 16—23 lepo
vremen; konec szpremen
ljiv.

Zlati tanacs:

Maj nam rozse prin-
sze, okinesaj zs njimi naj-
lepso rozso, Marijo Devico.
Csaszti njo z vusztami, naj-
bolje pa z tem, da greha
bodes sze ogibo. Maria vu
grehsnom szrei veszelja ne
najde.

Den	Z a p i s z n i k	Dohodki		Sztroski	
		kor.	fill.	kor.	fill.

Pvavilo sztaroga kmeta za maj :

Szlan'ca v zacsetki meszeca maja Dnevi Szervac, Pongrac, Bonifae'ja lepi Za vol mraza boj bojec'i.
 Zoritvi szada jako nagaja Szladkim vincesekom nam napunijo kleti. Komaj Vrban pride zpesci

Junij

30 dnevov
ma.

Ivanscek.

1-ga je den 15 v. 4C m. dugi, do 20-ga 17 m. zraszte, potem pa je 4 m. kraesiesi. 22-ga zacsetek leta.

Den	Dnevnik szvetnikov	☾ hod	Szunca izhod v. m.	Szunca zahod v. m.	Meszeca izhod v. m.	Meszeca zahod v. m.
1 Szobota	Pamfil m.	†	4 8	7 47	9 58	4 27
2 Nedela	Szveta Trojica	☩	4 7	7 48	10 46	5 18
3 Pondelek	Klotilda. Paula	☩	5 6	49	11 22	6 16
4 Tork	Kvirin p.	☩	5 5	50	12 50	7 22
5 Szreda	Bonifac püspek	☩	5 5	50	predp	8 31
6 Csetrtek	Telovo	☩	5 5	51	12 12	9 40
7 Petek	Rupert apat	†	4 4	52	12 30	10 49
8 Szobota	Medard p.	☾	4 4	53	12 46	11 57

23. Niki cslovek je pripravo veliko vecserjo. Luk. XIV. 16—24.

9 Nedela	II. po Riszalih	☩	4 3	7 54	1 1	popol.
10 Pondelek	Margeta kralica	☩	3 3	54	1 15	2 18
11 Tork	Barnabas apostol	☩	3 3	55	1 32	3 33
12 Szreda	Flora devica	☩	3 3	56	1 50	3 53
13 Csetrtek	Anton Padovanszki	☩	3 3	57	2 15	6 17
14 Petek	Najszet. Szrce Jezus. †	☩	3 3	57	2 47	7 40
15 Szobota	Vid, Modeszt m.	☩	3 3	58	3 33	8 54

24. Prilika od zgübljene ovce. Luk. XV. 1—10.

16 Nedela	III. po Riszalih	☩	4 3	7 58	4 35	9 53
17 Pondelek	Rainer Jolenta	☩	2 2	59	5 52	10 36
18 Tork	Marko i Marcelijan m.	☩	2 2	59	7 18	11 8
19 Szreda	Gervazij i Protazij	☩	2 2	59	8 46	11 32
20 Csetrtek	Florentina dev.	☩	3 3	8 0	10 9	11 51
21 Petek	Aloizius	☾ †	3 3	0	11 29	predp.
22 Szobota	Paulin p.	☩	3 3	0	popol.	12 9

25. Pravo je Jezus Petri: Pelaj na globocsino i presztrite mreze na lovljenje. Luk. V. 1—11.

23 Nedela	IV. po Riszalih	☩	3 3	8 0	2 00	12 24
24 Pondelek	Ivan Krsztitel	☩	3 3	0	3 14	12 41
25 Tork	Vilmos p.	☩	4 4	0	4 28	12 59
26 Szreda	Janos i Pavel m.	☩	4 4	0	5 40	1 21
27 Csetrtek	Ladiszlav kral	☩	5 5	0	6 50	1 50
28 Petek	Leon papa	†	5 5	0	7 52	2 26
29 Szobota	Peter i Pavel apost.	☩	6 6	0	8 42	3 11

26. Csi ne bode obilnesa vasa pravica, kak farizeusov, ne pridete vu kraljesztvo nebeszko. Mataj V. 20—24.

30 Nedela	V. po Riszalih	☩	4 4	6 8 0	9 22	4 8
-----------	----------------	---	-----	-------	------	-----

Izraelszki kalendar.

5672.

Jun. 1. Szivan 15. S. Behaloth. 2. P.
Jun. 8. Szivan 23. S. Selakh-Lekha 3. P.
Jun. 15. Szivan 30. Korakh 4. Per. R. Kh.
Jun. 16. Thamusz 1. Ros Khodes.
Jun. 22. Thamusz 7. Khukath 5. Perek.
Jun. 29. Thamusz 14. Balak 6. P.

Szpremeni meszeca.

☾ Zadnji krajec 8-ga ob 3 v. 35 m. predp.
☉ Mlad 15-ga ob 7 v. 23 m. predp.
☽ Prvi krajec 21-ga ob 9 v. 39 m. pop.
☾ Pun 29-ga ob 2 v. 33 m. pop.

Vremen

po Herscheli:

Zacsetek yugoden; 8—15 mrzlo, doszta dezsa; 15—21 veter, dez; na konci pri szevri lepo, pri jugi dez ali vetrovje.

Zlati tanacs:

Po Mariji k Jezusi. Junij je Szrci Jezusa poszvecsen. To Szrce nasz zove: Hodite k meni, ki szte zsalosztai i obtezseni z nevolami, jazsz vasz zlehkottim. Pa bi ne sli? Ali ne imate nevole?

Julij

31 dnevov
ma.

Jakopesesek.
Mali szrpan.

1-ga je den 15 v.
53 m. dugi; do
konca meszeca de
53 m. kracsisi.

Den	Dnevnik szvetnikov	☉ hod	Szunca izhod v. m.	Szunca zahod v. m.	Meszeca izhod v. m.	Meszeca zahod v. m.
1	Pondelek Teobald puscavnik	☉	4 7	8 0	9 53	5 12
2	Tork Szrpana Marija	☉	8	7 59	10 17	6 20
3	Szreda Helijodor pusppek	☉	8	59	10 35	7 29
4	Csetrtek Berta dev.	☉	8	58	10 52	8 37
5	Petek Anton Zacc. †	☉	9	58	11 6	9 45
6	Szobota Dominika dev. Izaias	☉	10	57	11 20	10 53

27. Milo mi je nad vnozsinov... zsi tri dni trpijo i ne majo, ka bi jeli, Marko VIII. 1-9.

7	Nedela VI. po Riszalih	☉	4 11	7 57	11 35	popol.
8	Pondelek Elizabeta kralica	☉	12	56	11 53	1 13
9	Tork Anatolea d. m.	☉	12	56	predp	2 29
10	Szreda Amalia dev.	☉	13	56	12 13	3 49
11	Csetrtek Piusz p. m.	☉	14	55	12 41	5 11
12	Petek Janos Gualb. †	☉	15	54	1 19	6 30
13	Szoboda Anaklet papa	☉	16	54	2 12	7 37

28. Varte sze od krivih prorokov... Jeli berejo z trnja grozdje? Mataj VIII. 15-21.

14	Nedela VII. po Riszalih	☉	4 17	7 53	3 24	8 28
15	Pondelek Henrik caszar	☉	18	52	4 48	9 6
16	Tork Karmelska D. Marija	☉	20	52	6 17	9 33
17	Szreda Alekszij szp.	☉	21	51	7 47	9 54
18	Csetrtek Friderik	☉	22	50	9 11	10 12
19	Petek Vince Paulanszki †	☉	23	49	10 31	10 29
20	Szobota Marjeta. Elias.	☉	24	47	11 47	10 46

29. Bio je niki bogat, meo spana i te je bio obtozseni. Luk. XVI. 1-9.

21	Nedela VIII. po Riszalih	☉	4 25	7 46	popol.	11 5
22	Pondelek Marija Magdalena	☉	26	45	2 18	11 26
23	Tork Apolinar p. m.	☉	27	44	3 32	11 52
24	Szreda Krisztina dev. m.	☉	28	43	4 42	predp
25	Csetrtek Jakab apostol	☉	29	42	5 46	12 25
26	Petek Ana †	☉	30	41	6 41	1 7
27	Szobota Pantaleon m.	☉	31	40	7 23	2 1

30. Jezus sze je joko nad Jeruzalemon. Pridejo dnevi na tebe. Luk. XIX. 41-7.

28	Nedela IX. po Riszalih	☉	4 32	7 39	7 55	3 3
29	Pondelek Marta dev.	☉	34	38	8 21	4 11
30	Tork Julita. Abdon	☉	36	36	8 42	5 20
31	Szreda Ignacij Lojolanszki	☉	37	35	8 58	6 29

Izraelszki kalender.
5672. leto.

Julius 2. Thamusz 17. Tem-
plom elfogl. bñjt.
Julius 6. Thamusz 21. S.
Pinkh. 1. P.
Julius 13. Thamusz 28. S.
Matoth. Massze 2. P.
Julius 15. Ab 1. Ros Kh.
Julius 20. Ab 6. S. Deba-
rim 3. P. S. Haszon.
Jul. 23. Ab 9 Jeruzsál. el-
puszt. bñjt.
Julius 27. Ab 13. S. Voeth-
khan. 4. P. S. Nah.

Szpremeni meszeca.

☉ Zadnji krajec 7-ga
ob 5 v. 47 m. pop.
☉ Mlad 14-ga ob 2
v. 13 m. pop.
☉ Prvi krajec 21-ga
ob 6. v. 18. m.
predp.
☉ Pun 29-ga ob 5 v.
28 m. predp.

Vremen,

po Herscheli :

Zacetek szpremenljiv ;
7-14 lepo ; 14-21 szpre-
menljivo : na konci veter,
mokra.

Zlati tanacs :

Csasz dela. Kruh zsi
szpravlamo. Nego delo more
biti veszelo. Szlovenci delo
poleg sztare navade vu
imeni Jezusa, Marije i Jo-
zsefa zacsejo. Na konci pa
blagoszlov proszijo z szta-
rov recsjov : Krizsi Bozse,
blagoszlovi Goszpodne.

Auguszt

—
31 dnevov
—
ma.

Mesnjek.

1-ga je den 14 v.
56 m. dugi; do
konca meszeca 1 v.
32 m. de kraecisi.

Den	Dnevnik szvetnikov	☉ hod	Szunca izhod v. m.	Szunca zahod v. m.	Meszeca izhod v. m.	Meszeca zahod v. m.
1	Csetrtek Verige Petra apostola	☉☉☉☉	4 38	7 34	9 13	7 37
2	Petek Alfonz Liguorszi †	☉☉☉☉	39	32	9 28	8 43
3	Szobota Naidenje szv. Stevana m.	☉☉☉☉	40	30	9 42	9 51
31. Dva csloveka szta gori sla vu cerkev, da bi molila. Luk. XVIII. 9—14.						
4	Nedela X. po Riszalih	☉☉☉☉	4 41	7 29	9 57	11 00
5	Pondelek Szezsna D. Marija	☉☉☉☉	43	28	10 16	pop.
6	Tork Szpreobrazenje Goszp. ☉	☉☉☉☉	44	26	10 39	1 29
7	Szreda Donat p. m.	☉☉☉☉	45	25	11 11	2 49
8	Csetrtek Cirjak m.	☉☉☉☉	47	23	11 55	4 9
9	Petek Roman m. †	☉☉☉☉	48	22	predp	5 18
10	Szobota Lovrenc m.	☉☉☉☉	49	20	12 56	5 16

32. Jezus ozdravi gluho nemoga. Marko VII. 31—37.

11	Nedela XI. po Riszalih	☉☉☉☉	4 50	7 18	2 14	6 59
12	Pondelek Klara dev	☉☉☉☉	51	16	3 43	7 31
13	Tork Hipolit i Kaszijan	☉☉☉☉	53	15	5 15	7 55
14	Szreda Euzeb duhovnik ††	☉☉☉☉	54	13	6 42	8 15
15	Csetrtek Velka Mesa. Vnebovzetje	☉☉☉☉	55	11	8 7	8 33
16	Petek Joakim Rok †	☉☉☉☉	57	10	9 27	8 50
17	Szobota Liberat m.	☉☉☉☉	59	8	10 46	9 8

33. Niki cslovek je szpadno med razbojniko, ki po zsvoga oszlavivsi odisli szo. Luk. X. 23—37.

18	Nedela XII. po Riszalih	☉☉☉☉	5 0	7 6	pop.	9 29
19	Pondelek Ludovik Toledanszki ☉	☉☉☉☉	1	5	1 20	9 53
20	Tork Stevan vogrszki kral	☉☉☉☉	2	3	2 33	10 24
21	Szreda Ivana Franciska	☉☉☉☉	3	1	3 41	11 4
22	Csetrtek Timotej m.	☉☉☉☉	5 6	59	4 38	11 54
23	Petek Filep Benitszki †	☉☉☉☉	6	57	5 24	predp
24	Szobota Bertalan apostol	☉☉☉☉	7	55	5 59	12 54

34. Jezus ozdravi deset gobavih. Luk. XVII. 11—19.

25	Nedela XIII. po Riszalih	☉☉☉☉	5 9	6 54	6 26	2 00
26	Pondelek Zefirin papa	☉☉☉☉	11	52	6 48	3 9
27	Tork Jozsef Kalazanszki ☉	☉☉☉☉	12	50	7 5	4 19
28	Szreda Augusztin puspek	☉☉☉☉	13	48	7 21	5 27
29	Csetrtek Glavoszek szv. Ivana	☉☉☉☉	15	46	7 34	6 35
30	Petek Roza Limaszka †	☉☉☉☉	16	44	7 48	7 43
31	Szobota Raimund Izabela	☉☉☉☉	18	42	8 4	8 52

Izraelszki kalendar.

5672.

Aug. 3. Ab 20 S. Ekev 5. P.
Aug. 10. Ab 27. S. Reek
6. P.
Aug. 13. Ab 30. Ros Kh.
Aug. 13. Elul 1. Ros Kh.
Aug. 17. Elul 4. S. Softim
1. P.
Aug. 24. Elul 11. S. Ki
Theze 2. Perek.
Aug. 31. Elul 18. S. Ki
Thova 3. 4. Perek.

Szpremeni meszeca.

☉ Zadnji krajec 6-ga
ob 5 v. 17 m. predp.
☉ Mlad 12-ga ob 8
v. 57 m. pop.
☉ Prvi krajec 19-ga
ob 5 v. 56 m. pop.
☉ Pun 27-ga ob 8
v. 59 m. pop.

Vremen

po Herscheli:

V zacsetki dnezsni dnevi,
12—19 lepo, csi szever
pise, pri jugi pa dezis ali
vetrovje; na konci lepo.

Zlati tanacs.

Radi po romanji hodite,
pazite, ka ne bodete brezi
haszka hodili. Proscsenje
sze dokonca vu cerkvi, po
veszelicah zse szamo vrugi
sze szluzsi. Bog zna, jeli bi
ne boljse bilo doma sze-
deti?

Szeptember

30 dnevov

ma.

Mihalsesek.
Mimovec.

1-ga je den 13 v.
21 m. dugi, do
konca meszeca je
1 v. 38 m. kraesisi.

24-ga zacsetek
jeszeni.

Den	Dnevnik szvetnikov	☾ hod	Szunca izhod v. m.	Szunca zahod v. m.	Meszeca izhod v. m.	Meszeca zahod v. m.
35. Nisese ne more dvema goszpodoma szluzsiti. Mataj VI. 24-33.						
1	Nedela	XIV. Angelov Csuvarov.	5 19	6 40	8 21	10 3
2	Pondelek	Stevan kral	20	38	8 43	11 17
3	Tork	Manszvet p.	21	36	9 10	pop.
4	Szreda	Rozalija dev. ☾	22	34	9 48	1 52
5	Csetrtek	Viktorin p.	24	32	10 40	3 4
6	Petek	Zakarias prorok †	25	30	11 49	4 6
7	Szobota	Kassovszki mantrniki	26	28	pred.	4 54

36. Jezus od mertvih obudi Naimszkoga mladenca. Luk. VII. 11-16.						
8	Nedela	XV. Mala Mesa. Rojsz.	5 28	6 26	1 11	5 29
9	Pondelek	Peter Klaver szp.	29	24	2 40	5 55
10	Tork	Miklos Toledanszki	30	22	4 9	6 17
11	Szreda	Prot i Hijacint m. ☉	32	20	5 35	6 35
12	Csetrtek	Guidon szp.	34	18	6 59	6 53
13	Petek	Amat puspek †	35	16	8 20	7 11
14	Szobota	Povisanje szv. Krizsa	36	14	9 41	7 30

37. Jezus ozdрави csloveka vu vodenom betegi. Luk. XIV. 1-11.						
15	Nedela	XVI. Ime Marijino	5 37	6 12	11 00	7 52
16	Pondelek	Eufemia m.	39	10	pop.	3 22
17	Tork	Lambert p.	40	8	1 29	8 59
18	Szreda	Jozsef Kvatri ☽ ††	41	5	2 32	9 47
19	Csetrtek	Januarij p. m.	43	3	3 21	10 43
20	Petek	Eusztak m. ††	44	1	4 00	11 48
21	Szobota	Mataj apostol †	46	5 59	4 31	pred.

38. Lubi Goszpodna Boga . . . Druga zapoved je szpodobna: Lubi blizsanjega kak szamoga sebe. Mataj XXII. 34-46.

22	Nedela	XVII. po Riszalih	5 47	5 57	4 54	12 56
23	Pondelek	Tekla dev. m.	48	55	5 12	2 6
24	Tork	Gellert m. p.	50	53	5 28	3 15
25	Szreda	Kleofas vucs. Jezusov	52	51	5 42	4 24
26	Csetrtek	Ciprijan m.	58	49	5 56	5 32
27	Petek	Kozma i Domja m. †	54	47	6 12	6 41
28	Szobota	Venceszlav kral	55	45	6 28	7 53

39. Videvsi Jezus njihovo vero, pravo je z zslakom vdarjenomi: vupaj sze szinek, odpusesajo sze grehi tvoji. Mataj IX. 1-8.

29	Nedela	XVIII. po Riszalih	5 56	5 43	6 48	9 7
30	Pondelek	Hieronim duhovnik	58	41	7 13	10 24

Izraelszki kalendar.
5672. leto.

Szept. 7. Elul 25. S. Neza-
vira, Vaj. 5. 6. P.
Szept. 12. Thisri 1. 5673.
Szept. 13. Thisri 2. Ujev
2. napja.
Szept. 14. Thisri 3. S. Haaz.
Szept. 15. Thisri 4. Zom
Gedaljah bojt
Szept. 21. Thisri 10. S.
Jom Kippur.
Szept. 26. Thisri 15. Szuk-
koth 1. n.
Szept. 27. Thisri 16. Szuk-
koth 2. n.
Szept. 28. Thisri 17. Sab.

Szpremeni meszeca.

☾ Zadnji krajec 4-ga
ob 2 v. 23 m. pop.
☉ Mlad 11-ga ob 4 v.
48 m. predp.
☽ Prvi krajec 18-ga
ob 8 v. 54 m. pred.
☼ Pun 26-ga ob 12
v. 34 m. pop.

Vremen

po Herscheli:

V zacsetki szpremenljivo
11-18 dezsevno, 18-26
szpremenljivo, na konci
doszta dezsa.

Zlati tanacs:

Dobroga prijatla imas:
Angela Csuvara. Najbolsi
prijatelj. Pazi, da ga ne raz-
zsalis ali celo v kraj ne szti-
ras ob sebe. Njegove szkuze
nad tvojimi grehami te naj
na dobro pot nazaj szpravijo.

Den	Z a p i s z n i k	Dohodki		Sztroski	
		kor.	fill.	kor.	fill.

Pravilo sztaroga kmeta za szeptember :

Kakse je vremen na den Male mese - Csi na Mihalovo szever vleese.
 Takse nam trideszet dnih ne odteese ! Veliko zimo nam z sznegom prinesze.

Oktober

31 dnevov
ma.

Szvetvisesek
Vinotok

1-ga je den 11 v.
39 m. dugi, do
konca meszeca je
1 v. 41 m. kraecisi.

Den	Dnevnik szvetnikov	☾ hod	Szunca izhod v. m.	Szunca zahod v. m.	Meszeca izhod v. m.	Meszeca zahod v. m.
1 Tork	Remigiusz p.	☾	6 0	5 39	7 47	11 41
2 Szreda	Leodegar p. m.	☾	1	37	8 34	pop.
3 Csetrtek	Kandid m.	☾	2	35	9 36	2 00
4 Petek	Ferenc Asziszki	☾	4	33	10 52	2 50
5 Szobota	Placid in tivarisi m.	☾	5	31	pred.	3 29
40. Prilika od kraljeszkoga gosztüvanja. Mataj XXII. 1—14.						
6 Nedela	XIX. Szvetoga Csizyla	☾	6 6	5 29	12 16	3 57
7 Pondelek	Marko grof	☾	7	27	1 41	4 20
8 Tork	Brigita dov.	☾	9	25	3 6	4 38
9 Szreda	Dionizij p. m.	☾	11	23	4 30	4 55
10 Csetrtek	Ferenc Borzsijanszki	☾	12	21	5 51	5 13
11 Petek	Placidia dev.	☾	13	19	7 12	5 32
12 Szobota	Makszimilijan püsp.	☾	15	17	8 34	5 54
41. Jezus ozdravi szina kraljeszkoga esloveka. Jan. IV. 45—53.						
13 Nedela	XX. Velka Goszpa	☾	6 17	5 15	9 53	6 19
14 Pondelek	Kaliszt papa	☾	18	13	11 10	6 53
15 Tork	Terezija dev.	☾	19	11	pop.	7 37
16 Szreda	Gal apat	☾	21	9	1 15	8 31
17 Csetrtek	Hedvika kralica	☾	22	8	1 59	9 33
18 Petek	Lukacs evangeliszt † ☾	☾	24	6	2 33	10 42
19 Szobota	Peter iz Alkantare	☾	25	4	2 58	11 52
42. Prilika od krala, ki je racsun vesino z szlugami szvojimi. Mataj XVII. 23—35.						
20 Nedela	XXI. po Riazalih	☾	6 26	5 2	3 17	pred.
21 Pondelek	Ursula dev.	☾	28	0	3 34	1 00
22 Tork	Kordula dev.	☾	30	4 58	3 49	2 9
23 Szreda	Szeverin. Ignacij	☾	31	56	4 4	3 17
24 Csetrtek	Rafael arkangel	☾	33	55	4 18	4 26
25 Petek	Margarita Alac. dev. † ☾	☾	34	53	4 33	5 37
26 Szobota	Demetrij m.	☾	35	51	4 52	6 52
43. Dajte caszari, ka je caszarovo. Mataj XXII. 15—21.						
27 Nedela	XXII. po Riazalih	☾	6 37	4 50	5 16	8 9
28 Pondelek	Simon in Juda apostola	☾	39	47	5 48	9 28
29 Tork	Nareisz püsp.	☾	40	46	6 31	10 45
30 Szreda	Klandij m.	☾	42	44	7 29	11 54
31 Csetrtek	Lucila devica †	☾	44	42	8 40	pop.

Izraelszki kalendar.
5673. Ieto.

Okt. 2. This. 21. Hos. rab-
bah.
Okt. 3. This. 22. Sem. aze-
reth.
Okt. 4. This. 23. Szimkh. th.
Okt. 5. This. 24. S. Beresith.
Okt. 11. This. 30. Ros Kh.
Okt. 12. Mar. 1. S. Noakh
R. Kh.
Okt. 19. Mar. 8. S. Lekh-
Lekha.
Okt. 21. Mar. 10. Seni bëjt.
Okt. 24. Mar. 13. Khamisi
bëjt.
Okt. 26. Mar. 15. S. Vajere.
Okt. 28. Mar. 17. Seni bëjt.

Szpremeni meszeca.

☾ Zadnji krajec 3-ga
ob 9 v. 48 m. pop.
☾ Mlad 10-ga ob 2 v.
40 m. pop.
☾ Prvi krajec 18-ga
ob 3 v. 6 m. predp.
☾ Pun 26-ga ob 3 v.
30 m. predp.

Vremen

po Herscheli :

Prva polovica szpre-
menljiva; druga polovica
mrzla z dosztim dezsom.

Zlati tanacs :

Po pameti ga pijmo.
Da pamet ne zgúbimo.
Kak grdo bi pacs bilo
Ne znati, kam domo.
Pamet je zamat. Pijan-
sztvo je grób szlovenecy;
beteg na teli, greh na düsi,
peneze zapravlanje, zsaloszt
familije, szziromastvo zsene
i dece.

Den	Zapísznik	Dohodki		Sztroski	
		kor.	fil.	kor.	fil.

Pravilo sztaroga kmeta za oktober :

Moker Dioniz mokro zimo da.
 Gallus esi je szüh, lepo leto da.

November

—
30 dnevo
—
ma.

Andrescsck.

Lisztopad.

1-ga je den 9 v.
56 m. dugi; do-
konca meszeca je
1 v. 14 m. kračsisi.

Den	Dnevnik szvetnikov	☾ hod	Szunca izhod v. m.	Szunca zahod v. m.	Meszeca izhod v. m.	Meszeca zahod v. m.
1	Petek	Vszeszvecovo	6 45	4 41	10 2	1 30
2	Szobota	Den vszeh vernih dšs ☾	46	40	11 26	2 1
44. Jezus ozdravi Jairusovo hčer. Mataj IX. 18—26.						
3	Nedela	XXIII. po Riszalih	6 48	4 38	predp.	2 25
4	Pondelek	Karol Boromej	49	37	12 49	2 44
5	Tork	Imre vojvoda	51	36	2 9	3 1
6	Szreda	Lenart apat	52	34	3 29	3 18
7	Csetrtek	Engelbert p.	54	33	4 48	3 35
8	Petek	Gottfrid p. (Bogomir) †	55	32	6 7	3 55
9	Szobota	Teodor (Bozsidar) ☾	56	30	7 28	4 19
45. Od esloveka, ki je posejao dobro szemen vu szvojo njivo. Mataj XIII. 24—30.						
10	Nedela	XXIV. po Riszalih	6 58	4 29	8 47	4 50
11	Pondelek	Martin pšpek	7 0	28	10 00	5 28
12	Tork	Martin papa	2	26	11 3	6 19
13	Szreda	Sztanislav Koszka	3	25	11 53	7 19
14	Csetrtek	Josafat	4	24	pop.	8 26
15	Petek	Leopold. Gertrud dev. †	6	23	12 59	9 35
16	Szobota	Edmund ☾	8	22	1 21	10 44
46. Szpodobno je kraljestvo nebeszko k zrni ... kvaszi. Mataj XIII. 31—35.						
17	Nedela	XXV. po Riszalih	7 9	4 21	1 40	11 52
18	Pondelek	Odon apat	11	19	1 54	predp.
19	Tork	Elizabeta kralica	12	18	2 8	1 00
20	Szreda	Feliks Val. szp.	13	17	2 22	2 8
21	Csetrtek	Darovanje D. Marije	15	16	2 38	3 18
22	Petek	Cecilia dev. †	17	15	2 56	4 30
23	Szobota	Klemen ☾	18	14	3 17	5 46
47. Od ršenja Jeruzalema i od szlednje szodbe. Mataj XXIV. 15—35.						
24	Nedela	XXVI. po Riszalih ☾	7 19	4 14	3 46	7 7
25	Pondelek	Katarena dev.	21	13	4 25	8 27
26	Tork	Konrad p.	22	12	5 19	9 41
27	Szreda	Virgil p.	23	12	6 26	10 43
28	Csetrtek	Jakob iz Marke	25	11	7 55	11 29
29	Petek	Szaturnin †	26	11	9 14	pop.
30	Szobota	Andrej apostol	28	10	10 37	12 30

Izraelszki kalendar.

5673. leto.

Nov. 2. Mar. 22. Khaje Sz.
Nov. 9. Mar. 29. S. Toldoth.
Nov. 10. Mar. 30. Ros
Khodes.
Nov. 11. Kiszlev 1. R. Kh.
Nov. 16. Kiszlev 6. S.
Vajeze.
Nov. 23. Kiszlev 13. S.
Vajislakh.
Nov. 30. Kiszlev 20. S
Vajesev.

Szpremeni meszeca.

☾ Zadnji krajec 2-ga
ob 4 v. 37 m. pred.
☾ Mlad 9-ga ob 3 v.
4 m. predp.
☾ Prvi krajec 16-ga ob
11 v. 46 m. pop.
☾ Pun 24-ga ob 5 v.
12 m. pop.

Vremen,

po Herscheli:
Prva polovica mokra,
mrzla; druga polovica lepa
vedrna.

Zlati tanacs:

Verjemo obcsinsztvo szve-
cov. Eden za ovoga Boga
molimo, szveci vu nebeszah
nam pomagajo, mi molimo
za purgatoriumske duse.
Tihi grob kršcsenike ne
locsi. Mamu vezalo bozse-
milosese i molitve.

December

31 dnevov

ma

Bozsics. Proszinoc

1-ga je den 8 v. 41 m. dugi, do 22-ga je 19 m. kračisi, do konca konca meszeca 5 m. zraszte. 22-ga zacsetek zime.

Den	Dnevnik szvetnikov	☾ hod	Szunca izhod v. m.	Szunca zahod v. m.	Meszeca izhod v. m.	Meszeca zahod v. m.	
48. Od szlednje szodbe. Luk. XXI. 25.							
1	Nedela	I. Adventna	☾	7 29	4 10	11 58	12 50
2	Pondelek	Bibijana dev.	☾	30	9	predp.	1 7
3	Tork	Ferenc Kszaverszki	☾	31	9	1 16	1 24
4	Szreda	Barbara dev. m.	†	32	8	2 33	1 41
5	Csetrtek	Szaba apat	☾	33	7	3 51	1 59
6	Petek	Mikloš püspek	††	34	7	5 9	2 21
7	Szoboda	Ambrozij püspek	☾	35	7	6 27	2 48

49. Ivan* Krsztitel vu vozi. Mataj XI. 2—10.

8	Nedela	Brez groha popr. Mar.	☾	7 36	4 7	7 42	3 23
9	Pondelek	Leokadia dev.	☾	37	7	8 49	4 9
10	Tork	Melkiadesz papa	☾	38	7	9 44	5 6
11	Szreda	Damaz papa	†	39	7	10 28	6 11
12	Csetrtek	Szinezij m.	☾	40	7	10 59	7 20
13	Petek	Lucija dev.	††	41	7	11 23	8 29
14	Szobota	Nikazij p.	☾	42	7	11 43	9 37

50. Poszlali szo zsidovje k Ivani: Ti sto szi? Jan. I. 19.

15	Nedela	III. Adventna	☾	7 43	4 8	11 59	10 45
16	Pondelek	Euzebij. Albina	☾	43	8	pop.	11 52
17	Tork	Lazar	☾	44	8	12 27	predp.
18	Szreda	Gracijan p. Kvatri	††	45	8	12 41	12 58
19	Csetrtek	Nemezij m.	☾	46	8	12 58	2 7
20	Petek	Ammon in Teofil	††	46	9	1 17	3 21
21	Szobota	Tomas apostol	†	47	9	1 42	4 38

51. Veli Ivan: Pripravljajte pot Goszpodnovo, poravnajte szteze njegove. Luk. III. 1—6.

22	Nedela	IV. Adventna	☾	7 47	4 10	2 16	6 00
23	Pondelek	Viktorija dev.	☾	48	10	3 3	7 18
24	Tork	Adam i Eva	☾ ††	48	11	4 7	8 27
25	Szreda	Bozsics. Rojsztvo Jezusa	☾	49	12	5 27	9 22
26	Csetrtek	Stevan prvi mantrnik	☾	49	12	6 53	10 2
27	Petek	Janos apostol	†	49	13	7 21	10 31
28	Szobota	Drobna ned. deca	☾	49	14	9 46	10 54

52. Ovo polozseno je ete na opadnenje i na gorisztanjenje. Luk. II. 33—40.

29	Nedela	Thomas p. m.	☾	7 50	4 15	11 6	11 14
30	Pondelek	Anizia. David	☾	50	16	predp.	11 30
31	Tork	Szilveszter	☾	50	17	1 41	11 48

Izraelszki kalender.

5673. Ieto.

Dec. 7. Kiszlev 27. S. Mik. Khanukkah.
Dec. 10. Kizsl. 30. Ros Khod. Kanuk.
Dec. 11. Teb. 1. R. Kh. Kanuk.
Dec. 12. Teb. 2. Sz. Khan. Kanuk.
Dec. 14. Teb. 4. S. Vajigas.
Dec. 20. Teb. 10. Jeruzs. ost.
Dec. 21. Teb. 11. S. Vaj.
Dec. 26. Teb. 16. Sobebim böjt
Dec. 28. Teb. 18. S. Semot.

Szpremeni meszeca.

☾ Zadnji krajec 1-ga ob 12 v. 4 m. pop.
☾ Mlad 8-ga ob 6 v. 6 m. pop.
☾ Prvi krajec 16-ga ob 9 v. 6 m. pop.
☾ Pun 24-ga ob 5 v. 30 m. predp.
☾ Zadnji krajec 30-ga ob 9 v. 12 m. pop.

Vremen

po Herscheli:

1—8 doszta sznega ali dezsa; 8—24 szpremenljivo; konec lepi, vugoden.

Zlati tanacs:

Krisztus sze narodo. Dete vu jazsle polozseno zove i vazs hodite z pasztirami — mir vam da. — Na konci leta dober goszpodar racsune szklenjava. I ti racsun szkleni nad tvojoj dusov. — Mogoce, da szi zgubo nedoliznoszt. Dobro obljubo vesini, za vzete dare pa hvalo davaj.

Z a p i s z n i k

Den

Dohodki

Sztroski

kor.

fill.

kor.

fill.

Pravilo sztaroga kmeta za december :

Detca vervajte prav, ka pravi vam mati : Lucija krati den, Szlaba bo letina, malo dobis,
 Vuzem na pecsi, esi Bozsics na trati. - Je znano vszem ludem ! Csi je mokroesa na szveti Bozsics.

Presztopno leto 1912.

Ma 366 dni (med temi 65 nedel i szvetkov), z pondelkom sze zacne i konesa sze z torikom.

I. Letni caszi.

Szprotoletjesze zacne marcus 20-ga ob polnočni. Vu tom caszi szta dén i noes ednako dugiva.

Leto sze zacno junius 21-ga ob 8 v. popoldn. Zdaj je najbolje dugi den pri nasz.

Jeszen sze zacne szeptembra 23-ga ob 11 v. predpoldne. Den v tom caszi z novics ednako je dugi z noesjov.

Zima sze zacne decembra 22-ga ob 6 v. predpoldne. Pri nasz najbolje duga noes.

II. Presztopni szvetki.

1. *Steri sze z vünesnjov szlovenszostjov obszlü-savajo.*

Nedela pred pepelnicov I. febr. 4.
Vüzemszka nedela . . . april. 7.
Krizsni tjedon maj. 13., 14., 15.
Vnebosztoplenje Jezusa . . . maj. 16.
Riszalszka nedela maj. 26.
Szv. Trojsztva nedela . . . jun. 2.
Telovo jun. 6.
Prva adventna nedela . . . dec. 1.

2. *Steri sze szamo vu cerkvi obdrzsavajo.*

Najszvetejse Ime Jezus jan. 14.
Pepelnica febr. 21.
Szeden zsaloszt Marie marc. 29.
Obramba szvetoga Jezsefa april. 28.
Najszetejse Szrce Jezusa jun. 14.
Szv. preszvote krvi Jezusa jul. 7.
Szvetek nasega Zvelicsara jul. 21.
Den szv. Joakima aug. 18.
Szvetek angelov csuvarov szept. 1.
Preszladko Ime Marije szept. 13.
Szv. Csiszla nedela okt. 6.
Velka Goszpa vogrsz. orsz. ok. 13.
Obramba bl. Dev. Marije nov. 10.

III. Fasenek

letosz je od jan. 7-ga do febr. 20-ga, to je 45 dnevoj je dugi.

IV. Poszti.

1. *Kvatrni.*

Szprotoletni febr. 28., marc. 1., 2.

Letni maj. 29., 31., jun. 1.
Jeszenszki szept. 18., 20., 21.
Zimszki dec. 18., 20., 21.

2. Vigilszki.

V szoboto pred riszalszkw nedelov maj. 25.
Pred Petrovom jun. 28.
Pred Velikov Mesov aug. 14.
Pred Vsziszvecom okt. 31.
Pred Bozsicsom (szveti poszt) dec. 24.

3. Drügi zapovedani poszti.

Velki poszt, od pepelnice do vüzemszke nedele vszaki den zvün nedele, od febr. 21-ga do april. 6-da.

V adventi poszt v szredo i v petek.

V celom leti v petek je prepovedano vzsivanje meszne hrane.

V. Nebeszki patronje

drzsanzah szlisajocsih pod vogrszko szv. korono.

1. Na Vogrszkom: Szveti Stevan (aug. 20.).
2. Na Erdelyszkom: Szveti Ladiszlav (jun. 27.).
3. Na Horvatszkom: Szv. Elias (jul 20.) i Szv. Rok (aug. 16.).
4. Na Szlovenszkom: Szv. Ivan (jan. 24.).
5. Na Dalmatinszkom: Szveti Spiridion (dec. 25.).
6. Na Primorszkom: Szv. Jozsef (marc. 19.) Szv. Vid (jun. 15.).

VI. Cerkvni patronje szlovenszke okrogline.

Dolnja Lendava: Szv. Katarina.
Bogojina: Vneboidejnje nasega Goszpoda.
Beltinci: Szv. Ladiszlav.
Csrenszlovei: Szv. Krizs.
Dobrovnik: Szv. Jakab.
Törniscse: Bl. Dev. Maria, Velka Mesa.
Stevanovci: Szv. Stevan kral.
Dolnji Szinik: Ceplena Marija.
Gornji Szinik: Szv. Ivan krsztitel.
Dolenci: Szv. Miklos püspek.
Tisina: Bl. Dev. Maria Mala Mesa.
Gornja Lendava, Grad: Bl. Dev. Maria-
Velka Mesa.

Martjanci: Szv. Marton püspek.
 Szobots: Szv. Miklos püspek.
 Szv. Helena: Szv. Helena.
 Szv. Jürj: Szv. Jürj.
 Petrovec: Szv. Trojsztvo.
 Szv. Benedek: Szv. Benedek apat.
 Szv. Sebestjan; Szv. Sebestjan mantrn.
 Cankova: Szv. Jozsef.

VII. Cerkveni prepovedani caszi

szo od prve adventne nedele do treh Kralov
 ino od pepelnice do bele nedele.

VIII. Vüzemszka szpovid

sze szpolni vu szombotelszkoj püspekiji od
 drüge nedele va poszti do Krisznoga
 Cseterika.

IX. Potamnejuje szunca i meszeca.

Vu leti 1912. potemne szunce dvakrat i
 meszec dvakrat. Pri nasz de sze szamo prvo
 potemnenje meszeca i szunca vidilo.

1. *Obrocsaszto potemne meszec* 1-ga aprila
 1912. leta. Zacsetek potemnenja 1-ga aprila
 ob 10 v. 25 m. veeser; szredina ob 11 v.
 14 m.; konec pa 2-ga ob 12 v. 2 m. v gojldno.

To potemnenje de sze vidilo na zahodnom
 kraji Ausztralije, v Azsiji, na Indianszkom
 Oceani, v Afriki, v Europi, na Atlantszkom
 Oceani i vu Juzsnoj Ameriki.

1. *Obrocsaszto potemne szunce* 17-ga
 aprila. Zacsetek potemnenja ob 9 v. 54 m.
 predpoldne, zacsetek potemnenja v Budapesti
 ob 12 v. 36 m. popoldne; konec ob 3 v. 15
 m. popoldne.

To potemnenje de sze vidlo na jugoizh-
 odnom kraji Szeverne Amerike, na Atlantszkom
 Oceani, na szeverno zahodnom kraji Afrike,
 v Europi i na zahodnom kraji Azsije.

3. *Obrocsaszto potemne meszec* 26-ga
 szeptembra. Zacsetek ob 13 v. 3 m. popoldne,
 konec ob 1 v. 26 m. popoldne.

To potemnenje de sze vidlo v Szevernoj
 Ameriki, na Tihom Oceani, v Ausztraliji i na
 izhodnom kraji Azsije.

Popolnoma potemne szunce 10-ga oktobra.
 Zacsetek ob 11 v. 57 m. predpoldne, konec
 ob 5 v. 15 m. popoldne.

To potemnenje de sze vidlo v Szrednjoj
 i Juzsnoj Ameriki, v Juzsnoj Afriki, na Atlant-
 szkom Oceani i na Juzsnom polarszkom kraji.

X. Szunce z szvojimi planetami.

1. Na szredi szvojih planet je szunce.

2. Prednje planete szo: *Merkur*. Edno leto na
 njem trpi 88 dnevov.

Venusz. Leto na njoj trpi 225 dnevov.

Zemla. Leto na njoj trpi 365 dnevov.

Marsz. Leto na njem trpi 687 dnevov.
674 malih planet do konca 1910. leta,
 vszigdar njih vees najdejo na tisztom kraji.

Jupiter. 12 let vesini szvojo pot okoli
 szunca, potem leto tam trpi 12 let.

Szturnusz. Szvojo pot okoli szunca 20
 let 116 dnevov pohodi, leto potem 29 let 116
 dnevov tü trpi.

Uranusz. Szvojo pot okoli szunca 84 let
 dugo opravlja.

Neptun. Pot opravla 164 let 216 dnevov,
 potem leto tü tak dugo trpi.

Te planete sze okoli szunca obraesajo.
 Zvün toga planete tü majo *male planete* tak
zvane meszeca, steri sze okoli planet obraesajo.
 Tak zemla ma ednoga meszeca, steri sze okoli
 nje obraesa. Marsz ma 2, Jupiter 8, Szturnusz
 105, Uranusz 4, Neptun pa 1 meszec.

XI. Letosz planeta Szunce kralüje.

Imenitne godbe.

1912. leto je.

5918. leto od sztvorjenja esloveka.

5359. leto od potopa.

2662. leto od zidanja Rima.

1912. leto od rojsztva Krisztusa.

1781. leto od porusanja jeruzalemszke cerkvi.

1677. leto od raztrosenja zsidovov.

1016. leto da szo vogri szem prisli.

912. leto da sze vogrszka dezsela racsuna
 med szamosztalne drzsanje.

671. leto, da szo tatari pri nasz hodili.

472. leto, da szo stamparijo gori najsl.

420. leto, da szo Ameriko gori najsl.

387. leto, da szo törki pobili vogre pri Mohácsi.

324. leto, da szo komprier prineszli k nam
 iz Amerike.

248. leto, da szo türke zbili vogri pri Monostori.

213. leto, da szo gori zgrüntali ognjeni masin.

106. leto, da szo ob prvim zacsnoli probati
 delati zseleznico.

82. leto od rojsztva nasega krala, Ferenc
 Jozsefa prvoga.

45. leto da sze je dao koronivati z vogrsz-
 kov koronov.

Pravde sže pri szodnijaj ne szmejo pelati.

21.), den Satorov (szept. 26., 38.) den veszelja posztave (okt. 4.).

Poleg pravde LIV. 1868. leta zvin velke szile na szvetkaj. Na szvetkaj szvoje vere sže misese nemore pred szodnijo zvati. Ravno tak pri ekszekueiji.

Zsidovje majo szvetke po szobotaj, potem Porim (mare. 3., 4.) vřizemski szvetki (april. 2., 3., 8., 9.) sehabuoth (Riszali — maj. 22. 23.) szpomin rřusenja Jeruzsalema (jul. 23.), novo leto (szept. 12., 12.), den pomiranja (szept.

Cerkveno vladarsztvo.

Rimski pāpa: Piusz X., Krisztusa Jezusa zemelszki namesznik, naszleditel szvetoga Petra, přispek Rim varasa. Po familiji je zvan Sarto Jozsef, narodil sže v Riese vu leti 1835. 2-ga juniusa, za rimszkoga papo odebrani l. 1903. aug. 4-ga, koronřvani 1903. aug. 9-a.

Szvetszko Vladarsztvo.

Szlavno Vladajoesi kral:

I. Ferenc Jozsef (Karol) iz bozse milozsti caszar Ausztrie, Csehszki, Lombardszki, Veuetinszki, Dalmat, Hrvat, Szlavon, Lodomiszki i Illirszki kral, Apostolszki kral vogrszkoga orszaga. Bojen v Besci 1830. aug. 18. Vladati zaesno 1848. dec. 2-ga. Za vogrszkoga krala koronřvan 1867. jun. 8-ga.

Velicsanszka kralica:

† **Elizabeta**, hesi vojvoda Makszimiliana Jozsefa na Bavarszkom, rojena v posenhofeni 24. dec. 1837. Umozsen v Besci 25. aprila l. 1854. Umrla 1898. leta szept. 10-ga v Genfi.

Deca:

1. † **Zofija**, rojena 1855. mare. 5. Umrla 1857. maj. 29.

2. **Gizela**, rojena 12. julija 1856. Zdana z Leopoldom, z bavarszkim kraljeviesom 20. aprila 1873. leta.

3. **Maria**, Valeria, rojena 22. aprila 1868., zdana 31. jul. 1890. z nadvojvoden Franc Szalvatorom.

4. **Rudolf**, rojen 21. aug. 1858., umrl 30. jan. 1889. Zdan 10. naja 1881. z belgij-szkov princezinjov; Stefaniov. rojenov 21. maj. 1864.

Detē † Rudolfa i Stefanie:

Elizabeta, rojena 2. szeptembra 1883. Zdāna 23. jan. 1902. sz. knezom herceg Otonom Windischgraetzom.

Bratje Njihovoga caszarszkoga i kraljeszkoga Velicsansztva:

1. Najvojvoda **Ferdinand Maximilijan**,

rojen v Schōnbruni 6. julija 1832., caszar Mehikānszki umr 19. jun. 1867.

2. Najvodvoda **Karol Ludovik**, rojen v Schōnbruni 30. jul. 1833. umrl 19. maj. 1896. Zdan 4. nov. 1856. z Margaretov, heserjev, kralja Ivana Szakszouszkoga roj. 24. maja 1840., umrlov 18-ga szept. 1858; drřugokrat zdan z Anuncijatov, heserjev krala Ferdinanda II. Sziciljszkoga, roj. 24. mare. 1834., umrlov 4. maja 1871. Treťjo pot zdan 23. jul. 1873. z Marijo Terezijov, heserjev portugalszkoga kraljevicsa Don Miguela, roj. 24. aug. 1855. Deca: **Franc Ferdinand d' Este**, roj. 18. dec. 1863; **Otto**, roj. 21. april 1865; **Ferdinand**, rojen 27. dec. 1868; **Margareta** rojena 13. maja 1870; **Maria** roj. 31. jul. 1876; **Elizabeta** roj. 7. jul. 1878.

Nadvojvoda **Ludovik Viktor**, rojen v Besci 15. maja 1842.

Sztarisi Nj. velicsansztva:

Franc Karol, rojen v Besci 7. dec. 1802. umrl 8. marca 1878., zdan 4. nov. 1824. sz. Zofijov. rojenov v Monaki 27. jun. 1805., umrlov 28. maja 1872.

Naszlednik Nj. Velicsansztva vu kralřvanji:

Franc Ferdinand, rojen 1863. leta 18-ga dec. v Graci. Sztarisi je njegovi: Karol Ludovik (Umr. 1869. maj. 19.) ino Maria Anuncijata (Umr. 1871.) V hizsni zakon sztopo 1-ga jul. 1900. v Reichstadt i graficov Chotek Zofijov, rojenov 1. marca 1868. leta.

NA SZPOMENEK.

1912.

Blank lined area for writing, consisting of 15 horizontal lines.

Krsztina imena.

p. — püspök, dev. = devica, m. = mantrik, szp. = szpovednik.

Abraham patriarka okt. 9.
 Adalbert p. april. 23.
 Adam, dec. 24.
 Adela, dec. 24.
 Adelheid, febr. 5.
 Adolf püspök, (Osnabrück) febr. 11.
 Agatha (Geta), dev. febr. 5.
 Agnes (Nesa), jan. 21.
 Alekszander (Sándor) maj. 3.
 Alfonz p., aug. 2.
 Aloizius (Alajos), jun. 21.
 Ambrozius p., dec. 7.
 Anasztazia dev., dec. 25.
 Andrej (Andras) ap., nov. 30.
 Angela dev., maj. 31.
 Ana, mati Marija, jul. 26.
 Anselm p., april. 21.
 Anton püscsavník, jan. 17., padovanszki, jun. 13.
 Antonia m., april. 30.
 Apollonia dev. m., febr. 9.
 Augusztn p., aug. 28.

Barbara dev. m., dec. 4.
 Barnabas ap., jun. 11.
 Bertalan apostol, aug. 24.
 Bazilusz, jan. 14.
 Beatriksz dev. m., jul. 29.
 Benedek apat, marc. 21.
 Bernardin, maj. 20.
 Bernard apat, aug. 20.
 Berta, jul. 4.
 Balas p. febr. 3.
 Brigita dovica, okt. 8.

Cecilia dev. m., nov. 22.
 Krisztiana dev., jun. 16.
 Krisztina dev. m., jul. 24.
 Cirill p., jul. 7.

Damjan m., szept. 27.
 Demetria dev. m., jun. 21.
 Dezideriusz (Dezso) p., maj. 23.
 Dionisia dev. m., maj. 15.
 Dionizius (Denes) p. m., okt. 9., p. (Augsburg) febr. 26.
 Dominik, aug. 4.
 Dominika dev., maj. 13.
 Donat p. m., aug. 7.
 Dorotea (Dora) dev. m., febr. 6.

Edeltrud, jan. 23.
 Edmund (Ödön) p., nov. 16.
 Eduard kral okt. 13.
 Einhilda, marc. 28.
 Eleonora dev., maj. 27.
 Elias prorok, jul. 10.
 Elizabet (Erzsöbata. Jalsabeta), nov. 19.
 Emerenciana dev., jan. 23.
 Emma dovica, april. 19.
 Eugen (Jenö) pada, jun. 2.
 Eugenia, szept. 16.
 Eva, dec. 24.

Fabjan papa m., jan. 20.
 Ferdinand kral maj. 30.

Filip apostol, maj. 1.
 Flavia m., febr. 22.
 Flora d. m., jul. 29.
 Florijan, maj. 4.
 Franciska dovica, marc. 9.
 Franciskus Assziski okt. 4., horzsijszki okt. 10., Szaieszki jan. 29., Kszaverszki dec. 3.

Gabriel, marc. 24. (18).
 Genovefa dev., jan. 3.
 Gerard (Gellért), szept. 24.
 Gertrud (Gera), nov. 15.
 Gizela nuna, maj. 7.

Imre (Imri) nov. 5.
 Jürj (Jurka, György), april. 24.
 Ida grofica (Toggenburg), nov. 3., grofica (Herzfeld), szept. 4.
 Ignac lojolanszki, jul. 31. p. m. febr. 1. —

Ivan Krsztitel jun. 24.
 Janos Zlatovusztni jan. 27., Janos de la Salle, maj. 15., Janos od krizsa, nov. 24., Janos apostol, dec. 27.

Jeromos (Hieronim, Oremus) szeptember 30.
 Jelena (Ilona, Lencsika), aug. 18.
 Johana vucsenica Krisztusova maj. 24.

Johana Franciska santalszka nuna aug. 21.

Jolenta nuna, jun. 16.
 Josef, hranitel Jezusov, marc. 19. Kupertinszki. szept. 18.

Jozefa nuna, jan. 21.
 Josefina dev., marc. 12.
 Ireneusz p. m., jun. 28.
 Irene devica m., april. 4.
 Judith dovica, maj. 5.
 Julia dev. m., jul. 21.
 Juliana falkonieriszka nuna, jun. 13., febr. 16.
 Julius (Gyula) papa, april. 12.

Karol p., nov. 4.
 Kaspar (Gaspar) kral, jan. 6.
 Katarena dev. m., nov. 25., iz Ricci nuna febr. 13. iz Szienna april. 30.
 Klara nuna, aug. 12.
 Kunigunde caszarica, marc. 3.

Ladislav kral, jun. 27.
 Lovrenc diakon m., aug. 10.
 Leon papa, april. 11.
 Leonhard püscsavník, nov. 6.
 Leopold vojvoda, nov. 15.
 Ludovik (Lajos) kral, aug. 25.
 Ludovika (Aloizia) m., jan. 31.
 Lukacs evangeliszt, okt. 18.
 Lucija dev. m. dec. 13.

Magdalena pokornica, jul. 22.
 Margareta (Marjeta) d. m., jul. 20.
 Maria, jan. 23., szept. 8., aug. 5.,

febr. 2., márc. 25., jul. 2., maj. 24., aug. 15., nov. 21., dec. 8. Ime Marijino.

Mariana dev. nuna, april. 17.
 Marko, april. 25.
 Marta dev., jul. 29.
 Martin p., nov. 11., papa nov. 12.
 Martina d. m., jan. 30.
 Mathilda kraľica, marc. 14.
 Mataj evangeliszt, szept. 21.
 Matjas apostol, febr. 24.
 Medard p., jun. 8.
 Melania dovica, jan. 31.
 Metod p., jul. 7.
 Mihál arkangel szept. 29.
 Monika dovica, maj. 4.
 Miklos p., dec. 6.

Notburga szluzsbenica na Tirolszkom dev., szept. 13.

Oszkar p. (Hamburg), febr. 3.
 Otto p., jun. 30.

Pankrac (Pongrac) m., maj. 12.
 Pavel püscsavník jan. 15., apostol jun. 29.

Paulina marc. 14., dev. m., jun. 6.
 Peter apostol, jun. 29.
 Petronilla dev., maj. 31.
 Piusz papa, maj. 5.
 Priszka (Piroska) d. m., jan. 18

Regina d. m., szept. 7.
 Robert apat, april. 29., jun. 7.
 Rok szp., aug. 15.
 Roza Limaszka nuna, aug. 30.
 Rozalia dev., szept. 4.
 Rozalina dev., jan. 7.
 Rozina dev., márc. 11.
 Rudolf, april. 17.

Sebjan m., jan. 20.
 Sigmund kral, maj. 1.
 Simeon m., febr. 18.
 Simon apostol, okt. 28.
 Sztaniszlav Kosztko, nov. 13.
 Stevan kral, aug. 20., m. dec. 26.
 Susana, aug. 11.

Teodor, nov. 9.
 Terezia nuna, okt. 15.
 Tomas villanovszki, szept. 18., apostol, dec. 21., szp., dec. 29.

Urban (Orban) papa, maj. 25.
 Ursula (Orsola, Orsa) d. m. okt. 21

Valentin (Balent) m., febr. 14.
 Veronika d. m., jul. 9., z tobcom febr. 4.
 Viktor papa, jul. 28.
 Viktoria d. m., dec. 23.
 Vince paulanszki, jul. 19.
 Vendelin pasztr, okt. 20.
 Venceszlav kral, szept. 28.
 Vilmos apat, jun. 25.
 Vilma, jan. 10., jun. 25.

Posztni red.

Poleg preoblasztjenja vogrskim püspekom leta 1906. jan. 17. od rimszkoga papa danoga je posztni red szledecsi.

I. Osztri posztni dnevi, kda sze szamo ednok do szitoszti szlobodno naje i sze meszo ne je, szo szledecsi:

1. Pepelnica.
2. Trije szlednji dnevi velkoga tjedna.
3. Vszaki petek poszta i adventa.
4. Kvatrene szrede i petekje.
4. Vigilszki poszti dneva szvetoga, riszalih velke mese.

II. Polchsani posztni dnevi, kda sze szlobodno meszo vsziva, nego večskrat sze najeszt je prepovedano:

1. Zvuna petka vszaki den vu poszti.
2. Szrede adventne.
3. Vigilszki poszti pred Petrovom i Vsziszvecovom.
4. Kvaterne szobote.

Poleg toga preoblasztjenja sze trpi, da *szvetszki verni* pri večserji meszo vszivajo, naj sze szamo do naszitoszti ne najejo.

III. Dnevi, kda sze szlobodno večskrat do naszitoszti naje, nego *meszo vszivati je ne szlobodno*:

Vszaki petek vu leti.

IV. Zvunredno odpüscenje sze da od mesznoga jela:

1. Na celo püspekijo, esi kakszi szveteke na posztni den szpadne.

2. Na posebne vesznice, esi proscenje, kakszi szveteke ali szenje na poszt szpadne.

3. Za posebne persone:

A) Vszaki posztni den — zvuna pepelnice, tri szlednjih dnöevov velkoga tjedna, vigilszkih posztov pred bozsicsom, riszalami — szo reseni od posztnö zapovedi:

a) delaveci vu fabrikah i rudah,

b) vszi oni szvetszki lüdje, ki szvojega sztola ne majo i celo leto vu ostariji, jejo ali jesztvino iz ostarije dajo prineszti, esi bi posztno hrano na lehcoma ne dobili.

B) Od vszaksega poszta — zvün velkoga petka — szo reseni:

a) szluzsbeni na zseleznicah i na ladjah,

b) vszi oni potniki, ki vu zselezniczkih ostarijah ali na ladji morejo jeszti,

c) vszi oni, ki za vrasztva volo szo na kopalisesi,

d) vszi oni, ki pri taksoj hisi szluzsijo ali zaman jejo, kde posztno zapoved ne sesejo zdrzsati.

C) Vszaki szziromak, ki iz almostva zsvive, od zapovedi obdrzsavanja od mesznoga jela je oszlobodjeni.

V. Vszaki den celoga leta szlobodno je k szpravlanji hrane maszt nucati, nego je prepovedano po nedelah posztnih i po drugih polehsanih posztnih dnevah meszo i ribe navkupe vszivati.

VI. Na obdrzsavanje od mesza je duzszen vszaki krscsenik, ki je szedem let vö sztar.

Na celi poszt — to je na obdrzsavanje mesza i edno naszitoszt — je duzszen on krscsenik, ki je 21 let vö sztar, nego ne je esese 60 let sztar.

One, ki zsmetno delo opravljajo, prepoved večskratne naszitosztni ne dotiese.

Od poszta szo celo oszlobodjeni betezsni.

VII. Vszi oni, ki do z tov szlobosesinöv zsviveli, naj milosztvnoszt rimszkoga papa z delami milosztvnoszti dusevne i telovne, z vrelöv molitvöv i z almostvom nadomesztijo.

Na leto 1912:

I. Osztro posztni dnevi (v kalendari dva rudesciva krizsa):

1. Pepelnica: febr. 21.
2. Szlednji trije dnevi velkoga tjedna: april 4., 5., 6.
3. Vszaki petek-posztni i adventni.
4. Szprotölesnih kvatr szreda: febr 28. petek marc. 1. letesnjih " " maj. 29. " maj. 31. jeszenszkih " " szept. 18. " szept. 20. zimskih " " dec. 20. " dec. 22.
5. Vigilia pred riszalami maj. 25.
" " Velkov mesöv aug. 14.
szveti poszt dec. 24.

II. Polehsani posztni dnevi. (v kalendari eden rudesci krizs):

1. Zvun petka vszaki den vu poszti: od 21-ga februara do 6-ga aprila.
2. Vigilia pred Petrovom jun. 28.
" " Vsziszvecovom okt. 31.
3. V adventi vszaka szreda: dec. 4., dec. 11.
4. Szobota v Kvatrah: marc. 2., jun. 11., szept. 23., dec 23.

III. Vszaki petek je prepovedano meszno jelo (v kalendari eden csaren krizs.)

Prepovedano je katolicsancom na pleszi i vu drugom zabavlanji del meti:

1. Celi poszt, esese prek vuzma do bele (szprevodne) nedele,
2. v adventi, esese prek bozsicsa do treh Kralöv.

MOJE ZAROCNIZKO SIVLENJE.

Sem ovado, da prebivam
V Srci Božjem cel'
Prek mere vesel,
I ne morem ven,
Ka poti nevem
V žitek grešen, — tak sem vtopljen

To napravilo je Sree,
I ne lastna moč ;
Spoznam to rekoč :
Se mi odprlo,
V Sé me zaprlo,
Jaz sem pa stao — sem Je nahao !

Kam pa zdaj v tom velkom Srci ?
Idem bol' naprej,
Plavam kém hitrej ;
Dale naj pridem,
Čisto se zmijem
V *Lübeznosti* z *lübeznosti* !

Z *lübavi* k *Lübavi* idem
Po *lübav* naprej !
Zanj'ga popolnej

Naj delam vsak'den,
I trpim pred vsem,
Ki je sáma *Lübar* puna.

Da „trpeti, ali mreti“
Hočem praviti,
Al' ne v strahoti ;
Nači nemorem,
Da sem zalübljen
V to prebito Sree sveto ;

Záto pravim : le trpeti,
J če ne — vmreti
Da na tom sveti.
Brezi — trpeti
Nem'rem Ga meti,
Ki mi je vse, Komi sem vse !

Záročnik le rivaj v svojem
Srci me naprej,
Da pridem hitrej
V pristanišče, v raj,
Kde bom vekomaj
Vživao Tebe, Ti pa mene.

Srcen.

Hváleno preszvéto Szrce Jezusovo . . .

Dete rado dela ono, ste-ro szvojega lübezni-voga oco, szvojo lübezni-vo mater delati vidi.

Vucsenik rad dela ti-szto, ka pri szvojem lübez-nivom vucsiteli za dobro szpozna.

Jezusa lübécese szrcé rado dela to, ka njemi je Jezus pokazao csiniti. Zató hodmo i glejmo:

Jezusovo szvéto Szrce sze je naj-obprvim na ednom tronusi szedéese prikázalo. Ka je lepse za nász, csi mi nasa szrea tüdi na tronus posztávimo. Ne na proszti sztolec, na tronus, kde lehko pocsi, na tronus, steroga nemre prevrzsti neprijáteo, gori na tronus Szrea Jezusovoga — notri vu Szrce Jezusovo. Csi de vu njem szkrito nase szrce, nasa lüfav, te vezélo bodemo miszlili i pravili: Hvaleno bodi na vsze veke, naj-szvetese Szrce Jezusovo!

Jezus je szam dao nám szvoje szvéto Szrce, kda je odküpo nász. Szprázno

je to szvéto Szrce do szlednje kaplice krvi za naso volo — dajmo mi tüdi njemi nasa szrea. Darüjmo vszo bitje, vsze miszli i djánja nasega szrea njemi. Vem, je moje szrce nancs ne moje, nego Onoga, ki je njé sztvoro, odküpo i poszvéto. On je goszpod mojga szrea: Bog, poszegno pa Jezus, drüga bozsán-szka persona má poszegno pravico do njega, zató bodi hváleno navszeveke najszvetese Szrce Jezusovo!

Najszvetese Szrce Jezusovo sze je tak prikázalo, ka je z szvetlobov okoli-vzéto. Szvetloba je pa csiszta, vu njoj makule, zamázka ne. To je znaménje, ka njegov szvéto Szrce szamo csiszto-szt trpi okoli szebé, szamo csiszto szrce je lübezni-vo njemi, vu sterom ne greha: ne szmrtnoga, niti odpüsztli-voga. Hodi za njim, lüba düsa, pazi na szvoje szrce, jeli je okoli vzéto z szvetlosztjov csiszto-szti? Ne trpimo pri szebi nikaj, ka bi nam düso zamazati moglo! Radi preiscsimo szvoje düsno veszt: ka dobroga szmo csinili, ka dobroga zamüdili, ka lagojega szmo

vesinoli. Obecsajmo Jezusovomi Szrci pobogsanje nasega szrca, pozsalujmo pregrehske nasega nevolnoga szrca ino pravmo onomi, od steroga sze vesimo: Hváleno bodi navszeveke nájszvetese Szrce Jezusovo!

Okoli nájszvetesega Szrca Jezusovoga je vu videnji trnavi venec bio szpleteni. Trnje je znamenje boja, znamenje tesko-britkoga trpljenja, stero je eto Szrcé pretrpelo za cslovecsa grehsna szrca. Venec je pa znamenje obládanja, ár oni sze vencsajo, ki szo obládali i zdaj veszélje vszivajo. Trnavi venec nam to glászi, ka je Szrce Jezusovo po teskom boji obládalo, ka je njegovo celo zsvilenje edno jáko vojüvanje bilo za blazsensztjo csloveka pa ka je na szlednje doszégno, ka je steo. Eto trpljenja njegovo je ceno melo, ceno cslovecsánszkil dús, sfere yerno oprávlajo szvoje duzsnoszti, stere hrepenejo za jákosztni, stere kak zgléd, kak dobra példa idejo naprej ino z szvojim zglédom vszaki dén nove düse priprlajo k onoj szvétoj trümi, kde sze eto pozdravlenje glászi: Hváleno bodi navszeveke nájszvetese Szrce Jezusovo!

Kda szo Jezusa na krizs pribili, szo bilé tam drüge skéri tüdi na mantro njegovo: cseki, zsucs, szpica, lesztvica, vozsa i t. d. Pa szo ete skéri njemi velke bolecsine ozroküvale. Záto, ki scsé njegov právi vucsenik biti, on ne szme taksi biti, kak szo ete skéri bilé, on ne szme biti cvek ospotávanja drüгим, ne zsucs noresüvanja, ne szpica zamatávanja, ne lesztvica gizde, niti vezálje greha za drüge, nego szrce njegovo more tüdi okolivzéto biti z cvekami jákoszti, z zsucsom szrditoszti proti grehi i szküsnpjávi, z szpicov za-

metávanja telovnoga veszélja, z lesztvicov dobroga djánja, stera k Jezusi pelajo ino z vezáljom lübéznoszti, stero je tam privézse, kde sze veszélo glászi: Hváleno bodi navszeveke nájszvetese Szrce Jezusovo!

Jezusovo nájszvetese Szrce sze je tak prikázalo, ka je krizs bio na njem poszajeni. To je on krizs, steroga je Jezus, král vszeh králov tak rad noszo za nász. Csi pa za nász, te je po pravici szlüzso nám vszem z tem, ne szamo szvojemi nebeszkomi Ocsi. Pa je szlüzso z veszéljom, z pripravnosztjov, ino z nájbogsim nakanenjom! Ga rad más? Szlüzsi ti njemi tüdi z veszéljom; rad vesini volo njegovo; szlüzsi njemi i hitro vesini, brezi zámüde, ka on zselej od tebe; szlüzsi njemi z nájbogsim nakanenjom, ne za szvoj zemelszki haszek, nego záto, ár je on prle szlüzso za tebé i tebi, záto, naj ti da miloscso ka bos na veke szlüzso njemi z onimi, ki vszikhár popevajo: Hváleno bodi navszeveke nájszvetese Szrce Jezusovo!

Rauo, odpreto rano tüdi má na szebi návjszvetese Szrce Jezusovo. Odpreta, je eta rana, naj bi vszikhár vecs miloscse moglo iz toga Szrca zhájati i naj bi mi kem lezsej mogli notri vu to szvéto Szrce.

Odpreto Szrce je pot, szo vráta, nad stera nasz Jezus notri vzeme vu szvoje Szrce, naj bi mi tüdi notrivzéli vu nasa szrca blizsnje nase, ka szrditoszt, nevoscscenoszt, odürjavanje naj nemajo meszta vu njem.

To sze naj zgodi na celom szveti pa de te celi szvet veszélo pravo: Hváleno bodi navszeveke nájszvetese Szrce Jezusovo!

(bi).

Szrce Jezusowe, pokorno notri do szmrti.

Od vüzma do riszalov.

Krisztus je od mrtvih gorisztano.

Krisztusovo telo je tri dni vu grobi osztalo, naimre v petek zadvecsera, v szoboto celi den i v nedelo zajütra. Na tretji den je Krisztusova düsa nazaj prisla pekla trnaca, edinila sze je z nova telom, i je Jezus odicseno od mrtvih gori sztano.

Jezus po szvojem gori sztanenjom je ocsiveszno dokazo, da je on zaisztino Bog.

Jezusovo gorisztanenje je zaloga nasega prisesztnoga gorisztanenja na vekivecsni zsitek, csi na zemli z verov i ljubavov zs njim jedinjeni osztanemo. Ni znamo, pise Pavel apostol vu drügom pizmi Korintusancom pizsanom, da on, ki je Jezusa gorobüdo, i nasz z Jezusom gorobüdi.¹ Krisztus je glava matere cerkvi, stera je njegovo telo, mi szmo pa kotrige toga tela. Csi glava je gorisztanola, tak i kotrige gori sztanajo.

Apostolje po szveti razidivsi szo sze vszikdar szpomenoli Krisztusovoga gorisztanenja. Tak vszeti Peter je predgao na krizs Razpetoga, koga je Bog gori obüdo. Pavel pa pise Rimljanom: Csi ti z vüszdami Jezusa szpoznas i vu tvojem szrci verjes, da ga je Bog od mrtvih gorobüdo, tak blazseni bodes.²

Gorisztanenje Jezusovo, kakti zaloga nasega gorisztanenja je velki trost krscsenikom. Zse vu sztarom testamenti Job, ki je doszta mogo trpeti, escse ga je zsenazavrgla, je pravo: Jasz znam, da moj resitel zsive i jasz bodem na szlednji den z zemle gorisztano... i vu mojem teli mojga Boga gledo.

Gorisztanenje Jezusovo je podloga nase vere.

Zse szveti Pavel je pizso Korántusancom: Csi je Jezus ne gorisztano, tak je nasa vera zaman.³

¹ 2 kor. 4. 14.

² Rimlj. 10. 9.

³ 1. kor. 15. 17.

Kak je Jezus gorisztano, to je, nacsin, ne popisejo evangelistje, nego szamo esüdna pripetja popisejo, stera szo sze pri grobi pod i vesaszi po gorisztanenji godila. Pa nam vecs ne trbe znati. Nam je zadoszta, da je Jezus od mrtvih gorisztano i da sze je vecskrat szkazo. Vszi evangelistje ne pisejo vednako, nego eden ovoga popunijo i razszvetlijo. Mataj szamo od dvojege szkazanja pise, Marko sze zse od trojege szpomene, Lukacs pa celo stiri popise, tak i Janos.

Zdaj zse glejmo celo zgodovino vu tisztom redi, kak nam razlagalci szvetoga Pizma naprej davajo.

Zsenszke pohodijo grob.

Keszno v szoboto, kak je zse notrisztopo prvi den tjedna, je prisla Marija Magdalena i drüga Marija, da bi grob poglednole. I ovo. velki potresz je nasztano, ar angel Goszpodnov je priso z nebesz, je prisztopo, odvalo je kamen v kraj i na njega je szco. Njegov obraz je bio, liki bliszki njegov oblecs beli, liki szneg. Od sztraha szo pred njim trepetali sztrazsarje i szo posztanoli, kakti mtrvi. Tak pise Mataj.

Kak je szobota minola, pise Marko kúpila je Marija Magdalena, Marija Jakobova mati i Saloma disave, da bi pridocse njega namazale. I rano v gojldno prvoga dneva tjedna szo prisle k grobi, kda bi szunce zse zislo.

Zgovarjale szo szu med szebom: Sto nam odvala kamen od tvoj groba? Nego kak szo sze ta zgliednole, vidle szo, da je kamen v kraj odvalani, naimre prevecs je velki bio.

Prvi den tjedna, pise Janos, prisla je Marija Magdalena rano, kda je escse mraesno bilo, k grobi i vidla je, da je kamen v kraj vzeti.

Teda je ona bezsala i prisla k Simoni Petri i k drügomi vucseniki,

steroga je Jezus rad meo i pravla je njima: Goszpoda szo groba vzeli i mi ne vemo, koma szo ga djali.

Zsenszke szo disave kupile, da bi Jezusovo telo namazale, ar v petek szo z velikov szilov pokopali Jezusa, v szoboto, kakti na zsidoszki szvetek szo tüdi ne mogle Jezusa namazati, zato v nedelo vgojčno rano szo sze popascsilie k grobi. Szunce je ravno gorislo. Kamen je zse prvle odvalao angel, ne zato, da bi Krisztus znao z groba vöpriti, ar on bi lahko iz zapretoga groba priso, liki je szledi prek zapreti dver vu hiso sztopo. Kamen je v kraj odvalani, naj sztrazsarje v pamet vzemejo, ka sze tü nika godi, da je Jezus od mrtvih gorisztano. Kak je angel priseo, zemla sze je sztroszila, njegov obraz liki bliszki, gvant pa liki szneg, — ne csüdo, da szo sze sztrazsarje zoszagali i szo natla szpadnoli, liki bi mrlie. Kak szo z nova k szebi prisli, gori szo sztanoli i szo sze v pobeg szpravili, ar, kak szo zsenszke k grobi prisle, sztrazsare sze zse vecs ne tam naisle.

Kak je Marija Magdalena vpamet vzela, da je kamen odvalani grob pa prazen, nazaj je bezsala vu varas i je povedala Petri i vucseniki, steroga je Jezus lübo. Te vucsenik je bio szveti Janos. Drüge zsenszke szo duzse pri grobi osztale.

Angel nazveszti zsenszkom gorisztanenje Jezusovo.

I kak szo zsenszke vu grob prisle, pise Marko, vidle szo mladencia na desznom szedecsega, oblecsenoga vu belom oblecsi i szo sze presztrahsilie. Nego on je njim pravo: Ne bojte sze. Vi iscsete Jezusa Nazarenszkoga, razpetoga; gori je sztano, ne ga tü; ovo je meszto, koma szo ga polozsili. Nego ite, povejte njegovim vucsenikom i Petri, da on pred vami ide v Galilejo,

tam te ga vidili, kak vam je povedao. One szo pa vösle i odbezsale szo od groba, ar sztrah i groza je nje obisla i nikomi szo nika ne pravile, ar szo sze bojale.

Peter i Janos pri grobi.

Kak szmo vidili, Marija Magdalena je oznanila njima, da je kamen v kraj odvalani i Jezusa ne ga v grobi.

Sla szta pa Peter i on drügi vucsenik, pise Janos, i prisla szta k grobi. Obadva szta bezsala, nego on drügi vucsenik je bolje bezso, kak Peter i prvle je priso k grobi i sze naprej prignovski vido je prte tam lezsecse, nego dönok je ne sztopo vu grob. Teda je priso Simon Peter, ki ga je naszledüvao, sztopo je vu grob i vido je prte polozsene i briszacso, stera je na njegovoj glavi bila, nego stera je ne bila djana k prtom, nego razlocsena na drügom meszti vküp szpravlena bila. Te je notri sztopo i on vucsenik, steri je najprvle k grobi priso i on je vervao, ar szo escse ne razumeli, da on od mrtvih gori sztanoti more. Po tom szo vucseniki nazaj odisli domo.

Kak szmo csüli, Janos je mladenecc bio, prvle priso k grobi, kak Peter. Nego ne je vupo notri sztopiti vu grob, te zse sze je bojao, ali pa postenje steo dati Petri, koga liki glavo apostolov je steo naprej püsztiti. Kak szta vu grob sztopila, prte szta naisla vküp szpravlene, to je szvedocsansztvo poleg toga, da je Jezusovo telo ne vkradjeno, ar tat bi ne doli vzeo prte, menje bi je vküp szpravo.

Jezus sze szkazse Mariji Magdaleni i drüгим zsenszkom.

Peter i Janos szta sze nazaj povrnola vu varas. Med tem je Marija Magdalena zse drügocs k grobi prisla. Lübezen i hvaleznoszt szta jo tam obdrzsale na meszti, kde je telo njenoga

Gospodna i dobrocsinitela počivalo. I Jezus je lohnao njeno lübezen.

Maria je sztala od zvünaj pri grobi, pise Marko, i sze je jokala. Kak sze je jokala, prignola sze je i je vidla notri vu grob.

Teda je zaglednola dva angela vu belih oblecsah tam szedeti, ednoga pri glavi, drugoga pa pri nogah, kde je Jezusovo telo djano bilo. Njeva szta pravila njoj: Zsenszka, ka sze jocses? Ona je njima pravila: Ar szo möjega Gospodna odneszli, i jasz ne vem, koma szo ga djali. Kak je to ona escse pravila, sze je obrnola i je vidla Jezusa tam sztojecsuga, nego ne je znala, da je to Jezus. Jezus je njoj pravo: Zsenszka, ka sze jocses? Koga isceses? Ona je miszlila, da je to vrtnar i je pravila: Gospod, csi szti ga ti odneszo, tak mi povej, koma szti ga djao i jasz ga odneszem. Jezus je njoj pravo: Marija! Te sze je obrnola i pravla je njemi: Rabboni, to je, moj Vucsitel! Jezus je pravo njoj: Ne tekni sze mene, ar szam escse ne odiso k mojemi Ocsi i k vasemi Ocsi, k mojemi Bogi i k vasemi Bogi. Te je sla Marija Magdalena i je naznanila vucsenikom, da je vidla Gospodna i je njoj to pravo.

Marko pa szkazanje Jezusovo etak popise: Pokedob je Jezus v gojldno prvi den tjedna gorisztano, szkazao sze je najobprvim Mariji Magdaleni, z stere je szedem vragov võzgono. Ona je pa sla i je naznanila onim, ki szo zs njim bili i sze zsalosztli i jokali. I kda bi csüli, da on zsive i gda je ona vidla, ne szo vervali.

Kak vidimo, Maria Magdalena je osztala zvünaj i sze je jokala. Njene szkuze szo kazale njeno velko zsaloszt, stero je csütüla, ar je Jezusovoga tela ne naisla. Bog je njene szkuze lohnao. Kak bi escse ednok poglednola, vredna je posztala, da je angele vidla i ne dugo szamoga Jezusa. Ednoj pokornoj düsi, stera je prvlle celo pod vrazssov oblasztjov bila, nego je prevecs lübila,

sze je Jezus najobprvim szkazao. Szkazao sze je vu podobi vrtnara, pa jo je pitao, ka sze jocses, ga je ne szpoznala, nego kak je ponacso, szvoj glasz i pravo: Marija, ga je vesaszi szpoznala. Molila ga je i k njegovim nogam sze scse vrzsti, nego Jezus je ne dopüszto, ar do njegovoga v nebo zasztopenja descse priliko meła dugsi csasz zs njim biti. Zdaj naj li ide, pa naj naznani bratom, da je od mrtvih gorisztano. To je znamenüjejo Jezusove recsi: Ne tekni sze mene, ar szam escse ne odiso k mojemi Ocsi, tem bolje idi k mojim bratom i njim naznani, da jasz idem k mojemi Ocsi. Nego te recsi escse eden bolje globoki razum majo. Jezus scse Mariji praviti, da vüpacso i neodtrgnjeno prebivanje zs njim szamo v nebeszah bode.

Kak szmo vidli, ove zsenszka szo sze zse prvlle nazaj obrnole vu varas. Njim sze je tüdi szkazao Jezus popoti, kak Mataj nam popise: I ovo, Jezus je szrecsao nje i pravo: Bodite pozdravlene. One szo pa k njemi sztopile, obinole szo njegove noge i ga molile. Teda Jezus pravi njim: Ne bojte sze! Ite pa naznanite mojim bratom, da naj idejo v Galilejo, tam bodejo mene vidili.

Sztrazsarje pa visji popi.

Kak szo zsenszke odisle, te szo prisli nisterni sztrazsarje vu varas i szo javili visjim popom vsze, ka sze je zgodilo. I oni szo sze vküp szpravili sz sztaresimi lüdsztva i szo vojakom dali doszta penez i szo njim pravili: Pravte, njegovi vucseniki szo v nocsi prisli i szo ga vkradnoli, dokecs szmomi szpali. Csi pa bi to k vüham prislonamesztniki, mi ga bodemo vmirili. Oni szo potem vzeli penezze i tak szo csinili, kak szo navucseni bili. I sze je razglaszo te glasz med zsidovami do denesnjega dneva.

Kak szmo vidili, nagucsali szo vo-

jake, da szo, prej, zaszpali. Kda bi pa na one, ki na sztrazsi zaszpijo, pri Rimljanah velka kastiga csakala, sztrazsarje szo sze bojali, da esi to k vuham Pontius Pilatusa pride, te do oni kastigani. Nego visji popi szo je zagvüsali, da njim nika ne de, pa blescsecsi penezi szo tüdi velko mocs na nje meli, zacsno li szo po celom varasi lagati, da szo epostolje Jezusovo telo vkradnoli. Escse na deveto leto, kda je Mataj szvoj evangelium popisao, sze je te glasz drzso pri nevernih zsidovah.

Justin mantrnik, ki szejje okoli 100 leta narodo, pravi zsidovom: Vi szte ne drzsali pokore, pokedob szte sze szpriesali, da je Jezus gorisztano, nego vi szte moske poizkali i po szveti razposzlali, naj glaszijo, de edno krivo vero je nasztavo Jezus, eden cslovek z Galileje. Toga szmo mi, pravli szo vöposzlani, na krizs razpili, nego njevovi vucseniki szo ga v noci vkradnoli i blodijo zdaj lüdi, kda pravijo, da je Jezus od mrtvih gorisztano i v nebesza odiso.

Nego pitajmo zdaj mi. Oni vucseniki, steri szo po vlovlenji Jezusa razbeszali, bi oni vüпали od visesnje oblaszti zapecsacseni grob gori vdariti i telo vkradnoti? Bi oni mogoci bili on velki kamen brezi rogatanja v kraj odvalati? Bi to sztrazsarje ne csüli? Pa esi szo ga vkradnoli, zakaj szo apostole ne pred szod posztavili? Za doszta mensega zroka volo szo bili pred szod posztavleni, pa bi njim, esi bi zaisztino ga vkradnoli, to najvekse miszlite odpüsztili? Tü vidimo, da esi stoj Jezusa odürjava, on escse pamet zgübi. Vu Jezusi ne verje, nego poleg toga escse bolje neverjetna more vervati. Zse szveti Augustin pise (mro je leta 430.): O ti neszrecsna neszpametnoszt! Szpavajocse szvedoke mi naprej pripelas? Zaisztino szama sziz zaszpala, da vu tvojih mislenjah sziz tak dalecs zablodila. Dobro pravi szv. Augustin, da szpavajocsi szvedoki nika ne szvedo-

csijo. Ve pa esi stoj szpi, ka on zna, ka sze okoli njega godi. Kak szo pa te sztrazsarje znali praviti, da szo Jezusa apostolje vkradnoli.

Szveti grob je razrüseni. Vu pecsino vszekanoj kamri zdaj szamo on sztol pecsine sztoji, na steroga szo Jezusa mrtvo telo polozsili. Na tom sztoli sze vszako gojdnö szveta mesa szlüzsi.

Jezus sze szkazse dvema vucsenikoma na poti v Emmaus.

Dva z vucsenikov Jezusovih szta slatizsti den v Kasteo, steri je na seszdeszet bezsajov bio od Jeruzsalema, po imeni Emmaus. I njidva szta sziz zgucsavala med szebon od vszeh onih, stera szo sze zgodila. I vcsinjeno je, kda bi sziz zgucsavala i med szebom szpitavala, szam Jezus priblizsavajocsi so je zs njima. Ocsi pa njidva szo sze zadrzsavale, da bi ga ne poznala. I veli njima: Kakse szo te recsi, stere pripovidavate eden drügomi hodecsa ino szta zsalosztna? I odgovrecsi eden, komi je ime Kleofas, pravo je njemi: Ti sziz szam tühinec v Jeruzsalemi i ne sziz zvedo, stera szo vcsinjena v njem ete dni? Sterima je on pravo: Stera? I velita: Od Jezusa Nazarensz-koga, ki je bio cslovek Prorok, Zmosen vu deli i recsi pred Bogom i vszem lüdsztvom. I kak szo ga odali visji Popi i poglavarje nasi na szkvarjenje szmrti i razpili szo njega. Mi szmo sze pa vüпали, ka bi on meo odküpiti Izraela. I zdaj ober vszeh etih tretji den je dnesz, ka szo eta vcsinjena. Ali i zsene nika z nasih szo nasz posztrahsile, stere szo pred szvetlo sztjov bile pri grobi i kda bi ne naisle tela njegovoga, prisle szo govorecse, ka szo i angelszko videnje vidile, ki pravijo, da on zsive. I odisli szo niki med nasimi k grobi i tak szo naisli, kak szo zsene povedale, njega szo pa ne naisli. I on je pravo njima: O neszpametni i kesznoga szreca na ver-

vanje vszeh onih, stera szo guesali Prorocke! Ne li je eta potrebno bilo trpeti Krisztusi i tak notri iti vu diko szvojo? I zacsevsi od Mozesa i vszeh Prorokov razlago je njima vu vszeh pizmah, stera szo od njega bila. I priblizsavali szo sze k kasteli, kama szo sli on sze je precfino dale iti. I primarjala szta ga govoreca: Osztani z nama, ar vecser nasztanjüje i den sze je zse nagno. I notri je so zs njima. I vcsinjeno je, kda bi szedo zs njima, vzeo je krüh i blagoszlovo i vlomo ga je i dao ga je njima. I odrple szo sze njidva ocsi i poznala szta ga i on je premino zs njidva ocsih. I pravila szta eden drügomi: Ne li je najno szrce gorecse bilo vu nama, kda je guesao na poti i odpirao je nama pizma? I gori sztanovski vu onoj vöri povrnola szta sze v Jeruzalem i naisla szta ti edenajszet vküp szpravlene i one, ki szo zs njimi bili, govorocsi: Ka je gorisztano Goszpod zaisztino i szkazao sze je Simoni. I njidva szta pripovidavala, stera szo vcsinjena na poti i kak da szta ga szpoznala vu lamanji krüha. Tak pise Lukacs.

Ta zgodovina, sze je na den gorisztanjenja godila. Zadvecsera szta sze dva Jezusoviva vucsenika na pot szpravila, v Emmaus, steri je bio od Jeruzalema tak na edenajszet kilometrov. Ednomi je ime bilo Kleofas. Drügomi ime je ne znano. Po poti szta szi zgovarjala od onih del, stera szo sze szlednje dni vu Jeruzalemi godila. Teda je njiva zgrabo Jezus, liki eden potnik, ki sze prevecs pascsi, pa sze je zs njima vu gues püsztö. I kda bi sze njidva tozsila, da je Jezus zmozsen bio, zdaj pa je vsze njiva vüpanje vkraj, Jezus je njiva karao, da bi mogla znati, da poleg szvetoga pizma Zvelicsitel more trpeti, mreti i tak vu szvojo diko iti. Vu sztarom testamentomi je doszta predkepov bilo, steri na szmrt i gorisztanjenje Jezusovo kazsejo, kakti: Povisanje broncsane kacse vu püsztini,

tri dnevno zdrzsavanje Jonasovo vu zsalodci ribe i. t. d.

Priszilila szta ga, da je mogo zsnjima vu hiso iti. Tühinec je pri vecserji krüh vlomo. Kak evangelist pravi, blagoszlovo ga je i dao ga je njima. Te recsi sze glihajo k onim recsam, stere szo povedane od szlednje vecserje, tam je tüdi blagoszlovo Jezus krüh i dao je apostolom. Jezus je tam v Emmausi precfiszto szvojiva vucsenika. To precfiscsavanje je csüden szleddek melo, njiva ocsi szo sze naimre odrple i szta ga szpoznala.

Pascila szta sze nazaj v Jeruzalem, apostolje szo tam vküpszpravleni bili vu hisi szlednje vecserje. Tam szta zvedila, da sze je Jezus i Petri szkazao. Med vszemi vucsenikami Jezus sze je ob prvim Petri, liki glaví apostolov szkazao. Med zsenami pa sze je naj ob prvim Mariji Magdaleni szkazao.

Jezus sze je szkazao apostolom, kda jo Tomas ne nazocsi bio.

Dokecs szta vucsenika z Emmausa to pripovedavala, posztao je Jezus na szredi med njimi i pravo je njimi: Mir vam! Jasz szam, ne bojte sze. Zburkani pa i presztrahseni stímali szo, da düha vidijo. I velo je njim: Ka szte sze zburkali i mislenja gori ido vu szrca vasa? Gledajte roke moje i noge, da szam jasz. Slatajte i gledajte, ar düh mesza i csont ne ima, liki vidite, da jasz mam. I kda bi to pravo, pokazao je njim roke i noge. Kda bi pa escse ne vervali ino bi sze csüdivali od radoszti, pravo je: Mate eti kaj jesztvine? Oni szo pa prikazali njemi falat pecsene ribe i sztovenoga medü. I kda bi jo pred njimi, vzevsi osztanke dao je njim. Tak pise szveti Lükacs.

Kak je pa vecser gratao i dveri szo zaprete bile, kde szo sze vucseniki vküp szpravili, sztraha volo od zsidovov, priso je Jezus i sztano je med njimi na szredi i pravo je njim: Mer

bodi z vami! I kak je to pravo, pokazao je njim szvoje roke i sztran. Vucseniki szo sze pa veszelili, da szo Goszpodna vidili. On je pa pravo njim: Mer bodi z vami! Kak je mene Ocsa

kem zadrzsate, tem szo zadrzsani. Tak pise szv. Janos.

To szkazanje sze je tüdi escse na den gorisztanenja zgodilo, vecser, kda bi sze vucsenika z Emmausa zse nazaj

Kolombier preciszti blazeno Margareto de Alacoque. Kolombier sze je na Francuskom narodo leta 1641. V 17. leti je med jezuite so. Leta 1670 je za popa poszvecseni. Kda bi szi ednok premislavao, kak szo vlovili Jezusa, za szrce ga je zgrabila Jezusova lübezen, stero je kazo proti Judasi, proti zsidovom, ki szo zrok bili njegovoga preganjanja. Ovo Szrce, vu sterom ne ga szrdljivoszti, ne ga bridkoszti, szamo ljubav esese proti protivnikom. Zselenje sze zdignolo, da bi on tüdi szpodoben bio k Jezusovomi Szrci. Leta 1675. je bio poszlan i vu eden mali varas, po imeni Parag le Monial. Tü szo bile hcseri szvetoga Ferenca Salezkoga, nüne od pohajanja bl. Marije, medsterimi je bila Margareta. Njoj sze je Jezus vecskrat szkazao, kda je pred oltarom molila i pravo je njoj, da njjegovo Szrce gori od ljubavi do lüdih. Ona je vsze te videnje razodela Kolombieri. Ednok sze je zgodilo, da je Kolombier szveto meso szlüzso, pod mesov preciszto Margareto. Ona je Jezusovo Szrce vidla vu morji plamena i drugo dvoje szrce, stero sze je vtopilo vu Jezusovom Szrci. Csüla je i Jezusov glasz:

Tak zjedini moja ljubav to trojno szrce na veke.

poszlaao, tak vasz jasz poslem. Kak bi to pravo, vdehno je na nje i pravo je njim: Vzemite Düha Szvetoga! Kem odpüsztite grehe, tem sze odpüsztijo i

povrnöla, tak okoli devete—deszete vöre. Jezus je celo steo zagvüsati apostole, da je on szam, zato sze je dao prijeti, celo je jesztvino proszo. I kda bi je

zse zagvüsaó, dao je njim veliko oblaszt. Kak je mene Ocsa poszlaó, tak vasz posiljam. Kak je mene Ocsa poszlaó, naj po mojoj szmrli grehe szveta zbrisem i lüdi z Bogom zmirim, — tak i vam dam poszel, dam vam oblaszt grehe odpüsztit i lüdi z Bogom zmiriti. Za zalogo te oblaszt i vam dam Düha Szvetoga, steri po vami, liki po pripravnoj skeri, odpüscsanje grehov i szpravicsanje szpravi lüdem. Apostolje szo tü dobili Düha Szvetoga, ne tak na szvoje poszvecsenje, tem vecs na poszvecsenje drügih. Vsze grehe lehko odpüsztijó, Jezus je ni eden greh ne vözveo. Nego kde ne ga pozsalüvanja i mocsne obljbübe poboljsanja, tam majó apostolje oblaszt grehe zadrzsati. Jezus je apostole za szodce posztavo, ar szoditi morejó, jeli je grehsnik vreden odpüscsenja ali zadrzsanja grehov. Potem csi szo apostolje za szodce posztavleni, tak grehsnik more szvoje grehe vadlüvati, szvojo düso more gor odpreüti. Kak bi znali szoditi apostolje brezi vadlüvanja grehov? Zato je pa szpoved bozsjege nasztavlenja.

Oblaszt grehe odpüscsavati je ne szamo pri apostolah osztala, nego kda szo apostolje püspeke i pope poszvecsüvali, szo to oblaszt prek poszadili na pope. Krisztus je za vsze lüdi vszakoga vremena trpo, zato pa vszem lüdem more prilika dana biti, da bi sze od grehov ocsisztili.

Jezus sze je szkazao apostolom, kda je i Tomas nazocsi bio.

Tomas pa eden sz ti dvanajsztet, ki sze zove Dvojnik, ne je bio zs njimi, kda je prisao Jezus. Pravili szo zato njemi drügi vucsenicke: Vidili szmo Goszpodna. On je pa velo njim: Csi ne bom vido vu njegovih rokah cvekóv prebodjenja i ne püsztim prszta mojega vu meszto cvekóv i ne püsztim roke moje vu rebro njegovo, ne bom vervao. I po oszmom dnevi szo pali

bili vucsenicke njegov i notri i Tomas zs njimi. Prisao je Jezus zaprtami dverami i sztano je na szredi i pravo je: Mir vam bodi! Potom toga veli Tomasi: Notri püszti prszta tvoj eszi i gledaj roke moje i neszi sze roko tvojo i püszti jo vu rebro moje i ne boj neveren, nego veren. Odgovoro je Tomas i pravo je njemi: Goszpod moj i Bog moj! Velo je njemi Jezus: ka szí vido mene Tomas, vervao szí; blazseni, ki szo ne vidili i vervali szo. Tak pise szv. Janos.

Vidli szmo, da kda sze je Jezus na vüzemszko nedelo veeser apostolom szkazo, Tomas je ne nazocsi bio. Kda ki pa njemi szledi pripovidavali, ne je steo vervati. Jezus je ne steo szvojega vucsenika vu nevernoszti nihati, szkazao sze je na oszmi den vszem apostolom, nazocsi je bio i Tomas. Jezus sze je prvi den tjedna szkazo ob prvim-apostolom i najblizsanji prvi den tjedna sze je z nova njim szkazao, z tem je steo njim na znanje dati szvojo volo, da prvi den tjedna, na sterom je on od mrtvih gorisztano, naj poszvetijó. Tak szo krscseniki zacsnoli nedelo poszvetiti.

Jezus je szpoznao vero Tomasovo, nego karao za je, da je szamo teda vervao, kda sze je z telovnim dotikanjom szpricsao. Blazseni szo, steri szo ne vidli, pa dönok verjejó. To sze od nasz pravi, csi mi szvedocsansztvo szvetoga pizsnua, csi mi vcsenje matercerkvi od Jezusa, ki je od mrtvih gorisztano, sz poniznim szrcem gorivzememo.

Tomas je i naso nevernoszt zvracso. Neveren apostol je vu szvojoj dvojnószti telovne rane Jezusove sze do tekno, vu nami je düsevne rane nevernoszti zvracso. Tak nevernoszt Tomasova je nam na veksi haszek, kak vera vszeh ovih apostolov, pise szv. Gregor.

Tomas je szledi mocóno verovo, za Krisztusovo vero mantrnistvo trpo.

Jezus sze szkazo poleg Tiberiasovoga morja.

Jezus po szvojem gorisztanenji je nisterne dni apostole vu Jeruzalemi obdrzsao, vecskrat sze je njim szkazao pa je potrdo nje vu vöri. Nego zse pri gorisztanenji je angel pravo zsenam, naj idejo v Galilejo, tam do ga vidili. Galileja je en kraj zsidovszkoga orszaga, tam szo bili apostolje ribeske pri Tiberiasovom jezeri. Jezus je najveksi tao szvojega zsvljenja v Galileji zsivo, zato je pa njemi i apostolam tiszti kraj lübleni bio. Jezus szlednje dni szvojega zemelszkoga prebivanja tam sze je steo vecskrat apostolom szkazati, tam je steo apostole na dale vcsiti.

Ednok sze je szkazao pri Tiberiasovom morji, kak nam szveti Janos popise. Vküp szo bili Simon Peter, Tomas, ki sze za Dvojnjka zove, Natanael iz Kane Galilejászke, Zebedeusovi szinovje i dva drügiva iz vucsenikov njegovih. Simon Peter je pravo njim: Jasz idem ribe lovit. Ovi szo pravli: I mi idemo sz tebom. Sli szo zato i szo szizeli na ladjo i tiszto noes szo nika ne zgrabili. Kak pa je zse gojldno posztanolo, sztao je Jezus na bregi poleg vode; vucsenicke szo pa ga ne szpoznali, da bi Jezus bio. Jezus je pravo njim: Moja deca, mate kaj za jeszti? Szo njemi odgovorili. Ne mamo. Pravo je pa njim: Vrzste mrezo na deszno sztran ladje i bodete vlovili. Pa szo razpresztrli, pa szo ne mogli vlecsti za volö vnozsine rib. On apostol pa, steroga je Jezus lübo, je pravo Petri: To je Goszpod! Kak je Simon Peter csüo, da je Goszpod, na szebe je potegno zgorenji gvant, ar je ne oblecseni bio i je vu morje szkocso. Ovi vucsenicke szo sze pa na ladji pelali, ar szo ne dalecs bili od brega, kaksih dveszto laktov, mrezo z ribami szo za szebom vlekli. Kak szo na szüho sztopili, vidli szo nalozseni ogen i ribo

na njem i krüh poleg. Jezus je pravo njim: Neszte sze ribe, stere szte vlovili. Simon Peter je so, pa je mrezo na szüho potegno, vu sterom je bilo sztopedeszet tri rib; csi je ravno telko bilo, pa sze je mreza ne razcseszala. Jezus je pa pravo njim: Hodte pa jejte! Nego ni eden je ne vüpao pitati: Stoszi? Ar szo znali, da je Goszpod. Jezus je pa vzeo krüh, njim ga je dao, telikajse i ribo. To je bilo tretjokrat, da sze je Jezus szvojem vucsenikom szkazo. Kda szo mao meli, pravo je Jezus Simoni Petri: Simon, Jonasov szin, lübis ti mene bolje, kak tei? Pravo je njemi: Ja, Goszpodne, ti znas, da jasz lübirn tebe. Jezus je pravo njemi: Paszi moje agnjece. Znova je pravo njemi? Simon Jonasov szin, lübis mene? Pravo je njemi: Ja, Goszpodne, ti znas, da jasz lübirn tebe. Jezus je pravo njemi: Paszi moje agnjece. Pravo je njemi tretjokrat: Simon, Jonasov szin, lübis ti mene? Peter je zsaloszten grato, da je njemi tretjokrat pravo: Lübis ti mene? i pravo je njemi: Goszpodne! ti znas, da jasz tebe lübirn. Jezus je pravo njemi. Paszi moje ovce! Zaisztino, zaisztino, velim tebi, kda szizeli escse mladi bio, szam szizeli sze opojaszo i so szizeli, koma szizeli steo; csi pa szizeli gratas, vövtagnes tvoje roke i drügi de te pojaszo i de te vodo, koma ti ne scses! To pa je pravo, da bi pokazao z kaksov szmrtjov bode Boga odicsö. I kak bi to pravo, velo je njemi: Mene naszledüj! Peter sze je obrno pa je zagledno vucsenika, steroga je Jezus lübo, naszledüvajocsega, onoga, steri je pri vcserji na Jezusovih prszah lezso i pravo: Goszpodne, steri je, ki tebe oda? Kak je Peter toga vido, pravo je Jezusi: Goszpodne, ka pa bo sz tem? Jezus je pravo. Tak scsem, naj osztane, dokecs pridem.

Ka je tebi briga? Ti mene naszledüj! Vö je zisla zato recs med brate, da on vucsenik ne merje. I ne je pravo Jezus njemi, ka ne merje, nego tak

scsem, naj osztane, dokecs pridem; ka je tebi briga?

Pri morji Tiberiasovom je pet vucsenikov ribilo. Tam je bio med njimi Peter. Po csüdnom ribo-lovlenji szo szpoznali Jezusa. Poszebno szveti Janos je ob prvim szpoznao Jezusa. Szveti Peter je pa ob prvim steo pri Jezusi biti, zato je vu morje szkocso i plavo na szüho. Prvle je nikse jesztvine ne bilo na bregi, zdaj szo pa naisli ogen, krüh pa ribo. Jezus je pripravo szvojim vucsenikom mao, steri globoki razum ma. Riba znamenüje csloveka, ki sze Jezusi vlovi po veri i krsztnoj vodi. Riba znamenüje Krisztusa, ki po ognji szvojoga trplenja liki hrana sze pripravla krscesenikom. Kak szveti Augustin pise: Pecsena riba je Jezus trpecsi; on je krüh, steri je z nebesz priseo.

Ribe je Peter na szüho potegno brezi toga, da bi vlak razceszao.

Po obilnom lovlenji je Jezus posztavo Petra za visjega Pasztera materecerkvi. Nego prvle kak bi njemi to ceszt dao, trikrat ga je pitao, je — li ga lübi. Peter je trikrat zatajo Jezusa, zato je pa zdaj trikrat mogo zagvüsati Jezusa od szvoje lübavi. Paszi moje agnjece, paszi moje ovce . . . je pravo Jezus po vszakom potrdjavanji lübavi. Pod agnjecami razumimo vernike, pod ovcami pa apostole i njihove naszlednike. Peter je potem pasztir vernikom i apostolom, podlozsnim i poglavarom. Sz temi recsmi je posztavljeni Peter za glavo materecerkvi. On je bio prvi rimszki papa.

Jezus je na dale naprej povedo njegovu manternisko szmrt — krizsno szmrt. Na to sze razmijo recsi: Csi pa obsztarnes, vörtegnos roke i drügi de te pojaszo. Peter bi rad znao, kakszi konec de meo Janos. Jezus je pravo: Scsem, naj tak osztane, dokecs pridem. Vucseniki szo miszlili, da Janos ne merje, dokecs Jezus ne pride nazaj — szodil, Jezus je szamo to steo praviti,

da Janos ne merje z szilnov szmrtjov, nego de zsvivo, dokecs ga Jezus z naravnov szmrtjov ne pozove vö szveta.

Drügo szkazanje Jezusovo v Galileji.

Vucseniki szo sli v Galilejo na breg, koma je Jezus nje poszlaao. Tam szo ga vidili, pa szo ga molili, nisteri szo pa dvojili. Jezus je prisztlopo, gucsso je zs njimi i pravo: Meni je dana vsze oblaszt na nebi i na zemli. Zato idite i vcsite vsze narode i je krsztite vu imeni Ocse i Szina i Duha Szvetoga i je vcsite, naj vsze drzsijo, ka szam vam jasz zapovedao. I ovo, jasz szam z vami do konca szveta. Tak pise Mataj.

Na szlednje sze je szkazao ede-najszeterin, kak szo pri sztoli szedeli, karao je njihovo nevernoszt i okornoszt szrca, da szo onim ne vervali, ki szo njega vidili gorisztanoti. I je pravo njim: Idte po szveti i predgajte evangeliom vszakemi sztvorjenji. Ki verje i sze da okrsztiti, on sze zvelicsa; ki pa ne verje, on sze szkvari. One pa, ki do vervali, do szledecse csüde naszledüvale: Vu mojem imeni do hüde dühe razeganjali, po novih jezikh gucsali, kacse zdigavali i csi szo kaj szmrtnoga szpili, ne de njim skodilo. Na betezsnike roke polozsijo i sze ozdravijo. Pise szv. Mark.

Je li je to szkazanje, stero Mataj i Marko popiseta, edno isztu ali dvojno, ne da sze ocsiveszno odlocsiti.

Jezus je oblaszt dao apostolom. Idite po celom szveti, vcsite vsze lüdi i po krszti je vzemte za kotrige materecerkvi. Krsztite pa vu imeni Ocse i Szina i Düha Szvetoga. Tak je mati cerkev vszikdar krsztila. Nego ne je zadoszta evangeliom gori vzeti i sze okrsztiti dati, cslovek more zsiveti poleg evangelioma. Ne poszluhsavec pravde je szpravicsani pri Boga, nego naszleditel pravde sze szpravicsa. *) Liki telo

*) Rimlj. 2. 13.

je mrtvo brezi düse, tak i vera je mrtva brezi del.***) Zato je Jezus zvün krszta dao zapoved apostolom, naj vesijo, naj pelajo lüdi na zdrzsanje vszeh onih zapoved, stere je on zapovedao.

Oblaszt i duzsnoaszt apostolom dana je prekodisla na njihove naszlednike : na püspeke i pope.

Kda bi to cseszt lezsi szpunili, Jezus je obecsao, da zs njimi osztane do konca szveta. Jezus pri apostolah osztane, kak je vecskrat obecsao, sz szvojim Dühom. Osztane do konca szveta, osztane i pri naszlednikah apostolov.

Jezus apostole i na dale batriva, naprej njim pove one csüde, stere iz razglasüvanja evangelioma raszle bo-dejo. Obecsanje sze je szpunilo. Peter je zvracso razlocsne betezsnike, hüde dühe je razeganjao, Filip je vracso betezsnike, zslakom vdarjene, tak i Pavel je vracso, hüde dühe razeganjao. Kacse zdigavati brezi kvara kaksega — sze je od reesi do reesi szpunilo. Kda je Pavel na otoki Malta bio, pa je na ogen vejko lücsö, na njegovo roko sze je obeszila edna vipera. Pavel jo je vu ogen sztepo. Csi bodete kaj szmrtnoga, csemernoga pili, sze je szpunilo. Szvetomi Janosi je dani bio pehar sz csemernim vinom, on ga je blagoszlovo i brezi kaksega kvara ga je szpio. Na to szpominanje na Janosovo escse i zdaj vino blagoszlavlamo. Te csüde szo prvim krscesenikom potrebne bile, csi szo zsidove i pogane steli ob-ladati.

Szveti Pavel od ednoga szkazanja pise vu pizsmi Korintusancom poszlanom. Jezus sze je szkazo od petszto vees bratom, iz sterih doszta jih escse vu zsitki Pavlovom zszivelo.

Jezusovo v nebo zasztoplenje.

Jezus je vecskrat kazo na szveto Pizsmo sztaroga Testamenta, stero szvedoesi, da on more trpeti i goriszta-

noti. Kda bi po gorisztanenji stiri deszet dni minolo, szlobod je vzeo od apostolov, kak Lükacs pise.

To szo reesi, stere szam vam guceso, dokecs szam escse pri vasz bio, da sze vsze more szpuniti, ka je vu pravdi Mozesovoj, vu prorokah i psalmusah od mene popiszano. Te je odpro njim razum, da szo Pizsmo razmili. I pravo je njim : Tak je szpizszano i tak je mogo Krisztus trpeti i na tretji den od mrtvih gori sztanoti i sze more vu njegovom imeni pokora i odpuscsanje grehov predgati med vszemi narodani od Jeruzalema sze zacsnovsi. Vi szte pa szvedoki toga. I posljem obecsanje Oese na vasz doli, vi pa osztante vu varasi, dokecs oborozseni bodete z mocsjov iz vizsine.

Jezus escse ednok njim na szree zvezse, da naj prokoro i odpüscsanje grehov predgajo. Zato je na szvet prisao i te szad scse brati za szvoje velko trplenje. Na dale poslje njim obecsanje Oese : Düha szvetoga. Naj sze zato ne zsalosztljo, Düh szveti njim mocs da, da do znali szvojo cseszt szpuniti. Zapovedao, naj vu Jeruzalemi csakajo na Düha szvetoga.

Potem je Jezus v nebo sztopo. Kak Lukacs nam pise, vö je pelao apostole proti Bethaniji, gori zdignovsi szvoje roke blagoszlovo je nje. I sze je zgodilo, da, dokecs je nje blagoszlovo, locso sze je od njih i je gori zdignjeni vu nebesza.

Csini apostolov nam to etak naprej dajo :

I kak bi to pravo, gori sze je zdigno pred njihovimi ocsmi i meгла ga pokrila njihovim ocsam. I kak szo za njim gledali, kak je vu nebesza so, ovo, poszstanola szta pri njih dva moska v belom gvanti, steriva szta i pravla : Vi Galileanszki mozsi, ka sztojite tü i gledate proti nebi. Te Jezus, steri je od vasz v nebesza vzeti, ravno tak nazaj pride, kak szte ga vidili v nebo iti.

**) Jakob. 2. 26.

Jezus je v nebesza sztopo na olj-szkoy gori. Tam je zacsno szvojo trple-nje, tam je dobo i najem. Poleg szta-roga pravila je Jezus pri locsitvi iz szveta szled noge nihao vu kamni. Sztari piszátelje pisejo, da vu strlom sztoletji szo sze escse vidli szled nog.

Pred locsitvov je blagoszlovo apo-stole, blagoszlov njim zselo k velkoy cseszti. Je-li je nje tak blagoszlovo, da je na nje roko polozso ali pa z kri-zsom, szveto Piszmo ne pravi nam ocsiveszno. Edno je gvüsno, da zse vu sztarom vremeni szo nücali krscese-niki prekrizsanje. To nam szvedocsijo sztari piszatelje.

Krisztus je v nebesza sztopo, tam szedi na desznici Ocse, to je, del dobi Ocsom vu ravnanyi szveta, najem dobi za szvojo pokornoszt notri da krizsa.

V nebo zasztoplenje obhajamo na krizsni csetertek, to je stirideszeti den po Vüzmi.

Jezus je v nebesza sztopo, to je zaloga, da on z nova nazaj pride.

Prisesztje Dúha szvetoga.

Lukacs nam pise, da szo sze apos-tolje nazaj povrnoli v Jeruzalem, z vel-kim veszeljom szo sli. — I oni szo szkoz vu cerkvi bili, Boga dicsili i csasztili.

Po gorisztanenji petdeszet dnevvov je minolo, prisli szo riszalszki szvetki. Kak nam Csini Apostolov pisejo, vszi szo bili na ednom meszti. I poszta-nolo je z nebes, liki sümenje velkoga vetra i je napunilo celo hiso, kde szo szedeli i razdeljeni jeziki szo sze szkazali, liki ogen, steri je doli szeo na vszakega.

I szo sze vszi napunili z Dúhom i szo zacsnoli guesati po razloesnih je-zikah, kak je njim Düh szveti dao gu-csati. Bili szo vu Jeruzalemi prebiva-

jocsi zsidovje, pobojsni mozsi, iz vszeh narodov, steri szo pod nebov, kak szo to recs csüli, vnozsina sze je vküp szpravila i sze je zburkala vu düsi, ar vszaki po szvojem jeziki je nje csüo guesati. Vszi szo sze csüdivali i pravli: Ovo vszi, ka guesijo, szo iz Galileje? Kak szmo je pa te csüli vszaki po szvojem jeziki, vu sterom szmo sze narodili.. Vszi szo sze csüdivali med szebom i pravli: ka de z toga? Drügi szo pa pravli: Puni szo mosta. Te je naprej sztopo Peter i pravo: Zsidoszki mozsi.... vszem naj znano bode... Ar ne szo pijani tei, kak vi pravite, ar devet vöra je, nego to je, ka je po Joel proroki povedano: I bode vu szlednjih dnevah (pravo je Goszpod): Vö vlijem z moje düse na vszako telo i proroküvali bodo vasi szini i hcseri i vasi mladenci do videnje vidli i vasi sztarci do szenje szenjali. Escse na moje szluge i szluzs-benice vövljem iz moje düse vu tisz-tih dnevah i bodo proroküvali... Na-zarenszkoga Jezusa... ki je poleg od-redbe i naprejznanja bozsjega odani bio, krizsavsi po hüdobnih rokah sztega vmorili, koga je Bog gor obüdo. Povi-seni pa z desznov bozsjev i dobivsi obecsanje Dúha szvetoga od Ocse, vö je vlejo toga, ka vi zdaj vidite i csü-jete... Kda bi to csüli, szo pravli Petri: Ka szmo csinesci? Peter je pa pravo: Drzste pekoro i naj sze da okr-sztiti vszaki na odpücsanje grehov i dobite dar Dúha szvetoga. Ki szo posz-lühnoli njegovo recs, szo sze dali okr-sztiti. I k njim je sztopilo tiszti den tak edno trijezero düs.

Kak iz toga vidimo, po v nebo zasztoplenji Jezusovom szo vküp osztali apostolje sz pobojsnimi zsenszkami. Na riszalszko nedelo szo bili vszi na ed-nom meszti, okoli devete vöre préd poldue je posztanolo velko sümenje, jeziki szo sze szkazali, liki ogen. To kazse, kakso preobrnenje je vesino vu apostolah Düh Szveti. Veter je szilen tak szo dobili batrivnoszt, ne szo sze

vecs bojali. Jeziki szo sze szkazai, Szveti Düh je njim dao modroszt, znanoszt, da szo sze sz vszemi narodami dali porazmiti. Ogen znamenüje lübezen, stero je vu njihovom szrci gorelo, ar

csi bi ne lübili lüdi, za njihovo volo na one nevole i trplenje, stero szo mogli pretrpeti, nikdar bi sze ne podali.

(kj.)

Zgodovina materecerkvi.

Apostolje v Jeruzalemi.

Szveti Peter na riszalszko nedelo je nasztavo Jeruzalemšzko cerkev, tri jezero zsidovov je gori vzelo Jezusovo vero.

Za nistere dni, zadvecsera okoli tretje vöre, Peter pa Janos szta sla vu cerkev. Pred dverami je bio eden kodis, zse od narodjenja mao plantavi. Drzso je roko proti apostoloma. da bi od njeva almostvo dobo. „Zlata i szrebra ne mam, — pravo je Peter — nego ka mam, to ti dam. Vu imeni Nazarenszkoga Jezusa sztani gori i hodi.“ Za roko ga je prijao i ga je gorizdigno. Plantavi je csüto, da sze njegove noge krepijo, posztano je vednako, zacsno je hoditi i z apostoloma je so vu cerkev. Vsze lüdsztvo je to szvedocsilo, kak je hodo i szkakao od veszelja i Boga dicso.

To priliko je zgrabo Peter, da bi lüsztai Jezusovo ime predgao. „Mozsi — pravo je — vi naj csüdno gledate, liki bi z najnov mocsjov zvracsila betezsnika, nego blodite. Abrahamov, Izsakov i Jakobov Bog je to csüdo vesino, da bi odicso Jezusa, onoga Jezusa, steroga szte vi vödali Pilatusi i szte ga oszodili te, kda ga je steo

odpüsztliti. Pred szvetoga boszjega szte posztavili ednoga lüdomorca, vmorili szte Goszpodä zsitka, nego Bog ga je gori obüdo od mrtvih i mi szmo szvedoki tomi. Vera vu njegovom imeni je potrdila noge toga csloveka, ki pred vami sztoji.“

„Bratje moji, pravo je dale, znam, da iz neznanoszti szte to vcsinoli, kak i vasi poglavarje. Krisztus je mogo trpeti i vaso szlepoto je ponüco, da szpuni szvoje nakanenje. Zato drzste pokoro i vasi grehi do odpüscseni.“

Escse je gucsao, prislo je nisternih zsidovszkih popov, poglavarov, ki szo sze vszi szpacsili, da Peter vüpa vu cerkvi zsidovszkoj predgati Jezusa. Sztrazsarje szo njiva zgrabili i vu temlico vrgli.

Drügi den szo njiva pred szod zvali: Tam szo bili pizsmoznanci, sztrarsi lüdsztva i poposzki vladnicke. Predsztojniak je bio Kaifas, visji pop. Prisli szo i drügi lüdje, tam je bio on zvracseni cslovek.

„Vu kaksem imeni i sz kaksov mocsjov szta zvracsila toga csloveka? pita Kaifas.

„Vladnicke nasega lüdsztva — pravo je Peter — kda szo nasz pred te szod privlekli, ar szmo toga csloveka

zvracsili i ar znati scsete, vu csidnom imeni szmo ga zvracsili, morem vam povedati pravico. Znano vam naj potem bode, da szva müva toga csloveka vu imeni nazarenszkoga Jezusa zvracsila, vu imeni onoga Jezusa, koga szte vi na krizs pribili, nego koga je Bog od mrtvih gori obüdo. Vu imeni onoga Jezusa, koga szte vi zavrgli, nego ki je kamen na voglah zidine posztano. Niscse drügi vam ne szpravi zvelicsanje, nikse drügo ime je ne dano lüdem, po sterom bi sze zvelicsali“.

Szodei szo sze csüdivali, kak zna gucsati eden proszti cslovek. Mogli szo szpoznati, da bozsja mocs je to, tam pred njimi je sztao on cslovek, steroga je Peter zvracso. To niscse ne more tajiti.

Z nova szo naprej dali posztavili Petra i Janosa, steli szo njima prepovedati, naj vu tom Imeni vecs ne predgata.

„Szodte szami — pravo je Peter, je-li je dobro delo, da bi mi bolje vasz bogali, liki Boga. Mi ne moremo zamuc sati, ka szmo vidli i csüli“.

Szodei szo Petra i Janosa odpüsztili. Njeva szta z veszeljom sla k bratom. Ne szo henjali glasziti Jezusovo gorisztanenje.

Kda bi vidili zsidovszki poglavarje, da apostolje sze nika ne bojijo, szo je vu temnico vrgli, naj sze zoszagajo. Nego ono nocs angel je priso z nebesz, odpro je njim dveri pa pravo: Idte vu cerkev pa glaszite recsi zsitka.

Zsidovje szo vküp prisli, dali szo zapoved, naj naprej prizsenejo apostole, nego temnice szo prazne bile, csi szo vesaszti dveri zaklenjene bile. Zsidovje szo ne znali, ka je to, kda na ednok pride glasz, da szo apostolje vu cerkvi i tam vesijo. Poposzki poglavar je njim pravo: Prepovem vam, da bi vu tom imeni lüdi vesili. Peter je pravo: Mi szmo szvedoki tomi, ka vesimo.

Szodei szo z zobmi skripali i szod na szmrt szo steli vöpovedati, te sze e gori zdigno Gamaliel, eden farizeus,

ki je poleg szvoje znanoszti i dobroga zsvljenja vu velkom postenji sztao. Vö szo poszlali apostole, on je pa poglavarom etak pravo: „Poglavarje Izraela, dobro szti premiszlite, ka szte esinecsi. Ne davno, eden cslovek po imeni Theodas je gori sztopo i za voja lüdsztva sze je vödao. Stiriszto lüdi je k njemi sztopilo, nego na szlednje je vmorjeni. Njegovi vucseniki szo sze raztepli, zdaj zse sze niscse ne szpomina niti voja, niti njegovih vojakov... Poszlühnite zato mojo recs: Ne brigajte sze za te lüdi, nego püsztite je szlobodno. Csi je to cslovecse delo, na nikoj pride, csi je pa bozsje, ne morete zabraniti. Vu toj szlednjoj priliki bi proti Bogi bojüvali, csi te proti njim delali.“

Recs Gamalielovo szo poszlühnoli. Zbiesüvali szo dali apostole pa szo njim mocsno zapovedali, naj ta nihajo szvoje vcsenje. Nego apostolje szo veszeli bili, da szo vredni za szvojega Vucsitele trpeti i od dneva do dneva szo dale predgali evangelium Jezusa Krisztusa.

Jezus oblada zsidove.

Zsidovje, ki szo Jezusa na krizs pribili, szo ne mogli dale gledati vcsenje apostolov. Zacsnoli szo je preganjati. Stevana, ki je bio zmozsen vu gucsi i djanji, ki je v kot sztizno sze njihove modre vucsitele, szo tozsili, da je Boga preklinjao pa szo ga kamenüvali. Prva kapljica manterniske krvi je szemen gratalo razsirjenja materecerkvi. Jezusovo ime szo zse vu drügh varasah tüdi gori jemali.

Eden farizeus po imeni Saul szti je teda naprej vzeo, da krscesansztvo vu krv vtopi. Jezdo sze je proti Damaskusi, da vküp polovi krscesenike. Nego na poti okoli gal vzeme velka szvetloszt, liki bliszki pa ta szapadne na zemlo. Recs csüje: Saul, Saul, zakaj me preganjas? Goszpodne, ka scses — pita Saul — da szam esinecsi. Nebeszki

glasz njemi pravi, naj ide v Damaszkus, tam sze okrszti. Z Saula je grato Pavel, Jezus je prek potegno racsun zsidovov, najveksega zsidova za szvojega apostola vesini, naj po szveti noszi njegovo ime.

Kda bi zsidovje apostole i na dale preganjali, leta 42-ga szo dokoncsali, da odidejo po szveti i drugim narodom odneszejö evangeliom. Tak Peter je so v Rim, tam je bio caszar celoga szveta. Zsidovje vu Rimi, bilo je njih tam tak treszetijezer, szo Petri ne dali mira, proti njemi szo puntali lüdsztvo. Escese bolje szo preganjali Pavla. On je po Maloj Azsiji, po Greskom orszagi hodo. Szledili szo ga od varasa do varasa, javili szo ga poglavarsztvi. Veskrat szo ga zbicsüvali, kamenüvali, na po mrtvoga szo nihali na placi. Po szveta je zopodo. Ednok je so v Jeruzalem, zsidovje szo zgrabili, vmorili bi ga, csi bi on liki rimszki pörgar ne apelalivo k caszari. Tak szo ga odpeljali v Rim, tam je vküp priso z Petrom.

Evangeliom sze je razsirjavo po celom szveti, szamo zsidovje szo trdokorni bili. Bog je nje opomino, da kastiga na nje pride, pa kastiga je zse ne dalecs. Leta 62-ga v szeptembri je eden tihinec priso na satorove szvetke v Jeruzalem. Kak je sztopo vu cerkev, zacsno je kricsati: Recs zahoda i izhoda, recs proti varasi, recs proti cerkvi, recs proti celomi lüdsztvi. Vecs let je ne delo drugo, kak po vulicah hodo pa krieso: Jaj Jeruzalemi. Zbicsüvali szo ga, nego po vszaksem vdarci je ponovo szvoj krics: Jaj Jeruzalemi.

Na nebi sze je szkazala zvezda repata, liki szabla, csülo sze je z nebe, liki bi sze kola pelale, liki bi vojszke vküp vdarile.

Krscseniki szpomenivsi sze Krisztusovih recsilh odbezsali szo z Jeruzalema med brege.

Leta 70-ga na vüzem je doszta zsidovov vküp prislo iz celoga szveta

v Jeruzalem. Tak eden milion dvesztujezer lüdh je bilo vu varasi. Rimszki voj Titusz na ednok pri sztenah varasa sze posztavo.

Velki glad je vövdaro vu varasi. Ne szo vecs kühali. Csi je stoj znao kjer dobiti nisterne zni szilja, na sztrani kje je pojo. Lüdje szo hodili, liki sztrasilä, bili szo sze, csi szo miszlili, kda blizsnji kakso hrano ma. Od edne zsenszke szo vojaki vsze vkraj vzeli, ka je zajeszti bilo. Ona pa je zagutila szvoje dete i szpekla. Eden tao pojela, ovo pa szhranila. Na zdüho pecsenoga mesza szo prisli tovaje. Ovo, to szo osztanki mojega deteta, je pravla. Zbojali szo sze pa szo obezsali.

Na szlednje szo rimljani pozajeli varas, cerkev vuzgali, vsze vküper zrüsili. Tak sze je vidlo, pise zsidovszki piszatel, liki bi na tisztoj krajini nikdar ne cslovek prebivao. Szpolnila sze je Jezusova recs: kamen na kamni ne osztane.

Eden milion sztojezer zsidovov je vu tiszti dnevah preislo. Sztojezer je njih pa vu roke rimljanov szpadnolo, stere liki robe szo odali za peneze.

Jezusova krv naj bode na nami i na nasoj deci, szo kricsali na krizsnoj poti. Bog je poszlühno nje i je kastigo za krv szvojega Szina. Tak je Jezus oblado zsidove.

Jezus oblada pogane.

Vu tisztom vremeni Rim varas je kralüvao na celom szveti. Szto pa szto bogov krivih je meo, vszaki je drugo ime meo, nego kaksega stecs imena je bio, pod vszaksim sze je vrag dao moliti. Vszi narodje szo poganje bili, pravoga Boga szo ne poznali. Jezus je mogo rimszko caszarsztvo obladata, csi je steo kralüvati. Pa je to prevecs zsmetno bilo. Krscsenike je satan pred pogane liki kakse hüdodelnike, zaji lüdsztva posztavo i proti njim preganjanje obüdjavo, stero je 300 let trpelo.

Zacsrimo pri Nero caszari. Vmoro je szvojo mater, zseno, dva szvojiva vucsitela. Ednok je njemi na pamet pristlo, da bi rad kaj lepoga vido, zato je pa Rim dao vuzsgati na stiri krajah. Vö sze je zvedlo, da je Nero dao vuzsgati, on pa je potiszno na krscesenike, liki ki szo szovrazsniki bogom i cslovecsemi narodi. Krscesenike szo szpolovili. Vu kozse szo je zasili, pise poganzski piszatel, Tacitus, pa szo je dali od pszov razcseszati, na krizs szo je pribili, telo njihovo z szmolov, z terom namazali, vuzsgali szo je, naj liki gorecse szkale, bakle szvetijo vu kmici uocsi. Nero vu szvojem ogradi je szam takse szlovesznoszti nasztavo i pri poszveti zsvih szkal szo za betanje bezsali ali koli gnali, kak vu kaksem cirkuszi. 67-ga leta szo Petra na krizs pribili, Pavli pa glavo odszekali. Za edno szo rimljani gorisztanoli proti Nero caszari, pobegnoti je mogo, nozs je zgrabo, da sze vmori. Kda bi pa ne meo batriynoszti, eden szluga je njemi v prsze porino nozs. Tak je premino, prvi szovrazsник, naprej jezdec Anikrisztusa.

Vespasianus, Titus caszarje szo ne preganjali krscesenike.

Nego 81-ga leta Domitianus je grato caszar, posztano je drügi Nero. Znovics je krv tekla po celom szveti. Janos apostola szo z Efezusa v Rim privlekli, v lagev vrocsega olija szo ga vrgli, nego nika je njemi ne •skodilo. Andras apostola je rimszki casztnik pred szebe zvaó i zapovedao njemi, naj k poganzskim bogom moli, ovak ga na krizs da pribiti. Andras je z veszeljom sztopo h krizsi govorecsi: Pozdravljam te, dragi krizs, steroga je Jezusovo telo pocsasztilo. O dober krizs steroga szam tak zselo, steroga szam tak lübo, po tebi me je odküpo Jezus, po tebi vzeme k szebi Jezus szvojege szlugo. To preganjanje je trpelo 15 let, dokecs leta 96-ga vojaki njegoye palacse, liki steri szo szami tüdi nik-

dar ne gvüsni bili, szo na njega vdarili i na szmrt zoszmicali.

I Maticerkev je lehko preminola? Ne. Apostole szo vmorili, nego meszto njih szto pa szo popov i püspekov razsirjavalo evangeliom, deszetkrat vecs krscesenikov szpravilo, kak szo casztniki vmorili.

Leta 112. Plinius, namesztnik v Bithiniji, je rimszkomi caszari piszo, da je zse prevecs doszta krscesenikov, cerkvi bogov szo pa prazne. Pitao je, ka je csinecsi. Trajanus caszar, kda bi ne steo prepraviti cele dezsele, je odgovor dao, da ne trbe za krscesenikami szlediti, nego csi steroga do gor javili, naj ga pokastiga. Zsitek krscesenikov je zdaj szkoz od vole gorijavcov viszo: najmense delo je zadoszta, da je stoj stees gorijavo krscesenike. Pod Trajanusom szo szvetoga Ignaca, ki je bio püspek v Antiokiji, szo na lanc privezali i privlekli v Rim, da sze pred divjo sztvar vrzse. Krsceseniki szo sze trüdili, da bi ga resili, nego on je nje proszo, naj njemi ne kratijo korono zadobiti. „Niti plamen, niti krizs, niti zobovje oroszlanov me ne mořejo presztrahsiti, naj szamo h Krisztusi pridem.“ Kda bi csüo ergülvanje divje: sztvari, pravo je „Krisztusovo szilje szam, naj me szamo melejo zobovje oroszlanov, da tak vugoden krüh posztanem za mojega Goszpada Jezusa Krisztusa.“

Hadrianus, kralüvo od 117. do 136 je tüdi krvolocen caszar bio.

Antonius (136—161) je ne vervao vu szvojih bogah, mir je dao krscesenikom.

243-ga leta je Decius, caszar prisziljavo krscesenike, naj aldov prikazsejo krivim bogom. Zserjave sztolce, zserjave klescse szo pred nje posztavali, z ognjom i z divjimi zverinami szo sze protili, szloboscino szo njim dali, naj odebirajo med njimi ali med zatajenjom vere.

Valerianus (253—262) je nadaljavo preganjanje. Vu Afriki szo krsces-

nike vu duge rede posztavili, vojaki poleg njih idocsi szo vszakemi doli vdarili glavo.

Čstüdo, da je eden krscsenik osztano na szveti. Pa dönok caszarszka palacsa, vojszka, vladarsztvo vsze je

Szveti Kelemen Hofbauer.

Narodo sze je leta 1751. na Moravszkom. Osa njegov je meszar bio. Rano je njemi mro. Kak szo ga pokopali, mati szo maloga Klementa pred krizs posztavili i pravli: Glej. On je zdaj tvoj ocsa. Pazi, da nika hüdoga ne vcsinis. Ednok sze je zgodilo, da mati szo nikake pitali: Kak szte kaj? Oni szo poleg navade odgovorili: Tak ta tiramo esasz. Kak szta domo prisla, deacsarec je pito mater. Kak je to, esasz ta tirati? Mati szo njemi razlozili, ka to znamenüje, na to je on odgovoro: Ve pa csi niksega dela ne majo, naj bi Boga molili. Te je escse oszem let sztar bio. Prevecs bi rád pop bio, da pa penez szo mati ne meli. Dali szo ga v. Znaim za pekoszkoga vuensca. Leta 1770. je bio oszlobodjeni. Szree ga je escse itak vleklo k oltari, v eden kloster je sztopo za peka. V klostri szo szpoznali njegove jakoszti i szo njemi dopüsztili, da je vu deacsko solo hodo. Szledi je priso v Becs, po velkom trüdi sze njemi dönok miloscsa dala, da je leta 1786 za popa poszvecseni. Vu Varsau varasi je kloster, szirotismico zidao. Ka bi ednok almostvo proszo, eden ga je doli plüvno. Nas szvetic je pravo: To je moje, nego zdaj mojim szirotam tüdi nika dajte. Kda je vu Varsau priso, niscse je ne hodo vu cerkev, szledi celi den je odpreta bila cerkev i lüdje sze pa ta hodili. Szledi je priso v Becs. Od gojdne do vecsere je szpovedavao. Zgodilo sze je, da szo ga v nocsi k betezsniki zvali, tam je virosztüvao, nego drügi den v gojino zse pali je vu szpovedalnici bio. Doszta je delao, betezsen grato, dosztakrat je krv kazala pot, kde je hodo. Prevecs doszta je trpo na konci, dokecs leta 18 20. je Bog k zsebi ne pozvao szvojega szlugo K da szo njegov grob gori odprli, noge, stola i poposzki krscsak je nevrazseni bio, za lon, ar je pri szpovedi i predgi to nüco. Vecs csüd sze je zgodilo na njegovo prosnjo. Mati cerkev ga je leta 1909. 20-ga maja med szvoje szvece zdignola.

Tak i Aurelianus (270—275) je puno bilo krscsenikov. 302. leta je tüdi preganjao krscsenike. Dioklecianus zapovedo, naj krscsanszke

cerkvi doli zrüsijo, knige zaksgejo, na smrt oszodijo vszakega krscsenika.

Kda szo najboljše krscsenike preganjali, na zdajšnjem Francuskom szo vojaki za caszara vöszkricsali Konstantinusa. Paseso sze je z vojszkov v Rim, proszo je Boga, koga je esese ne pozno, naj njemi pomaga. Szunce je doli slo, na nebi sze je szkazalo znamenje szvetoga krizsa i na njem napiszek: Vu tom znzmenji obladas. Krizs je dao napraviti na szvoje zasztave i obladao je szovrazsnika.

Konstantinus je krscsenik posztano, dao je szloboscino matericerkvi, znova szo zozidali cerkvi. Rim je nihao rimszkomi papi, on je pa v Konstantinapoli (Carigrad) szebi novi sztolni varas nasztavo.

Za njim je priso na troni Julianus, ki je po imeni krscsenik bio, nego vu düsi pogan, odürjavo je Jezusa, kak je on pravo „szina teszacsa.“ Doszta je piszao proti bozsansztvi Jezusa. Kda bi pokazao, da Jezus je ne Bog, da njegovo proroküvanje sze ne szpuni, steo je nazaj zozidati Jeruzalem pa zsidovszko cerkev. 363-ga leta je dozta lüdsztva vküp prislo v Jeruzalemi, da sze prvi kamen doli dene. Delavei szo zacsnoli delati, kda sze na ednok sztroszi zemla, kamenje vu zrak leti, vecs njih szpomori, lüdje odbezsijo, mrtve i vrazsene na meszti nihajo. Drügi den delavei znovies zacsnajo delati, zserjave krugle szo priletele z zemle, na pepeo zezsgale lüdi i njihove skeri. Drügo nocs sze pa na nebi szkazse ognjeni krizs, szvedocsansztvo vszem, da Jezus ne sztopi nazaj pred Julianom, ki je vero szvojo zavrgo.

Julian sze je v bojno szpravo z prezsjanszkimi. Na ednok ga zavadi sztrela, szam ne znao odked. Proti nebi je lücsö krv, stera je vö zrane vrela i vu szvojih esemerah kricsö: Oblado szü Galileanszki!

Satan je zdaj zse med krscsenikami iszko szovrazsnike. Bio je eden

püspek, Arius, krivo je vesio, da je Jezus ne Bog, Marija pa ne Bogarodica.

Prek rimszke dezsele na szevri szo razlocni narodje zsvieli. Zovejo sze z ednom recsjov barbari. Szkoz szo prek granice na lepe i bogate rimszke dezsele nalükavali. Szkoz szo vrelü, sze pa ta hodili, eden narod je drügomi meszto v kraj jemao. Prisli szo goti, njihov kral vednako v Rim drzso. Eden püscesavnik ga je proszo, naj milüje Rim. „Jasz ne vesinim mojo volo, pravo je kral, szköz vu vühah estüjem eden glasz, steri kricsi: Naprej, naprej, fundaj Rim.“ Alarik je vsze szpozsgaö, szamo cerkvi milüvo i one, ki szo vu njih zavitje iszkali.

Kral hunov Attila je tüdi próti Rimi so. Leo papa je pred njega so i ga je nazaj odpravo. Kda szo huni krala szvojega pitali, zakaj je poszlühno prosnjo pape, je odgovoro: Ne me je on odpravo i doli zgucso, nego med tem, kda je z menom gucso, poleg njega vu velkoj odicsenoszti je nikak sztao, ocsi szo njemi bile, liki bliszsk, mecs je meo vu roki; grozoviten pogled je meo i njegovo protenje me je prizililo, da szam dovalo prosnjo visjega popa.

Prisli szo drügi narodi, vu tom vremeni szo, prisli i szlovenci i gori vzeli krscsanszko vero.

Novi szvet je posztano, rimljanov, ki szo prvle nad celim szvetom ladali, je vecs ne bilo, barbari szo nove dezsele nasztavili. Szamo maticerkev je bila, kak prvle; püspecke, popevje szo sli med poganszke narode i je szpravili na krscsanszko vero.

Kda szo 800 leto piszali, veksi tao Europe je zse krscsanszki bio, te je Karol kral frankov so vu Rim, Boga je molo pri grobi szvetoga Petra. Na ednok k njemi sztopi Leo III. i na glavo njemi polozsi caszarszko korono. Meszto rimszkoga caszarsztva je nasztanolo krscsanszko caszarsztvo. Tak je

Jezus narode pod szvoj szladki jarem szpravo. Jezus je oblado pogane.

Reformacija.

Jeus je odlado zsidove, rimljane i barbare. Celi poznani szvet je krscesanski grato.

To je tak trpelo do 1500. leta. Vu tom vremeni je gori sztano Luter, mater cerkev je steo ponoviti, on je pacs tak pravo. Reformacija sze zove njegovo delo, to je ponovljenje vere. Proti papi i püspekome je sztano, vezalje pokornoszti je raztrgo i doli je virgno cele narode z prszih matere cerkvi. Nemsko, Anglusko, Skötszko, Sviesarszko, Hollandszko, Skandinavia sze je pridružsila k veri krivoj.

Revolucija.

Okoli leta 1800 sze je novi jezdec Antikrisztusa szkazo. Do zdaj szo mater cerkev preganjali z orozsjom, kak vu prvih treh sztoletjah, szledi szo znotrasnji szovrazsni nasztanoli, to szo bili krivoverci. Zdaj szo gorisztopili — tak zvani — filozofi, vucseni lüdje. Vu imeni pameti szo bojni glas poszlali matericerkvi. Zacsnoli szo na francuskom z velkov revlucijov, z puntarijov, krala szo morili, dühovnike szo pregnali ali szpoklali, oltare szo razmetali. I tak szo napravili od tisztoza mao na vecs mesztah. Nego ne szo zadovolni sz tem, da szo vero zse vözaprli iz vszeh obesinszkih meszt, vero scesejo vövtgrnoli iz szrea krscesanskoga lüdsztva. Na revolucijo scesejo naguoti nase szree, naj sze proti Bogi posztavimo, da ne mo vecs njemi szlüzsili.

Dobro moremo paziti, jezdec Antikrisztusov nam vu vühe sepecse szladke recsi, od velke szloboscine nam guesi. Ar velka szloboscina je zdaj na szveti. To je vsze dobro, ar znamo, kelko szo inda szveta lüdje robili, kelko szo

je mantrali po nekrivom. To ga vecs ne ga. Hvala Bogi, szloboscino vzsivamo, nego pazimo, da ne mo miszlili, da szmo zato szlobodni vsze vcsiniti. Szlobodno je, szlobodno, nego ne je na haszek, pravi Pavel apostol. Gor scesejo odszloboditi telo, pamet, volo, — no vsze od bozse vere i zapovedih njenih. Pa szo jo, ki sze dajo zapelati. To sze njim vidi, da je za vucsene drzsijo. Nego te szo ravno taksi, kak lesz na vodi, steroga valovje sze pa ta obrasajo. Ka je zsmetno, tiszto do dna ide. Vucseni lüdje verjejo.

Antikrisztus.

Jezus neverne oblada. Eden den, pise Pavel apostol, steri den szamo Bog zna, pokedob narodje po szvojem odszloplenji od vere pot pripravijo, szkazse sze cslovek greha, szin szkvarjenja, szvorazsni Zvelicsitela, ki sze zdigue vise Boga, vu cerkvi szizveme sztan, da bi ga molili, liki Boga. Vtelovljenje bode Satana, z zapelavanjom z vrazjsimi csüdami, znori lüdi, da je vu szkvarjenje szüne. Ne szo steli znati od pravice, stera csloveka resi, zato je püsztli Bog prek dühi lazsi i blodjenoszti. Ta grozna prikazen sze szkazse vu vremeni od Boga odlocsenom, nego nas Goszpod Jezus Krisztus ga vmori z ednim zdihavanjom szvojih vüszti.

Szveti Janos tüdi popise boj Antikrisztusov proti materi cerkvi: Peklenszki pozoj sze je razcsemero pa sze je v bojno szpravo proti onim, ki zdrzsijo bozse zapovedi i ki vadlújejo Jezusa Krisztusa. Edno velko sztvar szam vido, mocsna je bila, liki orozslan i krvolocsna, liki leopard. Pozoj je njoj dao oblaszt i vszi narodje szveta szo doli szpadnoli pred sztvarjov kricsecsi: Sto de sze znao zs njov bojüvati?

„I Antikrisztusi, koga ta sztvar kazse, szo dane vüszta, stere szo gizdoszt i preklinjanje pihale. Stiridesztedva meszeca je meo oblaszt, velko preklin-

janje je vesino proti Bogi, proti njegovoj cerkvi i vernikom. Dana njemi oblaszt bojüvati proti szvecom bozsjim, da bi je oblado i bi kralüvo nad lüdmí vszaksega naroda i jezika. Molili szo ga vszi, kem imena szo ne popiszana vu knigo zsitka.“

„I vido szam drügo sztvar, stera je po jeziki Satana gucsala. Te krivi porok je razlocsne csüde delo vu nazocsnoszti Antikrisztusa i dao ga je moliti. Escse ogen je prineszo z nebesz, blodo je lüdi i nagovoro, naj podobe posztavijo sztvari, to je, Antikrisztusi. Ozsivo je te podobe, da szo proroküvale i ki je nje ne steo moliti, na osztrico mecsa je dao vrzsti. Mali i velki, sziomacke i bogaci, szlobodni i szlugi, vszi szo prisziljeni bili nosziti na eseli znananje sztvari, ovak szo nika ne znali odati i nika ne küpiti.“

Tak de Antikrisztus preganjao matercerkev. Neverni do pa veszeli, da pod taksim vojom lahko proti Jezusi bojüjejo. Miszlili do szí, da szo zse na nikoj szpravili matercerkev, nego tem blizse je njihov szpadaj, kem bolje za gvüšno szo vzeli obladanje Jezusa.

Szveti Janos popise njihov konec: „Poganje do stiri deszet dva meszeca klacsili z nogami szveti varas, nego jasz moj Düh — pravi Goszpodin Bog — dam mojima szvedokoma, ki vu zsakli z koszminja oblecseni do dali csüti szvoje poroküvanje dvakrat dvesz-tosesztdeszeti dnih.“ Teva dva szvedoka bodeta Enoch pa Elias, steriva je Bog zsviviva odpeljo vu nebesza, da bi ed-nok za Jezusa proti Antikrisztusi bojüvali. Vu onom vremeni dva pa pol leta, kda de boj proti krscesnikom, prideta njeva pa ta pokoro predgala i dobre lüdi batrivala. „Dva poszvecs-njeka szta njeva, steriva ta vu velkoj kmici szvetila. Csi de njiva steo stoj zsaliti, ogen pride iz njeva vüszti, steri zazsge szovrazsnike. Mela ta oblaszt zapreti nebo, da ne de so dezsz vu onom vremeni, kda ta njeva prorokü-

vala i razlocsne vdaree lahko posleta na zemlo, kelkokrat li scseta.“

Proti szlepariji szovrazsnikov ta njeva prave csüde delala, proti njim kügo, pomor, glad posilala, liki Mozes proti egipcsanarom. Nego neverni sze ne szpokorijo, preklinjali do, liki vrazje i roko podajo vszem kralom szveta, da bi szlednjo bojno meli proti Bogi vszemogocsemi.

Bog dopüsztí na en esasz, naj obladajo. Kak pri szmrti Jezusovoj sze je tak vidlo, liki bi szvojo bozsjo oblaszt zgübo, tak i dva szvedoka na videnje osztavi mocs bozsja. Antikrisztus njiva vlovi i da njiva vmoriti. Mrtvo telo njeva na placi lezsi tri pa pol dneve, niscse njiva ne szme pokopati. Vszi do sze veszelili, da szo sze njeva resili i ne de vecs trbelo njeva poszlühsati.

Nego za tri pa pol dneva ozsvivita sze, Enoch pa Elias gori sztaneta. Recs de sze csüla iz vizsine: Hodta sze gori! i njeva zakrije oblak. Teda sze sztroszi zemlja, varaske do vküper leteli, lüdi pod szebe zakopajo.

Szveti János je vu szvojih videnjah vido obladanje Jezusovo: „Vido szam odpreti nebesza i naszkori sze je szkazao Veren i Pravicsen, ki vu pravici szodi. Ocsi szo plamen sztre-lalé, na glavi je meo korono, gvant je bio krvavi od szvoje krvi: Recs bozsja je njegovo ime bilo. Vö z vüszti sze je tiszko mecs, z sterim je pobio narode. Na njegovom gvanti szo sze cstele recsi: Kral kralov i Goszpod vladarov. Potem szam vido sztvar, Antikrisztusa, krale zemle i njihove vojszke, da bi sze bojüvali z Recsjov bozsjev. Sztvar je vu vozo szpadnola i zs njov krivi prorok, ki je csüde delo vu njenoj nazocsnoszti, csüde szlepe, stere szo nagovorile odsztoplene od vera, naj gori vzemejo znamenje sztvari i njo molijo. Obadva je szüno vu mlako zsvep-lenoga ognja; vojszke szo pa nem két i szpadnole od mecsa obladaavca, dokecs

szo nebeszki korusi popevali: Drzsanje szvéta je gratalo drzsanje nasega Goszpoda.

Grmlenje obüdi narode, Szveti Düh z szvojov miloscsov preszveti njihovo pamet i szpoznajo Szina bozs-jega. Tak i zsidovje, kda do vidili, da Jezus oblada Antikrisztusa, sze prek dajo onomi, koga szo ednok na krizs pribili. Oni szo zavrgli Jesusa, pa te sze je narodom predgao evangeliom, zdaj kda szpoznajo Jezusa, vszem narodom dajo peldo. Zsidovje i poganje, vszi gori vzemejo evangeliom. Vszi doli pokleknejo pri krizsi. Szpuni sze prokütvanje Jezusovo: Bode edna ovesar-nica i eden pasztir.

Jezus de kralüvao nad szvojimi tü na zemli. Kak dugo? Nikomi je ne znanö. Szamo edno znamo, da pride

ednok konec szveta. Pride Jezus okoli vzeti od szvojih angelov, da bi vsze lüdi szodo poleg njihovoga dela.

Dobrim de pravo: Hodte, blagosz-lovleni od mojega Ocse, ladajte kral-jesztvo, stero je vam pripravleno od zacsetka szvetka. I odebrani i angelje do sli z Jezusom vu paradizšom veszelja, da bi szi meszto vzeli okoli nebeszkoga krala.

Iedno glaszno recs csüjem, pravi szveti János, stera pride z tronusa Vekivecsnoga. Ovo sator Bozsji z lüd-mi, pravi recs. Zs njimi de prebivo i oni bodo njegovo lüdsztvo, ou pa nji-hov Bog, Goszpod doli zbrise szkuz njihovih ocsih i ne de vecs szmrti, niti dela, niti szkuz, niti zsalosztü.“

(kj.)

Na sterom hatari lezsi Törniska cerkev ?

Piszalo sze je 1777. leto po narodjenji nasega Goszpodna Jezusa Krisztusa. Na glavi pog-lavarov „nasega Törniskoga varasa“ je velka szkrb lezsala.

V vszakoj hisi po dugih ves-cerah, kda szo szemen lüпали, szo szi li od toga gucsali, kak szpadne vö pravda törniskoga varasa. Naimre njihove njive szo szpozajele vesznice okol lezsecse, kakti Renkovci, Lipa, Gumilica i Nedelica. Csüdno na szever z Dobrovnikom szo vu miri zsiveli, tam je pacs Pretoka (Ledava) kralüvala, na vecs vejek tekla med velkim grmovjem i gosztim kopinjom.

Kak pravim, pravde szo notri dali pri varmegyövi, odnet szta poszlaniva dva goszpoda, po imeni Vucsak Janos

i Vucsak Mihál. Prisla szta 17. dneva meszeca aprila da bi na tozsbo gledocs izpit drzsala. Törniscsarje szo zse k redi drzsali szvedoke lücke, ar szami poleg szebe szo ne mogli szvedocsiti. Szvedoki szo pitani, je li znajo sztare meje med varasom i vesznicami, potem je-li escse itak tisztie meje drzsi Törniski varas, ali je pa zse kaj vkraj vzeto, naj povejo, sto je vkraj vzeo, kde pa kelko ?

Szvedoki eden za drüгим naprej sztopijo. Prvi je bio Tálkuer Jüri, z Lendave, ne nemesnjak, nego goszposcine tüdi ne szlüzso, bio je szlobod-njak,* 71 let sztar. Vadlúvo je, da sztare meje ne szpadnejo vkup z novimi, nego sztara meja je bila za Nedelieskov cesztov** petdvajszeti sztopa-

jov od törniskoga rudecsega krizsa i odnet je sla meja proti Pretoke (mlin-szki potok,) plot med dvema hrasztoma je kazo sztaro mejo. Csi je cslovek od Nedelicske poti so proti cerkvi na pravo je bio plebanusov lesz, okoli lezseca zemla pa je szlisila Törniscsarom, stere eden falat od varasancov z ednoga tala liki nedelicsanszko z drugoga tala liki goszposzka je vkraj vzeta. Od cerkvi csi je cslovek na jug so po törniskom pasniki, meas je bila Nedelicska zemla, po imeni Borove Gorice. Iz toga Törniskoga pasnika szo Nedelicsanci pali nisterne plüge pozajeli. Ci iz toga kota je cslovek dale so, na jug lezsi szelo Gumilicsanszko, stero je tüdi eden falat pozajelo iz pasnika i zse ga je zagradilo, steri plot szo varasanci vecskrat doli vtrgnoli, nego Gumilicsance szo dönok ne mogli nazaj drzsati, da bi vecskrat po vszozj szili ne notri szilili. Pri beltinszkoj goszpodii szo sze vecskrat za volo toga potozsili, fiskalis goszposzki je vszikdar obecsavo, da v red posztavi, pa je dönok obdrzso Gumilico vu imanji vzete zemle. Poleg te vzete zemle szo plebanusove njive, tü sze dokoncsa Gumilicski hatar, pa sze zacsne Lipljanszki, tü szo meli Törniscsarje brezje, jaosje, stere szo Lipljancsarje doli zoszekali i odpelali. Odnet idocsi proti zahodi cslovek na levo niha Gancsane, poleg Renkovszkoga Peiszika je meja Törniska, dale lezsi Jamina, esese dale pa Draskovicsov mlin. Med zemlov Jamina i mlinom nisterne Renkovcsarje na Törniskom majo szvoje ograde, tak Novak Ferenc, Koren Peter pa stale ma, na Törniskom. Csi cslovek po ceszti dale ide proti mlini na levo poleg Pretoke je z nova velki falat vzeti od Törniscsarov, da ne szamo hisa mlinarova na deszni kraj ceszte lezseca, nego i mlin. steroga szta prvle varaski Ko-

rossa Ferenc i Peter mela i steri je od sztaroga meszta dale preszeljeni, je na Törniskom gori posztavljeni. Szvedok to vsze dobro zna, ar je v tom kraji 18 let prebivao, njegova zsvina sze je v teh talah v kraj vzetih paszla, csi je szila bila, je szam paszo, v teh krajah je on drva dao szekati brezi vszega proti posztavljanja. Da je varas vecskrat dao plote razmetati, je vecskrat csüo csi je Törniscse priseo; ednok pa kda szo plote razlücsali, je ravno v Törnisesi bio.

Drugi szvedok je nemeski Schapp Mihal iz Kroga, 45 let je sztar. I on je tak vadlüvao. Od szvojih sztarisov je csüo, da za rudecsim krizsom tak 25 sztopajov je meja i szam tam vecskrat prek idocsi je vido, da je med dvema hrasztoma zagrajeno bilo. Törniski pasnik poleg Borove gorice vu tisztom vremeni, kda je po lovini hodo, je esese zaraseni bio z grmovjom i z trnjom. Da szo Gumilicsanci pozajeli pasnik, zna, ar v Gumilicah sze je narodo. Szam je vecskrat po szkriovoma zsvino prek mejé paszo i od Törniskih sztirani bio.

Tretji szvedok je Tompa Jozsef, z Lendave, 60 let sztar. Za rudecsim krizsom je vecskrat konje paszo, vesznicskim je pa ne bilo szlobodno tam paszti.

Strti szvedok je szloboden Cservik Miklos z Rakicsana, 60 let sztar. On pravi, da pri rudecsom krizsi Markoss Gregor törniski cslovek je meo travnik t zdaj itak tiszti Gregorov travnik sze zove Gregorschica. On kak mesterszki kszeo je konje szvojega verta vecskrat tam paszo i szeno szvojemi verti Törniskomi domo pelao.

Peti szvedok je Gerencher Peter z Dobrovnika, sztar 60 let. Vecskrat je tam hodo i od sztaroga mlinara Martinec Andrasa 100 let sztaroga je csüo, da je sztara meja szegnola do tisztiava dva hraszta.

* Agilis Georgius T.

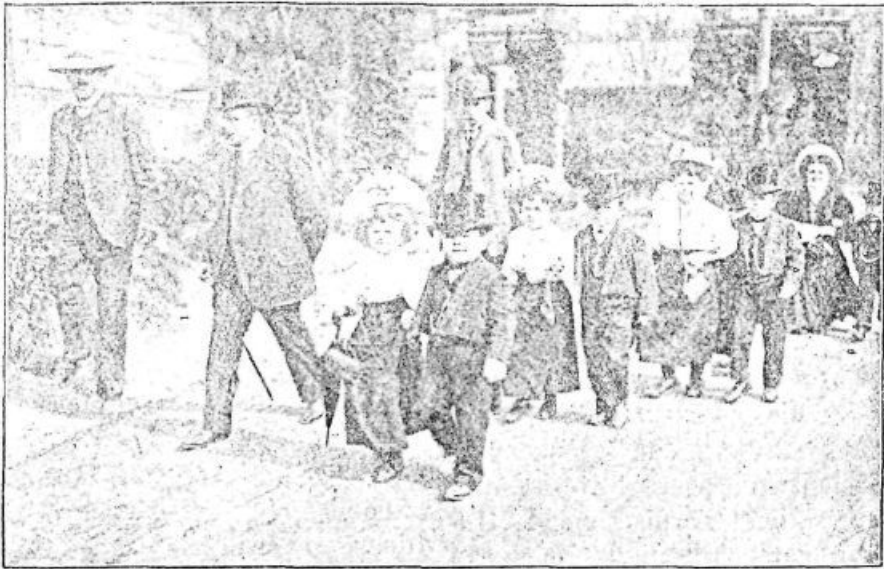
** Tisztoga casza sze je pot v Nedelico kre Rokove kapele notri zaszküola.

Seszi szvedok je Horvath Simon, z Lendave, 50 let sztar. Od malih let je v Törnisesi gori raszo, za rudesim krizsom kak paszti je vecskrat ogen nalozso i tam zsvino paszo.

Szedmi szvedok je Darvas Peter, z Dobrovnika, 70 let sztar. On szvedoci, da je meja bila na 25 sztopajov od rudessega krizsa, potem proti Pretoki je pelala med dvema hrasztoma. Vido je, da Marton Gregor je vecskrat

Edenajszeti szvedok je Horvat Martin, iz Resznek-a, 56 et sztar. Zsvino paszo tam na pasniki steroga szo Gumilicski pozajeli i gor zorali. Ednok kda je paszo, szo pasztirje poleg plota med hrasztjom ogen nalozsili i njega szo vu ogen lücsili. escse i zdaj dobro pomli, ar poleg te pesztirje je dugsi csasz v posztel vlego.

Dvanajszeti szvedok je nemeski Sisek, iz Kroga, 80 let sztar. Na lovimi

Razsztava malih lüdih.

Na Francuskom v Parisi je ne davno razsztava bila malih lüdih. Nisterne sztotine malih moskov i zsenzsk szo vküp szpobrali iz ra loesnih dozsel i nje vöpo-zstavili. Za male lüdi szo celi mali varas zozidali z malimi hisami. Bio je vu tom varasi teater, cirkus, posta, spital i vee obesz-zkih his. Bila je i mala cerkvice. Po vulicah szo sze mali lüdje szpjevajali i vu lepom redi hodili. Drüzi lüdje szrednjega zrasza szo proti njim celo Goliatje bili. Mali lüdje szo i vu teatri igro napravili, kde szo sze mali i velki szmejali nad igrov malih lüdih. I tak poleg velke raznocsnoszti vu zraszi szo sze vküper veszelili mali i velki, sztari i mladi.

tiszti travnik koszio i vise od krizsa proti plebanusovomi leszi je njivo oraó, stero zdaj Nedelicsanci drzsijo.

Oszmi szvedok je Horvath Mihal, iz Resznek-a, 56 let sztar. Pri Marton Gregori je szlüzso i zsvino szvojega verta tam paszo.

Deveti szvedok je Nagy Miklos, iz Dobrovnika, 73 let sztar.

Deszeti szvedok je Makovec Peter, iz Kobilja, 54 let sztar. Zsvino je paszo.

je bio i sztaro mejo je szam z szvojimi ocsmi vido.

Trinajszeti szvedok je Szlavic József, iz Jakapfa, 53 let sztar. — Kak pasztir je vu vszeh teh mesztah paszo.

Nego szvedocke vesznicski szo celo nacsí gucsali. Nje szta vöszpitala Gabelich Jüri i Barich Jüri. Izpit je tam na meszti bio. Pitali szo je, je-li znajo kaj od toga, da pred kaksimi 80 letmi, kda szo Rakocijove puntarije bile,

szo Nedelicsanci povrgli nisterne szvoje njive, lehkó tüdi znajo, sto je pozajeo te njiva? Kde szo bile cerkvene njiva? Cerkev na cseszt matere bozsje zdignjena vu sterom hatari lezsi? Plebanusov travnik, za „prelog“ zvani, steroza szo inda szveta orali, v sterom hatari lezsi?

Prvi szvedok je bio Barbarics Peter od Lipe, 71 let sztar. On vadlúje, da Nedelicski hatar med Törniskim i Gumilicskim i Lipljanszkim hatarom na dugo sze je presztero proti Gancsan, celo do Gancsanszkih vrat, na sirino pa sze je presztero proti szevri do mlake, zvane „cserna mlaka“, potem poleg plebanusovih njiv je sla meja do hise törniskoga Jozsefa Matoi, potem prek ceszte, stera od cerkvi vu varas pela, poleg hise skolnikove na plebanusov travnik i dale poleg plotov proti Roszovomi mlini.* Tak je on csüo od szvoje matere, stera je bila z Törniscsa rojena.

Zvüntoga csüo je, da szo sze prebivalci Nedelicski prerescili za volo gosztih bojn, med Törniscsom i Gumilicami szo zapusztili njiva, na sterih je vövdarilo grmovje i trnje, stere szo Törniscsarje po mali vö szkresili i je zasvojili. Dobro zna, da med temi kresovinami nisterne nedelicski prebivalci zmesz tüdi majo njiva nisterne pa celo zapüscsene lezsijo.

To je tüdi csüo od sztarih lüdih, da cerkvene njive szo na Nedelicskom, na „püsznoj gorici.“ To zemlo je goszpod dao cerkvi.**

To je tüdi csüo od sztarih lüdih, da cerkev blazsene Devica Marije na nedelicskoj püsztini*** lezsi i „Devica

Marija na püsztini“ szo jo prvle zvalö i escse zdaj tak zovejo.

Tak je i csüo, da plebanusov travnik, steri sze za prelog zove, je prvlorani bio i od njega, ar na Nedelicskom lezsi, edna gvüsna suma sze je za haszek plac sala Nedelicskoj obcsini po poszesztniki onoga vremena.

Drügi szvedok je bio Zveir Miklos od Lipe, 78 let sztar. I on je vadlúvao, da Nedelicska meja je szegala do Szlepega ograda.

Tretji szvedok je bio Tkalec Jurij od Lipe, 80 let sztar.

Strti szvedok je bio Horvath Janos od Lipe, 58 let sztar. I on je vadlúvao, da cerkev blazsene device Marije na nedelicskoj püsztini lezsi, njoj pravijo, Devica Maria na püsztini. To je on ne od drügih, kak od szamih Törniscsarov csüo, kda je med njimi szlúzo.

Peti szvedok Tivadar Stevan z Gumilic, 60 let sztar.

Seszti szvedok Lebar Janos z Gumilic, 60 let sztar.

Szedmi szvedok Rusich Miklos z Nedelice, 89 let sztar. Na prelog gledocs on vadlúje, da on pomli, da je orani bio, csüo je, da od tiszte zemle plebanos tisztoza vremena, zvani Vukovits je gvüsno sumo mogo plac sati Nedelicskoj obcsini, ar je tiszta zemla ne szlisila k plebanusovoj zemli, nego od Nedelicsancov je — tako rekocs — z arende bila vzeta, nego szledi szoplebanosi püsztili ono zemlo brezi toga, da bi kakso arendo terjali.*

Oszmi szvedok je bio Tivadar Peter z Gumilic, 50 let sztar. On je pod przszegom vadlúvao, da od szvoje matere, stera szo bili z Törniscsa, tak i od szvojega ocse, ki szo bili 105 let.

* *Exposit versus septentrionem a latere terrae parochialis usque domum Turnischensis Josephi Matoi, dein autem trans viam ab Ecclesia ad pratum parochiale et abinde juxta sepimenta versus molam Rouszianam.*

** *Olim per praefectum Dmalom Gábrielem Kövér erga praestationem decimae Ecclae assignata.*

*** *I deserto Zorkahaziensi.*

* *Ab eadem terra illius temporis parochus Vukovits nominatus certus quantum inter communitatem Zorkahaziensem dependere debuerit ideo, quia eadem ad curiam parochialem non pertinebat, sed private a dictis Zorkaziensibus ex censu possidebatur, successive autem ex eo quod idem parochis inspectionem Domini sibi concreditam habuerit, eandem terram sine exactione census eidem cesserit.*

sztari, tak i od drüghih sztarih* lüdh je csüo, da Nedelicski hatar od gradiscsa Malekocianszkoga,* steroga rüsine je on szam vido, prek Malekocianszkoga moszta na Pretoki od Roszovoga mlina vise napravlenoga je so proti hisi skolnika, od tec pa na zahod od hise Matojove, potem poleg plebanusvih njiv do plotov, od tec do jarka „Cserna Mlaka“ zvanoga, prek njega do kresovin „Szlepi ograd“ žvanih.

Zvün toga je csüo od sztarisov i od drüghih sztarih lüdh, da one törniske hise, stere szo prek zdaj imenüvane meje, szo na Nedelicskom hatari pocimprane po tisztom, kda szo je szovrazsnike gorivuzsgali.**

I on ma na kresovinaj edno njivo, stero szo mati njegova, kakti Törniska hesi, vu imeni dela ali tala dobili i on je csüo tak od szvoje matere, kak od szvoje törniske babice (na dolinszkom mamica) Tompove Katelene, da ono njivo szo njegova babica za 15 ranski küpili od nedelicskoga Györköš Mihala.

To ga mas! Törniscsarje sze tozsijo, da szo njim Nedelicsanci njiva vkraj pozajeli, Nedelicski pa znajo szvedocsiti, da escse Törniska cerkev i szkoro pol varasa na Nedelicskom lezsi. Zsmetno de med njimi szod pravicsen napraviti.

Vu tom deli szo 22-ga julija l. 1777. v Beltinci goszpodscki sztolec drzsali. Pred sztojnik je bio Deak Gab-

riel, tam szta bila Gabelits Jurij i Barits Jurij, varmegyöszkiva esküta.

Naprej je sztopo Cseh Mihal riftar varaski, pa je naprej dao, kak je prvle njihova meja od Pretoke med dvema hrasztoma pelala, escse je plot inda napravleni bio, kak szo pri rudessem krizsi csasztniki goszpodscki zemlo „Gaborochice zvano pozajeli i iz tala zmerili k nedelicskoj zemli, zvanøj „Borove Gorice.“ Ne zselemo mi drügo, naj sze nase vkraj vzete njive nam nazaj posztavijo, pravo je riftaz.

Notri sze je posztavo i Landscron (csti Landszkron) Janos Varasdinec, fiskalis Törniscsarov. Pokazo je mappo, na steroj je celi Törniski hatar bio nariszani.

Zacsno je gucsati goszpodscki fiskalis. Jasz zdaj ne mo gucsö od toga, pravo je, je-li Törniske szvedoke na priszego püsztimo ali ne. Szamo proti prvomi i tretjomi szvedoki mam nikaj.

Proti prvomi to, da njegova hesi je ozsenjena v Törniscsi, mozs njeni je Schap Peter. Proti tretjomi pa to mam, da je on Törniskoga zlezsenja, mococse, da na njega tam kaksa örosina csaka.

Szod je dokoncsani, da sze njeva za szvedoka ne vzemeta gori.

*

• Za dva dni — 24-ga julija — je z nova bio goszpodscki sztolec drzsani. Törniski szvedoki bi mogli naprej priti. Priso je 2., 4., 8., 10., 11., 12. i 13 szvedok, ovi szo pa ne szprisli.

Prvoga szo ne gori vzeli.

Drügi szvedok je bio nemesnjak, Schapp Mihal z Kroga, kda bi ga zdaj pitali, je-li je kda kaksa meja bila med varasom i med vesznicami, je odgovor dao, da on ne ve, niti je ne csüo, ka je prvle szvedocso v Törniscsi, to je szamo tak pravo, kak je csüo, nego to zna, da szo na pasniki Törniscsarje, i drügi vszi vküp paszli, tak da zsvina je szlobodno sla celo do Törniskih his. Da szo Lipljancsarje zimosz jaosje zo-

* Zorkahasinense territorium a loco castelli Malekociani, cujus rudera extitisse hic testis ipsemet vidit, per pontem Malekocianum in fluvio Pretoka supra molem Rouszianam extractum directe versus domum Ludimagistri inde vero versus occasum a septentrione domus Matojanae in fine terrarum arabillum sessionarium. Turnischensium ex post versus meridiem a latere terrae parochialis usque sesimenta . . .

** Audivit a parentibus et aliis senibus, quod domus illae Turnischenses, quae intra ductum metalem praevis expositum existunt, post incendium per Valachos commissum in territorio Zorkahasiensi aedificatae extiterint.

szekali, — to je szamo csüo. Tak, i da szo Renkovcsarje i Gumilicski kaj pozajeli.

Tretjega szv ne steli gori vzeti.

Strti szvedok je bio, kak szmo csüli, Cservik Miklos z Rakicsana. Zdaj pred goszpodszkim sztolcom nika ne ve, niti je ne csüo. Tak je csüo, da ne Lipljancsarje, nego Gumilicski szo jaosje zoszekali.

Zmesz szo ovi ne prisli, szamo oszmi. I on je vadlivo, da je zsvina do Törniskih his szlobodna prisla. Vö sze je pokazalo, da je on ne pri Martinovom Gregori, nego pri Gregorovom Martini szlüzso.

Osztali szvedoki pa celo nika ne vejo. Viste, kak sze preobrne odgovor, csi je naci pitanje.

*

Pali je edno leto minolo. Piszali szo 1778. Na 6. den meszeca aprilisa je oznanjen bio goszpodsčki sztolec. V Beltince idejo varaski poglavarje, zs njimi ide njihov fiskalis Landscron. Lepo sze ta trüdijo, tam pa njim na znanje dajo, da sztolec goszpodsčki, ar je pred sztojnik ne priseo, sze ne mre drzsati, nego drügi terminus njim dajo i komaj na tjeden, na 12-ga aprila je znova pozovejo na goszpodsčki sztolec.

Pride 12 den aprila. Törnaiski poglavarje lepo idejo v Beltince, pred goszpodsčki sztolec sze posztavijo. Tam je Cseh Balas`riftar i priszezsni Cseh Miklos, Skalics Miklos i Novak Matjas. Naprej dajo, da njihov fiskalis pred ednim tjednom je priseo, nego te je ne bio drzsani sztolec, ár je predsztojnika ne bilo, zdaj pa njihov fiskalis ne priseo, ne je mogo, ar — kak pismo vracsitela* kazse — je v posztel vlego. Da bi njihovo delo zdaj ne mogo braniti, zato ponizno novi terminus proszijo.

Csemeren je grato fiskalis goszpodsčki i pravo, da je Lanscron 8-ga aprila, zadvecsera odiso z Törniscsa.

* Attestotum plüisici.

Sto tozsi, on, prej, vszikdar more kredi biti.

Sztolec je dokoncsao, da 19-ga aprila do nadaljavali Törnisko tozsko.

*

Pritecse 19. april. Pred sztolec sze posztavijo Törniscsarje i z nova proszijo, naj sze termin dale odlasa za volo betega njihovoga fiskalisa.

Fiskalis goszpodsčki za vesznicsare gucsi, steri szo prisziljeni tü okoli hoditi, polszko delo pa njim doma sztoji. Törniscsarje szamo sztroske redijo zemelszkomi goszpodi. Proszji, naj pokazsejo kakso pismo, da je njihov fiskalis zaisztino betezsen.

Varasanci naprej dajo potrdjena pizma, da je njihov fiskalis zaisztino betezsen, potem poszvedocsijo, da szo oni drüge fiskalise vu tom esaszi oproszili, da bi njihovo tozsko dale pelati, pa ni eden ne steo prek vzeti.

Fiskalis za vesznice posztavleni na ocsi mecse Törniskomi fiskalisi, da zimosz sze je protio, da more sztolec drzsani biti, zdaj pa ne pride.

Sztolec je bio oznanjeni na 6. april, pred sztojnik Deak je ne mogo priti, ar je na hitroma obetezsao. Tak i priszezsni Gabelich Jurij z Krisovec 3-ga aprila je piszao, da zse dva tjedna je betezsen i ne ve, je-li do 6-ga aprila ozdravi. Na 12-ga je bio odlaseni sztolec, na steroga szo prisli Törniscsarje, pa szo prineszli pismo, stero szo prekdali predsztojniki. Vu tom priszmi je nikak drügi vu imeni fiskalisa piszo, da ga vrocса treslika pse, na termin 12-ga aprila v Beltince ne more priti na sztolec, zato naj njemi ne zamerijo ino drügi termin naj dajo. Sztolec goszpodsčki je znova novi termin dao i na 19-ga aprila je Landscron piszao Deak Gabrieli v Tarnok, liki predsztojniki nase tozske. Etak pise: Znova szam dobo citalivanje od goszpodszkoga fiskalisa Csörgö-a, nego da escse zdaj v poszteli iezsim i drügoga fiskalisa ne morem najeti, da bi

meszto mene tozsbo dale pelao i zse prvle szam piszao, da kak ozdravim, tozsbo mo dale pelao. Zato proszim vasz, zagovarjajte me Goszpoda, Csörgő-a pa opominajte, naj sze szpodobnoga drazsenja na dale nazaj drzsi.

Fiskalis vesznicsarov dale pravi, da sze Landseron szamo mal szamo redi za betezsnoga pa nasz csemeri. Ne je on bio betezsen niti 12-ga, niti zdajšnjega termina, kak Kregar Ferenc i Kollar Marko poszvedocsita. Njeva je goszpodszi fiskalis poszlaol vu Varasdin, naj pogledneta Landserona, ka je zs njim. Njeva szvojo pot etak naprej data: Kda szva vu Varasdin prisla, obrnola szva sze k meszari Pitermon Janosi, pri kom je goszpon Lonczkron Janosi na kosti, te szva pa na Lonczkroven dom sla, kde szva szpitavala je-li szo Goszpod doma? Odgovorili szo nam, da pred oszmerim dnevom szo nikam odisli: Pitali szmo je i drüge tüdi, je-li szo Goszpon zdaj ali vu teh dnevah ne betezsni bili, celo v poszteli lezsali? Nego vszi szo pravili, da szo Goszpon vszikdar zdravi bili. Dano v Beltinci, 19-ga aprila 1779.

To vsze kazse — pravo je dale fiskalis goszpodszi, — da Landseron mene i sztolec goszpodszi scse za nosz voditi. Vecskrat pise Törniscsaron, kak morejo lagati pred sztolcom, escse i kaplani Törniskomi pise, kak naj vesi lüdi. To pizmo sze etak glaszi. Csasztiti goszp. kaplan! Prikapcsim tü edno pizmo na ime goszpodna Deak-a, stero pizmo naj eden priszezsni odnesze, vu sterom jasz Goszpona Csörgő-ä, ki mene drazsi, tü malo razdrazsim. Varasanci 19-ga aprila naj li idejo na sztolec i moj beteg naj naprej noszijo. Csi bi njim pravili, naj szzi drügoga fiskalisa iscsejo, naj tak odgovorijo, da szo vsze pizma pri meni. Zvüntoga dobro sze morejo lüdje na vsze vönavsili i on, ki to pizmo prinesze, csi bi sze pred goszpodo zvao, more tak vadlúvati, da jasz v poszteli

lezsim i naj pravi, da je on z szvoji-mi ocsmi vido. Ali pa celo naj szkrito osztane, naj niscse ne ve, sto je pri meni bio.

Nego kak je to pizmo kaplani poszlaol prislo vu roke goszpodszkoga fiskalisa?

Prej, 18-ga aprila zadvecsera szta v Dobrovnik prisla dva csloveka z Törniscsa pa szta pred hisov Kovacs Ferenc plebanosa* prek dala Deak Gabrieli pedsztojnik i z ednim szta prisziljavala, naj precestejo. Gvüsno, da je pedsztojnik pravo, da je to pizmo kaplani Törniskomi poszlaol, nego njeva szta potrdjavala, da komistec i kakstec je pizmo adreszirano, njima je tak prek dano, bilo, da Goszpon Deak-i moreta prek dati.

Je-li je Landseron szam tak steo, naj to pizmo vu rokê goszpodszkoga fiskalisa pride ali je pa te zse steri Törniscsar ovado to pizmo, to bi sze zdaj zse zsmetno vözbrodilo. Tem bole je csüdno to pizmo, ar niti meszto, kde je pizano, niti vremeu, kda je pizso, ne ga vödjanoga, niti podpizska ne ga.

Kak sze iz toga vidi — pravo je dale fiskalis goszpodszi na sztolci — Landseron odlasa pravdo, da bi vecs haszkov meo od Törniscsarov i da bi goszpodi zemelszkomi vecs sztroskov napravo. Törniskomi fiskalisi je, prej, vsze edno, je-li prvle ali szledi sze tozsba szkoncsa, naj szamo penezi rogacsejo vu njegevom zsepi. Ednok sze ponizi, drügocs sze zvisava. Kda je pedsztojnik i pizso, tam ponizno proszi, naj ga, zagovori proti fiskalisi goszpodszkomi, kda pa kaplani pise, tam sze pa vezeli, da fiskalisa goszpodszkoga malo razcsemeri. Z szvoji lazsmi, prej, lüdsztvo punta. Zato proszi sztolec goszpodszi, naj Landseron-a kastigajo, ar lazse, lüdsztvo punta, krive pizma posila, jalno sze oponasa, szamo szvoj haszek iscse, naj ga

* Ante domum adm. Rev. Dni patris Fr. Kovacs.

kastigajo na mucsanje, da pred beltinszkom sztolcom vecs nikse pravde ne de mogo pelati. Na dale da bi fiskalisa goszpodszkoga tüdi zbantüvao i zaman bi szamo velke sztroske napravo sztolci, naj ga oszodijo na placsanje vszeh sztroskov.

Sztroski szo pa eto :

1. Na 12. den aprila Predsztojniki i trem pozvanim na dva dni dnevna placsa 22 fl.
2. Njihova prilika 10 fl. 25 kr.
3. Eden obed i edna vecserja 8 fl.
4. 19. aprila predsztojniki, priszezs-nomi, protokol pelajocsemi i dvema pozvanoma dnevna placsa na pet dni vszevküper 55 fl.
5. Prilika (vozsnya) 15 fl.
6. Pet dni na sztrosek 40 fl.
7. Dnevna placsa fiskalisova na 7 dni 14 fl.
8. Sztrosek kocsisov i konjov 25 fl.
9. Szakacsova placsa na 7 dni 3 fl. 50 kr.
10. Placsa priszezsni i kasznara, steriva szta vu Varasdin poszlaniva bila, da bi Landscrona poglednola na priliko, na sztrosek i na tringeld brodaron dani 6 fl. 30

Törniscsarje odgovorijo, da oni ne vejo, je-li je zdrav ali betezsen njihov fiskalis. Nego poszlanik njihov k fiskalisi poszlani pravi, da je fiskalis betezen, za to sze pa niksa hüdobija i jalnoszt ne more njemi na ocsi vrzsti.

Ka pravite, szkocso je gori branitel vesznicsarov, vi nika ne vete od jalnoszti vasega fiskalisa? Zakaj pa te kaplani pise, kak more odgovarjati poszlanik, csi bi ga pitali od betega Landscronovoga? Zakaj je szvoje pizma vu Varasdinu 17-ga aprila podpiszao, kda je ocsiveszno, da je ne ne doma bio te, ar poszlancom goszpodszkoga sztolca je odgovor dani bio, da je Landscron ne doma da je zse 8 dni nikam odiso?

Zdaj pride szod. Landscron je oszozeni na mucsanje, da niti te tozsbe, niti drüge pred beltinszkim sztolcom

vecs pelati ne szme. Törniscsarje pa, ar szo vidli jalnoszt szvojege fiskalisa, bi vredni bili, da bi vsze sztroske platali za volo odlasanja goszpodszkoga sztolca, nego da bi gledali njihov szromaski sztalis, od toga bremena je odszlobodimo i na Landscrona porinemo. Törniscsare opominamo, naj szidrugoga fiskalisa poiscsejo i naj pravdo posteno pelajo. Tozsbo pa na bolje pripravno vremen presztavimo.

Branitel vesznicsarov je sz tem szodom ne zadovolen, apelacio notri da.

Ob prvim zato, ar je Landscron vlovleni vu szvojoj jalnoszti, potem je vreden, da sze na mucsanje oszodi ne szamo pred beltinszkom sztolcom, nego pred vszemi sztolcami, naj ne vkanjüje nikoga vecs.

Ob drugim zbantüvo je fiskalisa goszpodszkoga, liki bi on njega drazso, za to tüdi more kastigo dobiti.

Ob tretjim na placsanje sztroskov ali Törniscsarje ali pa Landscron sze ocsiveszno more oszoditi.

Szod szo podpiszali : Deak Gabriel, predsztojnik, Csörgheö János, fiskalis goszpodszki, Soós Juriy, pozvani fiskalis, Lipits Jozsef, Kollar Marko kasznar, Gergar Fr. pozvani, Marton Gregor, Kregar Ferenc priszezsni, Mlinarits Ludovik, ki je protokol pelao.

*

Törniscsarje szo z szodom ne zadovolni bili, prosnjo szo krali notridali, vu sterom szo sze potozsili, da na oznanjeni termin je ne mogo priti, njihov fiskalis, nego je poszvedocso da je ne mogo priti potem te termin, kak dugo bi sze nam vidlo, szo pizzali, bi sze mogo odlasati. Nego fiskalis goszpodszki proti nasoj voli je na 7 den novi termin vöszpizsao. Med tem szo edno komissijo poszlali vu Varasdin, steri szo ne vidli Landscrona pa szo dönok od njega szvedocsanstvo vödali. Fiskalis goszpodszki, je nam vernoga fiskalisa na mucsanje dao oszoditi, da bi nasz bolje pozsmecso, je termin vecskrat vöszpizsao, kda

szmo pa z fiskalison prisli na sztolec, je na drugi termin presztavo naso tozso. Proszimo na dale, da goszpodszi fiskalis Csörgő naj ne de nazocsi na sztolci Goszpodskom, proszimo, da z pomocsjov nasega fiskalisa i dale szlobodno zsvemo.

Odgovor je nazaj priseo, da goszpodszi esaztniki sze z sztolca ne morejo vözapreti, zvüntoga ne szmejo sze Törniski szvedoki od szedocsansztva vkraj vdariti i pri tom deli fiskalis goszpodszi i drugi esaztniki ne szmejo nazocsi biti. Dano v Pozsonji, 27-ga avgusztla leta 1778. Grof Csaky Janos. Skerlec Fr.

Poleg kraljeszkoga odgovora szod beltinszki je preglednjeni od visesega szoda v Zalaegerszegi 16-ga januariusa leta 1779.

Mappa Törniska je, prej, ne dobro napravljena, kde bi izhod mogo biti, tam je zahod.

Törniski prvi i tretji szvedok sze more püsztiti na priszego. I pri tom deli fiskalis goszpodszi ne szme nazocsi biti. Zato Törniski szvedoki znovies morejo vadlövati pred goszkodszkim sztolcom.

Sztolec goszpodszi je Landscron-a brezi rzoka i ne z dosztójnimi recsmi szodo na mucsanje, zato sze od toga mucsanja gor odvezse i bi szlobocsino meo varas Törniski, da ga szlobodno i na dale za fiskalisa ma, nego poleg zapovedi kraljeszke naj sze zavüpajo Törniscsarje na fiskalisa Soos Pavla, ali csi vu drugom fiskalisi majo vüpanje, szlobodno, szii odeberejo. Szod je podpiszao Farkas Janos, priszezsni, notarius sztolca.

*

Tozsa je dale pelana v Beltinszkom gradi 21-ga aprila l. 1779.

Szvedoke szo vöposzlühalsali na to gledocs, je-li znajo ali szo csüli, da pasnik med Renkovcami i Törniscsami szo szamo Renkoszki ali szamo Törniski nücali ali szo ga pa vszi nücali?

Prvi szvedok je Rezsonja Fer. z Bratkovec (Bratonec?), 75 let sztar, mlinar je bio v Renkovci, szkoro vszaki den hodo po tisztom pasniki, zse kak dugo lüdje pomlijo, szo tam paszli vküper-Renkovszki i Törniski.

Drugi szvedok Rezsonya Janos iz Nedelice, 80 let sztar je tam vecskrat paszo.

Tretji szvedok Barbarics Peter od Lipe, 71 let sztar, vecskrat je tam prek so pa je vido Renkoszko zsvino pri mlini, Renkovcsarje szo tam drva szekali brezi kaksega branenja.

Strti szvedok Zver Miklos od Lipe, 78 let sztar; peti szvedok Tkalec Jüri od Lipe, 80 let sztar; seszti szvedok Horvat Janos od Lipe, 58 let sztar; szedmi szvedok Tivadar Stevan, z Gumilic, 60 let sztar; oszmi szvedok Lebar Janos, z Gumilic 60 let sztar; deveti szvedok Tivadar Peter z Gumilic, 50 let sztar. Vszi szo vednako vadlövati. Podpiszani szo Mlinarics, notarius, Marton Gregor i Kregar Ferenc.

*

Bi radi znali, ka je za betega meo Landscron? On sze vu szvojih pizmah od vrocse treslike tozsi. Vrasztvo je tüdi nüco. Pred szodom szo notripokazani doktorszki recepti.

Tak 12 aprila bi mogo pred beltinszki sztolec iti, tiszti den njemi naprej pizsano bilo vrasztvo,¹ stero je prej njemi zsalodec pognalo, purgalo. Vecser i vgojdo je mogo notri vzeti z vodov.

Dobo je i edno drugo vrasztvo² na pokrepcsenja zsalodca. Vgojdo pa vecser je notrijemao.

19-ga aprila bi z nova mogo na sztolec goszpodszi iti, zato je pa 17-ga

¹ R: Magn. Atri.

D. in 6 pil.

Sign. mane et vesperi unum ex aqua sumendum. Pro peril. Domno Landscron die 12-a april. 1779.

² R. digestiv.

D. in 4 pl.

Sign. mane et vesperi unum ex aqua sumendum.

z nova dobo vrsztvo.¹ Vgojduo na veser po dve kupici mogo szpiti niksi tei.

21-ga aprila z nova dobo vrasztvo.²

Kelko je pa fiskalis Landscron Törniscsare kosto?

Sto bi to znao povedati? Gvüsno, da doszta, nego Törniscsarje szo sze z tem pred szvetom ne hvalili, csi szo sziz szamo tak med szebom kaj tozsili. Goszpodszki fiskalis je mogo dober nosz meti, je to tüdi pozvedo. Je meo najete lüdi. Tak Magdics Stevan iz Renkovec i Lutar Marko iz Nedelice od Törniscsarov, na ime od Kücsko-a i od Kolenc szta csüla, da szo zse okoli 800 ranski placzali na tozsbo, vecskrat szo zse vküp aberali po varasi Fiskalis pa Landscron, kda je v Törnisci bio, sziz je muzsikase dao pozvati i tak szo je dao dvoriti. To szvedocsansztvo szo v pizsmo posztavili v Beltinci 18-ga juliusa l. 1779.

*

Kak szmo vidili na sztoleci goszpodszkom je fiskalis goszpodszki od Törniskoga ne naj lepse gucsö. Szö ga na mucsanje oszodili.

Zakaj bi Landscron fiskalis, bio, csi bi sze ne znao braniti. Goszpon szolgabirovi Szente Mihali v Kalocfa je v pizsmi pravdo Törnisko etak razlozso:

Csörgö, fiskalis goszpodszki pravicsno pravdo Törniscsarov na veke scse vlecsi.

Csörgö je leta 1777. 13-ga julijsa sztolec goszpodszki vküp pozvo i kda bi vido, da Törniski fiskalis i szvedoki z velke dalecsine szo vküp prisli, meszto toga, da bi kaj opravili, je termin brezi vöpiszanja drügoga termina presztavo, meni je csasz kradno i Törniscsarom za volo sztroskov meni i szvedokom danih kvar vesino. Jasz szam sze do-

¹ R. Spec: pro v. Laikszat.

D: ad chartam.

Sig. mane et vesperi duas phialas per modum thee hauriendum.

² R. digestiv.

D. in 3 pilo abends und früh... zu nehmen.

Pro p. Dno L. die 21-a april. 1779.

mo szpravo, na poti me zgrabita dva Törniskiva, pizsma prineszeta dane 16 julijsa, da 22-ga julijsa bode sztolec drzsani. Na te sztolec szo varasanci prineszli mappo i drüge pizsma, prignali szo szvedoke, stere zacsne fiskalis goszpodszki tam szpitavati, celo je zmeso, potem pa sztolec brezi vöpiszanja na dale termina je odlaso.

Vecskrat szam ga proszo, naj drzsi sztolec, celo leto je odlaso, i na szlednje je dönok na 6 april leta 1778. nasz kküp pozvo. Betezsaszti szam te zse bio, nego dönok szam priseo. Kda bi fiskalis goszpodszki nasz varao, hitro je termin nategno. Komaj szam nazaj priseo vu Varasdin zse betezsen, szo mi na znanje dali novi termin, na stero ga bi gvüsno so, nego beteg me je né püszfo, proszo szam drüge fiskalise, naj mojo tozsbo nadaljavajo, nego za volo szvojsa doszta dela szo ne steli prekvzeti tak, ka na sztolec goszpodszki szam jasz szamo pizsmo poszlaö od mojega betega. Törniscsarom szam pa pizszo, naj li idejo na sztolec i naj proszijo odlasanje sztolca do mojega ozdravljenja.

Fiskalis goszpodszki je novi termin posztavo na 19. april. Törniscsarje, da bi meni na znanje dali te novi termin, szo dva k meni poszlali, nego te szam zse vecs ne vu Varasdin bio, nego v Toplicah szam lezso. Na vsze szam sze naimre pripravo, prvle kak szam v toplice so, szam goszpon fiskalisa Ferenca Szy oproszo, da csi de me stoj iskao, naj pogodi ednoga csloveka, ki pizsma za menom prinesze. Vecs lüdi me je iszkalo, goszpon Szy je pizsma po ednom csloveki k meni poszlo. Tak i kda szo Törniscsarje glasz prineszli, da 19. aprila sztolec bode drzsani i da bi jasz za vrasztva v toplicach* bio, za menom je poszlaö ednoga pogojenoga csloveka. Kak szam pizsmo fiskalisa goszpodszkoga od novoga termina precsteo, szam njemi

* ... in cura in Termis ...

odpiszati dao, — szam szam ne mogo, — da szam betezsen, drügoga fiskalisa pa ne morem meszto mene posztavili. Vu tom vremeni je fiskalis goszpodscki naglejüvace za menom poszlaö, kak szam, prej, kaj? ki szo ne najboljše prilicsne meszta obiszkali i szpitavali od mojega zdravja. Ne je csüdo, csi po tom szvedocsansztvi, da szo, prej, mene ne naisli, szo me na kastigo mucsanja oszodili.*

Na pizme kaplani poszlaöo glede, csi fiskalis goszpodscki je ne razmi, naj razlaganje ne proszi od drügoga, kak od szamoga pizateljja. On je iz tisztoza pizma jalnoszt vöprecteo, kda vsze drüga szvedocsansztva to kazsejo, da szam jasz tisztoza casza v topli- cah betezsen lezso. Dano vu Varasini 17. aug. 1779. Landscron Janos.

*

Leto za letom minolo, pravda Törniska sze li dale vlekla, nego med tem po vszöj szili jemanje je tüdi dale trpelo. Kak szmo vidili, med Törniscsom i Lipov je bio lesz; Lipljancsarje leta 1786. 15. i 16. dneva februara po szili szo doli szekali drevje. Törniscsarje szo znova notrijavili, goszpodscki esasztniki szo prisli, kakti Viodvich i Polanec, prislo je doszta Törniscsarov i Lipljancsarov ta na meszto, pa szo szpoznali, da je za 200 foring bilo doli zoszekano, edna kola szo cenili 40 krajcarov, ar szo drva szamo jalsove i brezove bile. Escse i zdaj sze tiszti kraj za Brezje zove. Pri tom oglevanji — 20. februara — je nazöcsi bio priszezsni Stevan Auguszti.

K tozsbu je pali pridjano to pizmo. Pizma szo raszla, tozsbu szo sze poveksavale, vsze szo bolje vküper szmetali.

Takse je i szledecte pizmo, stero

* Fiscalis causa expensarum. Praetermitto id, ut potius onera eiusdem Ecclesiae Turnischensis activa persolveret quam Ecclesiam quoque Matrem per fideles manus et devotos oppidanæ communitatis Turnischa animos inde a tempore immemorabili in praesentiarum usque eminenti statu industrie, pie et felicissime conservatam, a communitate avellere pergat.

Virovec Imri i Kregar Fr. priszezsni- ka szta vöposztavila 18-ga julija 1779. v Beltincih. Fejer Janos, prej je njima pravo, da fiskalisi goszpodsckomi Csörgö — on i varaski riftar Cseh Balas szta mito, v papir zaszkükanu peneze ponüjala, da bi sze vu pravdi bozsi kaljo za Törniscsare, nego fiskalis je mito zavrgo, da prej, on pravico scse szlüzsi. Mito je potem Fejer domo mogo neszti.

Vu toj pravdi, csüdna pizma edna za ovov pridejo. Sto bi znao, zdaj zse povedati, jeli szo Törniscsarje zaisztino steli podmititi goszpodsckoga fiskalisa ali je pa szamo Fejer to tak vömiszlo. Jasz miszlim, da to szlednje, ar je vadlüvanje Fejerovo prevecs kmicsno, eslovek ne ve, jeli szamo Fejer je ponüjo peneze, ali pa riftar tüdi nazöcsi bio?*

*

Leto je za letom pali minolo. Törniska pravda sze ne stela dokoncsati. Tem vecs szo escse Törniscsare tozsili. Kramarics Janos goszpodscki fiskalis je pri goszpodsckom sztolci notri dao tozsbo, da szo Törniscsarje ne podlozsi goszpodi zemelszckomi. Naimre:

1. Poleg szvoje vole vszako leto posztavijo riftara.

2. Riftarje ne scsejo racsun dati goszpodi.

3. Njihove ceske regule od kraleszckoga velicsanjsztva njim dane prepovejo, da bi tihince brezi znanja goszpoda zemelszckoga vu ceh gori jemali ali da bi ceh drzsali brezi nazöcsnoszti komiszara goszpodsckoga, Törniski ceski pa to nika ne zdrzsijo, tem vecs ceh vküp pozovejo po szvujih szlugarh te, kda najvecs dela je, csi pa vesznicki ne pridejo vu ceh, drzsijo je. celo je kastigajo.

4. Zse leta 1778. szo nemirovni

* Joannes Fejer coram nobis retulerit, quod fiscali Csörgö donarium in pecunia cartae involuta medio ipsius et iudicis Blasii Cseh praesentaverint . . . sed Domino Fisc. donarium respuente idem donum retulerit.

bili Törniscsarje, kda szo szo volo meje pravdo zacsneli z vesznicami. Leta 1787. szo z nova naprej vzeli szilo, sztolec je drzsani na sterom je szod prineseni, da zemla med Törniscsom i Lipov, od Törniscsarov Gorica, od Lipljancsarov Szence zvana sze na dva tala razdeli, vszakomi eden falat. Leta 1800. 6 juniusa sze je z nova meja potegnola, nego zs njov szo pali ne bili zadovolni Törniscsarje, pa szo z nova vöszkazali szvojo batrivnoszt.

5. Na konci leta 1809., kda szo horvatszki vojaki* tam hodili, szo v toj velkoj bojazni ne szamo vu on tao lesza notri vdarili, steri je njim leta 1787 pokazani i leto 1800. razmerjeni bio, nego i escse vu Lipljanszki lesz szo z szilov vdarili, vekso drevje doli zoszekali, odneszli i celi lesz szo na nikoj szpravili.

6. Leta 1811. 30 i 31-ga julija v noci szo no ceszti med Renkovcami i Lipov od teh vesznic napravleni moszt gor sztogali, mosznice vküp zoszekali, pa zodneszli, jarke szo pa nazaj zoszipali z zemlov. Tak je te moszt szamo nistere vöre sztao, ar komaj szo ga vesznicarje proti vecseri 30-ga julija napravili, szo ga v noci Törniscsarje gor sztrgali.

7. Kda sze Törniscsarje szvojemi zemelszkomí goszpodi proti posztavljajo pa ga zanicsavajo, sze vidi z toga, da szo leta 1811. 18-ga septembra za volo vküp pisanja mare pod deszetino szpadajocse vöposzlane goszpodsške esaztnike sztirali i tak szebe neodvisne stimajo.

8. V letah 1810—11 szo Törniscsarje vise od mlina goszpodszkoga Renkovszko zemlo z szilov pozajeli, szo plot zagradili, od Renkovszkoga Magdits Stevana, da bi szlobodno pot meo k parmi, szo 4 rauski po vszoz szili vzeli.

* Ad patrandum violentum imo seditiosum ausum sub finem 1809. croaticam insurrectionalem militiam pro majori emphasi et miseris possessionis Lippa contribuentibus colonis incutiendo timore et tremore.

Potem je proszo fiskalis goszpodszi, da Zadravec Stevana riftara, Steffanec, nacsí Csizmazia Jozsefa Cheh Jozsefa, Feher Jozsefa, Gregor Petra, Zsuman Miklosa naj pred sztolec pozovejo. za volo imenüvanih szilnih del, naj sze krivec vöpoiscse i pokastiga.

Komaj je tozsba notridana, zse na 10. den marciusá leta 1812 szo citaliváni Törniscsarje, da ali vu szvojoj personi ali po fiskalisi naj na sztolec pridejo. Za predszednika sztolca je pozvani bio od goszpoda Csutor János, z Salomvára, tablabiro.

Leta 1819. szo Törniscsarje ponizno prosnjo notri dali zemelszkomí goszpodi.

Ovo, prisli szmo od varasa poszlaní z najveksov poniznosztjov.

Ne moremo sze zadoszta tozsiti od szrditoszti, njevke i kvara, steroga szo nam Lipljancsarje i Renkovcsarje vesinoli. Tak po nasem pasniki sze pa ta hodijo nasa i njihova zshivina, iz nevoscscenoszti püsztijo, da njihova zshivina kvar dela vu nasem szilji, vu travnike vdarijo njihove szvinje i konji. Kde zshivina ne dela kvara, tam pa koszijo.

Proszimo, konec vesinte, pravda naj henja, pridmo vküp, naj niti zemelszki goszpod, niti varas ne de meo one nezracsunane sztroske vu toj velkoj szükesini.* Zshivmo vu miri, da vszi bodemo vredni zadobiti zsitek vekivecsni. . . V Törniscsi 23. jul. 1819. Nevredni szlugi prebivalci Törniski.

Leta 1823. 16. decembra je sztolec goszpodszki szod prineszo.

Meje, znamenja niksega ne bilo. Varaski szo niksega lesza ne meli, pasnik pa szo vszi vküper meli.

Mejo Nedelicsko gledocs meja sze zacsne pri potoki Pretoka pod mlinom Rouszovom na tvavniki Prelog zvanom, odnet prek ide meja po pasniki, na

* In ista egestate.

sterom szo vküper paszli, na pravo na zahodni tao Preloga, odnet po zahodnom tali plebanosovoga fundusa i lesza ide meja prek po ceszti med cerkvov i med plebanosovami njivami, odnet do Szrednji Kerts, tü od szevernoga kraja do Gornje Kerts... Kak sze iz toga vidi, plebanosov fundus okoli cerkvi je na Nedelicskom. Na Lipo i Renkovce gledocs, kda bi vküp

vijo i Törniski pasnik sze tak od Nedelicskoga razlocsi.

Kak sze iz toga vidi, sztolec Belintszki je celo ono zemlo steo Nedelicsancom dati, sztolec v Zalaegerszegi je pa tak dokoncsao, da sze ona zemla na dva tala more razdeliti med Törniscsom i Nedelicov. Csi bi pri toj delingi plebanosovoga fundusa kaj na Nedelicsko szpadnolo, plebanos sze

Najmensi jezdec. Bagonghi je njemi ime. Viskoki je 60 centimetrov, vaga 18 kilogramov.

paszli i drva szekali, sztari szod sze gori drzsi, poleg steroga sze zemla na dva tala razdeli, humpuki od Törniscsarov razlücsani sze nazaj napravijo.

Proti tomi szodi szo vszi apelivali.

Leta 1824. 18-ga maja v Zalaegerszegi je szod preglednjeni.

Kda bi, prej, ocsiveszno bilo, da na dvojnih talah tak vesznicski, kak varaski szo drva szekali i paszli; kda bi vszi vadlüvali, da je znamenja niksega nkidar ne bilo; kda bi szami Törniscsarje szpoznali, da je pasnik szego celo do his, zato sze szod ponacsi, da ona zemla od Pretoke sze na dva tala razdeli, humpuki sze napra-

obdrzsi vu sztarih pravicah, tiszti falat sze ne more vkraj vzeti.

*

Leta 1824. 2-ge juniusa je dovrzeni szod. V Törniscse so prisli od sztrani zemelszke goszpode Babos Jozsef, goszpodzski fiskalis, Haar Janos, poszpodzski inspektor, Kenedics Janos, goszpodzski merar, Taschler Ferenc, kasznar. Od sztrani Törniscsarov je prislo Hegyi Mihály, njihov fiskalis, Novak Ferenc plebanos, Auguszfich Sándor i Janos, nemeski Schaap Jozsef i Janos, Nemethy Jozsef, varaski notarius, Ambrus Jozsef, varaski riftar, Csizmazia Stevan. Merar je bio Poka Anton od dvoje sztrani oproseni.

Prvle kak bi zacsneli humpuke rediti, Hegyi fiskalis Törniski je to proszo, da bih Korenovomi mlini pot püsztili. Prosnja je poszlühnjena.

Prvi humpuk szo napravili pri Tivadarovom mlini, steroga je te Koren meo. Pod glavov od szredine vode na 10 klafter na pravom sztrani sztare Pretoke je napravljeni.

Odnat na zahod prek po ogracseki mlinara idocsi na 22 klaftrov szo posztavili drügi humpuk.

Odnat poleg sztaroga plota na 10 klaftrov tretji humpuk.

Odnat pali bolje na zahod poleg nisterih sztarih vrb na 24 klaftrov strti humpuk.

Tak dale idocsi na 20 klaftrov peti humpuk.

Odnat malo na zahod po ednoj sztaroj ceszti seszti humpuk.

Poleg edne male vodine, kre jarka na pravom sztrani na 15 pa pol klaftrov szedmi humpuk.

Na zahod celo do velkoga sanca, steroga szo napravili za pot vu mlin, na levom na 10 klaftrov oszmi humpuk.

Odnat szo drzsali 80 klaftrov na Jug po velkom sancu, steri de od zdaj za mejo szlüzso med Törniscsom i Nedellicov i dale za pot osztane. Tü ceszta z Törniscsa na sance pride. Dale szo sli 15 klaftrov do sanca plebanosovoga lészsa i ogracseka, tü szo napravili deveti humpuk.

Zdaj szo prek sli po plebanusovom leszi, pa szo prisli na poti, sterc z Brezovice i Gumilic, od Lipe i Nedelice vküp pridejo, kde na pasziki sztoj kapela szvetoga Roka, od te kapete na jug na 14 klaftrov na pravoj sztrani gumilicske ceszte je posztaeni deszeti humpuk.

Odnat li na Jug na levoj sztrani gumilicske poti kak sze zacsnejo Bankovoga kerca njive, je dvanajszeli humpuk.

Dale na pravoj sztrani poti kre paszike Galstšica njiv 13. humpuk.

Dale po ceszti na 100 klaftrov na levoj sztrani 14. humpuk.

Na pravoj sztrani 15. humpuk.

Zdaj szo v kot prisli, 16 humpuk szo napravili za mejo Nedelicsko, 17 humpuk za Törnisko i 18 za Gumilicsko znamenje.

Potem szo prisli na pasnik, steroga je zemelszkagoszpoda ne razdelila nego celoga prek püsztila Törniscsi, da tak, prej, mali pasnik majo.

Dale na 45 klaftrov po törniskom pasniki 19. humpuk.

Na zahod na 94 klaftrov poleg Pentesitze njiv 20. humpuk.

Na 54 klaftrov, kde sze Slavcsov krec zacsne, 21. humpuk.

Kre Lipe leta 1800. napravleni humpuki, sze gori poiscsejo.

Augustich Stevani sze dopüszti, da med cesztov i sancom bodocsega trnja szlobočno telko szeka, kelko nüca za plot, da bi zsvina njemi vu szilji ne kvara delala. Trnje v drügo meszto voziti ne szme.

Med Törniscsom i Renkovcamisze je meja zse 1787. leta gori zmerila, iz dvojnoga pasnika szo eden strti taodobili; kda bi toj meji zse tüdi ne szleda bilo, z novics szo gori merili, Törniscsarje szo naprej pokazali edno sztaro mappo, poleg te na Jamine njivah szo posztavili prvi humpuk.

Z mejov med Törniscsom i Nedellicov zmerjenov szo varasanci nikak ne zadovolni bili. Kak je meja 2-ga juniusa razmerjena bila, 21-ga julija je prislo merar Janos Kenedics, da bi nedelicske njiva na Törjanszkom hatari lezsecse gori mero, lanc szo njemi varasanci vzeli i ne szo njemi dopüsztili, da bi dale mero. Julija 25. pa Tasler Ferenc kasznar, da bi z drügimi tam hodo, je sesztere glave zsvinszke Törniscsarov z onoga tala, steri je po napravlenih humpukah na Nedelicsko szpadno, domo odegno, nego Törniscsarje szo na njega vdarili i szo ga v pobeg szpravili. Julija 26-ga pa

goszpodszki merar je steo v Bankovom Kercsi nedelicske njive gori meriti, varasanci szo sze proti posztavili, iz med njih je bilo deszet vlovlenhi, tri szo vecsazi pokastigali i odpüsztili, szedem szo ji pa v zselezo posztavili.

Augusztusa 18-ga szo varasanci na tanacs szvojega fiskalisa Hegyi Mihala szpoznali szvojo krivico, vu voze vrzseni Cvetko Jozsef, Stefanec Ivan, Kücsko Balas, Terbocsa Peter, Hrastjan Sztevan, Kollenc Matjas, Marossa Janos szo szlobodno odpüscseni, zsvina sze nazaj dala, pa bi sze zse prvle nazaj dala, csi bi varasanci po njo prisli, nego ne szo nrslil za volo trdokornoszti, zdaj pa pravijo, da szo sze bojali. Vu drügom hatari vecs naj ne paszejo, niti drva ne szekajo. Kda je kasznar goszpodszki njim 25-ga zsvino odegno, goszpodszkomi hajduki Ambrusi szo roko na dvoje sztrli, krivec sze vöpoiscse. Kda bi sze tak zmerili, dale szo merili.

V csaszi na drugi dan toje 19-ga augusztusa szo drüge nedvojne kraje zopodili. Tak priborovitz-ske vrata med Lipom i Törniscsom. Velki dezis je zgrabó merare na njivah.

Leta 1825. 24-ga marciususa szo dale merili. Mera kre Dobrovniskoga za volo velkoga grmovja je zsmetno sla.

Escse edno prosnjo szo meli Törniscsarje, da bi sze nyiva Törniska i Nedelicska vö odmenila, zvüntoga da bi z pasnika poleg Pretoke pot nyim pusztili v Bankov Kercs poleg plebanosovoga fundusa, da bi zsvina znala z ednoga pasnika na ov pasnik hoditi. Goszpoda zemelszka je dovolila to prosnjo, naj ednok dönok mir bode.

Kak szmo vidili od devetoga humpuka je meja prek po plebanosovom grünti sla i deszeti humpuk je bio pri Roki, tak eden dao plebanosovoga fundusa je na Nedelicsko szpadno, zdaj szo odmenili, celi fundus szo vzeli za Törniski, pri Roki deszetoga i edenajszetoga humpuka na dva kraja ceszte szo razlücsali, nova meja je sla, kak i

zdaj sze vidi od devetoga humpuka na Jug po kolnoj ceszti na 148 klaftrov, tü je posztavleni deszeti humpuk i dale 165 klaftrov edenajszeti humpuk i dale na zahod sze obrnovsi vszikdar kre sanca Bankovoga kresa na 98 klaftrov je dvanajszeti humpuk. Po taksem szo dobili Törniscsarje 10,734 □-klaftrov i ravno telko szo Bankovoga kercsa kre izhoda prek püsztili Nedelicsancom. Varasanci szo tak edno, csi drügo ne, dönok zadobili, da cerkev i plebanosov travnik Prelog zvani i lesz na Törniskom lezsi. Ta memba sze je godila 22. julija leta 1825. Nazocsi je bio Babos Jozsef, goszpodszki fiskalis, Mahr Janos, goszpodszki inspektor, Tasler kasznar. Hegyi Mihal Törniski fiskalis, Augusztich Istvan, nemeski Schaap Jozsef Nemethy József varaski notarius.

*

Pravde brezi sztroskov ne ga.

Tri fiskalise szo meli. Od Lands-crona szmo za doszta csüli.

Po Landscroni je fiskalis grato Sos. Sztroske pravdene vövzemem iz sztarih racsunov, steri szo pelani po horvatszko-szlovenszkom jeziki.

Prvi racsun nema leta mogocse je, da je iz 1817-ga leta, ali pa iz 1821, 1822. leta, ar je Sos betezsen gra-csüvo.

Sos poszlali glasz naj pride steri, ki vuzgerzki ta idouchi Meszo 8 ftv. 2 f 08 kr.
Glasz poszlali Sos za pseno Kupio Zagorec Suse za pseno 2 f — kr.
Sos Godovno szlusili Govedina i Teletina Szmej Balas noszil 10 f 16 kr.
Sos-Loja-odelali (odpelali?) 17 gr. 6 f
Houbari za Szeno, jeszti Sosa konyi 3 f
Bilice 85 Sosi 2 f — kr
Prezmenitnu Szobotu Marssa noszili
Losi Lena 4 fünte 5 f — kr
Zegerszeka Sos prisli betesni berba poszlali ta potrosili 1 f 3 kr
Za Vüzen 12 Govedine 8 Teletine
Sosi 5 f — kr
Vert Sosof, gda po Meszo priso potroso 1 f — kr

Sos z Czeha Domou gda szu sli Loj, govedino szami odpelali 8 f 22 kr.
 Meszari na dvoje pravde sztrosek vino, meszo krüh 30 f
 Sos pelali na kochiju Szalo 1 f Cuker 1 f 2 f
 Gregor z Farofa vino perneszli Zlaro 2 pinta Sosi 1 f 40 kr.
 pa od Gpon Plebanusa Tompa perneszli 2 pinta Sosi za vecherju 1 f 04 kr.
 Barberi Sosa vrachil 13 f.
 Stefaneczi Za Chrevle Sos proszili 12 f.
 Korcz* grahorke Sosi 12 f.
 Korcz Kukuricze Sosi 4 f.
 Marssa v Egerszeg hodili na sztrosek i krüh 16 f 36 kr.
 Repno szeme Sosi 1 f.
 Poszoudil na Jakopovo Sosi 30 kr.
 Od peka krüh Semla tam i domom Sosi Vino Olje 4 f 4 kr.
 Na pravdaj pischenci tam i domom Sosi 3 f.
 Gda szu na Jakopovo iz pravd Domo sli Sós pseno 3 f.
 Z Marssom Tompa kupili Teletino i bravszko gda szu na pervu Dobrovnichio szemjem Fiskalis v Goriczaj Augusticha obedovali 8 f.
 Na troje pravde maszti odislo 9 maszlinov 9 f.
 Püczko Tompa v Bellatince hodili na pozavanje goszpoczko 1 f.
 Po procesus (pravda) 7 farti hodili v Bellatince 6 stücz vina 30 kr. krüh 1 f 54 kr.
 Lutar Zadavec Soosa v Egerszek vozila 8 gr kruha 24 kr.
 Fő Birovi Laj 16 füntov, Sosi 22 füntov, govedine 6 füntov 20 f.

Leta 1818. za riftara Marossa Janos.

Poleg deszetine zapreti bio inspektor, inquisitia 27 f.
 Na pravdo meszo i vino 8 f 30 kr.
 Na pravdo 40 f.
 Na den pravde sztrosek varasancov 20 f.
 Goszpodszki sztolec je bio, na vino 9 f 50 kr.

* Kebel.

Goszpodszki sztolec je bio, Zsemla, mela, piva, oli i krüh 4 f 48 kr.
 Pali na zsemlo 30 kr.
 Na Loj 10 f.
 Pali na pravdo 30 f.
 Na len poleg pravde 4 f.
 Pseno poleg pravde 7 f.
 Pali pseno 1 f 12 kr.
 Püčko Jozsef je v Egerszeg so za volo pravde 7 f.

Leta 1819. za riftara Marossa.

V januariusi na pavdo 3 f 51 kr.
 Tak na len 6 füntov po 1 for. 6 f.
 Na pravdo 3 f 30 kr.
 Na pravdo 4 fünti lena po 1 frt 4 f.
 Gda szu Szvedoki za Brezja volo vezenjavat hodili i Sos gda-szu bili ovdi (tü) za volo Brezja Meszo 3 f.
 Logari, Szvedokom Dobrovnichkim za Brezje 4 f.
 . . . pak gda szu Soosövieza tü bili z Eskütom, vchini 6 pintov, 30 kr. krüh 1 f 18 kr.
 Sosi Csesnjeka 1 f.
 Szvéch 2 fünta 2 f 36 kr.
 Poleg Processussa pak potrosili 5 f.
 Na Baglad 5 füntov Loja 6 Teletine, 5 füntov Loja na Koza Dom Fiskalissi, 15 grossov na ztrossek, 4 grosse krüha, Ambrus i varaski szluga hodili 5 f 15 kr.
 Sóós fiskalissa hlapec hodil za volo mlaczov 1 stüco vina 2 grossa krüha 14 kr.
 Sóós gda szu na farofi bili na kvarteri 4 f.
 V Beltinci gda szu pravde bile potrosili 3 f 6 kr.
 Semla 10 kr semla 10 kr vino 20 kr, semla 16 kr. 20 kr. vino vszega zkupa potrosheno polek procesusa 33 f 30 kr.
 Na processus (pravda) 9 f.
 Poleg processusa 25 f.
 Loj poleg processusa i Meszo 14 f.
 Fiskalisi v Baglad govedino* 1 f 36 kr.

* Tak sze vidi, da poleg Sosa i od drugoga fiskalisa szo tanaes proszili. Mogocse za njegovoga betega volo. Ali je v Bgladi Sós kakse imauje meo.

Chrevli Esküta Bochkori Fiskalisa Szluga
5 f 30 kr.

Leta 1820. je bio riflar Steffanec Jozsef.
Sztroskov pravdenih vö ga gori

zamerkanih. ve je szkazano 56 frt. na
obrambo v Beltinci (verba protectionis),
mogocse da to szo prav deni sztroski.
Racsuni za fiskalisa Hegyija falijo.
(kj.)

Pravda od deszetine.

örniski varas i beltinszka gosz-
poda szo sztaro pravdo meli
za deszetine volo.

Zalavarmegye je leta 1769
12-ga augusztusa nistere csasz-
tnike vöposzlao v Törnise,se,
naj v protokol vzemejo vsze daese od
Törnicsarov goszpodi dane.

Oni szo tak naisli, da

1. Varasanci zse od sztarih csa-
od szvojih njiv do novoga leta platijo
38 f 58 kr.

2. Seszt lagvov, to je 60 akovov
vina goszpodszkoga na szvojih sztros-
kah moraje vötocsiti.

3. Goszpodszkim csasztnikom na
leto tri obede dajo.

4. Od kresovine inda szveta szo
szamo deszetino davali, nego od 23
let morejo deszelino i devetino davati
goszpodi, morejo pa dati od psenice,
od zsita, od jecsmena, od ovsza,
od prosza, hajdine i od kukorce. Od
szeliskih njiv szamo deszetino davajo.

5. Od lasztnih mlinov poleg sztare
navade vu imei azende dajo 50 kr.
nego szledi je arenda povisena na 5 f.

6. Od 23 let od enoga koszca
morejo plac sati 5 krajcarov, Martin
Szmejov pa od ednoga koszca more
platiti 25 kr. Toga plac sila inda szveta
ne bilo.

7 Goszpodszkim hajdukom, kda vu
varas pridejo, jeszti i piti dati szo duz-
sni. Kda bi sze dale stritali, leta 1779 23-

ga novembra je novi protokol gori
vzeti.

Pokazali szo szvoje sztare pravice.

Szpoznajo, da szo goszpodi ze-
melszkoj podrvzseni, zato platijo vszako
leto 39 f, zvüntoga 12 poloynjakov
to je, 48 akovov goszpodszkoga vina
vszako leto vö szto csijo.*

Od szeliske zemle deszetino pla-
tijo popom, od kresovine pa deszetino
i devetino, drügo pa nikaj ne dajo.

Od travnikov vöszkresenih od ed-
noga koszca platijo 3 krajcare.

*

Törnicsarje szo deszetino davali.
Ta deszetina je poposzka bila. Szlisila
je Zagrebecskomi kaptalani. Tak je
bila navada, da je beltinszki zemelszki
goszpod vküp pob^orodeszetino i edno
gvüsno sumo je placso kaptalani po-
leg pogodbe. Taksa pogodba je bila
napravljena leta 1772. 20-ga maja
med kaptalanom i med grofom Chaky
Jürjom. Kda bi ta pogodba doli pre-
tekla i bi zemelszki goszpod Konstan-
tin Emanuel Gyka leta 1816. julija
30-ga gorpozvani bio na ponovljenje
kontrakta i escse kanonik Zagrabecki
Imre Vory bi v Becsi prisziljavo po-
novljenje i vsze zaman bi bilo, kaptalan
je pobiranje deszetie prekdao prebivalcom
beltinszkomi goszpode podlozsnim na
pet let od leta 1817 do 1821. Vszako
leto szo mogli za arendo deszetine

* Szledi szo vszako leto plac sati 80 fl. Leta 1860
szo sze pa na veke resili z placsanjom 1575 fl.

dve jezer skudov ali ranskov platiti 1-ga maja na Filipovo, eden ranski racsunavsi po 3 tri dvajscsici i vszako dvajscsico racsunavsi po 20 krajearih z te sume sze je sesztnajszterina plebanosi dala. Kontraktus je podpiszao Imri Vory, kanonik, Janos Godina, Andras Szarjas, Janos Marsa, Miklos Poredosa iz Törniscsa, Stevan Barbarics od Lipe, Peter Hajdinjak iz Gumilic, Marko Zver iz Nedelice, Mihal Hraschan iz Brezovice, Miklos Hozian iz Poljane, Stevan Pucko z Ivanec, Stevan Gerebic z Beltinec, Ivan Meszarich z Bratonec, Mihal Vörös z Gancšan, Mihal Szraka z Lipahovec, Brunec z Deklezsovja, Lovrenc Kuzma z Melinec, Marko Zver z Adrijanec, Ivan Zeoko iz Csrensovec, Stevan Vinchec iz Renkovec, Jozsef Horvath z Zsivkov.

Kda je te kontrakt doli preteko, leta 1822. je ponovleni med kaptalanom i zemelszkim Goszpodom.

Nego leta 1838. je znovics prebivalcom vödano pobiranje deszetine na tri leta, vszako leto za jezero ranski. To sze je palj ne vidlo zemelszkaj goszpodi, zato sze je dovica Konstantina Emanuela Gyka rojena Gyülvészi Dadanyi Anasztazia proti posztavila. Na szod szo pozvani v Beltince leta 1838 6-ga aug. kaptalan, Janos Marossa iz Törniscsa, József Kollar z Izsakovec. Andras Szarjas z Trnja liki, steri szo pogodbo podpiszali.

Szledi je pali zemelszki goszpod deszetino pobirao. Tak leta 1848. 26 februara je Törniski varas 100 florenov placso na poposzko deszetino, stero sumo je Simon, goszpodszi csasztnik prek vzeo.

*

Törniscsarje szo escse edno drügo dugo pravdo meli z zemelszkim goszpodom. Tozsili szo sze naimre, da i z hajdine morejo davati deszetino, tak od edno zemle ednp leto duplisno deszetino szo prisziljeni plac sati. Tozsili

szo sze na date, da iz kukorce sze deszetina jemle ne poleg pravice, nego poleg vole goszpodszkoga csasztnika. Zvüntoga tesko je njim to kukorco vu klaftre, liki drva. szkladati. Varaski riftar, kda bi kukorco ne tak v klafter dao szkladti, vu vozo je vrzseni bio pet vör. Tozsili szo sze na dale, da pukso pazitela kukorce je vkraj vzeo goszpodszi jager. Zvüntoga pri pobiranjü deszetine je na vszakojacske foringe priszljavajo i drüge sztroske njim redijo.

Tozsba je notri dana bila leta 1823. 19-ga decembra pri goszpodszkom sztolci v Beltinci.

Szod je prineseni leta 1828. 15-ga decembra. Deszetina je vszikdar brana bila. Törniscsarje szo vszikdar male grünte meli, hajdino szo vszikdar vu sztrniscse szejali i od nje zse od davnih csaszov deszetino szo davali. Sto je ne nemesnjak, on ne szme pükse nosziti i vu prepovedanom ne szme loviti. Kda bi kukorco vu klafter mogli szkladati, je ne poszvedocseno. Riftar je pa poleg pravice notri zapreti bio.

Leta 1729. je szod sztolca goszpodszkoga pred sztolec visisi priseo. v Zalaegerszeg, kde je i vöpovedano, da püksa sze more nazaj dati, da bi pa vu prepovedanom lovio, sze je ne poszvedocsilo, nego vü drügom dugovanjü szod nisisi sze potrdi.

Törniscsarje szo apelalivali na kraleszki tanacs, odked je i leta 1829. 17-ga novembra odgovor priseo, da sze pravda z nova more gori vzeti i nazaj poslje nistere pitanje, na stere sze odgovor naj da.

Na deszeto leto, leta 1839. 4-ga decembra je drzsani goszpodszi sztolec, kde szo naprej vzeli kraleszke pitanje: Je-li je deszetina poposzka deszetina ali goszpodszka? Jeli od sztrniscsa, poszebno od hajdine brana duplisna deszetina od szeliskih grüntov ali od kresovine sze pobira?

Na pitanje je odgovor dani, da iz desetine od szeliske zemle brane sesztnajszerina sze je vszikdar plebanosi davala, pobiranje desetine na kontraktusi med kaptalanom i zemel-szkov goszpodov szklenjenom lezsi, po-tem je desetina poposzka. Med sziljom pa, z steroga sze more poposzka de-

guesati ne ma oblaszti sztolec gosz-podscki. I kda bi Törniscsarje dovolili, da od kresovine dajo desetino i de-velino, od szeliske zemle pa desetino iz prvoga pova, zato sze varasanci mo-rejo resiti od davanja desetine od drugoga pova. Ne szo duznyi goszpod-szke csasztnike i szluge hraniti i vo-

Hise na drevji. V Indiji, na otoki Szumatra je vecs taksih his. Tak sze branijo prebivalci proti divjoj sztvari, dosztakrat escse proti hüdüm lüdem. — Vu Veneziji szo hise nad vodov na mocsne szoje cimprane. V drugih mesztah iz zsvoga plota szü redijo hise. V Indiji pa na drevje cimprajo hise.

szetina davati, ne ga hajdine, niti ku-
kurce, na davanje desetine od toga
szilja sze ne morejo varasanci priszil-
javati. Od kresovin duplisna desetina,
to je vu sztrnisese poszejanoga szilja
deszetina sze popovl.

Szod sze je od krala nazaj posz-
lao z tem, da od poposzke desetine

ziti, niti kaj drugo dati szo ne duznyi.
Ovak pa prvi szod vu vsem drugom
deli sze potrdi. Vödano leta 1840 28-ga
julija iz szpraviscsa kraljeszkoga tanacsa.

Kelko szo pa te pravde kostale?
Leta 1837: Fiskalisi mali senk 2 f 50 kr.
Leta 1838: Fiskalis je tü bio dva-
krat 6 f 26 kr.

K Fiskalisi szo hodili poleg deszetine na foringo	13 f 6 kr.	Fiskalisi placsa	150 f.
Fiskalisi do Csesztrge foringa	1 f 30 kr.	Kocsisi njegovomi	2 f 24 kr.
Riftar, esküt na beltinszki goszpodszki stnlec	24 kr.	Kda je fiskalis tü bio	6 f 14 kr.
Fiskalis, kda je tü bjo	1 f.	Kocsisi na bics	50 kr.
Kocsis fiskalisov	2 f 30 kr.	Fiskalisi, kda je tü bio, na pis- csance	1 f.
Poglavarje na betiszkom goszpodsz- kom sztolci	2 f 50 kr.	Fiskalisi na szalo za kocsüje	18 kr.
Fiskalisa odlocsena placsa	143 f.	<i>Leta 1842.</i> Fiskalis i eden goszpodszki cslovek je sze priso	7 f 30 kr.
Kocsisi njegovomi	3 f.	Kocsis i konji fiskalisovi	6 f 12 kr.
<i>Leta 1839:</i> Fiskalisi placsa	200 f.	Fiskalisova placsa	322 f 30 kr.
Kda je tu bio	10 f	<i>Leta 1843.</i> Fiskalis je dvakrat tü bio	8 f 45 kr.
<i>Leta 1840:</i> Kda, je fiskalis tü bio dva- krat	13 f 30 kr.	Fiskalisi	200 f.
Fiskalisi placsa	200 f.	Budinszskomi agensi, fiskalisi, ki je pogledno, kak sztoji pravda v Budini 17-ga januarä	62 f.
Teda sztroski	11 f 74 kr.	Fiskalisi 11-ga marca na pot v Bü- dino*	182 f.
Fiskalisi na pot v Búdino	25 f.	<i>Leta 1844.</i> Kda je fiskalis tü hodo, na ednõ pa na drügo	9 f 29 kr.
V Egerszeg foringa	8 f 35 kr.	Fiskalisi	50 f.
<i>Leta 1841.</i> Fiskalis je tü bio, na pisese	30 kr.	<i>Leta 1845.</i> Fiskalisi	50 f.
Na papire, kda je fiskalis tü hodo	3 f 27 kr.		(kj.)

Od Agneske.

Tam kre Ledave je nasa vesz- nica. Dobri travniki szo, Le- dava je pognoji na szproto- letje. Nego nika-nikda sze termina szpozabi pa ivan- sseka vövdari. Szamo ko- rine sze vövidijo, v nister- nom meszti je sarje celo csarno, mra- vlje szo sze gor szpravile. Trava je vsze blatna, to de zsalosztna zimszka mlatitev.

Vesz je na brezsnom. Ozdalecs tak vö vidi, liki bi v leszi bila. Med hisami je velki prosztor, vsze je z drev- jom szadovenim poszajeno.

Mali rihtar nika zapovidava. Poldne je, zdaj vszaksega verta doma naide. Hodmo zs njim v edno hiso.

Na ceszti szo male dverca. Kak

* Vreden varaski tanacs! Zse eto ednok szam piszao, da szam meni dane peneze odposzlaõ v Búdino agensi, ki je i odgovor dao i piszao, da od sztranj goszpodszke je pravda prevecs preporacsana, dobro bi bilo potem ta iti, jasz zato preporacsam, da ne trbe miluvati nikse sztroske ne, nego trbe ta iti. Pravda de marciusä gvüšno obdrzsana, nego kda, to je esese ne piszao, jasz okoli 11-ga marciusä sesem v Búdino iti zato de dobro tak edno 120 ranski vu szrebrni meni na sztrosek pripraviti. Cslovek ne ve, kak dugo more v Búdini osztati, ka ne de trbelo, cslovek lehkõ nazaj prinesze. *Leta 1843. 23. febr. Hegyi Enok fiskalis.*

je odpre, pesz Csüjes sze oglaszi, za-
csne lajati.

Drzsina ravno pri sztoli szedi pa
obed ma. Ednok prvle, drügoes szledi
je obed, kak pacs v letesnjem vremeni
delo dopüszi.

— Csüjes laja, nikah hodi po dvori.

Dverce lopnejo, ocsa pravijo maloj
Agneski:

— Dete moje, Nezsa, idi pa psza
notri zovi.

Mali rihtar te zse za klüko primle.
Poznate klüko na zvünesnjih dverah?
Kda szo domacsi doma, te jo gori majo,
kda pa vszi odidejo, teda klüko doli
vzemejo pa koma szkrijejo. Szkrijejo
ednok pod kaksi cigel, drügoes denejo
na okönco v stali.

Csi szo kje na njivah pa je esasz
na paso gnati, domo poslejo Nezso.

— Idi, Nezsa, domo, ka bos na
paso gnala. Klüka je ober dver, z klü-
csom doli dregni, krüh pa je vu kisti,
vrezsi sz ga.

Kam szam pravo, mali rihtar je
sztopo vu preklet. Pred szebom vidi
stiri dveri. Na pravo gori idejo na pod,
pa vu zadnjo hiso, pred szebom ma
okajeno kühnjo, na levo je pa velka
hisa. Tam sze drzsijo, ta sztopi notri.

— Hvalen bojdi Jezus Krisztus!

— Amen. Na vsze veke!

— Bog segnaj!

— Bog lonaj!

Vertinja hitro zgrabi za sztolec
pa ga z förtojom doli zbrise, ponüdi
ga malomi riftari.

— Doli sz sedem, ka te lezse
szpali. Nego dale morem idti. Riftar
vasz dajo prosziti, da bi vütro na niksi
gucs vküper prisli pri njih.

Pokloni sze pa odide.

Obed szo opravili, na delo sze
szpravljajo. Zsenjat idejo, ne majo zse
doszta, sztrnisnje velke grablje do tüdi
z szebom neszli, da vcsasz pograblajo
Agneska za njimi prizsene krave, na
meji je velka trava pa jo doli szpasze.

Agneska je zdaj vö osztala z sle

Ne njoj je ravno po voli pasa, raj bi-
z ovimi vküp delala, da pa nikak more-
paszti. Mlajsa szesztrica je escse szlaba,
ne bi mogla z kravami ladati. Krave-
na vajati paszti je zsmetno delo, escse
sztaresi cslovek szenacuka zs njimi.

— Mej potrpljenje Agneska, tros-
tajo njo mati, ve ne de dugo, ka po-
koszimo otavo, pa bos pali püscsene
krave gonila.

Zaszmeje sze Agneska, pa vsze je
v redi. Na travnike goniti, to je ve-
szelo. Z domi neszejo szpice, vu nad-
rah jáboka pa krüh, vu förtoji krum-
pise. Kak na travnik prizsenejo, vö
poiscsejo meszto kje poleg drevja, od-
ked sze na vsze kraje vidi zsvina. Ogen
nalozsijo, krumpise pecsejo, celi kraj
disi od njih. Tam pri oguji spilajo sze,
popevajo, na vejaj sze hujckajo. Na
ednok v pamet vzemejo, da sze szunce
zse nanizava. Razbezsijo, vszaki vküp
vracsza szvoje krave.

— Hoj domo! Hoj domo! sze
glaszi po celom travniki.

Eden nazaj bezsi k ognji, malo
ognja k sztrani dene, da csi te hüdi
pride pa de sze szegrevo pri ognji, De-
vica de sze tüdi szegrevala pri ognji
na sztran djanom.

Doma vpamet vzemejo, da pasz-
tirje domo zsenejo, gori odprejo dverce,
kopanju nalijejo z vodov.

*

Agneska je velka dekla zraszla. Lepa
je bila, vrla je bila, zs njenoga lica sze
je neduzsnoszt szmejala. Nikam je ne
hodla, pa je nancs ne szilila vu takse
meszto. Nego edno falingo je mela. Liki
bi znala, da njo hvalijo za njene marlji-
voszti i lepote volo, nikda-nikda je
meszto püsztilo gizdavim mislenjam;
zgodilo sze je, liki bi escse materi stela
zapovidavati, csi je njoj ne vsze po
voli slo, sz ga je csemere na mater trla.
Ve sze je to ne dosztokrat zgodilo pa
njoj je szledi vszikdar zsal za to bilo.
Taksi esasz po dva po trih dnevah je-
nika ne popevala. Ar rada je popevala.

Lepo grlo je mela, drüge dosztakrat rasvesezelila sz szvojim petjom. Jasz mislim, da ravno to, da szo jo vszi tak radi meli, — je njena neszreca bila. Navadila sze je, da jo je nisce ne zbantüvao, da szo njoj vsze po voli vcsinoli.

Bila je liki meszec, okoli nje ove dekle, kakti zvezde. Szama je malo kda bila. Kelko spajsza szo taksi hip vcsinole? Pa zakaj bi ne veszele bile? Zdrave szo, mlade szo. Hüdogá szo nika ne gucsale.

Poszebnó, kak sze je zima zaprla, sze je zacsnolo njihovo zabavljanje. Tak pred Andrejovom sze celi den meglá kadi, ednok je kmica, pali szvetlese grata, nikda-nikda sze szunce szkazse z slarom pokrito. Ne je prava szvetloszt, pa ne je kmica. Ne ve cslovek, kak bi pravo, kaksí szo te megleni dnevi. Tak vu mladih szrcáh sze megle preganjajo, ednok szvetloszt pali sze szunca kep zkrije. Ne ve cslovek. kakse ime bi dao tem mislenjom. Toga mislenja ne more zgrabiti, liki one merare ne, steri po kaksih berekah njiva po noci merijo. Eden naprej lanc vlece, drügi da za njim nesze. Zdaj na vizoko sze gor opravi, da sze vu drügom hipi ta po zemli potüli. Vucseni lüdje pravijo zemelszki gaz, szapot je to steri sze vuzsge tam, prej, kaj more prneti. Lüdje pa pravijo da bi, prej, cslovek mogo ta bezsati, sörcóm pokriti, tam gvüsno penezi cvetejo. Mislim, da vucseni lüdje majo pravico. Csüo szam od edne grúske, pod njov szo vecskrat cveli penezi, nego ona je tüdi vszikdar cvela i doszta grúsek prineszla. V dobro zemljo je poszajena.

Priblizsavalo sze je Andrejovo. Ravno pri Agneskinjih szo szemen lüпали pa je szprislo vecs mladih lüdih.

— No, dekle, pravo je szoszidov Stevek, stera sze scse ozseniti, pred Andrejovom sze more tri dni na ednom psenicnom zrni posztiti.

— To szte pa vi ne vredui, da

bi sze mi za vasz tri dni posztile, pravla je Agneska.

— Trbelo ti je to Stevek, szo sze zs njega szmehali.

Brezi recsi je dale lüpo. Naiso je prazno pa pocso po sztoli.

— No, Agneska, popevaj nam kaj. To: Hodva szejat . . .

— Ja prvle more kopati. Popevali, szo pali szo pripovidavali.

Vednoj veszi poleg Móre, szin je zbio ocsó. Oni szo ga pa prekonili, naj nikdar ne ma mira nindri ne. Szin je drügi den gori sztano, so je konja cseszat. Escse je kmica bila. Priso je notri edeo cslovek z zelenim krcsakom. Vzeo je njemi z rok strigeo pa kefo. pa je odiso. Prej, vrág je to bio.

— Lüdje doszta gucsijo. Nego ka mo zdaj pravo, to szam od mojega ocsó csüla. Ednok szo domo sli z krcsme i med compernice szo prisli. Sle te domo, szo njim pravli. Na to jih edna popadne, pa jih odnesze v csaren log. Drügi den szo sze domo pritepli, szo vsze blatni bili.

— Pijani szo bili, pa szo zablodili, te szo jih lehko compernice odneszle, pravi eden, pa sze vszi zaszmehejo.

Drügi zacsnó pripovidavati. Bio je eden kovacs, meo je dva kszela. Eden sze je vszikdar tozso, da ne ma mira v noci. Edno nocs szí je na njegovo meszto lego to drügi kszeo, prisla je majsztrica, vüzdó je njemi v lampe sztisznola, on sze je na konja obrno, majsztrica pa liki compernica sze je jezdila na njem vu szpravicse. Komaj je csako drügo nocs. Pali je prisla compernica, on je pa hitro popadno vüzdó, pa compernici vu zobe lücsó, ona sze je obrnola na kobilo, zdaj sze te on jezdo celo nocs. Proti gojdni gori zbüdi kovacsá, da je szila, da zserbico podkovejo. Compernico podkovejo i kszeo Clpo plaća i z tem dale ide. Kovacs vu kovacsnici dale dela, na ed-

nok nikak pribezsi, da szo majsztrica prevecs betezsni, sztonjajo vu poszteli. Kovacs ide, prigne sze k zseni, ona ga pa z rokov tak vcseszne, da je njemi lice vsze krvavo posztalo. Vö bezsi, tam od kszelov csüje, da je szvojo lasztno zseno podkovoao.

— Jasz szam edno conpernico pozno. Ravno szam k njim priso. Na csepi je vizsila edna zsaba, pa je na tiszto zszenszka mleko cidila.

— Jasz szam pa vidla na szenji, da je prisla edna zszenszka pizskre duge küpivat. Szpodnjovs jankov je v kraj vzela stiri duge pijzkre, pa szamo jete z golov rokov pri ela. Nika ne handlala, kak je proszo, tak je plac sala.

— Na Rakicsanszkom szenji, pa v Beltinci szam zse veeskrat vido, da esi steri kravo oda, z hlacsnicov primle vajaj, ov tüdi tak prek vzeme. Na zemlo krajcar vrzseta, okoli njega gonita kravo ino szreco molita. Ta pride kaks kodis, krajcar je njegov.

— Jasz szam pa vidla zszenszko, kda je poszolanke (krapce) v pecs devala. Kak je edno z loparom notri djala, bezsala je vu stalo, kravo od zajaj po repi z loparom vdarila, nazaj sla, pa drügo poszolanke v pecs djala. Boljse sze, prej, njoj pogacse szpecsejo.

Stevek naprej vzeme szlovenszki kalendar.

— Viste, to je pa Sebestjan, kak szo ga zosztrejali.

— Ka dönok kaj taksega gucsis. Sztrele kazsejo na kotrige, kde vsze boli pa prej to vrasztvo vsze tiszto zvracsi.

— Szamo ne verte kaj taksega, pravijo ocsa. To je vsze szamo reklam, oznanilo, vsze obeasajo. Tak sz miszlijo, nikak de zse vervao pa da prineszti.

— Ravno tak delajo agenti, ki blago, knige ponüjajo po vesznicah. Eto ednok je priso eden z ednov balov. Krizse pozlacsene, nisterni szo escse igrali, kapele na szteno je trzso, pa me nagovarjo, naj küpim. Pet sz jih

lehko küpim za to ceno, szam njemi pravo. Iszlina, pravo je, da pa te penezi na dober cio idejo, ka sztrzsimo, tretji procent edna cerkev dobi. Zvün-toga do sze mese szlüzsilie za küpce. Nego jasz szam njemi podköro. Te pa vi miszlite, da szmo mi pavri nori, te pa vi miszlite, na naso pobozsznoszt vi na peneze obrnete, szam njemi pravo. Agent sze je pobro hitro vö z veszi. Drügi den szam ravno pri goszpon plebanosi nikse delo meo, naprej szam njim prineszo, pa szo pravli, da szam cesedno vesino. Ve pa tak, vszaki tepes pavra scsenoriti.

Vöra je zse edenajszet kazala!

— Hodmo domo!

Zdignoli szo sze.

— Lehko noes!

— Z Bogom. Hvala, ka szte nam pomagat prisli.

Odidejo. Szneg skriplje pod poplatami, lüpanje z esrevljov opüscseno kazse njihov szled.

Na miren pocsinek sze dajo.

Minoli szo koledni szvetki. Dugsi je den gracsvao. Na Szvecsnico, prej, vszaka siba led je, zima oblaszt po mali zgübi.

Toga vremena drzsijo bale. Krcsmarje sz vküper zgucijo, edno nedelo pri ednom, drügo nedelo pri drügom je pleszno zabavljanje. Celo zse z pizmom pozavajo goszte, eintrit berejo. Agneskini szo tüdi dobili pizsmeno pozvanje, vu sterom je sztalo, da sotsarszka mladezen Peszke veszi pleszno zabavljanje de örsalo leta 1912. 15-ga januára vu krcsmi goszpon Resetar Petra. Zacsne sze ob 7. vöri. Za v sztop 20 filerov. Od muzike i dobre hrane i pitvine je poszkrbljeno, Pizmo szo gori na dveri prikellili ta pod napiszek Treh Kralov. V dosztih mesztah napiszek: G+M+B 1912 zdaj zse vönihavajo, rajsi kakse kepe pa krcsmarszke pozavanje gori kelijo. No Agneskini sztaro navado obrzsijo, nego z novov jo zdrüzsijo.

— Te sli na bao?

— Escse ne vem. Lani szmo ne bili pa szo nam goszpon kresmar celo leto na ocsi metali. Znamkar mo pa te zse mogli iti.

— Tak je tak. To je njihova zsetva. Kakse najge vkup zlijejo.

— Pa broflne szpecsejo. Lani szo dragi bili. Csula szam, eden kroflin je pet krajcarov kostao.

Den bala je priseo. Zamere sze vszaki boji. Agneskini szo tudi sli, njo szo tudi z szebom vzeli. Ve pa celo leto nikam ne pride, pa nöncs ne scse. Na pleszi je esese ne bila.

Mati szo sze stimali, da zse tak veliko deklo majo.

Bile szo tam i drüge dekile, niscse je ne bio zs njimi; k szteni szo sze naszlanjale, drüge szo pa pri dverah sztale. Niscse ne pazi na nje. To je tak prevecs zsalosztno i nevarno.

Nasa Agneska je pri materi szedela. Brezi plesza je ne osztala. Eden bogat decsko jo je zvaó, mati szo njoj pravli: Idi, pa sze obrni nisterni pot. Ne je njoj po voli bilo, da pa ka szi je vedla, Sto na bal ide, on sze zsmetno plesza ogne.

Drügi den je oco i mater glava bolela od rejenoga vina. Agneska je tudi niksa tiha bila. Ne ravno od vina, ar kak cshedna dekila kupico je szamo k vüsztam doteknola. Drügo je bilo. Pleszala je. To sze njoj ne vidlo. Pa z onim pojbarom je pleszala. Naj ob prvim je zs njim gucsala na proscsenji v leti. Vküp szo prisli pod satorom lecionarovim. V leti od velikoga dela szi je ne doszta na njega miszlila, nego jeszenszke meglene dni sze je njegov obraz pred njov odkrivo, zakrivo. Vo szi je bila, zmiszlila szi je, da je ona szirota proti njemi.

Velke miszli szo na Agnesko prisle, njeno popevanje je zanemilo. Mati szo to v pamet vzeli.

— Kaj ti je, Agneska? szo jo pitali.

Agneska je odkritoszresno vsze ovadila szvoj materi.

— To jasz dobro znam, pravli szo mati, da ti mene prvle ali szledi osztavis. Ne kratim ti csiszte lübezni, da lübezen je fundament, podszek zakona, lübezen je zaloga mira med hismimi lüdni. Nego na to te zse zdaj opominam, da lübezen mori biti cshedna. Znas, da je on bogat. Njegova mati tebe nikdar za szneho ne vzemejo. Tvoja lübezen je ne cshedna, ti szamo szvoje szree vrazis, spot szpravis szebi i meni. Vcsaszi do pravili, da ti za njim hodis. Zato pa, moja hcsi, to vsze ta püszti.

Agneska je previdla materno opominanje. Kda je na szkori on k njim prisó, pred materjov je njemi pövedala naj njoj mir da, ar z toga nika ne de, njegova mati to ne privolijo, zato pa naj vcs nancs k njim ne pride. Jasz szam do zdaj, — pravla je —, postena dekila bila, spotov niksih ne scsem meti.

On je tudi na kraci povedo, da on sze naszkori more ozseniti, mati szo zse sztari, delati ne mrejo, gucsó de zs njimi, te csasz naj csaka.

Szirota Agneska je zse za nisterne dnih dobila glasze, naj ne hodi za njenim szinom. Zdaj je mogla csüti, da je sziomaska.

Vszaki den je novi spot na njo prisó. Tak sze je vidlo, da sze cela vez proti njoj obrnola. Sztare zszenszke, escse moski szo szi szkübavali vlasze: Kak szi je to Agneska dönok zasztopila, da szi je ocsi na bogatoga decska vrgla?

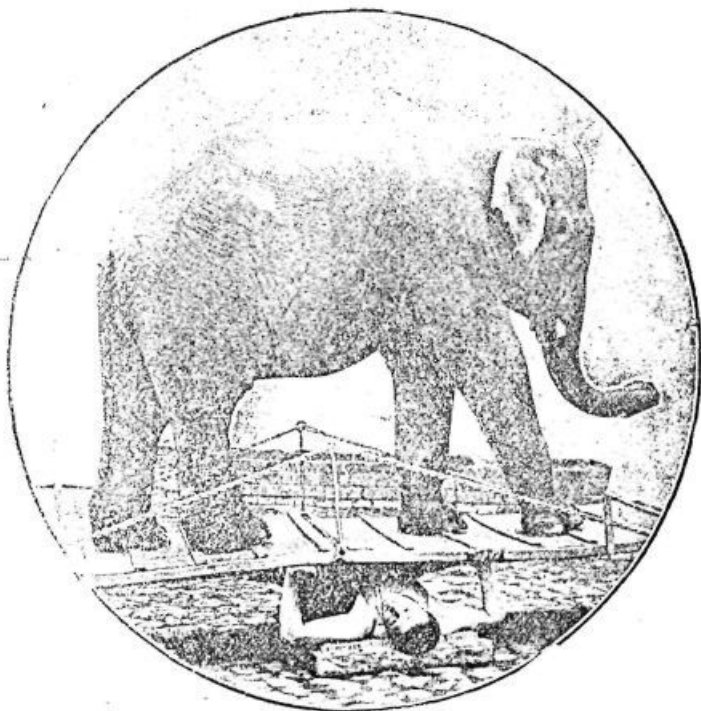
Ja, csi stoj scse, naj od njega gucsijo, naj sze li zseni. Ve te pred njega posztavijo gledalo, vu sterom de vido falinge, stere szo njemi escse nancs na pamet ne prisle.

Tak je minolo edno leto. Jancsek je vu letah zse bio, mati szo sztari bili, zseniti sze je mogo, drüge pa, kak Agneske, je ne steo vzeti. Na szlednje szo mati mogli privoliti.

Sli szo na pizavanje, v cerkvi szo njiva zacsnohi ozavati. Zdaj szo escse zacsnohi Agnesko po pravici simfati. Pravijo, da ti pravi vetri te pridejo, kda sze ozavanje zacsne. Najvekxi veter je priso nisterne dni pred gosztüvanjom. Jug je bio, tak morem praviti,

je priso, da Jancsekova mati ne sesejo Agneske viditi. Escse vecser hitro nazaj poslejo vszakoj hisi kokosi i vsze razmesejo. Ka szo zsenzke pokvarile, moski v noci popravijo, poslejo posto, naj kokosi nazaj prineszejo.

Gosztüvanje obszlüzsijo, szneho na

Indianszki fakiri.

Fakir je arabszka rees, telko znamenuje, kak vbogi sziiromak. Fakiri sze i dervisi pravijo, ki poleg krive vere Mohametanzske odpoveje vszem zemelszkim dobrotam ino szebe trapijo. Te dervisi v dosztih mesztah celo szela, klostre majo, stere za tekkje zovejo. Szvoje naprej posztavlene pa za sejkh ali pir zovejo. Mohametani veliko cseszt kazsejo dervisom, bogate fundacije zvane vakut na nje nihajo. V Indiji med prebivalci, steri vero Buddhie naszledüejo, tudi naidemo takse lüdi, steri szebe trapijo. To szo ti pravi fakiri. Telo szvoje z gladom, veroszttüvanjom, bitjom do krvavoga, mantrajo i trapijo szamo zato, da bi vu postenji pred lüdsztvom sztali, szvojim bolvanszkim kepom pa prijetno delo szkazali. Pravi sze, da njihovo telo szledi zse nika ne csüti, najvekse boleznü brezi edne recsi trpijo, nisterni neverjetne dela znajo kazati, z sterim v csüdivanje szpravijo csloveka. Tak nisteri, prej, vecs dnih vu grobi vu zemlo zakopani osztanejo, odked je szamo za nistere dni vöszkopajo. Kep nas ednoga francoza kazse, po imeni Caroli, kak vu berlinszkom Busch cirkuszü na ednoj blanji z dugimi cvekami obitoj lezsi, na njem pa po ednom moszti eden elefant klacsi. Te Caroli je, prej, dugsi csasz vu Indiji bio i tam sze je navesio od fakirov.

velke oblake prineszo ali pa Gornji, steri vsze razpise.

Priblizsavao sze je den gosztüvanja. Zsenzke szo prineszle kokosi, bilice, zmocsaj i kiszilak. Ednok edna, drügocs drüga. Vszaka szü je doliszela, doszta szpitavala i escse vecs pripovidavala. Tak sze je zgodilo, da novi glasz

dom odpelajo. Agneska vu lübavi szvojega mozsa je naisla szvoj trost, nego punojca szo je nikak ne mogli trpeti. Miszlila szü je, delala bom, lahko do me pa dönok postüvali. Nego vsze zaman. Gvant je raztrgala, novoga bi szü mogla küpiti. Proszla je peneze. Oh da bi to nikdar ne vesinila? Kelko kodisov

prilika. Szin je pred nji sztopo i pravo, da i on ide za zsenov v Ameriko.

Zdaj je velki kamon doliszpadno zs njihovoga szrca.

— Ne, moj szin, raj ti pisi zseni, naj ona domo pride. Pisi njoj vu mojem imeni, da jo vu szrce zaprem, vsze de dobro.

Veszeli den je to bio, slo je pismo z veszelim glaszom v Ameriko. Ne je bilo tam szrecesnejse duse, kák je Agnes bila. Nikdar escse ne tak vezela bila. Stela je i ona zse vecskrat pizati i odpuscсанje prosziti. Kak je ona vrelo Boga molila, naj szamo ednok domo pride, vsze de ona trpela, csi do njoj vesaszi na hrbti drva kalali, naj szamo pri szvojem mozsi i szineki bode.

Zdaj je szpoznala bozsjo roko. Szama od szebe je ne stela ponizna biti, nevola jo je potrla, ocsisztila.

Komaj szo csakali, da vkúp pridejo. Vszaki je meo zrok od drügoga odpuscсанje prosziti.

Liki bi sze z nova narodili, szrecesno i mirno szo zsvieli.

Vu celoj okroglini je ne bilo szrecesnejse hise. Prisla je naprej nikda kaksza mesarija. Kde vecs lüdih vküper je pod ednov sztrehov, brezi toga ne ga; nego vszikdar szo meli velko düso eden ovomi odpüsztili.

Szrecesen je on, ki zna vsze odpüsztili.

(kj.)

Nedelszki Vrh.

Blazseni csaszi szo bili, kda szo escse nasi Szlovenci na Gorickom gorice meli. Szpomenek teh blazseni csaszov je szledecse pizmo:

Artikulusi Vrhha Nedelszki szterter szo nam na haszek szpráviени i naprávleni i poulek reda po etom nassem Szlovenszkom Jeziki na vékso rázumnoszt vö dani ino sze po redom etak májo vö steti.

1-im Da znamo, ka je doszta Pouti pri Goriczai na kvár, záto vszaki Cslovik szvojo sztaro pout, po steroi szvoim Goriczam more iti, naj dobro

zná, ali med Goriczami po pravoi pouti naj hodi, s njé na leivi, ni na deiszni sztran doli nai neide, liki csi bi Hegymestra ali Esküta vido, duzsен je pi tati, csi pa szam rad ide szpráve pouti i nebi steo trpeti, pod steroga Goriczami sze zgodi ino noter obtlouzsi vu Hegység*, vreiden je kastige 30 kr.

2-im. Csi bi pa Tühincza naisli v Goriczai, ka bi szad tergao, morejo ga prijeti Hegymester i Eskütye i vzeti kastigo 30 kr.

K tomi na dale: Csi bi szam eden cslovik naisao koga, ki bi Szád ali

* Vrh.

Grozge kradno i szam nebi ladao snjim ino bi vido gde koga i onoga bi na pomocs zvaó, bojdi on Nemesnyák ali Paver i csi njemi ne pomore, placsa kastigo 1 f.

3-im Niscse nigse-féle Márhe na zglavge, ni pod z Glavgyom ali z-slakom od znotra paszike ne szmei püsz-titi do sz. Márta dnéva, ar je tou kvár, csi sze Bravé prevle ali szledkár naide po sz. Márta dnévi, doli sze more buití, steroga Gláva z ednof pe-csenyof sze dosztája Hegy-mestra, to drügo Eskütye i steromi kvár jeszte, med szobom morejo rázdeliti. Na dale: Csi sze pa naide Krava ali Tele, Gyü-necz ali kony, more zeti Hegymester i Eskütom v rouke dati, v steroga Goriczai pa vesini kvár, na tiszto Leto Gorno ali Deszetino more dati za njega steroga Márha jeszte. Csi sze szledi po Sz. Martin dnévi najde kony ali kaksté rozsena Márha, morejo zeti 1 f. i toga szi morejo Cseszniczke razdíleti (razdíleti?) med szebom.

4 im Csi bi sto kaj vkradno Vészi ino bi tiszto blágo pri Goriczai meo v Klejti ino sze more pravicsno poszvedocsiti, táksi Goricze zgübi, stere Goricze sze morejo odati (adati?) poleg v Reidnoszti ino tri tale more Hegy-mester zemelszkomi Goszpoudi dati, steri tau Eskütom osztane, tiszto vkradjeno blágo sze more nazai dati onomi, steroga je bilou, csi bi pa kaksí Decsko vesino tou i da Gazda zadoszta more poszvedocsiti, ka je zvün njegovoga znánja, táksi sze more sibov ali szkor-bacsom pokastigati:

5 im Csi sze sto szvádi ali na bitje ide vu Vrhi, steri je kriv, placsa kastige f. 4.

6 im Csi sto száblo vö potégne ali Pükso mr'si prouti Hegy-mesteri, Ritari ali prouti Eskütom vu Vrhi, more sze prijeti ino k Hegy-mestra hisi pelati, kastige placsa f. 6. K tomi szlisi: Csi bi sto v Kleiti zlüczkov

zsenszkov bio i dveri bidoli zapro ino praznúvao, zsnjouv necsiszto sivo, csi je ozsenjeni, placsa fl. 12. Csi je Junak fl. 6, stere placse sze tri tale Zemelszkoga Goszpouda dosztája, stritau pa Hegység vzeme.

7 im Csi pa sto Mejou dale vö potiszne ali oszkopi, placsa fl. 4.

8 im Csi bi sto szam od szebe brezi Goszpoczka ali Hegységa dopüscsenja med Mejasi drügomi Zrok dao na rano bratvo, placsa f. 6. Csi pa na kvár ide Grozgye, more sze Goszpoudi gfaszítí.

9-im eskütye vszigdar nai tak zsi-vejo v pravdi, ka videjnje z-videinjem, csütejnye sz csütejnem jemlejo nctri i tak Hegység pravicsno oszoudi, ka je v Reidno kastige.

10 im Csi sze pri steroga Vinogradu naide vkrádnjeno blágo ino sze szpravdov more mentüvati, táksi Goricze obarje.

11 im Hegység, na steri dén posteni na prei hodecsi Lidje i vész vö rendelüjo, derzsavati sze more ali csi taki tri krat vu ednom Leti, tou je k Martinjevomi, Szvecsniczi B. D. Marie dnévi ino Georgyavomi, Hegymester more vö poszlati szvojega csloveka; ki je na tou posztavleni i vküpe zapovedati czeiloga Hegységa Gazde i steri ne pride, more placsa tá 75 kr. Ki pa na tosbou na koga, duzsén njemi je pred deszetim dnevom ali zednim tjé-nom prevle na znanje dati, csi je ondalecs. Csi pa Hegy Biro ali Esküt za njim hodi, na vszak dén ma 7 kr. za szvoi trüd.

12 im Csi sze najde táksi, ka v Goriczaj kai vkradne v nocsi i vlovi sze, placsa f. 4, csi sze pa naide vudne, placsa 2 f.

13 im Csi sto vu Vrhi Hegymestra ali Esküte (pravicsno csinecsi) hamicsne pravi ali opszüje, placsa na Esküta 1 f, na Hegy-mestra po duplom 2 f.

14 im Ako bi sto brezi Hegy-mestra i Eskütov znanja tousit sou Goszpoudi ali Goszpoczkim Vladnikom koga zametavsi Hegység, placsa 2 f.

15 im Komi posteni Hegység szpüscse Goricze dá na rouke, potom poboug'sa njé ino bi potom sze naisla kervna Slaita k tem szpüscse vzetim Goriczam, zniksim talom ne more k njim szégnoti i vzeti od onoga, komi szo dáne, nego nai njé dr'si kakti szvoj právi Örok, li Zemelszkomi Goszpondi placsa od nji kak ide vreidnoszt.

16. Csi stoi godi szvojega z-Slaka dobro ne zagradi ino bi notri prislo na njegovom Bravé ali kakste Govedo ino bi kvár vesinilo, na njega sze more oglédnoti i vu Hegység placsa 15 kr. Csi sze pa zvej ali naide, ki szam rad bi razmetao Pasziko ino bi lüknyo na pravo ali zesgao, placsa 30 kr.

17-im. Pri steroga Goriczai pout vleese na zglavge ali pod z-Slakom i dobro jo ne popravi i csi (de) sou po njei poutnik i mogao bi sze ogibati zato, ka je lagova i potom bi stoi

onoga poutnika prijao, ki je nei popravo Pouti, placsa 2 f. I csi sto vrata odperta njija vu vr'hi, placsa 30 kr.

18. Csi stoi szvojo sztáro indás-njo pout, Mehou ali Pasziko dale vö dene, placsa 4 f. Ki pa toshou má, ka Hegy-mester ino Eskütje morejo idti na ogledüvanje, tou sze imenüje vu Vr'hi, vszakomi Esküti da za trüd 7 kr., Hegymestri pa 15 kr.

19-im. Csi Hegység z drügoga Hegysega Cslöveka na njegovoj Instancio*) szpravdov koga sztavi, Hegymester more szvoimi 12 mi Esküti z Natoriosom navküpe právde pár vödati, csi je potreibno na oba dva sztrana, kak pravda pela, Executiae (esti: Egzekucije) morejo szkoncsati Eskütje 12 f. sztoga doblenoga blága za petnai-szeti dén.

20-im. Csi bi komi sz-Hegységa zroka Hegy-mester szvoimi Esküti pravice ne bi csinio i Hegységa Pravda bi sze steromi ne bi vidla, teda njemi je szlobodno k Zemelszkomi Goszpoudi idti ino od njega praviczso csakati. (kj.)

Pismo v Ameriko.

Lüblena moja Mankica! Pismo szlednje, vu sterom mi na znanje das, da bos sze zsenila, szam v roke dobila. Nanes ne miszlis, kak velko zsaloszti szmi szpravila.

Zdaj me tozsi düsnaveszt, zakaj

szam te v Ameriko püsztila. Da pa ka more csinoti edna mati? Vrla szí bila, delo je gorelo pred tvojimi rokami, ponizna szí bila, v cerkev szí rada hodila, v ostarijo szí ne szilila, tako rekocs, bojala szí sze moskoga pogleda.

*) Prosnja.

Vu tiszto vremeni szo tvoje pajdasice edna za ovov prek v Ameriko odisle, lepe peneze domo posiljale, tebe szo tüdi zvale. Ti szi eden den pred mene sztopila: Mati, jasz tüdi idem v Ameriko. Zaprva szam ti branila, nego da bi ti li szilila, ka szam bila csinecsa: püsztila szam te. Mislila szam szi, zakaj bi na poti bila tvoje szrecse. Bojala szam sze, da bos mi vszikdar na ocsi metala, da szo szi tvoje pajdasice telko pa telko zaszlüzisile, ti pa nika ne. Püsztila szam te.

Pomlis escse tiszto szlednjo vecser? Vküp szmo Boga molili. Ti szi szi naprej poiszkala molitveno knigo i csiszlo, da doma ne pozabis. Te szmo szi k vecserji szeli, po vecserji szmo escse dugo pri sztoli osztali. Doszta szmo szi ne gucsali. Cslovek od velikih miszel ne ve kaj praviti. Dobro pomlim, da v tisztoj velkoj tihoti szam ti pravila: Moja Mankica, tak ne, ka bi sze mi v Ameriki ozsenila. Pa szam sze zaszmechala. Tvoje lice pa rudedse gratalo, ne szi mi dala odgovora, nego zacsnola szi sze jokati. Vszi szmo sze jokali. Ti szi odisla, meni je pa vszikdar zsal bilo, lahko szam te sz tem pitanjom prevecs razzsallila.

Zdaj, kda szam tvoje pismo v roke dobila, to mi vsze na pamet pride. Vu mojoj zsaloszti szi liki trost iscem, da szam jasz tebe opominala. Nego ka meni vala zagvüsanje mojega maternoga szrca, da szam mojo duzsnoszt szpunila? Meni li szkocz na pamet pride tvoja nezahvalnoszt. Razmis, ka je to? Vis, jasz szam tebe vesila gucsati, jasz szam tebe vesila hoditi. Po vecseraj szi v mojem krili Boga molila. Po letesnjih vecseraj tam na pragi szi proti nebi kazala i pravila: Mati, tam je jelte Bogec. Jasz szam sz küsom ti dala odgovor pa szam te po glavi pogladila. Jasz szam tebe oblacsila. Korine szam ti trgala pa v roke dala, da szve ob prvim na vüzemszko nedelo k mesi sle. Te szi ti novi grant mela. Pa szledi

kak szam na tebe pazila, liki na moje lasztno oko? Vis, jasz szam tebi doszta, dobroga vcsinila, vodila szam te, vcsila szam te. Zdaj pa kda najboljeszi voditelsztva potrebna, zdaj pa brezi mojega prvesega znanja scses te velki sztopaj vcsiniti? To je velka nezahvalnoszt, stera moje szrce na dvoje kala.

Vidim, da sze ti vu pizmi z tem branis, da mi na znanje das, da sze scses zsemiti. Ne szi mi tak vcsinila, kak szoszedova Trezika. Znas dobro, escse doma szi bila. Trezika je prvle domo nika ne pizjala od szvoje zsenitbe, szamo ednok je priso eden pak, vu njem eden kep, na sterom je Trezika doli vzeta bila z szvojim mozsom. Pomlis, da szi escse pravla: To je pa dönok ne lepo bilo od Trezike.

Ti mi dönok pises, da sze zsenis. Nego v tom tüdi ne ga doszta hvale. Celo tak pises, liki bi zse vsze gvüsno i gotovo bilo. Ti szi zse odloesila, pa zdaj od mene dopüscsenje prozsis.

To je ravno tak, kak ednok sze je zgodilo, kda szve v gore sle. Jasz szam stela okoli iti, ti szi pa pravila: Hodve prek Ledave po blizsanjoj poti. Bogala szam te. Kda szve k Ledavi prisle, szve pamet vzele, da je doszta vode. Ka ve zdaj csinecse — szve szi pogovarja le. Delo je szilno, morevi prek priti kakstees de te zse.

Pred gotovo zsenitbo me posztavis, naj ti, prej, tanacs dam. Ka ti jasz k tomi mam povedati, kda szi tak dalecs? Jasz ne poznam njega, kak bi ti ga mogla preporacsati? Ne szam jasz taksa, da bi te ednoga ali drügoga vzeti prisziljavala, nego to pravico mam, da ti prepovem, da ne vze mes kaksega bozsujaka.

Szama zdaj zse szpoznas, da poleg nezahvalnoszti escse veksa tezsava sze szüne na moje szrce: trepecsem, bojim sze, da tvoje delo ne szpadne vö dobro. To zse naprej znam, da csi

ti ne de dobro slo, k meni prides sze jokat. Ne pisem ti to za to, da bi te vkraj drzsala od mene, liki bi ne szmela pred mene priti. Koma de slo dete, csi ne k materi? Csakam te, pa sze dñnok bojim. Ar csi zdaj tvoje pizsmo mi szree na dvoje kala, to je vsze nika proti tisztomi, csi bom te neszrečno widila.

Zato pa, moja Mankica, ta püszi to poznansztvo; mas escse ti csasz. Znas, da jasz to zsmetno privolim, posebno zato, ar je on ne nase vere, kak szii na konci tvojega pizsma bojazno ovadili i na stero gledocs ti jasz na konci mojega pizsma nistere recsi popisem.

Szi poznala Grahovo Treziko? V zarocskah je bila z enim mladencem z Goricskoga, ne je bio nase vere. Ne szo njiva ozavali v nasoj cerkvi, g. plebanos szo nje ne steli szpovedati. Ona je pa sla v drügo faro, tak pravijo lüdje, pa sze tam szpovedala. Nego g. plebanos nas pravijo, da je to nika ne valalo. Kak szam tvoje pizsmo dobila, szam k njim sla, da bi mi tannacs dali.

Szveta maticerkev, szo mi oni pravli, ne trpi rada zmesani zakon, to je zakon med katolicsanom i drüge vere. Ne trpi, ar vu njem hisniki ne morejo v ednako Bogi szlüzsi, eden sze, drügi pa ta ide v cerkev; deca ravno tak, pojbjje ocsino, dekle pa materno vero naszledüjejo. Kak miszlis, da te vi vecser vszi vküp Boga molili? Mati cerkev ne trpi rada zmesani zakon, nego na prosnjo dñnok dopüszi, ar pozna naso szlaboszt, dopüszi pod trojnov pogodbov, naimre, da katolicsanszki ti-

varis vu szvojoj veri ne de mesani, motani, da katolicsanszki tivaris de sze trüdio i ovoga na pravo vero szpraviti i na szledje — i to je najbolje potrebno, — da de sze deca vu katolicsanszkoj veri gojila. Csi sze ta pogodba obecea i pred zakonom v pizsmo posztavi, te mladozsenci sze vu nasoj cerkvi ozavajo, pri nasz szklenejo zakon. Csi pa te pogodbe, posebno pa katolicsanszko gojenje dece ne scsejo obeccati, mati cerkev je niti ne ozava, nati ne zda, niti katolicsanszko sztranko ne szpove. Ne szpove niti pred zdavanjom, niti po zdavanji tak dugo ne, kak dugo szvoje falinge ne poboljsa, kak dugo ne obecea möcsno, da de szvojo deco vu katolicsanszkoj veri gojila. Grahova Trezika je to ne obeccala, zato szo jo pa g. plebanos na szpoved ne gori vzeli, pa je ne vzemejo, dokees ne obljbüi, da de deca katolicsanszka. Ona je miszliła, do ona znori plebanosa, sla je v drügo faro. Ka je tam pravila, ka ne, nisese ne ve, nego edno je gvüsno, Bog sze ne da znoriti.

Moje drago dete! to szo moji tanacsi.

Zdaj pa szklenem moje pizsmo. Zselem ti pravo pamet. Za to jasz molim vszaki den.

Mi szmo — hvala Bogi — zdravi, zselemo, naj i nase pizsmo te vu zdravji naide.

Küsнем te mati tvoja

Ana S.

Peszkavesz, 1911. IX. 15.

(kj.)

Lesnjekova smrt.

Národna.

z te poznali Lesnjeka? Mislím, da ga szte. No pa esi ga poznali rávno nebi, pripovedávati odnjega szte pa zse znánkar li csüli. Bio je to taksi prélec, taksi preksenják, da njemi je v szedmih spanijaj nej bilo pára i je napravó v szvojem zsvlénji telko prekseenij pa peszetin, da bi sze od njih lejko napiszale tri cele knige pa escese edne pou. Ali jasz zdaj pri méri scsém püsztili njegovo prvesnje zsvlénje pa vam szamo to povem, kak sze je té cslovek sz szveta locso.

Gda je Lesnjek vido, ka sze njemi priblizsávle ta szkrádnja vóra i de sze mogeo locsiti od lüdi, stere je kelkokrát v szmeh posztavo, je zselo racsun szklenoti tüdi z onima dvema fiskálisama; steriva szta ga pri neksoj právdi natelko obozsala, da je na sztáre dni szirmák posztao zs njega. Velo je záto szinóvi, naj ide po teva dvá oderácsa pa naj jiva obá kak nájprvlé pozové k njemi.

Szin je szpuno zselo ocsi pa je so po fiskálisa. Pravo njima je, da ocsa, steri je jáko betezsen, zselej gucsali zs njima. Fiskálisa szta miszlila, da Lesnjek scsé dati testament delati, záto szta sze itaki odpravila na pot.

Po preci dugoj poti szta nazádnje prisla fiskálisa do hizse, v steró je Lesnjek na szmrtnoj poszteli lezsao. Gda szta k njemi v hizso sztopila, szta zaglednola velko szirmastvo. Niti sztoča je nej bilo, da bi szí dolszela. dugo szta szí szkimlávála eden proti drügomi i szta szí nej znála kaj zacsnóti. Nazádnje njima veli Lesnjek, naj szí szédeta k njemi na poszteo: eden na právom, drügi pa na levom kráji. Fiskálisa szta ga bogála i szta szí szela k njemi vszaksi na ednom kráji posztele pa szta ga potom zacsnola pitati.

— Ka, vi Lesnjek scséte dati testament delati, pa te niti sztoča nemate, kama bi szí cslovek doliszeo?!

Nato je szirmák Lesnjek sz teskim szreom odgovoro:

— Toti nemam nicsesza, od koj bi dáó testament delati; a nej szam vaj nancs za toga volo zváo. Zváo szam vaj záto, da esi szam zse nej mogeo tak zsveti, kak je zsivo nas Goszpon Jezus Krisztus, naj koncsi merjém tak, kak je mro On, nájpre — med dvema razbojnikoma.

Komaj je szpregovoro té recsi pa je zápro ocsi na vecsne csasze . . .

Dolinec.

Zgüblena zsenica.

Presztávleno.

regoricsovomi Ivani, pétrovskomi mestri, je pobegnola zsenica. — Pred pou letom sze je Ivan ozseno sz Katicov sz szoszedne véshi. Prvi dén po

szvojoj poroki je Ivan szvojoj zseni tak podvoro, da je Katica miszlila, ka v zákoni szija szamo szunce i da je néba vszikhár csiszta vedrina i da more tak osztáti na vsze veke amen. Ali gda

szo sze za nekolko meszecov pokazali prvi obláki na zákonszkoj nébi, je Katica posztánola tuzsna i nevolna. Ivan je to en csasz potrplivo prenásao. A eden dén sze je zgodilo, kak esi bi sto bunjajco napiszao v kolendar njénoga zsvilenja. Katica sze je nej stela vdati i je kricsala zmérom bole, tak da je prislo do grmlajce i do treszkanja. Ivan njoj je dobro vöszpítáo düsnoveszt, njoj je nalozso pokoro, a odvëzanje grehov njoj je nej podelo. Katica sze je szkuzila i jokala, odisla v szvojo hizsico, je pobrála szvojo obleko, zvézala v robec, pa je odisla k szvojim sztarisom v Pavlovce. Ivani pa niti „z Bogom“ nej právila.

Stirinájszet dni je bila zse v Pavlovcih i vszaki dén njoj je bilo zsmetnej pri szrci. Nepresztano je glédala tá k belim petrovszkim hizsam i dála bi nevem ka, esi bi szmela pálik tam prebivati pri Ivani v lübézni i zloznozsti. Túdi Ivani je bilo tezske, da nema Katicy. Tuzsen je hodo okoli i szí je na ocsi metao, da je Katicy razszalo po nepotrebnom. Ali Ivan je meo szvojo glavo, pa Katica szvojo, i nieden je nej steo, da bi prvi podao roko k zmirjenjej. Tak szta csakala eden na ovoga. Katica je szedela v Pavlovcih i je glédala proti Petrovcim, Ivan pa je bio v Petrovcih, pa je glédao za szvojov zsenicov proti Pavlovcom.

Naednok pa sze szpomené z recsi szvétoga pizma :

„Csloveki je nej dobro biti szamomi.“

I to ga je dregnolo v szrcé, da sze je odlozso napraviti prvi sztopáj k miritvi; a szamo polovicsen sztopáj.

Napoto sze je na farov. Plevános je meo Ivana rad i ga je szprijao szszmejom.

— Ka dobroga, Gregorics? — pita zse ozdalecs.

— Nekaj bi Vasz preszo — od-

vrne Ivan; nekaj szam zgübo i lepo proszim, esi bi mi goszpod plevános steli pomagati, da nájdem.

— E potom szte sze pa nej na právoga namerili, Gregorics. Jaz jáko krátki pogléd mám.

— O, sztvár je tak velka, da jo brezi ocsálij lejko opázite.

— Ali jaz mám szlabo szrecso, esi kaj iscsem — právi plevános. — Nájboljse bi bilo, esi bi dáli szvojo sztvár vöoznaniti.

— No, no — sze naszmejé Ivan — ali jaz miszlim, da goszpodí plevánosí nebi bilo prav, esi sze oznáni.

— Zakaj pa nej? Vi tak dáte pláeso onomi, ki nájde Vaso sztvár?

— Kakpa, ka dám; kelko scséte?

— Jaz nikaj nescsem . . . Jaz miszlim szamo, da dáte onomi, ki sztvár nájde.

— Ali, esi bi Vi bili tak szrecsni, ka bi najšli, pa dám cérkvi novi mésni pláesc . . .

— Tezske, da bi jaz to zaszlüzso . . . Ali povete mi ka szte zgübili?

— Goszpod plevános, ne vüпам povedati.

— Pa zakaj nej? Ali je kaj bozsnoga?

— Zadeli szte, goszpod plevános; ja, nekaj lagojega . . .

— Te pa püszlíte. Grej bi bio, iszkati bozsno . . .

— Pa nej tak bozsno . . .

Plevános sze zamiszli i pá pita :

— Ali je tá zgüblena sztvár vnogo vredna?

— Hm, hm, kak sze zeme — právi Ivan. — Meni je sztvár nájdrgasa.

— Ah, zdaj razmim. Nekaj taksega, ka je pri szrci milo? . . .

— Prav máte, goszpod.

— Ali szte küpili to sztvár?

— Nej, dobo szam jo v dvár.

— Ali je znáu morebiti zlát, steroga szte dobili od férmanszkoga kumo.

— Nej, to nej.

— Ali je kakse sztáro blágo?

— Nej.

— Znábíti kaksa podoba?

— Ja, taksega je nekaj — právi Ivan.

— Ali je szvéta podoba?

— Oh, Bog vari! To je zse zaisztino nej.

— No, zdaj mi je pa zse zadovolé — právi plevános. Povejte, kaksa podoba je to . . . jaz mám zadoszta drügoga poszla, nej ka bi tü Vám vgonjávaó . . .

— Goszpod plevános — právi pomali Ivan, — podoba je to, da Vám povem po pravici: Zové sze Katica i je bila nekolko dnévov v mojoj hizsi, kak práva zsená. A potom szmo sze malo szkregali i odisla mi je v Pavlovce nazáj, da nega vécs glásza od njé . . . I zdaj ka naj zacsnem? Csi Vi miszlite, da je nájpametnese vöoznaniti, jaz nemam nikaj proti tomi. Ali csi sze je Vi szpomenéte szpredganice, morete govoriti szamo dobro od njé, napriliko, da je lepa, pobožsna, brzna, dobra kúharica i tak dale. I kak szam pravo, csi mi povrnéte zsenico, dobite v dár lepi méśni pláscs.

Plevános je zse od velkoga szmeha nej mogeo duzse sztáti, nego szí je szeo na sztolec i z ocsi szo njemi vrele szkuzé od velkoga szmeha.

Nazádnje právi:

Gregories, jaz szí scsém zaszlüzsziti méśni pláscs . . . Szamo pazite: vütroodvecsara sze povrné zgüblena zsená. Drügi dén sze podá plevános v Pavlovce. Katicszini domácsi szo sze nej malo presztrásili, gda szo zaglednoli plevánosa. On njim pa právi, da je csüo od njuve heséri Katicé, da je pri njih i bi jáko rad nekaj gucsao zs njov. Gda szta pa szamá bíká, je pravo plevános osztro i csemerno: csi ne pozna zákonszkih duzsnoszti i csi je pozábila, ka je oblúbila pred oltárom i csi jo je nej szrám pred lüsztvom . . . i da bi mogla znati, gde je njéni dom.

Katica je nato ponizno odgovorila, da dobro zná, gde je njéni dom i da sze rada povrné v Petrovce, csi Ivan pride po njo i de jo lepo proszo — prisziliti je pa nemre nej ocsa, nej bán, ka bi sze povrnola.

Plevános jo poglédne i njoj právi:

— Dobro, ali potom Vasz morem sz predganice oznaniti.

— Ka, kak? . . . Sz predganice? — sze presztrási Katica.

— Ja, ja, oznánim Vasz kak zgübleno sztvár.

— Vi norijo máte, goszpod plevános?

— Níti na miszeo mi ne pride, ka bi norije delao. Jaz Vasz oznánim ednok i csi to nede hasznilo, dvakrát, trikrát.

— Oznaniti sze ne dám! — odvrné Katica.

— Zakaj pa nej? — pita méрно plevános. — Vi szte bili zse trikrát oznanjeni i na to szte radi sli v Petrovce: jaz miszlim, da de oznanilo zse nekaj pomágaó.

— Na to miszeo Vasz je pripravó moj mozs, Ivan, — sze zajocse Katica — ja, njemi bi bilo po volí, csi bi sze jaz szramotila pred celov farov.

— Nemate prav — odvrné plevános. — Vas mozs szám nej steo niti csüti od toga, da bi Vasz oznanjüvaó. Pravo je szamo dobro od Vasz, napriliko, da szte lepi, pobožsni i nájbosa zsená v celoj fari.

— Ali je reszan on to pravo? — pita Katica.

— Ja pa escse vecs — odgovori plevános.

Katica sze malo zamiszli, potom pa pita sz proszécsim glászom:

— Goszpod plevános, od ozávanja szte szamo norijo meli?

— Ka bi pa meo norijo — právi plevános. — Rávno sznocskar szám steo zse oznanilo napiszati! . . . Ár szam pa meo tü v bliszini ednoga be-

tezsika, szam sztopo k Vám . . . Ali zdaj idem. Ž Bogom!

Prvlé, kak je Katica mogla kaj povedati, je plevanos zápro dveri za szebóv i je odiseo.

To szo bilé tezske võre, stere je mela Katica po odhodi plevánosovom. Vgájalo njoj je, da Ivan od njé tak lepo govori . . . i je vervala, da pride po njo i jo proszi odpüscsenje . . . a z drüge sztráni sze je pa bojála od ozávanja.

Zmérom sze je tolázсила, da jo je plevános szamo noro. A njéni sztráj je csem duzse bole rászeo i njoj je nej dáó mirá. Csi to vesini, kaksa szramota za njo! — Nej, to je neszmej zadeti! . . . Keszno na vécsar je premágao trdokorno glávico sztráj pred szramotov.

Ivan je pa za njéno vrnitev vsze lepo pripravo. Vráta je okincsao z zelénimi vejkami i venci, oblekeo sze je v nájlepso szvétesnjo obleko, drzsini je pa velo, naj szi niksega dela ne jemléjo naprej. Dekla je szpekla vrtanke, meszo, on je pa prineszo sz kleti vino. Küpo je tüdi edno kilo püksenoga prahü.

Gda je prisla Katica na dvorisese i v pámet zéla, da je vsze ovencsano,

jo je szráó grátalo. Ivan njoj je pa so proti i jo je prijao za roko. V tom megnjenji zagrmijo mozsárje i drzsina zakricsi:

„Zsivela!“

Katica sze je presztrásila i je bleða posztánola kak sztena; a mozs jo lepo pela v hizso, jo poszadi za szto, steri je obilno bio obklajeni.

— Prvi dén trbej, da malo poszvetimo — je pravo. Znás, prvikrát szam te lejko dobo, a drügokrát zse malo tesko . . .

Katica je nej znála prav, kak njoj jé. Z edne sztráni jo je genola mozsova lübézen, a z drüge sztráni sze je pa cšémérila, csemi szo jo tak pozdravili. Nej je znála, ali bi sze jokala, ali pa szmejala.

Ozdalecs na fárnóm dvoriscsi je pa sztáo plevános i sze je priszresno szmejáo.

Katica je bila od tisztics tak lübezniva i ponizna, da je bilo veszélje. Szamo ednok je pobegnola, a nigdár vecs nescse toga vesiniti.

Na vüzem je pa plevános cpravlao z novim, v zláo vézanóm pláscsi szlüzsbó bozso.

Dolinec.

Dvej podobi z zshivlenja.

Po „Sztrázi.“

I.

Povem vam dvej zgodbici, povem vam tak, kak szam jivi dozsivo szám.

Na oltári szo gorele szvecse. Njih bleða szvetloszt sze je borila sz szvetlosztjov dnéva. Plamén

je bio méren, kak csi bi bio nariszani, szamo negda-negda je sztrepetao, kak csi bi sze pláso pred kem, zaplahüntao je, kak noesna ftica sz szvojimi peroti, ali pa kak meték, steri szo oszmodi pri vüzsgánoj szvecsi.

Pred oltárom je sztáo dühovnik v

mésnoj obleki. Njegov glász je bio csiszti, jaszen, gda je csteo pitanja mladozsenci i sznehi, gda njima je pravo od lübézni. Zamuknjeno je odgovárjao mladozseneć, tak zamuknjeno, kak csi nebi odgovárjao on, nego sto drügi — tam sz cerkvenoga kota.

Odgovor sznehé je bio szlab, bo-jécsi. Komaj je priseo csrez vüszti, je zse potihno. Bila je, kak csi bi glédao na szprotoleje na trávnike, steri szo pokriti sz szláncov.

— Kak je bleđa, szo szzi sepetale zsenzke po cérkvi, stere szo prisle z radovednoszti glédat, csi sze szneha jocse, ali sze pa drži na szmeh. Sz toga szo znale szletkar preroküvati, kak bo v zákoni.

— Kak je bleđa!

— Veszéla naj bo, da ga je dobila — szo posepetale edna k ovoj. Li poglednite, kak je oblecsena. To je znákar szamo belo szvilo.

— Szrecsna bo — je právila drüga.

— On pa tüdi nede meo kaj pravititi — je dosztávila trétja.

— Nevem, kak bo; prevecs sze milo, szkoro tuzsno drzsi.

— Znábíti, je escse nej pozábila ovoga sz szoszedne vézsi! Hm, radiva szta sze mela, szo pravili. Pa ka bi té, vej je szirmák i prav je mela, da ga je nej zéla!

— Csemi sze pa drzsi tak tuzsno? Brscasz szo jo przilili! — je djála sztarovicsna zsenzka.

— Eh, ka, vszaksa sze drzsi tak — jo je zavrñola drüga.

— Komaj csáka, da mozsá dobi i sze escse li tuzsi zse pri zdávanji — je pravo pobirás. — To szo zsenzke.

Zdávanje je bilo dokoncsano i gosztjé szo sli sz cérkvi pa szo szzi szedali na kola.

Szneha je poglédnola po lüsztvi, stero je bilo nazocsi.

Vidla je tü med njimi tüdi szvoje tovársice, nesterne szo bilé zse zakon-

szke, drüge pa escse nej ozsenjene. Vnoga je gléđala nevoscésévocs na njo. Oh, csi bi sze dalo, kak rada bi prek-püsztila szvoje mészto toj steroy tovársici i bi sze potégnola med nazocse lüsztvo! Ki jo je bole pogledno, gda je gléđala szvoje tovársice, stere szo escse nej oblübile pred oltárom doszmrtné zvesztoszti, on je lejko zéo v pámet, kak njoj je posztanolo oko mokro, szkuznato.

Muzsikásje szo zaigrali, kocšuje szo sze szmeszta genole, brzni konji szo segavo zdigávali glavé i szvadbenicje szo sze odpelali.

Sztáre mamice szo pa szodile szrecso i da de tá dugo zsvivela, ár szo konji tak nenavádno zdigávali glavé.

— — — — —

Niti domá * * *
lice sznehé.

Drügi szo bili veszéli, pili i jeli, szpevali pa plészali. Ka je njim za to, csi komi v prszaj krvari szrcé, ali sze pa szmejé, njim je to nej na szkrbi.

Szedela je z mladozsencem drevéna, brez mislenja. Odgovárjala je, gucsala je, a száma je nej znála, ka gucsi, ka odgovárja.

Tam ped belov szvionatov oblekov, v prszaj, gde bije ono nemérno cslovecsko szrcé, pa je bilo teszno, tak teszno, da je vecskrát i nej száma rada szégnola ta z rokov, da bi odeg-nála tesznoszt i pomirila szrcé.

Denásnji dén je otrgnjena od brezszkrbnoga zsvilenja, od dnesz je navézana na mozsá, steroga njoj je odzđaj lübiti, steroga more lübiti — csi scsé, ali nej.

Oj, ocsa — mati —

Kak vezšéliva sze szücseta med goszti, sze szmejéta, — jo gléđata — njoj pa scsé pocšiti szrcé.

Jedina hcsi je bila bogatoga kmeta. I priseo je bogatesi voglednik pa ocsa szzi je od radoszti meno roké, mati briszala szkuzé vezšélja z ocsi.

Ka je to, csi je hesi lübila drügoga, bole szirmaskoga pa szkrbnoga i postenoga mladéna. To nej nikaj! Bogásztvo, to je kaj!

Tak szo bilé zamán prosnje heséri, naj je ne szilijo sz tem, ár ona ne mára zanjega. Materi sze je milila i je záto stela odvrnoti tüdi ocsó od njegovoga nakanenja.

— Ka, escse ti zacnes, sze je razcsémero ocsa, miszlis, da de najna hesi sztrádala na sztáre dni. Tiszta neszpa metna mladosztna znánja sze pozábijo i dobro je vsze!

Tak szta sze mogli vdati mati i hesi.

Csi je sto opminao ocsó, da je pri mladénci nej vsze tak, kak bi moglo biti i da vñogokaj nedosztójnoga má na rovási, sze je sztarec csemerno obrégno.

Ka je to? Mládi je i mladoszt je noroszt. Kak mozs bo vesz drügi. Pa tüdi szam escse jaz tü — je pravo i sze je vdaró po prszaj.

I dnesz je gosztüvanje.

Ocsa sznehé je segavo glédao okoli pa szí je miszlo:

— To szam jaz, ki mám takso hesér. Na tri vöre hoda nema niscse taksega imánja.

Ka je njemi briga düsno sztánje heséri, vej on ne csüti. Ona njemi je szamo skér, sz sterov szí nasziti szvojo lakoto, da szí szprávi glász, ka njemi v celój okroglini nede pára.

Sztarec, ali ne blodis? Pozábo szí, da je vsze szamo bliscécsa pena, a na dneñ szkriti pelin — grenki i britki!

Pozábo szí, da sze obrácsa kolo i — dnesz meni, vütro tebi. Minlivoszti szveta nej szí premislávao i dobro bi bilo, csi jo bi. Koncsi szí deteta nebi vesino za neszrecsno i na sztáre dnéve bi szí pripravó vñogokaj, csesza prvlé nej szí szkusao. O ka, pozábo szí, szám rad szí pozábo.

Szamo nekaj tjednov je minolo. Mláda zsená je vértivala, zet pa vértivao. Ocsa je miszlo, da de vsze tak, kak de on velo. Pa sze je vkano. Mucsati je mogo on, mucsati je mogla mati. Vcsászi je mláda zsená povedala nesterno recs kre sztarisov, a zavolo toga je mozs na njo bio csemeren. Tak sze je ognjezdila pri hizsi nemirovcsina i szvája.

Sztarcoma szo sze odprle ocsi. Vidla szta, da szta bogativa — szirmaka, vidla szta, da je hesi kak drzsincse i da szta njoj pripravila pekeo.

Mláda zsená je szkrivala szkuzé pred roditeloma, a zevszema jih je szkriti nej mogla. Vej szta vidla, kak je ravnao zs njov i to zse vcsaszik nekolko tjednov po poroki. Ka pa escse bo.

I sztarec szí je zakrio ocsi. Szprszí njemi je pa priseo zdiháj, kak csi bi ga sto szliszno z grozovitnov mocsjov.

Zsao njemi je bilo, da je tak lakoven bio, a to njegovo pozsalüvanje i keszanje je prislo prekeszno. Prekeszno sze njemi je zbüdila szpávajocsa lübézen do deteta. Niti odgovárjati szí je nej vüpaó neksim szkrivnim pitanjom, stere szo njemi muvile okoli vüha, kak csi bi je sosnjale mühé.

— Ali szí záto dobo dete od Bogá, da szí je dáó trplenji? Ali záto, da szí naszitis szvojo lakovnoszt?

Mati je pa prejkala cele dnéve i sze je vlácsila okoli kak szenca. Nazádnje je mláda zsená szprevidela, da csi scsé koncsi za szilo szhájati sz szvojim mozsom, te neszmi zagovárjati sztarisov. Szprva njoj je bilo tesko, pa sze je privádila tüdi tomi, gda je vidla, ka je nej vecs tak necsamuren zs njov.

Vcsászi sze njoj je vidlo, kak csi bi jo kaj opominalo, zakaj je zapüsztila sztarise, a eden drügi glász njoj je djáo:

— Sz tebov oni tüdi nej szo meli szmiljenja!

I té glász je bio tak mámetlivi, tak zapelivi, da je zse száma zacsnola pomógati mozsévi nakápati sztarisom zsaloszt i britkoszti.

Hm! — Roditela szta szí szamá prizgala peklenszko lomacso na tom szvoti.

II.

Poznao szam dvá drügiva roditela. Mela szta hesér, kak rozso i szta jo lübila kak rozso. Imé njoj je bilo Lujzika. Njáva hizsa je bila práva szlovenszka hizsa, v njoj práva szlovenszka lüdnoszt. Veszéli je so vszaki sz té hizse, kikoli je zájseo v njo, naj zse je te priseo na obiszkanje, ali pa nedovedocs kak popotnik. Vej je podvorila vszem lepa Lujzika, razvedrila vszakoga sz prijaznim szmehom, sz szvojov zelkov lüdnosztjov.

Tüdi jaz szam priseo nesterocs tá. Ej, kak veszéli szam vszeli odhájao.

Bog te obvari, Lujzika.

Bog te csuvaj, gda pride mladénc i te odtrgne od domáce hizse pa te odpela na szvoj dom. Bog dáj, da bi te dobo posteni mladénc, ki zná szpunjávati szvoje duzsnozsti, pa nej kaksí bozsen cslovek, ki nebi znao gojiti té lepe rozse.

Bog te obvari, Lujzika.

I Lujzika je znála za hizso, gde bi zsviela scse lepse i veszelese. Oj, da bi bila tak szrecsna, ka bi jo odpelali v to hizso. Ali dopüsztiyo to sztarisje?

Hizsa je mála, bole szirmaska — ali jo püsztiyo v to szkrovno hizsico? Ocsa nema rad mladénca.

Prislo je vecs mladéncov po lepo Lujziko. Njuve hizse szo bilé bogate i na velkom glászi. Prisli szo po vrlo Lujziko, da bi jo odpelali v szvoje hizse.

I veszelila szta sze roditela.

Poveszila je pa glavo Lujzika — i je szkuznato posztalo njéno oko.

— Ocsa — mati — je zdejnola.

Razmela szta roditela té zdiháj i nej szta püsztila, da bi jo odpelali.

Ocsa sze je, isztina, vecskrát csemerio, da zametávle szrecso, Lujzika sze ga je pa oklenola okoli sinjeka.

— Ocsa, ne szilte me! Ka je v bogásztvi? Nikaj! Naj szí zvolim po szrci, ocsa.

Nej sze je mogoé ocsa zdrzsati prosnjam hcséri njim.

— Neszpametno dete, hm — no, pa szí zvoli — no!

I priseo je on, steromi je dála szrcé — zse dávno.

Premalo sze je vidlo to roditeloma i sze je ocsa nevolivao.

I Lujzika ga je pálik obimnola, pa proszila.

— No, no — pa boj — je djáo ocsa.

Ej, kak veszélo je zavriskalo szrcé Lujzikino, gda je prisla k szvojemi zvoljenci — v kaksoj radoszti je plavalo szrcé mladénca.

— Bojta szrecsniva! Csuvej jo! — je blagoszlávlao ocsa i blagoszlávlala mati.

Vékse szrecse nej szam vido.

Tüdi tü szo gorele szvecse pri ol-tári, plamotele i trepetale.

Csemi plamotite szvecse — csemi trepecsete? Sze za Lujziko bojite? Ali trepecsete od veszélja? Povejte, — szvecse! —

Dugo let je zse od tisztics, kak szam nazocsi bio pri obema porokama.

Od prvoga pára — mi dovolite, da mucsím. Ne kalim szí rad veszélja. Moj Bog, kak je tam. — Niti v szpomini ne drzsím, da me nebi zsalosztilo.

O drügi — té je zozidani na lübézni i na blagoszlovi, brezi szebicsnih námenov sze je szkleno i záto je szre-

esen. Szám sze csütim pomlajenoga, da obiscsem to lüdno szlovenszko hizso.

Jáko rad idem tá.

Ej sztára mati varvle máloga bre-
csáka, dedek pa hodi veszéli po poli
z zetom i sze veszeli, da je hcsér v
tak lepi zákonszki sztán szpravo i njoj
je pripomego do tak tihe i velke
szrecse. —

Vecsér pa, gda szejita sztarca
szamá v szobi i szí pogovárjata, dene
vecskrát sztarec :

— Nas zet je zláti cslovek, prá-
vim ti, mati, nájna hcsi szí je dobro-
zebrála !

I mati njemi odvnrné z norije :

— Pa szí ga szprva li odúrjávao
tak, da szí komaj dovalo té zákon !

— Ej, vej znás, lüdjé szo pra-
vili vnogokaj ! No, na sztáre dni szam
sze návcsó, da lüdjé jako radi — la-
zsejo.

Dolinec.

Mála dika — velka hvála.

Bilo je dnéve fajncsekove.
Szede szam v szvojoj hizsi-
eski pa szam szí premislá-
vao od negdasnjih veszelesih
dnévov.

Naednok sze zacstije klon-
kanje po dveraj i v hizso
sztopi zsüpanova zsená. Z obráza szam
njoj vesaszik vido, da mi je nekso ve-
szélo novino prineszla. Opazo szam,
da bi rada nekaj právila, a nej je
znála, kak bi zacsnola. Pomogeo szam
jo záto z zad...

— Ka je novoga, zsüpanojca?

— He, he ! Zdaj rávno szam
prisla z gosztüvanja.

— Na gosztüvanji szte bili ? Pa
gde ? — szam jo pitao.

— Pri Tatjánovih. To je bilo
gosztüvanje, ka ga nigdár ne pozábim !

— Ka, je bilo tak dobro, ali tak
bozsno ? szam zvedávao.

— Dobro je bilo, dobro. Vej to-
Tatjánovi meni májo hváliti, da sze je
vsze tak lepo poszrecsilo. Záto mené
pri kühanji i szprávlanji hráne ne dobi
dol niedna zsenzka.

— Ahá, te szte pa vi znánkar
küharica bili na tom gosztüvanji ? —
szam jo pitao dale.

— Ja, jasz szam vzéla prek og-
njisese — mi je odgovorila. — Vej
sze je drüga tak niedna nej stela v to
podati. I zmiszlite szí, tak técsno szam
vsze pripravila, da szo goszpod skolnik,
ki szo tüdi prisli na gosztüvanje, poz-
vedávali, sto je küharica.

— To verjem — szam njoj pravo
— da vi jáko técsno hráno znáte
szprávlati i mi je zsao. da szam nej
so na gosztüvanje.

— Skoda, skoda, da szte nej
prisli !

Na vécsar szam so na presét. Gda szam vö z véski priseo, szam szrécsao cemestrojco, stera mi je zse ozdalecs kricsala :

— Zakaj szte pa nej prisli k Tatjánovim na gosztüvanje? Kak je vsze dobro bilo!

Zgovárjao szam sze, da szam nej meo casza i szam djáo, da mi je zsao, ka szam nej so, ár szam zse csüo, da je jáko dobro gosztüvanje bilo.

— Dobro je bilo, dobro! — mi právi dale cemestrojca. — Vej gde szam jasz kúkarica, tam more dobro biti.

— Ja tak, vi szte bili kúharica? — szam jo pitao.

— Ja, ja, jasz szam bila. Pa kak sze mi je vsze poszrecsilo. Goszpod skonik, ki szo tüdi prisli na gosztüvanje, szo nej mogli nahváliti, kak je vsza hrána jáko técsna bila. Pa drügi gosztjé, kak szo vszi zadovolni bili!

Nebi njoj rad kalio veszélja, záto szam nikaj nej pravo, csi szam rávno prvlé tak zvedo, da je na tom Tatjánovom gosztüvanji zsüpanojca bila kúharica. Odgovoro szam rájsi :

— Skoda, ka szam nej znao, csi te vi kúharica! Bi zaisztino jasz tüdi so na gosztüvanje.

— Niti povedati vam nemrem — mi právi na to cemestrojca — kak mi je zsmetno, da szte nej prisli.

Gda szam so nazáj proti domi, szam malo pogledno tüdi v kresmo. Komaj szam szi szeo za szto, je prisla kresmarica pa me je k veri jemála, zakaj szam nej priseo k Tatjánovin na gosztüvanje.

— Vej mi je zsao — szam njoj pravo — ka szam nej so. Kajti csüo szam zse dnesz dvakrat, kak je jáko dobro gosztüvanje bilo.

— He, he, csüli szte? Te szi pa zse lüdjé kaj gucsijo? Jeli pa, to szte csüli, da je hrána bila dobra?

— Já, csüo szam zse dveji zsen-szki, da szta hválili, kak técsna hrána je bila.

Nato sze je kresmarica zacsnola szmejati i velka radoszt njoj je napunila szrcé. Za 'n császek právi :

— Bormecs sze pred menov lejko szkrijejo drüge zsenzke!

— Te szte znán vi bili kúharica? — szam jo pitao z nej málim csüdivanjom. Ona mi odgovori :

— Jasz szam bila, jasz. Gde bi pa najšli Tatjánovi takso kúharico, stera bi njim vsze tak lepo znála pripraviti, kak szam njim pripravila jasz? Escse goszpod skonik, ki szo tüdi med gosztmi szedeli, szo pozvedávali, sto je kúharica, ár szo tak técsne hráne escse prej nigdár nej jeli.

— Hm, hm, te szte pa vi bili kúharica! — szam szi szkimlávao. Kajti zse szta sze mi dveji zsenzki hválili, kak szta na Tatjánovom gosztüvanji to csészt szrecsno zvršili. — I zdaj je k tema dvema prisla escse trétja! Steroj bi te zdaj cslovek naj vervao?

*

Na drügi dén szam so k skoniki. Meo szam ueksi poszeo pri njem. Najseo szam ga v poszteli. Jécsao je i szi je na zsalodec v mrzloj vodi namocene cape devao. Pitao szam ga, ka njemi jé. Pa sto bi znao popiszati moje csüdivanje, gda mi je skonih pravo, ka je hodo k Tatjánovim na gosztüvanje i szo njemi tam tak püsztó hráno noszili na szto, da szi je zs njov zsalodec vsze szpokváro. Pitao szam záto :

— Te sze vam je pa hrána na gosztüvanji nej dopádnola?

— Kak bi sze mi pa depádnola! — mi je odgovoro. — Vej szam zse bio vecskrát na gosztüvanji pri kmétszkih hizsaj, a tak püsztó hráne szam escse na niednom gosztüvanji nej jo, kak zdaj pri Tatjánovih.

Nej szam znao nato, ali bi sze szmejáo, ali csemerio, ali bi pa tolázso skonika, ki je zavolo szvojega pokvarjenoga zsalodca zaisztino tolázsbé

bio potreben. A od toga csasza szi pa vecskrát premislávlem, da je reszan isztina, ka sze zsenzke rade — hválíjo.

Dolinec.

Zvezdoznanstvo.

Zemlja.

Zemlja je okrogla. Prehodili szo zse zemljo sze pa ta, na konec szo nindri ne prisli. Sli szo z ednoga meszta, szo okoli sli pa szo nazaj prisli na sztaro meszto. Ki je na zahod so, on je od izhcdnoga kraja nazaj priso na meszto, odked je so. Szamo proszti cslovek miszli, da pride na konec, kde bi szi doli szeo, noge pa 'vu zrak püsztó.

Zemlja sze giblje. Isztino, da sze nam tak vidi, liki bi szunce gori prislo ali zaislo, mi bi pa na miri osztali. To sze szamo tak vidi. To je ravno tak, liki kda vidimo, da sze meszec szkrivlje með oblakami, pa je pravico to, da oblaki bezsijo pred meszec. Kda sze na zseleznici pelamo, tak sze nam vidi, liki bi drevje nazaj bezsalo, pravica je pa to, da mi sze pascsimo naprej.

Zemlja sze vrti okoli szunca. Vrti sze od zahoda proti izhodi. Zemlja sze vrti okoli szunca i polog toga sze okoli szebe tüdi obrne. Okoli szebe sze obrne 24 vör, na tisztom kraji, steri je proti szunci obrnjeni, je szvetlo, je den, na drügoj polovici, pa noes. Okoli szunca

sze pa vrti edno leto. V leti je szeverna polovica — nas kraj — bolje obrnjeni proti szunci, v zimi pa juzsna polovica. Zato pa v leti ober nami je szunce, pa bolje szegreva. V zimi pa szunce je prevecs od szpodi. Kda je pri nasz najbolje toplo, te majo zimo na juzsnoj polovici.

Zemljo edna linija na juzsno i szeverno polojnko raztala. Te linije po pravici ne ga na zemlji vtegnjene, to je szamo na mappah, pravi sze pa ekvador, razdelnik. Tü je vszikdar najbolje toplo szunce vednako sze pecse. Tü szunce csloveki gor na glavo szija. Csi bolje gor na szever idemo, pridemo v nas kraj, tü je zse ne tak vrocse, szunce posven szija. Csi bolje gor idemo na szever, pridemo na polarszki kraj, tam sze szunce poldne tak vidi, liki pri nasz v gojldno ali vecser, moci szunca szkoro nancs ne v pamet vzeti.

Na razdelniki 12 vör trpi den, tak i noes. Kak szunce dol odide, notri sztopi velka kmica. Mrak ne trpi dugo. Pri nasz je zse dugsa zorja i mrak. Pri nasz je najdugsi den 16 vör i najkracsisi den 8 vör dugi.

V Petrovom gradi na Ruszoszkom zse 18 vör je dugi najdugsi den, najkracsisi pa 6 vör. Mrak je pa tak dugi, da v leti szkoro do pol noci lehko cstejo brezi poszveta i kak polnoci mine, zacsne sze zarja.

Csi bole na szever idemo, pridemo v takse meszto, kde najdugsi letesnji den trpi 24 vör, to je, ne odide doli szunce, nego doli sze püsztii, da sze vidi pa sze zacsne pali zdigavati i zacsne sze drügi dan. Nego kda je pa zima, to je, decembra 21-ga, te pa 24 vör trpi nocs. Zse szo hodili lüdje na szevernom polarszkom krajji, kde stiri mesece ne vidijo szunca, v leti njim pa stiri mesece ne odide doli.

Na zemli csi od szevra na jug bi linijo potegnoli, na tiszti mesztah je na ednok poldne. Vucseni lüdje zemlo raztalajo na 360 linij, zovejo je za poldnevne okroge.

Meszec.

Meszec je jüdi okrogel. Escse szlobodnimi ocsmi na njem v pamet vze-memo kmicsne i szvetle tale. Na velkih dalekogledah vidijo, da kmicsni tali szo grabe, doline, szvetli tali szo pa bregovje. Escse tenjo velkih bregov v pamet vzemejo. Zse szo fotografirali meszec, od nisternih krajov zse kepe majo, liki bi na zemli bile. Meszec doszta okrogli bregov ma, szo jo, liki prsztanek. Glihni szo k nasim gorecsim goram.

Meszec je mensi od zemle. Da po priliki povem, meszec je pesznica, zemla pa glava.

Meszec sze tüdi vrti. Okoli zemle sze vrti, nam more szlüzsi — szvetiti. Pot szvojo okoli zemle opravi stiri tjedne i vu tom vremeni sze stirikrat szpremeni. Meszec, kak i mi, od szunca dobi szvetloszt. Kda je pun, csi sze vkraj obrnemo od zaidocsega szunca, pred nami vidimo meszec, kak gori ide. Kda je prvi i zadnji kraje, te od

szunca preszvetleni meszec szamo z ednoga kraja vidimo. Kda je pa mlad, pveszvetleni kraj je celo od nasz obrnjeni, nam szamo kmicsen kraj kazse. Pun je vszikdar na szproti szunci, mlad pa v ednoj liniji.

Ka je pa to, da szunce ali meszec potemne? Meszec potemne, da pride vu tenjo zemle i tak od szunca nemore dobiti szvetloszti. Probaj, pred poszvet podrzsi dlan, je-li, da sze tenja vrzse i tiszti kraj hise sze tak szvetlo ne vidi. Potemnenje meszeca je zato szamo te mogocse, csi je pun, ar te naszproti lezsi meszec. Szunce pa te potemne, kda zemla pride vu tenjo meszeca. To je te mogocse, kda je mlad.

Szunce.

Szunce je tüdi okroglo. Milijonkrat vekse od zemlje. Malo sze vidi, ar je grozovitno dalecs od nasz. Szunce sze tüdi giblje, vidi sze na dalekogledah, da grozni plameni vö z szunca szekajo i nisteri plamen liki ognjeni dezs nazaj kaplje na szunce. Szunce je vsze ognjeno, zato pa szveti i szegreva. Vsze szvetloszt i toplocsa, ka je na zemli, je od szunca. Csi bi szunce gori henjalo köriti, vszi bi zmrznoli. Pa ne szamo nasz szegreva, eden velki szvet od szunca vdabla szvetloszt i toplocso.

Planete.

Planetam tüdi szunce dava szvetloszt i toploto. Planete ravno tak szvrtijo okoli szunca, liki zemlja. Planete ravno tak majo szpremembe szvetloszti, liki meszec. Lepe szpremembe ma vceserasnja ali zorjanszka zvezda, nikda szamo szvetel szrp ma, drugocs ma formo pol meszeca, drugocs je pa celo okrogla. Vucseni toj zvezdi szo Venus ime dali. Kak sze vrti okoli szunca, zgodi sze nikda, da med szunce i zemljo pride, na szunci sze teda csarna piknja vidi.

Edna drüga planeta je Mars. Z dalekogledom na njem razločijo morje i szüho, na polarszkih krajah sze vidi belo. Mogocse, da je szneg to. Nikda nisterni kraj kmicsen posztane, liki bi megle bile. Mars, liki zemla, tüdi ma meszec, pa ne szamo ednoga, nego dva. Planeta Jupiter je jezerokrat veksa od zemlje, petkrat bolje je dalecs od szunca, pet meszeeov ma.

Saturnuš je desetkrat bolje dalecs od szunca, kak zemlja. Oszem meszecov ma, zvüntoga eden sürki obrocs ma okoli szebe.

Szuncseni szvet.

Kak szmo vidili, okoli szunca sze obracsajo planete, nisterne kracsiso, drüge pa dugso pot majo, tak i leto je ne vednako na vszakoj planeti. Na zemlji, ar zemlja je tüdi planeta, leto trpi 365 dnevov, ar vu tom vremeni ednok opravi pot okoli szunca. Planete pa majo meszece, steri sze okoli planet vrtijo. Zemlja szamo eden meszec ma. Planete z njihovimi meszecami sze pravijo szuncseni szvet. Sze escse szlisijo zvezde repate. One majo dugi rep. Tüdi sze okoli szunca vrtijo, nego takso pot majo, da szo ednok prevecs blüzi k szunci, drügocs pa grozovitno dalecs, da je nõncs vecs ne vidimo, szamo za duge leta pa nazaj pridejo. Kak vu blizoto szunca pridejo, vszikdar vekse gracsüjejo, potem pa pali sze pomen-savajo. Dosztim repatim zvezdam poz-

namo pot tak, da znamo naprej povedati, kda mo je pali vidili.

Ka pa to, da zvezde kaplejo? Po nocsi, poszebno pa szredujega auguszta i novembra rade kaplejo, tak po polnocsi. Vu zraki dugo zserjavo linijo potegnejo, potem pa preminejo. Nikda sze tak vidijo liki zserjave krugle, z velkim rogatanjom razpuknejo i doli szpadnejo, liki zserjavi dezs. Dosztokrat sze naide kamenje csarno, odzvünaj liki bi otopleno bilo, ovak pa doszta zseleza je vu njih. Odked te zvezde kaplejo? Mogocse, da sze kje stera zvezda repata razszpocsila, kak szo njeni tali vu zrak zemle prisli i sze voscsijo z zrakom, sze ozsarüjo, celo na pepel zazsgejo ali pa kak kamenje — metori -- szpadnejo na zemlo. Zrak naz brani bolje, kak pa csi bi zselezno sztreho meli.

Drügi szvetl.

Do zdaj szmo vidili szuncseni szvet. Dale od toga — Bog zna, escse kelko drügih szvetov je. Zvezde, stere mi na nebi vidimo, szo zserjave, szo szunce drüгим szvetom. Nam szo szamo na lepoto po nocsi, sze male vidijo, ar szo grozovitno dalecs. Takse zvezde szo kokojscsica, celo szo na kupi. Sto bi ne pozno koszce? Rimszka pot sze najbolje vidi, kda ne szveti meszec; telko zvezd je tü vküper, da szo ne za presteti. Szo jo megljene zvezde, stere sze escse na dolekogledah kak kaksza meglja vidijo. (kj.)

Zemlja.

Szüha zemla.

Tri fertale zemle voda polezse. Szüha zemla ma pet delov: Europo, Azsijo, Afriko, Ameriko i Ausztralijo. V morji tüdi je szüha zemla — to sze pravi otok, csi je z ednoga kraja vküp-

zrasena z zemljov, te sze pravi polotok, kak Taljanszko ali Spanjolszko.

Najvisisi bregovje szo ali kre morja ali vu blizini morja.

Najlepse szo gorecse gore. Na

vrhi majo trajtar, po tom vövre ognjena otoplena lava. Dosztakrat sze trajtar na strihoma napuui z ognjenov tekocsinov, stera liki potok, tú pa tam vövdari i doli tecse po bregi. Dosztakrat szapoti zemelszki vu zrak lücsijo gore, escse vdalésnjih mesztah prah i pepel kaplje. Takse gore, kda szo zse razpoknole, tak vövidijo od zgoraj, kak kaksi kotel.

Ognjena lava, kda sze razhladi, tak vö vidi, kak led na vodi. Szledi celo kamen posztane. nikda liki glas, najvecskrat pa liki troszka pri kovacsnici.

Zemla od' znotraj je escse topla, pravijo, da je celo ognjena i otoplena. To kazsejo ne szamo gorecse gore, nego i sztüdenci, steri kem szo bolje globoki, tem bolje toplo vodo majo. Tak szo jo zvirtani sztüdenci, vu sterih vodi cslovek lehko jajce szküha. Vu globokih rüdah je tak vrocse, da sze rudarjé do nagoga szlecsejo, v dosztih rüdah od vrocseine ne morejo globse kopati.

Voda na szühom.

Dezsevnico, sznezsnico zemla szpije, doli püsztí, v ednom mészti voda vküp sze szpravi i kak vřetina na szvetlo pride. Zato ne ga vode na bregah, zato ne ga vode na velkih ravnicah, ar njihova zemla po mali püsztí vodo, voda sze ne more vküp szprávití. Na velkih püsztinah túdi ne ga vode, kak na Szahari. Celi blagoszlov za potnika, csi na kaksi oasis nameri. Oasis je kaksi dol vu püsztini, kde sze i vřetina naide.

Voda po szvojoj zemelszkój poti gori vzeme szo, vapno i drüge kopaline sztvari. Voda stera doszta kopaline vszebine ma, sze zove kopalina voda. Sze szlisi ne szamo ona voda, stera trde dela vu szebi raztoplene ma, nego i vsze voda, stera szo napunjene z zsveplenim gazom ali z vogelnjov kizilínov. Taksa je voda Petanszka,

szlatina zvana. Taksi je i pernjek v Giderovei i v Nuszkovi.

Tekocse vode kamenje, peszek z szebov neszejo; csi sze njim tecesaj kje pomensa, zatinge, brodi, otoki sze napravijo. Voda dosztakrat szama szebe zakopa, drüge meszta szí iszka. Tak nasztanejo sztrüge.

Morje.

Vekse morje zovejo za ocean. Najveksi je Tihi Ocean, veksi je, liki szüha zemla vsze vküper. Atlanszki ocean lezsi med Europov i Amerikov, po njem sze vozijo nasi Amerikanci.

Morszka voda je szolena. Vu glasi ne ma farbe, nego vu morji sze za zeleno, szivo vidi. V toplih krajinah sze i voda szegreje, na polarszkih krajah pa zmrzne na vecs metrov globocsino, escse po leti led szem-tam glava.

Csi veter pride, valovje nasztanejo; najvekse je, csi vu eden kraj pise; po taksoj priliki na oceanah na 10—20 metrov vizzino zadobijo valovje.

Morje ma odtok in pritok. Voda morszka dvakrat vu dnevi odsztopi od zemle tak, da pri bregi celo odkrito osztane morszko dno. Kda je najmensa voda, zacsne pali sze zdigavati i za seszt vör je pali vizzoka i gori zdigne na szühom osztavlene ladje. Najbolje sze zdigne voda, kda je mlad i pun. Z toga sze vidi, da odtok i pritok uzroküje meszec.

Morje je ne na miri, csi vcsaszi niksega vetra ne ga: tecse, kak kaksi potok na zemli. Najimenitnesi je Golfov tecesaj. Zacsne sze vu Meksziki, na toplom, prek Atlanszkoga oceana vdari k Europi, szegreva Francusko, Anglusko, escse vise od Norvegije je tak topeo, da tam Ledeno morje ne zmrzne. Od Ledenoga morja pa mrzla voda tecse, velke brege ledene z szebov nesze proti Jugi. Dosztakrat plavi topli i zeleni mrzli morszki potoki tak poleg eden ovoga naszprotno tecsejo, liki bi je glasovina locsila.

Nemske ladje edenajset dni idejo v Ameriko, ar proti Golfovomi tecsaji morejo iti; nazaj na Nemsko hitrej pridejo.

Zrak i veter.

Zrak celo zemljo okoli vzeme. Vu dolinah je zrak bolje goszti, kak na bregah. Csi na kaksi velki breg idemo, tak je redki zrak, da szi ga komaj zadoszta vzememo. Na Himalaji je zse tak goszti redki, da bi ne mogli tam zsvieti. Escse vise szo sze püsztili batrivni lüdje vu zracsnih ballonah, celo do deszet kilometrov, nego po hitroma szo sze doli püsztili, komaj szo pridihavali. Nego ne szamo bolje je redki zrak, csi vise idemo, tüdi je vszikdar bolje mrzel. Tak na vrocsi krajah velke gore bele szo od vecsnoga sznega.

Poleg morja leto je ne prevrese, zima pa ne prevecs mrzla.

Veter je csütlivo gibanje zraka. Na vrocsih krajinah zrak sze gori zdigne, proti nam na szever sze razpresztera i kda zse mrzel posztame, nazaj sze obrne na vrocse kraje. Te veter sze pravi paszat. Ne pise vednako na jug, nego malo vsze obrne na zahod, tak ka pise iz szeverno izhodnoga kota. Pri nasz ga zovemo za Blatonscseka. Najvecskrat pise zahodni veter. Pri nasz pravijo Gornji. Zvüntoga poznamo Zdoc i Jug i Szever vetre.

Dezs, szneg i led.

V zimi csi vöni hodimo, topel zrak, steroga zdihavamo, sze razhladi, szapot na male megle sze obracsza. Vu velkom mrazi gor na musztacse zmvrzne te szapot, voda. Megle ravno tak nasztanejo. Z szapotom napunjeni vrocsi zrak pride na mrzlese krajine, szapota vecs ne more nosziti, megla sze napravavi. Csi megla na kraj escse bolje mrzel pride, voda kakti dezsz, szneg ali tocsza szpadne na zemlo. Csl pa szunce prevecs mocsno na megle szija, megle sze razkadijo, nazaj sze na szapot obrnejo. steroga vecs ne moremo zse viditi. Nad morjom sze bolje napuni zrak z szapotom, kak na szühom, zato pa on veter gvüsno prinesze dezsz, steri od morja pise.

Najvecs dezsz szpadne po bregah. Naimre kak do brega pride veter, tam more gor po bregi pihati, zdignoti sze more, zrak sze razhladi, szapota eden del more doliszpadnoti.

Krajine oxoli vzete od velkih bregov malo dezsz dobijo.

Na planinah szneg na szneg szpadne, liki gjerpe sze napravijo, led sze doli püscsza vu doline. To sze pravi glecser, steri dol napuni, tak vövidi, liki eden ledeni potok. Odszpodu v dolinah sze po leti led otaplja, odzgoraj sze na njegovo meszto vecs szüne.

(kj).

Vganke.

Ka sze zgodi, csi stoj kje niha zselezo pa zlato?

Zselezo zervavi, zlat pa vkradnjeo.

Zakaj nazaj gleda hüdodelnik, kda ga policaj lovi?

Ar odzafaj nema ocsl.

Z kem sze zacsnje plesz?

Z P szlovov.

Na stere ocsl ne trbe szals?

Na kürecse oko.

Nikdar ga ne vuzsgejo, pa vszikdar szveti. Ka je to?

Szunce.

Rüo pa zsenza vu kom szta prigliahniva?

dar szlednja recs.

Vu tom, da njeva more biti vszik-

Kak dugdug ej konj konj?

prizsenjeo, te szta zse dva konja.

Dokacs szam sztoj, ar csi ednoga

NOVINE.

Szhájajo vszako 1910. leto okoli Vszech
szvécov ednok.

Cena: na celo leto menje edne telko
koron.

Urednistvo i blagájna:

Dnesztú-vütrotam.

Telefon;

v Negaje vulcii.

Politika.

Dneszdén zse vszaki národ má novine, sz sterih lejko zvedi, ka sze po szveti novoga godi. Pa nej szamo za to szo novine, da sze zs njih zvedi, ka sze po szveti novoga zgája, nego one escse drügo doszta dobroga prinásajo. V njih vszaki cslovek nájde kaj hasznovitoga za szebé. Tak napriliko z novin zvedi sostar, gde sze dobijo falesi klincseki, kovács zvedi, gde lezsej i dragse troszko sztrzsi, krcsmár zvedi, kak more vino mesati, mlinar pa, kak more dvoje mericsno jemati i polento peesti; z novin sze navcsi nadale hlápec, kak more kobilan z bicsom polagati, dekla pa, kak more projnike sz tráplenjom krmiti; vért sze navcsi zs njih musztácse szükati, vertinja pa sz klüesi szcinkávati; decski v novinaj vidijo, kak sze more pretepati, deklina pa, kakso obleko nosijo goszpodicsine v Parizi, kakse krscsáke v Lüblani i kak szí grácske devojke kroszijo vlaszé.

A sto bi mogeo nacsteti, za kaj vsze szo novine dobre?! Edni je cstéjo, da szí zs njim csasz krátijo, drügi pa záto, da szí pregánjajo zsaloszt; edni za to lükajo v njé, da bi pozábili na glád, drügi pa, da bi njim z miszli odisle nevole. Ali naj je zse zrok steristé, to edno je isztina, da szo novine v zdásnjem császi potrebne.

Právim vam, právim, da szo novine dneszdén potrebne i da je tüdi má vszaki národ. Szamo mi vogrszki szlovenci szmo tak zapüscseni, tak zanemárjeni i tak neszrecsni, da jih escse nemamo; szamo mi szirmacje ne vszi-

vlemo onih velkih dobrot, stere dobrote novine cslovecsánsztvi ponütüdi zamorejo.

— Zakaj jih pa nemamo? — bi nasz znao sto pitati. No, na to nemremo drügoga odgovora dati, kak to, da szmo dozday miszlili, da sze prinasz na Szlovenszkom ne zgája nikaj taksega, ka bi vredno bilo v novine pizsati. Miszlili szmo, dá nam záto niscse ne pise novin, ár sze prinasz godijó szamo vszakenésnji i povszem navádni dogodki. A vkanili szmo sze, ár je té zrok nej isztinszki!

V zádnjih dnévaj szmo nájmre razposzlali po dolinszkih vesznicaj nase naglejüvácse, porocsválce i pizsácse, da bi znalüknoi, pozvedili i zapiszali, ka sze v tej vesznicaj kaj novoga godi. No, pa tej verni slugi szo szpunili naso zselo, szo opravili szvoje poszle i szo nam napiszali pa szposzlali novice tak imenitne i glaszovitne, da sze takse ne godijo nej v Parizi, nej v Lüblani pa niti v Budinpesti nej. Li poglednimó szí je.

Dnévne novice.

Nas naglejüvác, steroga szmo v Cserenszovce poszlali, nam brzójávi, to je telegrafera, da szí cserenszovcsarje scséjo roje narocsiti z Amerike. Zvedili szo nájmre od ednoga csloveka, ki je z Amerike priseo, ali bolerekocs, steroga szo po zsupi tam odnet sztirali, da szo v Ameriki tak velke veselé, kak cecátji teoci. No i cserenszovcsarje, ki bi sze na hitroma radi obogatili, nescsejo zamütüdi lepe prilike, nego kak nájprvlé

scséjo meti takse roje. Nad tem szi pa ne terejo glavé, kak taksa veséla notri v kos ide; právjio nájmre, da je to njéna briga.

Priszács, steroga szmo v Polano poszlali, nam telefonera, da sze je tam té dnéve narodo decsák, steri tak velke musztácse má kak ocsa. — Tü moremo pripomniti, da bi to szamo te bila zaisztion velka novina, csi szi té ocsa musztácsov nebi dolibrio.

Sz Kobilja szmo dobili szledécsi brzójáv, to je telegráf: Kobiljácсарje vszi scsejo povresli szvojo vész pa iti na juzsno, nevidi sze njim nájmre to, da je v njuvoj vészii jáko krátek dén. Kajti vész sztoji med bregámi i zajtra dugo nega sunca gor, vecsér pa pálik raño za goro odide. Zavolo toga sze zdaj vszi odprávlajo na juzsno. — Szirmacje -kobiljácсарje, ka njim szunce tak hitro za goro ide!

Nas szluga, steromi szmo veleli na Bisztrico iti, nam pise, da je priseo do krcsmé, v sterój szi ti modri bisztricsánci jáko burdili i szpevali. Pitao je záto natákarico, ka sze tü godi, da je tak velko veszélje. Tá njemi je odgovorila, da je neki kmet kovocsko odao i je zdaj vküp pozvao szoszede i prijátele pa njim je plácsao odomás; vszled toga je tak velka radoszt i veszélje. — Hm, na kovocsko odomás piti, to zse je malo prevecs!

Z Lipovec nam jávjio: V toj vészii szi moski vu velkoj nevoli z zszenszkami, ár sze njim jezicje prevecs na hitroma obrácsajo i kelkosté jih gde vküper pride, vsze naednek gucsijo i tak nega koga, sto bi poszlúsao. Ka záto naj csinijo moski? No, to znájo, da je sztáre sibe tesko vügibati, záto szi sze zacsnoli pri mládih. Mládím deklicskam szi nájmre prepovedali, da neszmijo tisztoza jezika gucsati, kak ga gucsijo matere, nego szamo nemski. Nemski sze pa govori tesko i po toj poti scséjo doszégnoti, da bi njim deklicske bole pocászi gucsale. — Csüdne razmere!

Porocsüválec, steroga szmo v Izszakovce poszlali, nam telefonera: Izszakovcsarje majo dvej krcsmej: edno zsidoszko pa edno krcsásanzsko i gda sze v ednoj znapijéjo, szi idejo v drügo bit, pretepat pa kánte tret. — Nej csüda potom, csi sze sz fiskálisi tak dobro poznajo.

Naglejüvács, steroga szmo na J...ce poszlali, nam je naznato eta: Tá vész je negda bogata i prémocna bila; a priseo je törk pa jo je razrüso i pozsáro. Od tisztoza casza szi prebiváoci té vesznice szirmaski natelko, da escse dneszdén more hoditi te nájbogatesi kmet za nát repo mikat.

Z O ec szmo dobili zsalosztén glász. V toj vészii je nájmre sztarise sztráj, csi bi njim deca prevecs cshedna posztanola. Záto njim pa zse celo v mládih letaj dopüscsajo, da „csike“ gorpobirajo i „smrkaretline“ kadijo, naj szi reksi sz tem malo pamet opalijo. — To je pa zaisztino pomilüvanja vredno!

Nas szluga, steri je v T e hodo, nam pripovedávie eta: T csarje bi jáko rádi bili, da bi njim na trnji breszkvi, loske grúske, ali pa koncisi gubacs rászeo. Doszta szi záto nad tem terejo glavé, a dozday zamán. Csi bi sze sto najseo, ki bi njim znao povedati, ka naj csinijo, csi scséjo, da bi sze njim tá zsela szpunila, on naj sze oglászi pri tr kom zsüpani; dobi dober nájem — za vüha.

Z D ja szmo dobili zsalosztno pizmó. Piséjo nam nájmre, da je d ncom v prvesnjih caszaj Müra delala doszta kvára, ár njim je nesterocs poplávila szilje i podkopala pa v sztrügo zmetala lepe gajé. Ali doszta véksi kvár, kak njim ga je delala negda Müra, njim dela zdaj vonjécsa zsganica. Oh, tá vonjúha njim ne zaprávla szamo szilje i gajé, nego njim poplávii celi pov, pa podkopa i v szebé zmece cela vérsztva, negdasnje

Iepe kmetije. — Nej li szo d nci v tom poglédi pomilúvánja vredni?

Naglejüvács, steri je na H . . . zo so nalüküvat, ka sze kaj novoga godi, nam telegrafera, da v toj vesznici zsive mácske jejo, — Ali da sze nebi sto nad tem zevszema navádnim delom razburkao, záto pripomnimo, da poginjene mácske zse tak nemrejo jeszti.

Nas pizsács, steri je v ? odpotá-
vao, nam pise: Oni szi vecskrát prip-
rávlajo veszelice, na sterih sze pa ne
veszelijo, nego zsalüjejo, zsalüjejo i
milo zdibávlejo za dávno minolimi
szrecsnimi dnévi i szi nazáj zselejo
tiszte blázsene csasze, gda je escse
sonka nej vecs kostala sészt krájcarov,
ár szo sze te zlejka restüvali poposzkih
doňodkov. — Szirmacje
za vase zsaloszti pa nega tolázsbe!
Kajti ka je ednok minolo, tiszto vecs
nazáj ne pride, rávno tak nej, kak
nam ne pride nazáj nasa mladoszt, esi
mo noc i dén jokali za njov. Püsztite
záto z miszli té dávne blázsene császe!

Z? szmo dobili szledécsi, celo zam-
nimivi glász: Na celom szveti szi ti
nájvéksi vucsenjácje i modriásje terejo
glavé kak bi mogli iznájti szvetovni je-
zik, to je taksi jezik, steroga bi raz-
mili vszi národi, kikoli zsvéjo na tom
szveti. A pokecs sze tej velki vucsen-
jácje i modriásje zamán trüdiyo, szi za-
mán belijo pa szerijo glavé, szo
zse iznajsli taksi szvetovni jezik. Ja, tej
povszem proszti i nevucseni lüdjé, szo
doldobili pa prekoszili te najvékse vu-
csenjáke i modriáse, kajti njuv jezik,
steroga szo iznajsli pa steroga zse tüdi
hasznüjejo, sze po vszoy pravici lejko
zové za szvetovni jezik, ár ga vszaki
lejko razmi; pa poleg toga nancs vüszti
nej trbej gorodpirati, szamo kázati sz
prsztni i z rokámi. Tak szo v szra-
moto posztavili te najvékse vucsenjáke
i modriáse. — Pa brezi zámere, vrli
rojaki!

Nas naglejüvács, steroga szmo v
Nedelico poszlali, je zsalosztno obhodo

i bi szkoro manterniesko szmrt gor-
zéo. Priseo je nájvre na szred vészi
i je tam zacsno szpitávati nekse zsenzke,
ka je kaj novoga. Té zsenzke szo ga
malo glédale, potom pa, ár szo misz-
lile, da je sz csarne sole diják, ki scsé
tocsó delati, zgrábijo za gréblíce i vész-
lice, za otike i motike pa po njem. Szir-
mák je komaj bit vujseo. — Tak rav-
najo lüdjé prinasz z ednim povszem
postnim szlugom; a zsidoszkoa agenta,
ki kepe noszi, pa szprimejo z nájvék-
sim veszeljom i njemi napunijo mosnjo
sz penezi, stere szo szi sz krvávimi
zsüli priszlüzsilí i stere bi szami jáko
potrebüvali.

Szrecnesi je bio nas pizsács, ste-
roga szmo v Gumilico poszlalali. Ti
vrli gumilicsáni szo ga nájvre pozvali
na nekse gosztüvanje, gde sze je zs
njimi vréd mogeo veszeliti. A opojili
szo ga pa tak, da sze je escse izdak
nej sztrezno. Zavolo toga pa tüdi ne-
vemo, ka nam je novoga prineszo. Doz-
daj szmo szamo to zvedeli zsnjega z
velkov tezsávov, da je na gosztüvanji
dobo vnogo jezsave zsüpe i to zobsz-
ton; a kaso pa, kak právi, je mogeo
drago plácsati.

Sz Törnisesa szmo dobili po eksz-
presz posti szilno pizszo, v sterom
sztoji, da törjanszkoga várasa vizzoko-
postüváni pürgarje vszaksega csloveka
— naj bo zsidov ali katolicsán, szta-
roverec ali pa kvivoverec — prvlé obe-
szijo, kak ga pokopajo. — Pa da sze
nebi sto najseo, ki bi v tom dvojio,
moremo potrditi, da je to reszan iz-
tina. Kajti vszakoga mrtveca, gda ga
na pokopalisce prineszéjo, obeszijo
prvlé na vozse i ga tak püscsajo v
jamo.

Nas szluga, steri je szvojo pot v
Sztrhovec obrno, nam jávi, da je v toj
vészi zapovao eden kmet takse závce,
da sze posztávlajo na njega i szám
nancs v stalo iti nevüpa, ár ga itaki
vönazsenéjo.

Nas naglejüvács, steroga szmo v

Bratonce poszlali, nam telefonera: Bratoncesarje szo vu velkih szkrbeh i szidoszta terejo glave. Zakaj pa? Motor bi szid radi szpravili. Vej zse ednoga májo v pogodbi, ali nikak sze nemrejo poravnati ár po vszoz szili vecs dávlejo za njega, kak cene má. Ka je pa szkúsávle i ténta ka sze v to nevolu szmeceje? Dvá njuviva vesesána, steriva szta prisla z Amerike, szta je na to napelala. Teva szta sze nájmre v Ameriki doszta po motoraj vozila i nemreta zadoszta nahváliti, kak lúšno je sz taksimi „peklencsekami“ drúgomi zsvino szagati i sze premetávati.

Z R ec nam jávijo: V toj véshi sze je ednomi kopúnári poszrecsilo iznájti, kak more kokos naszajúvati, da zlezsé szame jarice, ali pa szame kokoteke. — Ár je pa tá iznájdba za nase vertinje velkoga pomena, vam jo tak szkriptomá ovádimo: More szamo edno jajce djáti pod kokos, potom de vsze, ka sze zlezsé, kokotek ali pa jarica.

Naglejúvács, steroga szmo v Belince poszlali, nampise da ga je oproszila edna lepa devojka, naj njoj mozsá szprávi. Tá devojka má lica ardécsa, kak je katrzsa, zobé bele kak szneg, ocsi lepe szive kak modris, vlaszé csrnkaszte, obráza je prijaznoga i dopadlivoga, posztáve je sibke kak trsztika i brzna je kak szrna. Gucsi na ráhi, kak csi bi szpevala; kregati sze nevej. Zvün toga je v nájlepsih letaj. Naznánje dámo záto vszem szlovenszkim mladéncom, da steri zselej to lepo beltincsarko za zseno dobiti, naj posle kak nájprvlé szvoje preporácsano pizmo sz fotografijov vréd v nase urednistvo; mi zse potom dámo toj devojki v njéne lásztne roké. Devojka de v prvoj vrszti glédala na dolencsare, poszebno na Marke i szamo v drúgoj vrszti na goricsánce i na bojnéce. Za bogásztvo ne pita; záto to ne pride v racsun. Kajti ona száma ga doszta má — gori na meszeci.

Z L . . . e nam jájo: Pod L . . . v je zmenkala zeléna krma i je bita velka nevola za njo. A l sarje, ki szid vu vszaksoj nevoli znájo pomágati, szo tüdi zdaj nej osztali brezi pomocsi. Sli szo nájmre pa szo napravili takse ocsálje, da szo v njih oká bilá z zeléne glazsovine. Té ocsálje szo tak govenszkoj kak konjszkoj zsvini gorszprívézali i szo potom pred njo zmetali csiszto szlamo. Zsvina, steroj sze je szlama szkoz ocsálj zeléna vidla, je miszlila, da je to nájbogse szeno pa je jela z velkov szlásztjov. — Pa naj escse sto povej, da szlovenci nemajo talentov za nove iznájdbé!

Nas naglejúvács, steromi szmo veleli v G iti, nam pise eta: V G nega nikse novine. To je tak sztára vésh, da je zse brscesz pred obcsnim potopom sztála. V toj véshi more nájmre vecs lüdi v hizsaj na poszteli pod marelami szpati, gda kolicskaj dezs ide, ár njim voda szkoz sztrehe i prosznic na posztelé tecsé. Na velko sztaroszt véshi kázse tüdi to, ka, csi sze stera hizsa vüzsgé, je g ci nanes brániti nescsejo, nego z na krizs djánimi rokámi glédajo i sze takorekocs veszelijo, kak ta sztára (?) prlázen gori.

Ednoga naglejúvácsa szmo pa poslali v Ameriko, da bi pozvedo, ka sze kaj z nasimi izszeljencami tam prek morje godi. Pise nam, da je doz-daj escse szamo one tuzsne vitéze poizskao gor, za sterimi morejo sztarisje k zdomi peneze posilati. Najseo je je vsze vküpzbráne v ednoj prosztornoj hizsi. Meli szo lagev na pipo vdárjeni; v tom strtom koti szo njim pa muzsikásje igrali. Bili szo vszi zsidane vole pa szo szid etak popevali:

Sznoeskar szo nam pizma prisla
Z rojsztne fare beltinszke;
Pisejo nam ocsa mati,
Da domá v nevoli szo.

Al' ka je nám za oco, mater,
Csi domá v nevoli szo!
Nám je li za kánte nase,
Csi nam one prázne szo.

Nikaj sze záto ne zsaloszti, lepa
belfinszka fara! Kajti pokecs bos mela
tak vrle szini po szveti posilati, sze
ti nej trbej bojati, da bi zmenkala tvoja
szláva; trobili do ti jo te junácje vsze-
povszedi na vesz glász.

Daríla i oszebni glászje.

Liplauszki caszar je poszlae poh-
válno pizmo gancskim muzsikasom, da
reksi tej nájlepse znájo igrati zsalos-
sztne tuse.

Bratonszki kráo je podelo pred-
szedniki družsbe treznoszti casztni kri-
zsec — sz kukariscsa.

Beltinszki zsüpan sze je odpelo na
pár dnéov v Lüblano.

Törjanszki zsvinozdrávník je pri-
seo sz pocsitnic.

Bükovnicška vracselja sze je od-
pelala v toplice.

Derektor polanszke norisnice sze
je sznocskar keszno v Lipovce pripelo.

Szodnija.

Od szodnije szmo dobili szledécsa:
Bisztricsánci, ár mokre ribe lovijo,
szo obtozseni pri sztárom Motvozi pa
do tri leta vu vozi.

O.....rom szo zavolo zane-
márjanja roditelszkih duzsnozti, da
náj mre deci ne bránijo kajenjá, vsze
krave pod zsakucijo vzéte.

D.....ci szo zavolo pijan-
csüvanja obszozeni nato, da do mogli
za máli casz kámenje v Müro lücsati.

Zvün toga escse pred dolenszkov
kurijov tecséjo právde:

nad b.....ri, ki szo obto-
zseni, da nescsejo pernáte sztvári jeszti;

nad beltincsari, ki szo krvi, da
zsidove sztojecki pokáplejo;

nad cserencsovcsari, ár szí nes-
csejo vecs musztácsov dolbriti.

Nadale do mogle pred szodnijov
sztáti zsenszke i dekle cele t.....
fare. Obtozsene szo náj mre, da vecs i
bole verno glédajo domá v gledalo,
gda sze k mesi szprávlajo, kak pa v
cerkvi v molitveno knigo. Szodba zná
biti za njé jáko oszira, ár nega na
celom szveti fiskálisa, ki bi je v o-
brambo vzéo.

Goszpodárszke novice.

Beltincsarje právijo, da, ki escé
doszta grbánjov nájti, on sze more
kotati po zelénoj trati, gda na szpro-
toletje obrvim grmi.

Varasánke tikveno szeme záto
szádijo sz ponvi, da njim prej potom
niszce nemre tikve vkrádnoti.

Renkovcsar, gda tele odsztávla,
prineszé v stalo kühanco i zs njov
prvlé vdári trikrát tele po gobci, potom
pa rávno tak kravo trikrát i to dela
záto, da krava nebi мүkala za tele,
tele pa nebi bléjalo za kravo.

Bogojáncsarke, gda graj szadijo,
sze vszeli kregajo. To pa delajo záto,
ár je graj potom bole roden.

V Filovcih sze dela náj bogsa kü-
njinszka poszoda, kak vrcsi, lonci,
szklede, pokrváci itd. Té poszode je
escse prej nigdár nej trbelo na popra-
vek nosziti. Záto jo pa mi tüdi vszem
nasim vertinjam jáko preparácsamo.

Nájlepša lécsa raszté v Zsiskih,
szamo da jo neksi csüdni sztvarci vszeli
szprevrtajo.

Náj bogsí kormos sze nahája v
polanszkom logi.

Nájtecsnese ribe lovije lipovcsarje
v Pinkavi.

Zdravilsztvo.

V I..... szo najslí vrásztvo
za krof; záto naj pázijo na to vszi
műrcsarje. To vrásztvo sze zove „faj-
nscsekova mászt“ i szí jo vszaksi lejko

domá naprávi. Dela sze pa etak: Na fajncsek v zorje sze more nabrati jegnjedovo popovjé i to popovjé more med podnjom ocveti v taksoj másztí, stera mászt je od sciszta csarne csoke. Sz tov másztjov szi more potom krof mazati, gda meszec dolberé, to je od punoga do mladá. Pri mázanji more naszkrizs voscsiti pa na zvezde glédati. Sto scsé, ka bi njemi to vrásztvo kaj valálo, on neszmi na fajncsek celi dén nikam k zdomi, nego domá pri pécsi more szedeti i zvün toga nigdár nej zsganice piti.

Nadale szo escse nájdena szledécsa zdravila:

V Zsiskih szo najslí vrásztvo za vörke. To pa sztoji z etoga: Sto je zvörcseni, sze more celi dén posztiti i vecsér na tescse, prvlé kak szpát ide, more pridihávati cvrtino, nej da bi jo kostávao, pokes njemi vörki ne odidejo.

Na Bükovnici szo najslí vrásztvo za zobne bolecsine i to je nej drügo, kak mrzlo zselezo, sze more na bolécsi zob devati.

Z Brezovice szmo zvedeli, da tam, csi koga gláva boli, szi jo kucsé od sztené.

Z Melinec nam pa jávijo, da, koga gut boli, on more vüsztá navelici odpreti pa v gut fige kázati.

Cserezródne novice.

Pri szklenjávánji té stevilke szmo escse dobili szledécsa telegráfe:

Beltincsarje naszkori dobijo vojáke; szprva pa dobijo szamo „Vudri“ kompanijo z „Bezsi“ regementa.

Odráncsarje proszijo meszecsno szenje i kak je csüti praviti, do je drzsali vszaksi meszec dvátreszetoga, szamo szüsztca treszetoga dnéva.

Bogojáncsarje dobijo „spicfabriko.“

Türjancsarov je obezsano, da do pri zseleznici (!!) szlobodno kresmo drzsali.

Zvün toga nam escse jávijo, da

vojácje melineskih tuzsnih kaszárn vszaksih dén rédno idejo po patroli v blizánje vesznice.

Dosztávek.

Té novice. szmo dobili z dolnjih veszníc. Zvün toga szmo escse poszlali vecs naglejüvácsov i pizsácsov na Gornje, na Goričsko pa tüdi na Bojnecsko. Z nesternih meszt szmo zse dobili porocsila, kak sz Tisine i sz Krájne, sz Szanika i od Bedenika, z Bodonec i Püconec pa z Giderovec i Szabeborec. Pisejo nam jáko lepe i zanimive novice, stere vam pa zavolo krátkoga vremena zdaj nemremo nástámpati. Znábíti, da drügoes.

Kak zse sz teh popiszaníh novíc vidimo, szmo sze reszan vkanili, gda szmo miszlili, da sze prinasz ne zgájajo taksa dela, stera bi vredno bilo v novine piztati. Vkanili szmo sze i záto to tüdi duzse nemre biti zrok, da mi nebi meli novín. Miszlimo szi pa, da szmo szi szami krvi, csi jih nemamo, ár nescsemo radi csteti i nej na njé placsváti. Tüdi té zrok bi radi zvedeli, csi je isztinszki ali nej.

To edno stevilko szmo záto nástámpali i vam jo po kolendári raszpaszlali, da bi zvedeli, nakelko do vam novine vszécs. Csi sze vam dopádnejo, szmo sze odlocsili, da mo vam je dale piztali. Záto naj sze vszaki, komi sze tá stevilka povidi, oglászi do 15. kocembra pri veskom zsüpani, ki potom nám naznáni i csi broj placsnikov bo tak velki, da mo mogli pokrivati sztroske, te sze mi, gda zse ednok to novo leto miné i sze sztáro zacsne, polotimo dela z gorpodszükánimi rokávi.

Ár pa scsémo nagoditi zseli vszákoga, ki je li kolicskaj véksi od kolena pa ménsi od temena, záto do té nase novine prinásale vnogo lepoga, dobroga, hasznovitoga pa glaszovitoga. Tak szi napriliko po nasih novínaj dérarje lejko poisesejo dobro dero, gde do pred podnjom manjárili, odvecsara pa manjü-

kivali. Hlápcom i deklam, steri znábiti dozdaj goszto vérté preminjávlejo, szprá-vimo taksa meszta, gde vesaszik prek dobijo klüese — od sztúdecov.

Poszredüvali mo túdi zsenitev. Záto vszaka deklina, stera je dozdaj nej mógla mozsá dobiti, szí ga po nasih novinaj lejko narocsi, csi de zse te rávno szamo po krscsáka meo. Pa túdi mladénci, sterim sze je dozdaj nej poszrecsilo nevole kusati, nájmre zsené dobiti, sze njim potom tá zselá túdi lejko szpuni ár do, njim v nasih no-vinaj na ponúdbo escse takse deklina, stere zse nancs zobi nemajo. Vecs dolenszkih Mánk, stere szo zvedile nase nakáne, szo nam zse poszlake szvóje

fotografije i do szí tak mladenci lejko med njimi zebirali.

Nazádoje sze pa túdi nescsemo szpozábiti sz sztárh lúdi. Túdi njuvoj zseli scsémo nagoditi sz tem, da mo eden sztrán novin stámpali vszeli sz tak velkimi csrknjami, da do escse ti-szte sztare namice, stere pocile noszijo, lejko okoli ponocsi pa brezi ocsáljov estele.

Cstimo záto radi novine, jemlimo haszek zs njih pa sze zobrazsújmo na vsze sztráni. Zaosztánoszti i zanemár-jenoszti pa dajmo takso szlovo, da ta na motorkocsúji bezsale od nász.

Odgovoren urednik :
Dolenszki Marko.

Glasz reditela.

Z veszeljom szam meszto dao tem novinam. Vsze je salno, nego doszta pravice.

Moje nakanenje je, te novine raz-vijati i vu prihodnom kalendariumi na-daljavati. Szkoro celo szlovenszko kra-jino szam obhodo, doszta kaj szam vido, man potem vüpanje, da do novine intereszantne. Nego eden cslovek vsze ne more viditi, pa szo lúdje szramezs-ljivi, csi cslovek med nje pride, vsze salo ta nihajo. Nego dönok sze mi je poszrecsilo, da szam ednoga poleg Möre znao oprosziti, da de mi pizsao od boszmana, drügi szo mi frlice, satringe pripovidavali, celo od Vöikov, Süsov, Mrakov, Csena szam sze navcsio csteti. Drügi szo mi peszmi — szvetszke i cerkvene — doliszpizsali, celo na noto djali. Ka te mi vervali, zacsнем nistere :

Hodva kopat gredi dve . . .
Grlica vu detelki poje . . .
V Törjanszkoj fari en cerkev sztoji . . .
Mladi ovesar ovce zsene . . .
Bisztra voda tecse . . .

Poszlúhsaj, o moj cslovik,
Kak zsaloszten je glasz,
Da Rozsmarics Maricsa
Odrajzsala od nasz . . .

Rad bi peszmi — szvetszke i cerk-vene — ednok napizsao v kalenda-riumi, rad bi je vödao z notami ; nego da bi bolje bogat bio te püsel pesz-mih, oproszim vszakoga ki ste te redi — i to je zse vecs ne sala — csi kakse sztare peszmi, pripoveszti, frlice zna, naj je doli szpise i posle k meni, kakti k rediteli kalendarioma.

Odgovor dobite vu kalendariumi.

S. I. Ljubljana. Rokopisz szam dobo, nego vu letesnjem kalendariumi szam zse ne mogo njemi meszta sztisz-noti, — ár je keszno priso.

Dolinszki Marko. Kak vidite, roko-pisze szam iz veksega v kalendariom posztavo. Proszim i dale.

M . . . o. Pripoveszt obezsano szam dugo csako, poleg velkoga dela sze ne szpozabte od nasega kalendarioma.

Klekl.

Ka je novoga ?

**Već vojakov. — Nove ladje. — Potresz. — Ladje zraesne. — Revolu-
cija na Portugalszkom. — Bojna na Törszkom. — Pestis. — Je-li je
isztina, da doli szpravljajo nase szvetke?**

Nas Kral Ferenc Jozsef I. je v
riszalseseki na Vogrszkom bio, vu gradi
Gödöllö na szlobosesini je prebiváo,
ivanseseka je nazaj odiso na Ausztri-
janszko vu grad Lainz, kda bi sztar

je narodo Herceg Johann Salvator. Kda
bi szti proti voli caszarszke familije
zseno z pörgarszkgoga sztana vzeo, mogo
je szvoje ime i ceszt doli djati i sze
je zvao za Johann Orth. Kúpo szti je

Porüesena hisa v Kecskemeti.

bio zse 82 let i niksi bozsen kaseo
je meo, doktorje szo njemi li szun-
cseni brezi praha zrak preporacsali.
Takse meszto je v Lainzi okoli vzeto
z zidanov sztenov, kre stere bi dober
hodec 7 vör celo meszto obhodo, Po-
pravek sztene vszako leto 20,000 korun
kosta.

Leta 1852. 25-ga novembra sze

ladjo i trzstvo je zacsno ; kak kapitan
szvoje ladje sze je 12. julija leta 1890 v
Juzsnoj Ameriki na morje pelo, pa
njemi, njegovoj zseni, vszem morna-
rom je glasz zgino. Leta 1911-szo ga
na szodnji caszarszke familije v Beci
za mrtvoga szodili.

V orszacszkoj hisi v Budapesti szo
poszlanci celo leto vküper bili, stükajo

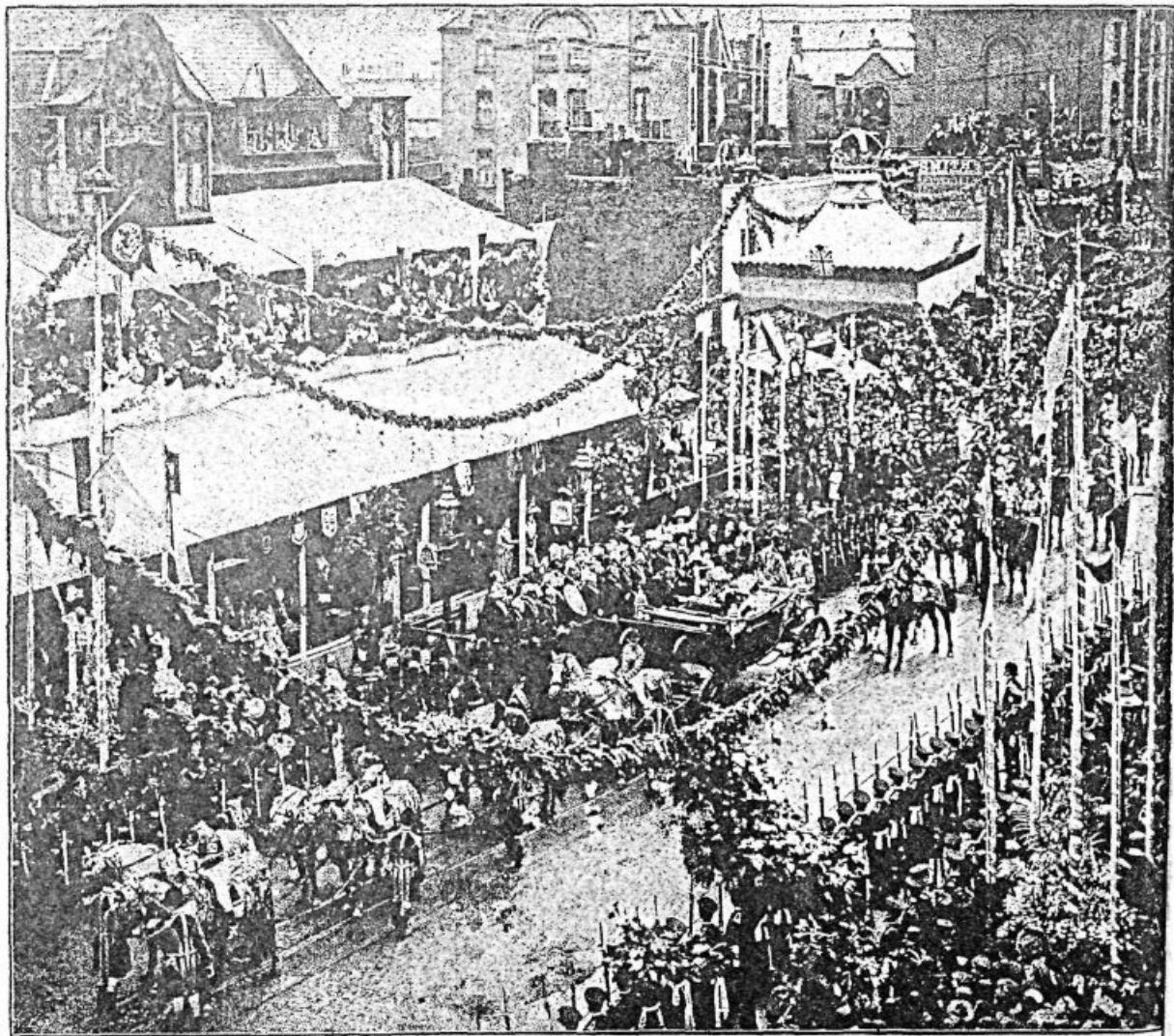
sze. Vladorsztvo vecs vojakov i vecs penez proszi.

Vecs de rekrutov. Do zdaj je bilo 103, 100, zdaj pa hode 159 jezer 500. Najveksa dobrota nove pravde sztoji vu tom, da vojaska szlüzsba de szamo dve leti trpela. Edno je ne dobro, da

zervisti. Pri mornastvi do stiri let szlüzsili.

Rekrutje v szlüzsbo sztopijo 1-ga oktobra.

Ersacrezervisti do notrirukivali na 8 tjednov, da je vönavesijo. Takso polescsanje dobijo, ki gori drzsijo szvojo

Angluski kral sze pela na koronüvanje.

vesaszi ne de vu zsitek szpelano, szamo za tri leta tak, da oni, ki vu leti 1912. pridejo stelingi, do escse tri let szlüzsili. Pesaki do dve leti szlüzsili, potem deszet let do rezervisti. Pri konjenikah i pri jezdecsoj kanoneriji tri let do szlüzsili, szedem let do pa re-

familijo : kakti jedini szin ocse, steri vecs nika sz ne morejo priszlüzsiti ali jedini szin dovice matere ali pa jedini zet ali pa jedini vnük dedeka, ki sz ne morejo iszkati ali vnük dovice babcice (mamice,) csi ne majo szina, ki bi sze za njih szkrbo, jedini brat ali

mrzel brat szírotinszke ali brezi ocse bratja. Pogodba toga polescsanja je to, da on duzszen obrambe (rekrut) zaisztino gori drzsi szvojo familijo.

To polescsanje dobi i nezakonszki szin, csi mater ali maternoga ocso, ali dovico materno mater ali szírotinszko bratjo more gori drzsati. To polescsanje zadobijo i oni, sterim bratje ali sogorje pri szoldakah szluzsijo.

14 tjedne, to de najvecs. Pri tri letnoj szluzsbi do tri mujstre vszevküp na 11 tjednov. Ersacrezervisti do meli tri mujstre, vszaki hip stiri tjedne. Vecsnisce nede so na dugso mujstro, kak stiri tjedne. Vu edenajszetom i dvanajszetom leti nikse mujstre nega, {zvün toga, csi stoj zamüjene ma.

Podprestojniki (unteroffizier), ki radovolno dale vu szluzsbi osztanejo, od

Nemski kronprinc z leopardom od njega sztreljenim.

Csi stoj kaksi velki zrok zna naprej dati, i on dobi polescsanje i sze dene vurezerv.

Edno drügo polescsanje je, da sze szluzsba pretrgne. Na to lahko racsnajajo oni rekruti, ki kakso mestrijo sze vesijo i csi bi mestrijo i vcsenje ta nihali, bi velki kvar trpeli.

Csi stoj dve leti szluzsi, szamo de na stiri mujstre so, vszevküper na

strtoga leta placso vekso dobijo; csi po drügom leti sze zavezsejo escse na dve leti, od tretjega leta vekso placso dobijo.

Ne do vecs cedala vlekli, da bi to odlocsilo szluzsbeno duzsnoszt csloveka, nego edna komissija de talala lüdi, steri do szluzsili i steri sze zalozsijo i do ersacrezervisti. Poszebno do tü gledali, csi stoj gori drzsi familijo, gle-

dali do na pozvanje, na polszko i pör-garszko delo onoga rekruta.

Poveksani de broj rekrutov, nego poleg primere broja lüdsztva ne do-szegne vojszko Nemsko, Francusko, Taljanszko i Ruszoszko.

Na Nemskom na 60 milijoti lüdih szpadne vszako leto 280 jezer rekrutov (280.000),

na Francuskom na 40 milijon pre-bivalcov 270,000 rekrutov,

na Taljanszkom na 33 i pol mili-jon lüdih vszako leto 134,000 rekrutov,

na Ruszoszkom na 147 milijon prebivalcov vszako leto 456,000 rekrutov szpadne.

Montecuccoli je od delegacije pro-szo 312 milijon koron na nove ladje. Szamo stiri nove ladje, zvane dread-nought, kostajo 242 milijon, drüge ladje, kakti torpedo, pod vodov hodéese ladje pridejo na 71 milijon, vszevküper 312 milijon, stero sze placsa 6 let tak, da na 1911. leto 55 milijon, 1912. leto 67 milijon, na 1913. leto 68 milijon, na 1914. leto 68 milijon, na 1915. leto 49 milijon i na 1916. leto 5 mi-lijon koron szpadne.

Na te sume placsa. Vogrszko tak 36 procentov (36·4%), tak je „kvota“ napravlena.

Narodje vszikdar vecs pa vecs na ladje davajo, to kazse szledecsa tabla.

Mocs razlocsnih dezscl na morji.

Dezsela	Vszci dezsclni sztrosci v mi-lijon koronah	Na ladjovje vu milijon koronah	Ta sumaje kakti procent vszeh sztroscov?	Z sztroscov na ladjovje obrnje-nih kelko szpa-dne na edno glavo?
Anglusko	5690	975	17	21
Francusko	3976	360	9	9
Nemsko	3430	520	16	8
Taljanszko	2295	176	7	5
Rusz	6480	247	4	2
Ausztria-vogrszko	4410	67	1	1

Zdaj do redili Dreadnoughte, — ednoga vu Fiumi, tri pa na Ausztri-

janszkom. Montecuccoli je pravo, da to szamo na en csasz doide, v nameni ma 16 dreadnoughte cimprati. Taksi stüki bodo na teh ladjah, da do na 6—7 kilometrov neszli. Nasz, ki to vsze ne razmino, groza obide, da do tei stüki szmrt i nevoló delili vu da-lecsini, kak najvisisi bregovje szveta.

Bi radi znali, kelko je eden mi-lijon? Jezerakrat jezero. Ali zacsrimo ra csunati: eden, dva tri deszet szto jezero deszet jezero dvasztijezer, devetdeszetjezer, sztojezer dvesztojezer, devetsztojezer, milijon.

Potresz v Kecskemeti. V gojldno 8-ga. julija je po varasah velike dneke vogrszke potresz bio, posebno v Kecskemeti. V Budapesti i vu drügih va-rasah poleg Donave pohistvo i. kepi na sztenah szo zacsrnoli pleszati; vu Kecskemeti je ni edna hisa ne cela osztala. Prvo gibanje je nasztanolo ob drügoj vöri po polnocsi, lüdje szo presz-trahseni osztavili posztele i na szlo-boscino bezsali. Potresz je vküp pri-kapcseni z grmlenjóm notri vu zemli. Kak pravim, vszaka hisa je kvar trpela, posebno varaska hisa, katoliska cer-kev, hisa szodnije, banka, kaszerni, iz sterih szo vojaki vcsaszi mogli oditi. Vecs milijon kvara sze je zgodilo. Nasz kep edno podreto hiso pred nasz posztavla.

Mrli szo szombothelyszki püspek dr. Istvan Vilmos ravno na szveti poszt, 62 leti szo sztari bili.

Leta 1911 je velka szüsa bila. Toga escse niscse ne pomli, miszlili szmo, da szeptember dönok prinesze dezs. Probalí szmo v edno oro szejati.

V Besci je mro baron Albert Roth-schild. Najveksi trzsec je bio i ban-kier, penezc poszojüvo, dezsele je z mocsjov penez v rokah drzso. Nihao je tak 600—700 milijon koron vred-noscse, od stere dezsela i Bescs dobi 28 milijon koron, kakti deszeti penez i na drüge cile.

Na Angluskom szo korunivali Eduarda VII. za krala. Velka paradija bila, stero szo prisli gledat bogatase celoga szveta. Meszto nasega krala je so Karol Ferenc Jozsef herceg.

V Liverpooli je velki strik bio. Zseleznice szo eden den vsze posztanole vu celom orszagi tak, ka vladarsztvo sze je moglo vrzsti med delavce i goszpodare. Mir je posztano. Kral je na sztrani delavcov bio.

1911. januariusa je voda v ladjo vdarila, mornarje szo na gvüsno meszto bezsali, koma ne pride voda. Kda bi ladnji povelnik to v pamet vzeo, ladjo je posztavo posven, da je ladja vö gledala z vode, nego z tem je szebi i leitinanti i ednomi mornari prerezö pot resitve. Oni trije szo mrli, tak szo je naisli, kak szo sztalno vödrzsali pri szvojoj duzsnozsti. Ove drüge mornare szo szrecsno resili.

Portugatszki kral Manuel II., steroga szo z trona sztirali.

Nemsko. Majo caszara vernoga. On je luteran pa dönok pogledno v Beuroni kloster benediktincov. Pohvalo je njihovo delo i glaszo je szvojo zselo, da do njemi pomagali vero goridrzsati, ar vu nasem sztoletji szamo z pomocs-jov vere i z obrambov Boga je mogocse navuke naszprotne veri i dezseli nazaj porinoti.

Nemski kronprinc (naszlednik) je v Afriki hodo po jagriji.

„U III“ je ime ednoj nemskoj ladji, stera je pod vodov hodila. Leta

21-ga vizsalsceka leta 1911 sze je velka **neszrecsa zgodila v Parisi.** Eden casznik je velki premijo vö dao szpizsati za one, ki do z Parisa v Madrid leteli. Doszta lüdi je prislo vküper, da bi vidli mornare zraka, kak do sze na szvojih masinah zdigavali vu zrak. Tam je ministerprezident Monis i minister vojastva Bertaux. Aviatikus Train sze je vu zrak zdigno, motor je njemi gori zahvalo szlüzsbo, pa je ravno na ministre szpadno, minister vojastva je tam vesazsi mro, roko je njemi masin

vkraj vtrgno, ministerpresident pa je velke brlizge dobo. — Vu tom vadlanji je premijo sztojezer frankov eden sziomaski masinister Vedrines dobo. Vu starih dnevah je napravo 1397 kilometrov, nad bregami Pireneuskami je mogo 1800 metrov viszoko leteti. Kak je nevarno escse vu lüfti leteti, kazse to, da szo ga po celoj poti naszledüvali automobilje z vrasztvom i krep-salom, — escse dühovnicke. Na vsze szo sze pripravlali. — Na szpomin umrloga minisztra szo francozi premijo nasztavili za onoga, ki de vu Algerijo na 500 kilometrov jezero kil vojaske priprave po zraki pelo.

Letitev vu zraki escse szvoje detinszke csasze zsive. Masini za letitev szo dvoje vrszti: mocsnesa Zeppelinova zracna ladja i letecsi masin. Zracna ladja kde stezs ne more na zemlo, letecsi masin sze kde stezs lahko doli püsztü, naj szamo je grünt raven i ne globoki. Letecsi masin vszako vöro more 50—60 kilometrov poti napraviti, csi scese, da bi peroti masina z szvojim plahotanjom pod masinom zrak tak goszti napravile, da bi te goszti zrak masino gorj drzso; dosztakrat z masinami 90—100 kilometrov poti napravijo edno vöro. Da masini tak hitro morejo leteti, je tüdi na kvar. Ki na masini szedi, ne more oglednoti zemle, celo escse pot zgübi, ne ve, kde lecse. Zracna ladja po mali leti, v ednoj vöri najvecs csi napravi 59 kilometrov, zna celo vu zraki osztati nad ednov piknjov. Doszta csakajo od teh masinov vu bojni. Masine scsejo nücati, da bi vu zraki sztreleli, nego zsmetno de to slo, ne do znali cilati, da hitro morejo leteti. Pa doszta sztrele tüdi ne morejo sz szebom vzeti. Zracna ladja i vu tom je szrecsnesa. Vecs municije i orozsja lahko gorj vzeme i da po malej zna leteti, gvüsno de znala cilati. Lezse zna vise i nizse leteti. — Eden letecsi masin kosta od 12 jezer koron do 30 jezer, je falesi, kak zracna ladja,

stera od 240 jezer celo do 950 jezer kosta. Zracne ladje vu bojni bodejo osznovene na oglelüvanje, znale do sze braniti i bitje zacsnoti. Letecsi masini do glasz sze pa ta noszili, posebno csi dva motora dobijo i zvün voditela ednoga oglejüvacsa i ednoga masinisztra do na szebi meli. Tak zracna ladja i letecsi masin eden ovoga popolnita, eden ovomi ta na pomocs.

Taljanje szo leta 1911 obszlüz-savali 50 letnico, da szo Rim vzeli od szvetoga Ocsa. Papa rimszki szo szvojo zsaloszt nad tem z tem vöpokazali, da szo zseleli, da vu tom leti vekse proceszije romarov njih naj gori ne iscesejo.

Rimszki Ocsa szo v leti vecskrat betezsni bili tak, ka szmo sze zse szmrüti bojali.

Leta 1910 4-ga oktobra po pol nocsi ob 2 vöri edendvajsztikrat szo sztrelili **v Liszaboni na Portugalszkom**. To je znamenje bilo na **revolucijo**. Lüdsztvo i eden tao vojszke je proti krali sztanolo.

Ravno szo nikso ponocsno zabavlanje drzsali vu kraljeszkoj palacsli. Na ednok szo zacsnoli oficirje sze pa ta bezsati, kral sze je zoszago. Trostali szo ga, da szamo nikse malo bitje je na vulicah, vcsaszi na szüho sztopijo mornarje, pa szo kazali na ladjo, kak je po Tajo vodi gori sla. Ladja je rudesco zasztavo goripotegnola i zacsnola sztreleli na kraljeszko palacso. Kral je prek po ogracseki bezso, tam ga je zse csako automobil. Pobegno je z dezsele. Zdaj je na Angluskom. Na Portugalszkom szo vöszkricsali respubliko.

Kral szi je szam kriv szvojoj neszrecsi. Nika je ne znao, ka sze vu dezseli godi, njegova pamet szamo po zabavlanji szkoz hodila.

Novo respubliko je obladanje zmesalo. Jezuite szo vöstirali. Amerika je veszelo goriprijela nje, naj zidajo sole, naj vcsijo lüdsztvo.

Na Törszkom szo sze albani gori posztavili vladarsztvi. Med szvojimi bregami szo sze dugo branili, na szlednje szo je prek sztisznoli v Montenegro. Dugo szo sze pogajali, dokecs je njim törszko vladarsztvo obeccsalo, da njim posztrelane, szpozsgane hise nazaj napravi, zsivezs njim bo delilo i je ne de preganjalo. Te szo nazaj odisli vu szvoje krajine. Te albani szo katolicanci.

V Konstantinapoli (Carigrad) je ednok 8600 his zgorelo.

Na Szrpszkom Helena kraljeszka hcsi je za mozsa dobila ruszoszkoga princa.

Prve dni ivanscseka je potresz bio v Mexiki. Vecs vesznic i varasov razrüsenih, 1300 mrtvecov. Gorecse gore szo sze kadile, novi krater sze napravavo, otoki vu morji szo sze pogrozili.

Na Kirgizkoj püscsi v Azsiji je leta 1910. meszeca decembra pestis gorisztopo, po mandzsurszkoj zseleznici szo ga celo odreszli do varasa Charbin. Leta 1911 februara vu Fudjadan kitajszkom varasi je zse komaj sesztjezero tüdih bilo, kde je prlve stirideszet jezerjih prebivalo. Mrtve szo zsgali. Velke jame szo szkopali, drva notri zmecsejo i te napunijo jamo z mrtvecami. Potem je polijejo z petrolom i vuzsgejo. Po drügh mesztah mrtvece vövrzsejo na led, naj je voda na szprotoletje odnesze. Pszi sze tam spilajo, jezero pa jezero kovranov sze vrti vu zraki nad mrtvecami. Pestisov je vecs vrszt. Te sze zove plücsni pestis. Lüdje zacsnejo kaslati, potem krv plüejo i za nistere vöre merjejo. Nevaren beteg je, z kaslanjom vu zrak pridejo klice betega, stere zdrav z zdi-havanjom na plucsa sz potegne.

Pestis je grozovitna küga. Zovejo jo nacszi za csarno szmrt. Inda szveta je Europo vecskrat pohodo te nezselen goszt. Hitro je szkoncsao z cslo-

vekom, otoki szo sze szkazali i kak je prunt privdaro, prisla je szmrt. Varaske szo sze obrnoli na püsztime. Vszikdar je iz Azsije prislo, najbolje po ladjah. V Londoni leta 1349. je vecs od sesztideszetjezer lüdh vu tom szpomrlo. Inda szveta za one, steri szo takse betezsnike pohodili, je poszeben oblecs naprej pizsani bio. Mogli szo larvo nosziti, stera na meszti ocsi je glas mela, potem dugi nosz, liki klün. Mrtve szo nihali vu hisi brezi toga, da bi je pokopali.

Azsija je gnezda te küge. V Charbini poszebi majo varas Kitajci. Tam tak vövidi, kak vu kanalisi. Vsze hise napunjene z lüdmi, opium vzsivajo, nikdar ne zraczijo his, betezsne vö sztirajo na vulice.

Okoli Tsingtan varasa szo kordon potegnoli z vojakani, da peslis — toga grozovitnoga goszta — pred vratami sztavijo.

Je-li pa za isztino doliszpravijo szvetke? pitajo me na vsze kraje. Sze poszlühsajte! Szedmi den je szveteke, pri krcsenikah nedela, to je szam Goszpodin Bog nasztavo, toga szvetka cslovek doli szpraviti ne more. Drüge szvetke je Mati Cerkev nasztavila i tak i oblaszt ma je doliszpraviti. Ona szpravla szvetke ali je pa ta püszti, kak sze je zse zgodilo, ar inda szveta je vecs szvetkov bilo, kakti Ivanovo, Aninje, Jakopovo i. t. d. Ždaj je tüdi od toga gucs, da szo rimszki papa — oni zse zrok majo — szo nistere szvetke, kak Stevanovo, Vüzemszki Pondelek, Riszalszki Pondelek za delavne dni djali. Pitanje je, jeli pri nasz tü tak bode?

Ne miszlim, da bi nasi püspecje to proszili, ar nase lüdsztvo ne zsele. Drüge je, csi do po velkih varasah zseleli. Nase lüdsztvo zsele szvetke dale meti, ar dobro zna, da je ne szamo delo petrebno, nego i bozsi blagoszlov. Mi polodelavci tak moremo doszta

szvetiti i ne delati, csi je tak bozsa volja. Leta 1911. szmo ne mogli orati pod sztrmeno od szühocse. Mi szamo blagoszlov proszimo. Lehko pravimo:

Ne tisztli, ki szeja, nego ki zrasz dava . . . Bog. Szeno szo nisteri v nedelo vozili, otavo pa nõnes v tjedni szmo ne meli voziti. (kj.)

Zmesz.

Küga gobca i pajzslta -i plesz. Küga gobca sze je leta 1911. faszszke dni prevecs razpreszterala. Prislta je vu takse stale, stere szo celo doli bile zaprete, odked szo mare nikam ne gonili i tihinca szo tüdi ne vu stalo püsztli. Kügo je drszina mogla vu stalo prineszti. Zato v Ausztriji szo v nisternih mesztah prepovedali plesz, da ne bi na csrevljah kügo vu stalo prineszli. Tak szo prepovedali i k oknam hoditi.

Sztari lüdje szo haklavi na to, naj tühinec ne hodi po njihovoj stali. Mladi lüdje sze z toga szmehejo, pa vesasz od compra guesijo. Pa kak vidimo, je kaj vu tom deli. Küga sze zna vu stalo prineszti na csrevljah, z primanjom. Zvüntoga zszivina nemirna posztane, csi tihinszki cslovek pride ali csi kaksa sztvar, na priliko pesz, sze notri priklati. Nistere võre dneva escse hlapec bi ne szmeo vu stalo iti, maro trbe nihati, naj pocsiva. Vecs mleka bode. Poszzebno, csi med dojenjom ne mo sztvari bili i nad njim kricsali, gar od kricsa sze krava boji i mleko zadrzsi.

Escse nika bi szkoro pozabo.

Lüdje doszta ne marajo za kügo gobca i pajzslta: Prej nika sze je zvuzsgalo vu pajzslti. Veszasz sze more javiti, korsmita zvati. Od taksih krav mleko, kiszilak i zmocsaj je ne za vzsivanje. Je nevarno, ar cslovek tüdi zna dobiti kügo gobca, stera sze vecskrat z szmrtjov dokoncsa pri csloveki.

Sen pri szvinjah (Rotlauf, orbánc) je velka küga, prepravi szvinje vu celom dvori, dosztakrat vu celoj veszi. Ta küga zhaja od ednoga bacilusa, steri sze naide vu krvi, vu meszi i szlinaj sztvari, mocsen zsitek ma, duge leta vu stali, vu zemli zna prezsziveti i csi po kaksoj priliki vu telo kakse szlabe szvinje pride, võvdari küga. Zato pa csi csüjemo, da vu tom ali drügom dvori je vszako leto küga, moremo szii premiszlavati, je-li je ta küga ne kje vu stali ali vu zemli. To kügo razszirjavajo i küpci, ki pridejo iz ednoga ednoga dvora vu drugi dvor. Kak szpoznamo to kügo? Szvinja posztane szlaba, szkrivlje sze pod sztelo, vrocza je, premetava sze. Za dva tri dni vecs ne scse jeszti, krese dobi, na csrevi, med zadnjimi nogami za vühami, na prszah sze szkaszsejo rudesca

meszta. Zaprva szo mala, nego vszikdar sze na vekse razvijajo, na szlednje vküp sztecsejo i sze razsirijo na celom teli. Rudecsa farba sze obrne na modro. Te beteg trpi tri stiri drni, redko trpi duzse, szvinja med kresami i trganjom preide. Vracsi ti sze ne da. — Kak dugo je ne celo telo rudecese, meszo sze lahko vsziva, nego krv, plücsa i jetra szo ne za nüc. — Proti toj kügi szamo vceplavanje vala, to obrani drüge zdrave szvinje na dvorisci, pa csi vcsaszi küga vövdari, ne ma tak velke mocsi. To ceplavanje vu tom sztoji, da sze szvinja ob prvim z ednim zdravilom (naszproten cemer) vçipijo potem pa z buditelom betega. Tak csi sen vövdari, szvinja je zse proti tomi betegi necsutljiva. To vceplavanje sze more prvle zgoditi, kak szo szvinje betezsne gratale. Poleg toga hlevovje naj szo zdravi i zracsni, krma je naj zdrava, — to je pol, csi ne celo zdravje.

Bratovcsine. Dobro znamo, da zapovedi matere cerkvi csi stoj szpuni, ne szme sze bojati od szvoje zaodvrzsenozsti. Csi stoj vecs dobrih del, — vise od zapovedih vcsini, gvüsno, da popolnesi zsitek zsive. Tak zapoved matere cerkvi je, po petkah ne jeszti mesza, csi pa stoj escse po szobotah sze zdrzsavle od mesznoga jela je gvüsno popolnese zsvilenje. Ali csi stoj vecskrat moli, vecskrat k mesi i k szvesztvam sztopi, je popolnese zsvilevje. Csi stoj vise zapovedih kaj vcsini, je dobro, csi pa ne vcsini, je ne greh, ne sze trbe od toga tozsiti. Zapovedi szmo duzsni vszi zdrzsati, vu dobrih delah szti pa lahko odeberemo, kak nasz te zse düsa pela.

Suggestio i Hypnotizem. Eden nemski vucsenjak — Dr. Fulda iz Frankfurta — je v Uraniji v Besci je naprejdavo od suggestie i hypnotizma. Vecs goszpodov i goszpodin sze rivalo k njemi, da bi na njimi szkusbe vcsino. I mediumi, tak sze zovejo, steri sze

prekdajo toj szkusbi, szo eden za drügim zaszpali i Fuldo kak hypnotizöra szo bogali. Hypnozis naimre vu tom sztoji, da mediumi sze zapove, naj vsze szvoja miszli na edno delo obrne, po tem trüden grata, po sterom hypnotiski szen na njega pride. I zdaj pride csasz suggestije. Zdej vcsini medium brezi szvoje vole vsze, ka njemi hypnotizör zapove. Eden goszpod je mogo vu tom szne gori na galerijo, koris iti i hoch na Uranijo kricsati, drügomi je zapoyedano hilo, vu te pa te red iti, ednomi goszpodi mosnjico za zigare iz zsepa vüvzeti, edna goszpodicsina je mogla popevati. — Nego med tem sze je zgodilo, da edna goszpa vu prvom redi kak je szedela, je zacsnola sztonjati. Ocsi je mela zaprete, pa sze je trgala, tak lezsala na szvojem sztolci. Fulda je pravo, da je ta goszpa misznila, da njoj tüdi zapovidava. Batrio je njo. Steli szo jo vöpelati, ona pa li pravla, da sze ne more genoti, ocsi je zaprete drzsala, pa med jocsom je proszila Fuldo, naj njoj pomaga. Za en csasz je njo na telko pomero, da szo jo znali vö z hise pelati. Zdej pa doktor policajszki je prepovedo, da bi nadaljavale szkusbe, nego poszlhüsalci — publikom — szo zseleli nadaljavanje, na to je policaja poszsvete vgasznola pa szo mogli oditi.

Fulda je doktor, z suggestijov kda lüdi vracso. Lehko pride csasz, do znali hüde lüdi po taksoj priliki na dobro pot szpraviti. V szen je szpravijo, ali pa celo to ne de trbelo, i zapovejo njim, naj dobro zsvijejo.

Lampas sze puca v gojndno, ne pa te, kda ga zse scsejo nücati. Cylinder sze tak puca, da na bot papir zaszücsemo. Zgoreni del tajata z cotov doli zriblemo, tajat vednako ne obrezsemo, ovak dva kraja gorecsiva znata cylinder pocsiti. Lampas sze nikdar ne szme na puno nalejati. Zsganjar more csiszti biti i poti zraki odpreti.

Novi cylinder pred nūcom nisterne vōre sze dene vu toplo vodo, po tem sze dobro poszūhsi. Pri vuzsiganji ne denemo včaszi gori cylindera, nego posakamo, da gazi sze zaszgejo. Lampas včaszi ne zaskrinemo prevecs gori, ar cylinder poci. Pazimo, da ni edna kapla vode na cylinder ne szpadne, ar poci. Ne szmi lampas na vroeso pecs djati, ar zna razpoknoti. Csi ne ga petroleuma vu lampasi, pofudnoti je nevarno. Lampas z fudanjom vgasznoti je prevecs nevarno. Steo szam, edna zsenzka je podfudnola lampas, steri je razpokno, gorecsi petroleum je njo pospricko, pa je zgorela. Csi sze gorecsi oli vōvleje, na njega zemljo, pepej peszek moremo szipavati, ne pa vodo.

Cement je gori naiseo Izak Jonhson na Angluskom. Zdaj je sztoletnico obdrzsavo szvojega rojsztva. Cement etak redijo: Vzemejo tri tale vapna i eden tao ilojsce i vkūp zmesajo. Potem vu formo cigla szpravijo pa poszūhsijo, potem pa vu pecs denejo, kde sze zaszge. Zaszgani cement razlocsijo i na fini prah szemelejo. Haszek cementa vu tom sztoji, da je zvūnredno szozsti, mocsen i ne je esūtliv fajtocsi zraka. Prevecs mocsno sze vkūper zvezse, da szamo z razpokanjom sze odvezse, ovak pa ga niksa zselezna sker ne more preladi.

Rezanje krumpisov za szaditev. Rezanje krumpisov je ne dobro, bozsna bratva dosztakrat vu tom ma zrok. Najbolse je cele krumpise vu zemlo devati. Csi je pa vert prisziljeni krumpise rezati, ar ji malo ma, to sze naj zgodi na den szaditvi, ne pa vecs dni prvle. Tak sze ne szpravijo na vrezano sztran gobe, tak ne de gnilo krumpis.

Ka mo davali kokosam, dokecs neszejo? Razlocsna hrana sze da, mehka i trda. Med szemenjom je najboljza hajdina. Kokosi jo rade pojejo,

csi prvle sze szkūha i tak mokra sze lūcsi njim. Za hajdonov pride jecsmen i zsmeten, beli ovesz. Kukorco szam nikda-nikda damo, ar po njoj tūcsne posztanejo kokosi i gor henjajo neszti. Za mehko hrano sze dajo kūhani krumpiske. Vgojdno njim vrzsemokrumpise z szemenjom, vecser pa szam szemenje.

Vlasz. Cslovek ma poprek 30 jezer vlaszi. Vsaki vlasz 10 centimetrov dzsine brezi toga, da bi sze vtrgno, zna 190 gramov (edna kila 1000 gramov) zsmecse nosziti, potem cslovek z sz vszemi vlaszmi bi lahko zsmecso 108 metercentov drzso. Kozsa na glavi bi to ne mogla drzsati, vlaszje bi sz mogli doli zrezati. Bili szo akrobati (v cirkuszi), ki z glavov doli viszesci na szpletenih vlaszah szo stiri-pet lūdih drzsali. Rimljani za volo moci szo iz vlaszja vozse redili.

Kak sze szhranijo jaboka za zimo? Jaboka morejo zrela biti. Prvle kak je szhranimo, zdevamo je na kakse zracno meszto tak, da sze ne do tikale, naj malo povehnejo, naj voda nepotrebna zs njih odide. Potem v kamro je szhranimo na police. Csi pa ne mamoz racsne, szūhe kamre, te jaboka szhranimo med pleve ali zamecsno.

Csi sze vino vlecse, da sze popravit z pretakanjom. Tak more pretakati, da kak najdzuse de sze tikalo z zrakom. Zato pipo tak napravimo, da vino de po mali teklo, potem vino vu skafi zbijemo z meklov. Vu lagvi einslag (zsveplo) vuzsgemo. Ali pa vedrimo vino. Na vszaki 100 liter vlejemo 1—2 gramma kisziline hrasztove, potem belak 2—3 bilic notrivdarimo ali pa 6—8 grammov gelatina.

Zsmetno zemlo zse v jeszen zori. Na szprotoletje mokro zorana zemlja, posebno csi je zsmetna, ti je celceto ne na haszek.

Kak sze nad bregami moszt napravi?

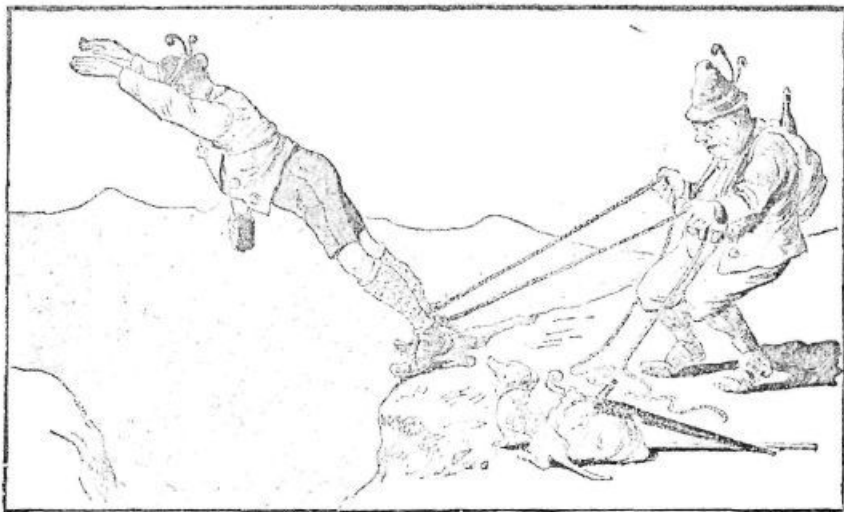
1. Med bregi ideta dva nemca.

2. To ga mas! Velika graba njiva gor posztavi.

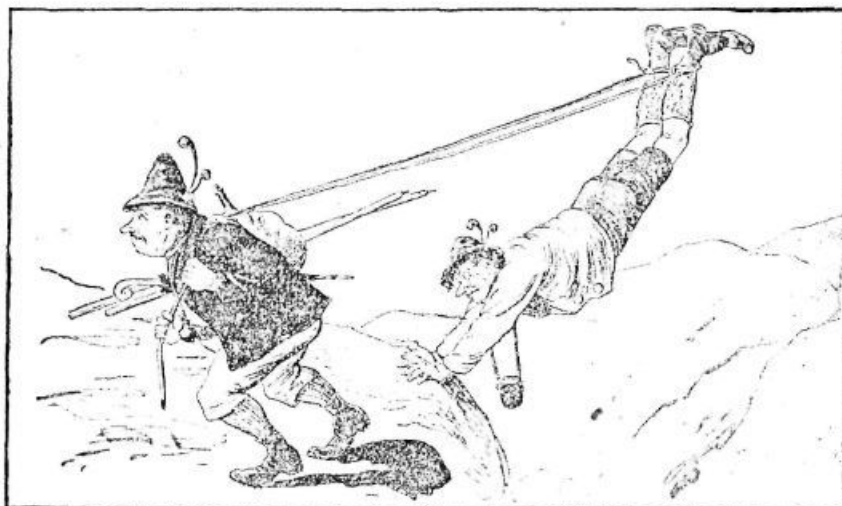
3. Dobro je, znam ka vesinim.

4. Tak ni.

5. Prek grabe je mostt napravleni.

6. Mostt sze guri potegne.

7. Hahaha! Je-li, da sže je poszrecsilo.

8. Veszelo dale ideta.

Redko szejaj! 1. Prisparas szilje pri szejatvi.

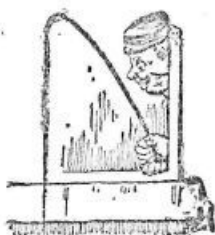
2. Veksi pov dobis. Redko szilje sže bolje vkoreni, zato i bolje mocsno szlamo i vekse vlati ma.

Ka szi miszlite, stera psenica raj vlezse — goszta ali redka?

Sztrmenomi vecskrat orati! Nisteri majo navado, da detelco vecskrat koszi, potem pod sztrmeno szamo ednok zna zorati. Zemlja ne szpadne vküper, zimszki mraz jo gori potegne i tak sže korenje raztrga. Pride szproletje i szetva sže redka pokazse. Szledi trava vdari gori.

Lampaske na vulicah, steri i vu dne gorijo. V Kanadi (Amerika) je varas, z imenom Medicine Hat. Tam sžo jo obilne vretine zemelszkoga gaza, da zs njim körijo, szvetijo, masine zsenejo. Poszvet na vulicah tüdi z gaza zsive, pa ga ne vgasznejo. Pravijo, da vgasüvanje bi vecs kostalo, kak pa sže gaza zapravi.

Zverina v Indiji, kak angleski miniszter javi, doszta kvara vcinijo. Csemerne kacse edno leto sžo 19,658 lüdih zgrizle, tigrisi sžo razcseszali 909 lüdih, leopardi 302, vuki pa 269. Lüdje sžo prepravili 70.000 kacs i 18,000 zgrabljive zverine.

Konec csevketanja.

da de lepo kaj sze jokati i sze tozsiti, da on vecs nikdar ne de vido szvojega sztrica.

Kda sze je vözjoko, njemi pravi notarius, da je nika ne dobo.

Zakaj szte mi pa ne prvle povedali?

Gor ga je sztavo poicaj.

Pred zarocsnikov njemi veter vlasze [(paroke) ta nesze.

Ne je dobo erba. Mro je eden sztari bogat pörgar.

Eden rod ide k notariusi, da bi zyedo, kelko erba na njega szpodne. Nego prvle kak bi pitao szi je miszlo,

Szamosztan jezuitov

== v **Kalocsi** ==

je vödao male **knizsice** po szlovenszkom jeziki

za drüstvo najszvetesega
Szreca Jezusovoga,

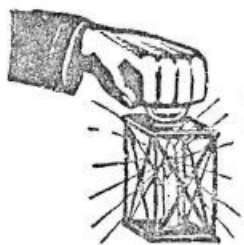
== stera sze pri patri ==

Tóth Mike

v Kalocsi po falati 4 flere dajo narocsiti.

Csi sze vecs da narocsiti, pri posti sze prispara. G. plebanosje sze oproszijo na razsirjavanje.

Na znanje.

Mi znamo,

da esitatele toga kalendara szo doszta bolje cesdni, kak pa bi dosztomi guesi verivali, esitateleje iz prepiciasnja znajo, ka je dobro i pravo. Ne je potem esüdo, esi je publikum vu szvojo lubav

vzeo prave domace szredsztva apotekara **Eugena V. Feller**a. — Zato szo te proti vsem betegom dobre domace szredsztva szkoro vu szaksoj hisi i szo rászirjene po celom szveti i velki broj narocsbe teh zaisztino pravih szredsztvo mogose vesini fal posljitev tak, da na peldo praveden tucat 2 kor. kosta i ne voga **balzama** 5 kor. — Za 5 koron brezpostno 2 tucata dobiti, esi tocsno adresziramo narocsilo apotekari **Eugen V. Feller, Stubica Trg szenja 154. Zagrabsko.**

Pravico ma Vas doktor!

esi Vam zsalodec boli ali gori, prehlajenje zsalodeca, kres vu. Zsalodeci, vunjeese vüsztu, esi bol mate vu meheri, obiszti ali v jetrah, esi sze vam vrtili, esi sze hüdo esütite, ali vasz glava boli ali trdi sztolec mate, zsuti beteg, esi vam je potrebno, da sze Vam krv ocsiszti, szamo zse jezerokrat dobro nüceno Balla-apotekara **Kristal-zsalodeca** szo narocsite, sterogacena brezplacsno sz povzetjom 4 kor. 25 fill. 2 skatli zse szamo 7 kor. 20 fill. i 3 skatle sz povzetjom 10 koron brezplacsno sze poslejo, negoaszamo iz apote „**Hunnia**“ Balla **Sándora** Budapest, VII., Erzsébet-körut 56. N.

Vöra, stera ne veke szveti! Z dugim i trüdnim delom sze je poszrecsilo takso vekereo, pendul, escese i zsepno vöro, z tak zvanim Radium szvetlov sztranov, napraviti, stera velka szvetloesa mogose vesini, da ne szamo broj, nego i ceigar sze vidi v nocsi brezi toga, da bi ta szvetloesa kdakoli pomenkala. To gvüsno veliko dopadenje szpravljajocso novino **Bohnel Max**, po celom szveti imenitna firma vör Wien IV., Margarethenstrasse 27/200 je prineszla vu trzstvo. Olepani cenik komi ste poslje firma brezplacsno. Na oznanilo, kde sze i szvetloesa vöra vidi, opominamo nase esitatele.

Da konj kak hitro zgübi szvojo moes pri pretrgnjenom deli, to vszaki poszesznik zna. Zadrevene zsile szo dosztokrat naszledelek tomi, da sze konj pretrgne. Na velko i sztalno delo nagiba konje nüc **Kwizda-ovoga** c. kr. pat. Restitution-fluida. To szredsztvo je dobro pri vrasztvi zvinjenih kotrig, zsil, pri

drevenih zsilah, pri otokah, konje nagiblje i je mogose vesini na najvekse delo.

Krv ocsisesavajocsa teja, stera dobroto szvedocsi to, da eden za drugim sze godijo szkusbe, da bi to szredsztvo redili i do zdaj szamo apotekari **franz Wilhelm** c. kr. dv. liferant, **Neunkirchen Szpoduja Ausztrija** sze je poszrecsilo rediti. Moes proti protini i süsi szvedocsjio pizsma zahvalna doszta ozdralenih lüdh.

Velki dugi uszpeh,

steroga je zse vecs deset let poszrecsilo, poszebno napravleni **Sagrada Barber** zdobo, je priliko dao na pücsanje vu trzstvo razlocsnih menje vrednih, szpodobnoga imena del. Tü je potem esasz, da opominamo küpee, da odloesno **Sagrada Barber** naj proszijo, ar **Sagrada Barber** purgacija je vöszprobani na klinikah i narejavec szamo za **Sagrada Barber** vzeme odgovornoszt. Skatula na probo 70 fil vu vszako apoteki. — Najmense posilanje na posti edna skatüla : kor. 60 fil. ali stiri skatüla ne probo 3 kor. Proti naprej notri poszlanih penez brezplacsno poslje Apothete „**Zum heiligen Geist**“ Wien, I., Operngasse 16 Depot 106.

Vszakomi dugovanji pride szvoj esasz — tak je pravo Istvan gazda szvojemi szoszedi. — Zse szo tiszto vun najsli, na kaksni naesin sze zsitek poduga, kak sze velka bolezen vcsaszi i na vsze veke vthsa, kak sze jezero i jezero betegov odsztrani i zvrasci. Na to nasz navcsi pravi **Menthol balzam** prvle **Oszvobodni balzam**. Tomi vogrszkomi szredsztvi ma hvaliti vszaki eslovik vu veszi szvoje zsvilenje zdravje i veszelje do dela. Zato naj sze ne müdi ni edna vogrszka familija, da szzi szpravi „**Menthol balzam**“ ar to je vogrszko, je hasznovitno, je fal. Pravi „**Menthol balzam**“ sze pri vszeh motrasnjih i zvünesnjih betegah — escese pri betegah — escese pri betegah 40 let — sze da nüceti; potem da sze piti od zvünaj sze notri mazse. Pravi **Menthol balzam** prvle „**Oszvodnbni balzam**“ sze szamo vu cetralnom szkladiscs. **Török József** Budapest, Király-utca 12. N., da dobiti. (Vid. obilneses med oznanilom.)

Kakso velko veszelje szmo szpravili nasim esitatelom na leto 1912? Gvüsno, da velko delo. Da, imenitno i hasznovito delo, stero szmo po szlujaesi z velkimi sztroskami szpoznali. Ovo! Oznanimo

ocsiवेशno, da najnovese gori najdenje je: „Szveta Fluid.“ Betrivno recsemo, da doszta dobroga oznanimo nasemi ljudszti, nego za najboljse szmo „Szveta Fluid“ szpoznali To pravimo iz prepričanja, ar vu tisztih družsinah, kde „Szveta Fluid“ za hisno vrasztvo majo tam je blazseno szivilenje, tam njim dobro ide zadovolni szo. Ka je zsitek vreden, esi ne ga zdravja. Ka vala doszta imanja, sei szmo betezsni Szveta Fluid szo esese sztari nteali i zdaj sze razmi, da szo oni tak mocni bili, pa szo ne poznali nasih jezero patik. Tak szo delali, da vu tisztom caszi szo szi iz fabrike virag. Mece 12 glasov Szveta-fluida narocsili (eden glasz 20 kr.), iz tisztoaga 1 -2 kapljici szo szpili pred jesztivnov i z tem szo tak tam zsveli do 90—100—120 let. Ne je trbelo njim druge tekocsine, ar 12 glasov je njim doislo na edno leto, da bi szi sztalno zdravje szpravili vu hisi. Zakáj ga zovejo za Szveta-fluid i odked je zgodovina teh kapljic, to nam pove oglasz kalendara. Jako genjlivo je vszakomi presteti i edno probo napraviti, da vszaki szpozna one sztarodazne kaplice, stere szo nasi preddedeki nucali i od sterzga szovszí dugoga zsvilenja bili **Zgodovino Jancseka Arkosovoga** naj vszaki preste, kde sze naide vsze potrebno.

Vu okrogí vertov je nisese, ki bi zse 25 let sztaro firmo **Naszlednik Szabo Bela** (poszesztnik Szabó József) Budapest V. Vacikörut 5é. ne poznao. On je bio, ki je naj obrvim zacсно delati od tisztoaga mao prevecs iszkano koszo „Pehanje bikov“. Na cenik velki od masinov polodelszkih opominamo nase verte.

Parovnoszt je zse doszta nevole szpravila. Doszta njih je, ki z tem poszvedocsijo pravico toga guesa, da poznane szredsztva imitirajo. Ta hüdobija sze poszeбно tam kazse, kda je gues od imitiranja i pokvarjanja taksega szredsztva, kak Brady-ove kapljice za zsalodec, stero szredsztvo med ljudsztvom pod imenom „Kapljice Mariaeelszke“ szo poznane. Za volo szvojega zdravja zato pazi, da proti neteki, boznoga zsalodeca, tücsavi nesznani i. t. d. jedino dobre Brady-ove kapljice za zsalodec sze szamo vu apoteki Brady Karola k Vogrszkomi krali redijo, Wien I., Fleischmarkt 350. 6 glasov 5 kor. 3 duplisnih glasov 4.50 K brezi postnine.

Kvizda-ov turista-fluid aromaticsno notri ribanje. Okrepi, otavi po velkih trüdnih turih kvizda-ovo fluid z znamenjom kaese (z turista fluidom sze notri riblje). To szredsztvo je vüpacсно, hasznovito i ne bi szlobodno falila z ni edne turista priprave.

Dobro hisno vrasztvo. Med szredsztvami, stere sze pri prehlajenji, süsah, protini, pri bodlajah, pri holi prsz i hrhta i. t. d. notriribanje vtihszajocse nücajo Richterov Szidro-Liniment. cap. comp (dosztavek Szidro-Pain-Expeller-a) na prvóm meszti sztoji. Cena je fal, K —.80, K 1.40, i K 2.— po glasi. Vszaki glasz elegantno szpakivani, Richterova firma, od poznanoga rudcesega „Szidra“ sze pozna.

Tanaes za vsze roditele, ki za szvojo deco vüceseso priliko za spilanje i zabavljanje iscesejo, je cenik z kepami od Szidro-Kameno-zidanja, steri sze od Richter F. Ad. i Tovarisa, kr. dv. i kam. liferanta (Bees, I., Operngasse 16.) na prosnjo brezi postnine poslje; ar ta knizsica zvün popiszka razloesnoga Szidno-Kamenö zidanja lepe mujstre za zidanje i vnoge, prevecsinteresantne pizsma zadrzsava. Ta pizsma z ednim glaszóm szpoznajo, da ne ga boljsega szredsztva za spil i zabavljanje za deco, kak Richterovo kameno zidanje. Zato vszem. roditelom tanaes damo, da pried szvetkami naj preestejo Richterovo knizsico, vu sterom i esese naidemo od muzikalnih instrumentov i fonografov.

Dika i obladanje.

Vu celoj dezseli naj raj majo **KALLAI LAJOS-a** priprave za mlatitev, te szo med vszemi rami najholje prosztni i vertje najholje i najlezsej je znajo voditi. Za toga voloszo Kallai Lajos-a motori po vszeh raszstavah z prvimi diplomami, z zlatimi i szrebrnimi medailami pohvaljemi. Opominamo küpce, da toga casza iz motorfabrike Kallai Lajos-a vecszto motor priprav za mlatitev je vu rabi. Vszaki potem na szvoj haszek vesini, esi od teh vsze poodsedi poszrecsinih, i va celom orszagi poznanih, najprosztesih i najbolje izvrsztmih motornih priprav za mlatitev cenik proszi i za raszvetlenje sze k motornoj fabriki Kallai Lajos a (Budapest VI. Gyár-utca 28 N.) obrne, ar imenitni pravi Kallai Lajos-a motori sze szamo Budapest VI. Gyár-utca 28. N. dobijo. Na szvoj haszek vszaki naj dobro pazi na tocsen adresz motorne fabrike Kallai Lajosa i poszeбно na krsztno ime „Lajos“ da z dr gimi Kallai firmami imenitno motorno fabriko Kallai Lajosa vküp ne zmesa. Naszprotnik szvojih penez penez je on, ki drügi motor küpi Kallai Lajosa, ar motori Kallai Lajosa vu celoj dezseli szo za najboljse szpoznani.

Za bolnike prsz!

Na vkanenje
szirmskih
betezsnikov
na njihov
kvar od dne-
va sze zna-
ideje nezve-
sztni ljudje,
ki imitirajo

sztari moj imeniten **Bastillo borov szirup zselezom vapnasztim** i pod priszpodobnoga glasza imenom nics ne vredne szredsztva redijo i odevajo. Zato vszakoga na njegov haszek opominam da ober naszledek szamo od **Bastillo borovoga szirupa z zselezom vapnatim szlobodno** csakamo. Pravi sze naide pri narejavei, pri apotekari Hoffenreich Johan Karol, Budapest, VII/32. Istvan-ut 81. Obilnese med oznanilom.

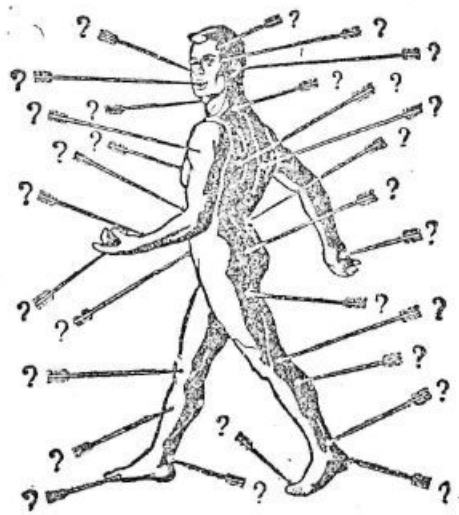
Pod imenom „**Ne poszlhajsajte na compernice**,” naidete edno frlico med oznanilom nasega kalendara, vu steroj je popisano, da kak velka neszreca je doszegnolo Roza-Kulesarovo, najbolje grdo deklo cele vszi, stera je pri compernici iszkala pomoes. Doszta sze je prvle szkuzila i szalozstila, dokecs je pozvedila, da edine szredsztva liszajocse szo, **Diana-krem, Diana-prah za lice i Diana-seifa**, stere sze vu vszakoj poteki dobijo ali pa pri narejavei: Diana-apoteka, Budapest, Károlykört 5. N.

Zgubljeni paradizsom je zgübleno zdravje. I kak goszto zgüblimo zdravje nase, da kasel i prehlajenje grla zamarimo. Vu zaszetki bi hitro lehko pomagali, nego dosztkrat ne stimamo za velko i ne delamo nika ne proti. Doszta vracsitelov preporacsa proti kasli i drügim betegom obolenoga grla Kaiserove „prszne karamelle“ z 3 borami, stere vszikdar prineszejo zselno zdravje.

100 let delajo v Klingenthal i vu krajini vsze vrszti szredsztva muzikalna, stere szo rabi po celom szveti. To szvedocsi dobro klingenthalszkih instrumentov. Sto potem harmonike, goszli, gitar, citero, fudajocsi instrument i. t. d. küpiti sese, naj sze obrne z vüpanjom k fabriki instrmentov Wolf i Tovaris, Klingenthal, Sachsen.

Csi od boleznü nog (mala noga, kresna szila i. t. d.) sze seste resiti, delajte probo z Rinomazalom, stero je zse doszta jezer vu bozsnom i dugom betegi trpecsemi csloveki, prineszlo ozdravljenje. Rane vrezane i zgorene, isen, furunkulus, z recsjoj, vsze betezsno szpremenenje kozse sze gvüšno vracsi z Rinomazalom, dobi sze vu apoteki „Hunnia“ Balla Sandora, Budapest, VII., Erzsébet-kört 56.

MATE BOLEZNI?

Nücajte FELLER-ov Elsafluid i FELLER-ove Elsapilule.

I. Fellerov Elsafluid poleg nasega prakszisa bol vthisa, ozdravi, friska, szile okrepi, szlaboszti, gorenje odsztrani hitro i gvüšno vracsi süsi, protin szloboszti szil, bodlaji, rezanje, zvinenje, influenzo, bol glave zoca, hrbita i krizsa, drevenoszti, trüdavo, bol ocsih, migrän, friska mocs, poveksa sztalnoszti i od doszta tü ne imenuvanih betegov resi csloveka. Feller-ov Elsafluid proti kasli, zamuknjenoszti, naseci, boli prszih i guta, treslicsnomi csütenji i proti vszem bolom izhajajocsim iz euga i prehlajenja z velikim vüpanjom rabijo. Pravi je szamo teda, csi vszaki glas Feller ovo ime noszi. 12 malih ali 6 duplisnih glasov ali 2 specialis glasa brezi postnine 5 kor., 24 malih ali 12 velikih ali 4 specialis glasov 8 kor. 60 fill. i 48 malih, 24 duplisnih ali 8 specialis glasov 16 koron brezi postnine.

II. Potem na znanje scsemo dati, de jezero lüdih proti boli szalodca, pripravnoszti vömetanje, bozsnomi csütenji, nadütoszti, oteki, zasüsenoszti, razlocsnim betegom prekühanja, treslicsnomi i nervoznomi csütenji, naszledkah tücsave, bolom zlate szile, mrzljivoszti i. t. d. z izvrsztnim i gvüsnim uszpehom nücajo Feller-ove gonecse Rebarbara-Elsa-pilüle, 6 skatul brezpostno 4 kor. i 12 skatul 7 kor. 60 fill.

Csuvajno sze naszledbine, sto pravi Elsafluid i Elsapilule sese meti, naj adresz etak zapise:

FELLER V. EUGEN

apotekar,

STUBICA,

Trgszenja 154. Nr. (Zagrabecsko.)

Szenje.

Vasvármegye. (Na zseleznom.)

- Alhó marc. 19., ponedek pred riszalami, okt. 8., dec. 13.
- Alsóór na drugi ponedek po vüzmi, aug. 10., nov. 11.
- Alsópaty febr. 3., maj. 4., szept. 4., nov. 4.
- Alsóságh april 4., maj. 25., szept. 21., nov. 5.
- Alsóstrázsa glej Rába szept. Márton.
- Asszonyfa jul. 13.
- Battyánd (Püconci) jul. maj. 28., jul. 10., szept. 10., nov. 10.
- Battyánfalva (Rakicsani), marc. 26., v tork pred riszalih, jul. 2., aug. 16., okt. 8.
- Borostyánkő drugi ponedek vu poszti, maj. 3., jun. 10., szept. 14—16.
- Csákány, febr. 25., maj. 2., jun. 8., aug. 6., szept. 8. i 29., nov. 25.
- Csendlak (Tissina) febr. 25., jun. 5., szept. 9.
- Dobra (Neuhaus), prvi ponedek po 20. aug. i 1. nov.
- Farkasfalva (Wolfsau) ponedek po Riszalih, szept. 1.
- Felsőór drugi tjedeh vu poszti, drugo szredo po vüzmi, v szredo Porciunkula i Demeter tjedna.
- Felsőlendva (Grad, Gornja-Lendava) marc. 28., jun. 20., aug. 16., szept. 29., nov. 30.
- Felsőlő ponedek pred fassenkom, ponedek pred riszalami, szept. 20., nov. 19.
- Felsőszőlők (Gornji-Szinik), jan. 1., maj. 1., jun. 1.
- Gyanafalva (Zsenavci, Jennersdorf), febr. 14., maj. 12., aug. 23., nov. 25.
- Háromsátor jul. 13., szept. 21.
- Hegyfalva jan. 8., ponedek po 29. szept. vszredo po 8. jun. i 11. nov.
- Hidegkut (Cankova), márc. 19., v ponedek po cvetnoj i szvetoga Trojsztva nedeli, na Rupertovo v szeptembri i na Martinovo v novembri.
- Hodos (Vasm.), marc. 10., jul. 5., aug. 19., okt. 4.
- Ikervár prva szreda marcijusa, v szredo pred 21. szept. i 21. dec.
- Jánosháza marc. 19., ponedek pred riszalami, aug. 23., nov. 15.
- Korong (Krog), maj. 4.
- Körmend (Kermedin), febr. 2., marc. 12., apr. 5., maj. 10., jun. 24., jul. 20., aug. 24., szept. 21., okt. 18., nov. 11., dec. 13.
- Kőszeg (Küszek) v ponedek pred cvetnov nedelov, pred Jakobovom, po Egidi, pred Orsinjim i po 3. nedeli adventnoj.
- Kupfalva (Kogl), aug. 5.
- Kuzma (Küzdoblanje), Krizsni csetrték.

- Léka szlednjen ponedek febr., drugi ponedek maj., szlednjen ponedek szept., Miklosovo, Ime Marijino.
- Lödös (Litzelsdorf) v tork po Riszalah, aug. 11.
- Mártonhely (Martjanci) maj. 6., aug. 6., nov. 11.
- Miske febr. 2., marc. 25., jul. 2., aug. 23., szept. 8., okt. 4., nov. 15., dec. 13.
- Monyorókerék marc. 19., v tork pred riszalami, okt. 23.
- Murapetróc jun. 4., jul. 4., szept. 8., okt. 28.
- Muraszentkereszt (Szv. Kris v Medjimurji) maj. 3., szept. 14.
- Muraszombat (Mörszka szobota), v vtork pred fassenkom, v ponedek po Csarnoj nedeli, na meszec po riszalszkom pondelki, jun. 24., aug. 24., okt. 15., dec. 6.
- Nagydolinc (Dolinci), jun. 16., dec. 6.
- Németujvár (Novi Grad, Güssing), prvi den po Szvecsnici, v ponedek po cvetnoj nedeli, v petek po Telovom, aug. 2., szept. 1., okt. 30., dec. 6.
- Pálmafalu (Puzsavci) jul. 13.
- Perestó (Szveta Jelena, Pertocsa), aug. 18.
- Péterhegy (Nedela, Gornji-Petrovci), jun. 4., jul. 4., szept. 8., okt. 28.
- Pinkafő (Pinkafeld), jan. 25., apr. 24., jun. 24., aug. 24., okt. 16., nov. 11. Csi te dnevi na petek, szoboto ali nedelo szpadnejo, szenje sze drzsi szledecsi ponedek.
- Rábasantmárton (Szveta Marton na Rabi), drugi ponedek po Vüzmi, aug. 10., nov. 28.
- Rakicsan marc. 26., v tork pred riszalah, jul. 2., aug. 16., okt. 8.
- Rohonc (Rechnitz, Runac) szredina poszta, velki petek, jun. 15., jul. 13., aug. 24., nov. 25., dec. 24.
- Rum, jan. 10., marc. 21., jun. 27., aug. 25., okt. 15.
- Sárvár, v ponedek po 2. aug., Simon-Judas.
- Szent-Benedek (Szveta-Benedik), pred pepelnicov, po posztnih kvatrah, po Cvetnoj nedeli, po jeszenszkih Kvatrah i pred Bozsicsom — vszikdar v ponedek.
- Szent-Elek, jan. 22., maj. 16., szept. 8., nov. 15. — szledecsi tork.
- Szent-Gotthárd (Monoster), vszaki ponedek po csetverah kvatrah, velki csetrték, maj. 1., jul. 22., okt. 18.
- Szent-Sebestyén (Szv. Sebastjan), jan. 20., april 20., jun. 15., dec. 21.
- Szent Péter (Ori), febr. 28., marc. 12., maj. 18., jun. 20., aug. 1. nov. 4.
- Széplak, jan. 22., marc. 22., aug. 22., okt. 22.
- Szombathely, pred Fassenkom, pred Jürjovom, pred Telovom, pred Malov Mesov, pred Andrásovom — vszikdar v tork i szredo,

Porcinkulovo szenje v tork pred 2. aug.,
zsvinszko szenje v tork pred 2. marc. i
2. okt.

Tisina, febr. 25., jun. 5., szept. 9.

Tót-Keresztur (Krizsavci), april 16., jun. 4.

Tótlak (Szeló), prvo nedelo po szrpnój Mariji
i po Miklosovom.

Vasvár, jan. 27., marc. 15., maj. 4., jun. 13.,
aug. 10., szept. 29., nov. 10.

Vép, jan. 25., pondelok po Belój neđeli, v
szredo pred Krizsnim csetrtekom, eden
den pred Petrovom, den pred Stevan
kralovom i nov. 5.

Vizlendva (Szveti Jurij), april 24.

Zalamegye. (Na Szaladszkom).

Alsó-Domboru (Dobrava), márc. 19., maj. 16.,
jul. 13., dec. 9.

Alsó-Lenpva (Dolnja-Lendava), jan. 25., po
drúgoj posztnoj nedeli v csetertek, na
velki csetertek, pondelek po Riszalah,
jul. 28., aug. 28., okt. 28., v csetrtek
pred Bozsicsom.

Bagonya (Bogojina), maj. 19., szept. 4.

Bánok-Szent-György, april 24., jun. 24., aug.
3., nov., 29.

Becsehely, marc. 19., maj. 11., szept. 1.,
okt. 13.

Belatinc (Beltinci), jan. 20., febr. 24., april
25., jun. 27., jul. 15., nov. 5.

Belső-Türje, febr. 24., april 24., jul. 24.,
szept. 29.

Csabrendek, prvi pondelek juniusa aug. 10.

Csáktornya (Csakovei), febr. 3., v pondelek
po cvetnoj nedeli, jun. 30., aug. 3. okt.
13., nov. 25.

Cserencsóc (Csrensovei), maj. 3., szept. 14.

Csesztreg (Čsesztriga), jan. 19., maj. 16.,
aug. 25., okt. 31.

Deklezzsin (Deklezzsovje), jun. 18., aug. 21.

Dobronok (Dobrovnik), pondelek po Telovom,
jul. 25.

Dráva-Vásárhely (Nedelica), marc. 10., jun.
15., v pondelek po angelszkoj nedeli,
dec. 13.

Dráva-Egyház na den szvetoga Lovrenea.

Galambok, pondelek pred 16. febr. i 2. aug.

Hetés, v tork po vüzmi, v szredo pred Krizs-
nim csetrtekom, jul. 27.

Karmacs, v tork po 3. maj. i 1. nov.

Káptalan-Tóti, márc. 19.

Kottor (Kottoriba), marc. 9., jun., 27., szept.
30., nov. 30., v nedele po 3. maj., i
15. szept.

Kövágó-Órs, aug. 17., nov. 5.

Légrad (Legrad), marc. 12., nedela szvetoga
Trojszta, aug. 24., nov. 2., dec. 13.

Letenye (Letina), febr. 24., jun., 29., aug.

25., okt. 6. i dec. 25. — pred njim-
vtork.

Lenti (Lentiba), febr. 22., april 10., dec. 6.

Lesence-Tömaj, jul. 26.

Mura-Szerdahely (Szdrišće pri Möri), maj. 1.,
jun. 2., aug. 19., okt. 26.

Nagy-Kanizsa (Velka-Kanizsa), febr. 2., Vuzem,
Riszali, aug. 15., okt. 15., dec. 8. —
Pred vpondelek i trpi 8 dnevov.

Nedelicza, marc. 10., jun. 15., pondelek po
angelszkoj nedeli i dec. 23.

Nova, Gregorovo, Jürjovo, pondelek pred
szrpnov Marijov, Velka Nesa, pondelek
pred Mihalovom i Bozsicsom.

Pacsá, aug. 18., v csetrtek pred Matjasom.

Perlak (Prelog), na fasenek, v tork po Riszala-
lah, v tork po Jakobovom. Mihalovo.

Rác-Kanizsa (Razkrsi), prvo szredo po Vüzmi,
maj. 16., jun. 24., aug. 10.

Strido (Strigova) marc. 19., jul. 22., szept.
30., dec. 4.

Sümeg v tork po sredini poszta, v tork pred
Krizsnim Csetrtekom, Szrpná Marija, Ber-
talan, Demeter, Jalsabeta.

Szántó v tork po Riszalah i po Eliasovom.

Szentgyörgyvölgy (Szveti Jürij) febr. 19., apr.
12., jun. 8., aug. 10.

Szentilona (Szveta Jelena pri Csakovei) maj.
22., szept. 22.

Szentlászló april 22., maj. 29., jun. 27.

Tapolca, aug. 16., dec. 6.

Tótszentmárton, jun. 13., nov. 11.

Turnicsa, drúgi tork po Vüzmi, v csetertek
pred riszalami, na Antolinovo, v cseter-
tek pred Velkov Mesov, drugi den po
Malój Mesi, v csetertek csarnoga tjedna
i okt. 4.

Türje, febr. 24., apr. 24., jul. 24., szept. 29.

Vidovec, april 25., okt. 18.

Zalaapáti, marcius 12., v szredo pred risza-
lami, drúgi den po angelszkoj nedeli
október 31.

Zalabér, pred Gregorovom, po Velkoj Mesi,
po drugoj nedeli adventnoj.

Zalaegerszeg, febr. 14., v pondelek po cvet-
noj nedeli i po Jurjovom, v tork po ri-
szalah, jul. 22., szept. 9., okt. 28., nov.
30., dec. 28.

Zalalövő, april 1., maj. 13., aug. 29., nov. 5.

Zalaszentlászló, april 22., maj. 29., jun. 27.

Zalavár, febr. 24., jul. 26.

Na Stajerszkom

Apacs (Ábstall) strti pondelek po vüzmi,
szept. 9., tretji pondelek v okt.

Cmurek (Mureck), marc. 17., krizsni ponde-
lek, jun 26., aug. 24., szept. 29., okt.
28., dec. 6.

- Ehrenhausen** (više Spielfelda), jan. 20., na zsalosztén petek, maj. 9., szeptemb. 24., nov. 22.
- Fehring** (Borinje), v pondelek pred pepelnicov, v tork po strtoj posztnoj nedeli, krizsni tork, aug. 6., szept. 21. dec. 21.
- Feldbach** (Vrbna), jan. 25., marc. 10., maj. 1. i 25., jun. 28., jul. 26., szept. 24., nov. 6. i vszaki drügi tork meszeca aprila, aug., okt. i dec. zsvinszko szenje.
- Fürstenfeld**, v pondelek po trejjoj posztnoj nedeli, krizsni pondelek, jun. 24., aug. 28. okt. 28., v pondelek po Miklosovom; april 15 i nov. 15. zsvinszko szenje.
- Gleichenberg**, febr. 24., jun. 8., aug. 2., okt. 21.
- Kapela**. prvo nedelo po vüzini, po Mariji Magdalení, po Maloj Mesi.
- Lipnice** (Leibnitz), vszakoga meszeca 25. zsvinszko szenje; prvi pondelek po Szvecsnici, maj. 1., jul. 25., nov. 11 drobno zsenje.
- Lotmerk** (Luttenberg), vszaki kvatrni tork i velki tork.
- Marburg**, vszakoga meszeca drügo i strto szredo.
- Obranja** (Habenrain) april. 25., okt. 7.
- Ormos** (Friedau), na zsalosztén petek, maj. 25., prvi pondelek po Jakobovom, szept. 21., nov. 11.
- Ptuj** (Pettau), april 23., aug. 5., nov. 25., vszakoga meszeca prvo szredo zsvinszko szenje.
- Radgonja** (Radkersburg), 14 dni pred fasenszkiun pondelkom, v tork po nedeli szvetoga Trojsztva, aug. 10., nov. 15. Vszakoga meszeca prvi tork zsvinszko zsenje.
- Spielfeld**, april 16., jul. 6., okt. 16., dec. 28.
- Straden** na zsalosztén petek, maj. 4., aug. 16., nov. 2., dec. 28.
- Strass** (pri Spielfeldi), marc. 10., jun. 8., aug. 16., nov. 30.
- Szv. Ana, Nemska** (St. Anna am Aigen) v pondelek po strtoj posztnoj nedeli, jul. 26., aug. 28., nov. 11.
- Szveti Anton** (pri svz. Lenardi), april. 28., jun. 22. vszoboto pred Malov mesov.
- Szrdiscse pri Dravi** (Polsterau), marc. 17., april. 25., maj. 12., aug. 24., nov. 14.
- Szveti Düh** (poleg svz. Jürja), aug. 24., dec. 13.
- Szveti Jürj** (prvi Radgonji), febr. 3., april 15., nov. 21.
- Szveti Jürj** (priszv. Lenardi), april. 22., aug. 12.
- Szveti Krizs** (pri Muri) v pondelek po csarnoj nedeli, maj. 3., jul. 26., nov. 6.
- Szveti Lenard** (v Szlovenszkih Goricah), jan. 20., maj. 19., okt. 4., v pondelek po Beloj nedeli, jun. 24., aug. 2., nov. 6. zsvinszko szenje.
- Szveta Trojica** (v Szlovenszkih Goricah), maj. 4., na nedelo svz. Trojsztva, aug. 15., no jeszenszko kvatarno nedelo, v pondelek po posztnih kvatrah, v pondelek po szvetoga Trojsztva nedeli, aug. 28 i v pondelek pa jeszenszkoj kvatrnjoj nedeli zsvinszko szenje.
- Verzsej** (Wernsee) maj. 6., szept. 29., nov. 30.
- Wildon**, febr. 24., na vüzemski tork, jul. 2. i 22., szept. 29., nov. 25.

Na Horvatszkom.

- Koprivnica** febr. 3., marc. 26., maj. 4. jul. 2., okt. 28., dec. 7.
- Krapina** marc. 19., maj. 5. i 16., jun. 27., jul. 16., aug. 13., szept. 10. i 29., nov. 11., dec. 6.
- Ludbreg** april 30., jul. 16., szept. 8., dec. 21.
- Varasdin** april 24., jun. 24., jul. 25., nov. 5. dec. 21.
- Zagreb** vsetertek pred cvetnov nedelov, drugi den po Markovom, jul. 13., dnevi po treh Kralih, po Simon-Judi, po brezi greha poprijetji Marije.
- Vinkovce** maj. 16., aug. 6.
- Vinika** drügi den po Markovom, velki esetertek, v esetertek po Telovim, v pondelek po Stevanovom, po Miklosovom, vszaki pondelek po kvatrah.

Mera.

Tonna je 1000 kilogrammov, to je 10 metercentov; metercent = 100 kilogrammov (kgr.); 1 kgr. = 1000 grammov.

Kilometer = 1000 metrov (m.)

Kiloliter = 1000 litrov; hektoliter = 100 litrov.

Pri meri more paziti, jeli je vága, kila, meter ali liter cementerani. Kda vaga pri miri, na vednakom podi sztoji, pri kazali dva jezika vednako moreta sztati. Vaga vszikdar more ne vednakom podi sztati.

Sztarodavno **Moro Ferenc-a**
— delo je —

zsalodec okrepcsajocsi balzam,

steroga kakti najstarese i nedoszegnjeno sred-
szto (pred tem zvano Kriegler balzam) z najbolj-
sim haszkom nucejo pri zsmetnom prekuhanji, tak
pri neteki, odutostji, pri slabom zsalodei, pri csu-
tenji napnjenostji i pri hudom csutenji i t. d. po-
tem na poboljsanje teka, za po mali delajocso
purgacijo.

Dobi sze szamo pri narejavei

apotekari **Moro Ferenc**
Rotemann, 40. N. (Stajerszko.)

Szkladisese za Vogrszko; vu apoteki **Török Jo-
zsefa**, Budapes, VI. Király-utca 12. i **Egger**
„Nador“ apoteka, VI. Váci-körút
17. Proszite odloesno szamo:

„Morov zsalodec ok- repcsajocsi balzam“

z znamenjom tñ vidljivom. Cena
ednoga glaseka: **30 fl.**, 1 tudat
2 K 40 fl., 1 tudat z postov i
z pokivanjom **3 K 52 fl.**, 5 tu-
catov na vszako stacijo Vogrszko
brezplacсно **12 kor. 12 fl.**
Razposilanje szamo proti notri
poslzanih penez ali sz povzetjom.

CSEN

moker i szühi csen z luszkami, ekzema, vöszpüs-
esana kozsa

KRASZTAVE NOGE,

boli vu glavi, otoki na nogi, krcsi vu zsilah, sztare
rane szo nosztrakrat hüde nature;

**ki je do zdaj zaman meo
vüpanje.**

da bi sze zoracso. naj vcsini escse edno szkusbo z

RINO MAZALOM.

Kvarnoga dela ne ga vu njem. Zahvalna piszma
vszaki den pridejo. Pravi je szamo vu izvornom
rudeoso-belo zelenom pakivanji i z firmov Schubert
i Tovariz, Welmbühla.

Prvszim na meszti mi tri falate Rino-mazala posz-
lati. To mazalo szi je zaszlüzilo, da ga szpoznajo
po celom szveti, ar vcsazi po prvoj rabi sze je
vpamet vzelo poboljsanje szpüsescane kozse. Ta na-
rocsha je za edno drugo zseno. Rino mazalo vsza-
kemi, ki csen na, prepracesan, J. L. Grossau, p.
Keresztenyi sziget 1910. april. 27.

Narocsite szi vcsazi nu centralnom szkladiseci ausz-
trijanszko-vogrszkem:

VU HUNNIA APOTEKA Balla Sandora

Budapest, VII., Erzsébet-körút 28.

1 pek 1.50 kor. i postrina.
6 " 9.— " brezi postnine
12 " 15.50 " (potem 2 paka zaman.)

Lefauchaux revolver.

Lefauchaux-revolver I. kakorsnoszt, seszt sztrelov, obraesa sze. Na gladko poszvetlëna
i zribana, drzsalo z orehovoga lesza, szkopec sze nazaj potegne, gomba cila, 17 cm. duga.

Od dezele potrdjena numera sztrelobe.

V. 301. N. 7. mm. cena 5 K, 9 mm. cena 7. K, 12 mm. cena 8 korona.

V. 402. N. C. Lancaster puksa. dve cevi, da sze zapreti „TOPLEVER“, z cevami
ocelninu esarnimi ali imitiranoga damamaszta, szkopei nazaj szkocsijo, vsze nagladko posz-
vetleno, po anglusnom trdo, lepo zrezano, drzsalo z orehovoga lesza, 16 ali 12 velikoszt,
cena 38 K vsze pükse od neme poslzane szo od dezele vösztrele ene, pravo belgijszko delo.

Zgüeicska nega. Vöodmemiti szlobodno
ali penezi nazaj.

Razposila sz povzetjom:

KONRAD JÁNOS.

Cenik Z 5000 kapani zamani brez piacsno.

velki stacun, szkladisese büdinszko
Budapest, VI., Váci körút 22 N.

Zsivocsa paszt. V Juzsnoj Afriki
rasze edna rasztlina, njeni cvet je
szpodoben leliji, je beli i z debelov,
keljecsov odloesitvov pokrit. Csüden
zdüh ma liki kaksa mrlina. Fticse,
steri mrlino jejo, na szebe vabi. Kak
gor letijo, vesznejo, ar na kelecsoj
odloesitvi sze odpré i sze zgrabijo, cvet
je pozsre z perjom vred.

**Csi mas kaj odati tücsnoga i de-
beloga, li na vago odaj.**

GOSZLI ZA SOLARE I KONCERTE

najboljse delo, lepo vöz-
delano, celo szpravleno,
locsec, leszeni tok, drzsalo
za goszli, kolofon, sztrüne,
sztolec vu rezervi zsvegla
za stimarje

**Za dar pri firmanji
jako pripravno :-:**

Cena 0130 N. K 20 — Cena 0132 N. ebenszki lesz 25 kor.
7 N. imitirane morszke pene pipa, dobrosztanje, pokrivalo
kinajszkoga srebra, fino delo, cena K 250 Zgüeicska nega.
Vöodmemiti dopüsesceno ali penezi nazaj. Razposilanje sz
povzetjom

KONRAD JÁNOS velki stacun szkladisese v
Budapesti, VI., Váci-körút 22.

Za koj je dober Menthol-balzam ?

(Prvle Szvobodni balzam.)

Peter Kiss-ov je zse proti szlednjemi bio Ceta drzsina sze je jokala. Szozidje szo pa vöppedali, da je vu szkradnjoj szlaboszti, potem more mreti. Szromak Peter je zse komaj guesao, pa bi rad escse edbok vido szvojega brata, Jancseka. Dao je njemi piztati, naj pride, nego do dzaj je ne priseo.

Kola posztanejo pred hisov, doli sztopi zs njih Jancsi, bezsi k brati, je

— li escse zsive? Hvala Bogi, szkricso je, da te zsvogva naidem, lahko ti escse pomorem. To tak, vu vasoj maloj vesznici nika ve vete od onih szredsztév, stere csjoveki nazaj dajo mladoszt, mocs, zravje, Miszlo szam szi to i zato szam z szebov prineszo nikaji naprej je vzeo eden glasek, nistere kaplje je püsztö na telo brata i mocsno je ribo, namazo je ocsi, potem je proszo cukér, gor je püsztö nisterne kapljice i vu vüsztá bratova je potiszno. Viste — pravo je okol sztojecsím — to je najboljse hisno szredsztvo, duga leta nücam vszaki den, odpravi vsze nevolö. Vu mojoj, vesznici szo je zse nücali pri taksih bolah, steri od bozsne krvi, od sztarih bolov szo zaosztali, steri szo zamárjeni, pri prehlajenji, nategnjenoszt, oteki, protini, reumi, rezanji, boli vu csontah, bodlaji, pikanji, trganji, otoki zsalodca szlezine i jeter, boli, vu hrbti, boli vu licah, boli zoba. boli guta i vüszt, boli zsil, mrtvah, zadrevenih kotrigah, trganji vüh, pri boli zsalodca i csreva, pri k्रेसi vetrov, pri zsganji zsalodca, pri hozsnom zsalodci. Szam szam vido, da odpravi hüdi, szmrdecsi vüsztüni zdüh, tresliko, krese, bole csrev, rokatanje szreca, sztavlanje szreca bojaznoszt, vuzsganje plücs, omajco, medlovcsino i-kasel.

Kda bi tak gucso, Peter vert je k szebi priseo. Jancsi je tam osztano pri betezsniki, vszaki den ga je ribo z Menthol-balzámom. Za kratki csasz je celo boljsi grato betezsniik. Cela vez je prisla k Jancseki. da bi njim povedo ka je to za szredsztva i kde sze dobi? Jancsi je szledecse pravo :

Pri vszaköj hisi bi mogo miti, da bi ga vcsaszü nücali, csi je potrebno. Fal je, glazsek szamo 2 koron kosta. Jasz vszikdar po posti dam prineszti 3 velke glase za 6 koron, ar menje ne poslejo na posti. Kak sze nüca, sze vszikdar prilozsi.

Pravi Menthol-, prvle osvobodnik Balzam sze szzmo vu apoteki Török Jozsefa dobi; Budapest, Király-utca 12, kde je szkladisce glavno. Tocsno oprávjö vsze narocsbe, sz povrnenjom poste, sz povzetjom.

Szrbljivoszt kozse

zdüh, poeseno kozso, vö-szpiüesanje, skrabanje, lü-panje, szrbljüvoszt od svi-
ca, zlato zsilo, szrblji-
voszt gvüšno odsztrani
Balla-ov

grdo szpiüesanje kozse,
mozole, mokes, szübi i z
lüszkami esen, tekoese
rane, lüpanje kozse, svie
rok, nog, podpazjami,
vunjese noge.

Csenovo Mazolo

po kratkoj rabi. Odsztrani po dugsoj rabi rudesi nosz, mozole vu noszi i od zviüanj. Od-
sztrani vsze rane i szrbljivoszt od mraza.

Nedoszegnjene jakoszti

Csudno, hitro vtihsajocse, vraesi, Najboljse i najfalese
szredsztvo proti vszakemi boli kozse.
Celo neskodljivo.
Szamo te zaceli rane, esi je zse vsze neesisztoszt od-
sztram.

Daróczy János z Szurda pisó: 29 let sztaro szrbljivoszt kozse i zlato zsilo je zvr-
csopo rabi 3 meszecov Vas Balla-ov Csenovo Mazolo. Na haszek trpesemi narodi pooblasztim
Vasz, da moje pizsmo vszakomi prkazsete. Z ednim proszim za szvaka 3 pizskre sz povzetjom i. t. d.

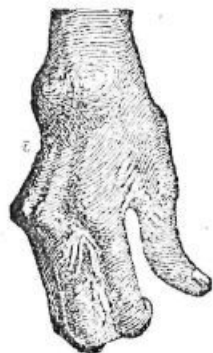
Eden velki pizsker Balla-ovoga Csenovoga Mazala kosta, zaman pakivanje i posilanje
5 koron. 2 pizskri 9 kor. 3 pizskri 12 kor. 50 fill. — Dobijo sze:

Balla Sándor „Hunnia“ apoteki, Budapest, VII., Erzsébet-körút 56.

CELO ZAMAN! NE KOSTA PENEZ!!!

Vszaki ki proszi, Zaman dobi en pak gvüšnoga uszpeha szredsztvo
vraesilno proti süsi i protini.

Vecs let szam trpo vu reumi, vu süsah i protini i nikse vrasztvo me ne prineszlo polesesanje; dok-
torje szo dolipovedali i te po szlucsaji sze mi je poszrecsilo iz 5 **popolno nekvarnih delov** edno
zmesanco napraviti **i to szredsztvo** me je zvracsilo vu najkraesistem caszi. Potom
na poznancih i szoszedah tüdi **vu reumi** trpeasih szam vöszprobo to vrasztvo, esese
na betezsnikah vu spitali, pa tak z esüdnim uszpehom, da esese imenitni doktorje szo
prisziljeni bili szpoznoli, da mojo vrasztvo gvüšno vraesi.

Kak sze szklücsi roka
po süsi vu szklepah,

Od tisztoza doszta szto lüdi, steri szo brezi pomocsi ne znali jeszti, niti sze ob-
lacsiti, szam zvracso, med temi 60, celo 70 let sztare lüdi, steri szo zse 30 let vu tom
betegi sze mantrali. Tak szam gvüsen od naszledka, da szam odloesco, da vecs szto pa-
kov **zaman** razdelim, da i drügi betezni lüdje dobijo haszek. Csüдно vrasztvo je to
i ne je dvojno, da i betezsniki, stere szo doktorje i spitali za nevracsene szpoznoli, sze
celo ozdravijo.

Gori szü zapomlíte, da jasz penez ne proszim, nego
oproszim, odpiste mi ime i adresz, da en pak vam **zaman** posljem Csi
de vam te vecs trbelo, cena de fal. Ne je moj namen, da bi velko boga-
sztvo szpravo, szamo naj pomorem szüromakom betezsnikom. Obrnite sze
potem na ednoj karti na ete adresz: **M. E. Trayser, 994. Bangor House, Shoe
Lane, London, Anglia.** — Karta vu zviüszko dezselo 10 filerov, pizsmo pa 25 filerov
stemplna nüca.

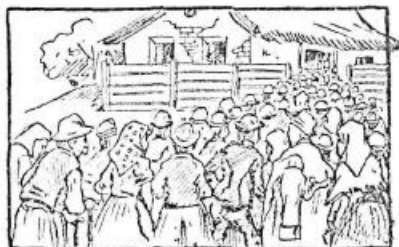
Csi to vrasztvo sesete i dale nücati, lehko narocsi doktor ali apoteka.

Ne poszlühsajte na compernico!

— Isztinszka zgodovina. —

Glasz je raziseo po vesznici, da v dolnjem kraji vu edno zapüscseno hizso sze je edna compernica oszelila. Liki ogen je raziseo glasz i szledecte dni zse iz drüghih vesznic jih je doszta prislo: mladi, sztari, dekle, zszenszke szo poszlühsale tanacse i proroküvanje njeno. Bili szo, ki szo na vkanjeno szrce pri njoj vrasztvo iszkali, drügi szo pa velko bogasztvo steli szopraviti. Bila je zszenszka, stera lübvav mozsa szii je stela nazaj szopraviti, drüga pa szredsztvo proszila proti pijansztvi szvojege mozsa.

Roza Kulcsarova je tüdi csüla od compernice i szii je gori dijala, da na küp szkladne szvoje filere i tanacs de proszila od compernice. Ar velko zsaloszt je mela. Dokecs drüge dekle sze veszelijo vu fassenki, popevajo vu bratvi, ona ne hodi med nje. Oszepnice ma, krasztava, bradajice ma ne scse niscse na njo gledati. Csi zse proti vszemi zna compernica szredesztvo, szii je zgucsavala Roza, lahko zna pomocsti i meni. Vecskrat nalükavala okoli hise-compernice i ednok, kda je vidla, da szo vszi lüdje odisli, szmüknoła je notri k compernici.

Vu kmicsnoj hisi je szedela compernica. Roza je ne vidla obraz njeni, zoszagalala sze je, kda sze je nje z grobasztov, mrzlov rokov teknola. Komaj je znala povedati, zakaj sze je prisla. Compernica eden csasz szii je premisljavala, potem je pitala Roza, kelko penez je prineszla. Grda dekla je prek dala vsze szvoje peneze, tak edno 4 koron. Compernica je vzela peneze i njoj pravila, naj drügi nen nazaj pride, da njoj nikse szredsztvo od steroga lepa grata. Róza domo sla i celo noc je ne znala zaszpiti, ne je znala, jeli bi sze jokala ali szmehala od velkoga blazsensztva. Drügi den je sla k compernici, stera je njoj csüdnoaga zdüha tekocsino prek dala z tem, naj szii szaino lice namazse, za nisterne dni de zse vidala naszledke. Roza je bogala, na tretjije njo prevecs obolelo lice i z novics je goriszpokala. K compernici je bezsala i bi skoro vu dvojnoszt spadnola, kdaeje vidila, da je hisa prazna i compernica odpotüvala.

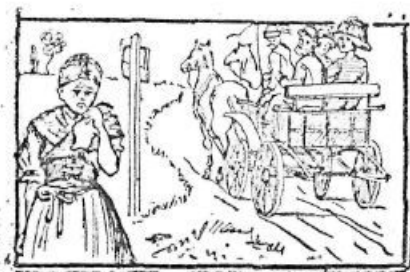
Lice Roze je prevec gorelo i z jocsom je sla na cesto, potem se je povrnolo k ednomi potoki. Ze se je stela stopiti, ar mesto toga, da bi lepsa postala, esce bolje grda je gratala. Vu sebi je preklinjala compernico.

Po cesti so se priblizavale kola: vu kolah ste sedeld grofica i njena hci, stera da bi vidle naso deklo, henjale so. Kocis je zvao deklo i grofica njo je vöspitala Rosa je vse vadlüvala, esce i to, da je vu dvojnosti sebe stela skoncati. Grofica je godlednola deklo i njoj pravila: Vis, Roza, ne smes vu

compri vervati. Sztara baba ti je kaj vkúp skühala, da bi z tebe zgelazivala peneze i lice ti je esce boljje grdo veinila. Zakaj si k meni ne prisla? Ve pa pomlis, da moja hci je mela bradajice. moje lice je tüdi grbavo bilo i zdaj najno lice je ne samo zá trpeti, nego i lepo. Jaz ti gori zapisem eden adres pisi ta, po dobis eden mali pak pa ga samo nücaj.

Roza se je zaesnola jokati, da je vse peneze ta dala compernici, kak bi si zdaj znala narociti to novo, gvüsno drago sredstvo. Grofica se je zasmehala; fal sredstva so, stera ti jas preporacam, nego ci ne mores placati, na moj adres dam pripeljati i jas placam. Roza je s hvaleznim srcom roko grofici küsnola, stera kak je dom prisla, je vcasi pisala v Budapest v apoteko Diane, Károlykörut 5. i dala je pripeljati eden piskricek Diana-krema i edno skatlo Diana-praha za lice i edno Diana-seifo.

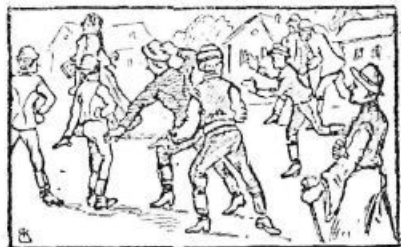
Peneze tak ne trbe naprej notri poslati, kda na posti pride, jas platim.

Na tretji den szo prisla sredstva, grofica je taki glasz poszlala Rozi. Roza je probala vsza tri szredsztva. I esüdo: komaj je minolo nisterih dnevov, lice Roze sze je premenilo. Z grde dekle, je lapa dekla postanola, da szo szkoro vszi za njo noreli. Dekle, zsenzske szo je spitalvale, kak szo njoj minole bradajice, szpokana kozsa i oszepnice?

Rosa je ne bila nevoscscena, prectela je njim poleg szredsztv prilozseno piszmo i cela vesz je pozvedila, da po nüci Diana-praha za lice i seife vsze boli kozse: oszepnice, fleke, szpokana korsa, grbe bradajice preminejo, lice nazaj dobi mlado lepo farbo Diana-prah za lice zamatno mehkocso, belo farbo da lici i odsztrani naszledke skodljive mrzloga ali vrocega vremena.

Meli so potem dela pestinszki patikarje, cela vesz je eden za drugim narocila szredsztva i ci ne popisem, dosta jih zna, stera je ona vesz, kde sza doma najlepse dekle i zsenzske. Sto sze interesira za szredsztva, se lahko interesira pri najvec patikarah ali pa pri narejavci:

Diana-apoteka Budapest,

Károly-körut 5.

Vsze narocbe sze z obrnjenov postov opravijo poleg przsanja szkrovnoszti. Cena: **1.50 K.** — **1.50 K.** — **1.50 K.** — Peneze ne trbe naprej notri posiljati.

Motorje Kállai Lajos-a ne majo pare!

Vszi znajo, da szamo **KÁLLAI LAJOS**-a imenitni motori szo najboljji za vogrszkoga verta!

Z 18 prvimi premijami, z zlatov medailov pohvaljeni!

■ ■ ■ ■ ■

KÁLLAI LAJOS-a

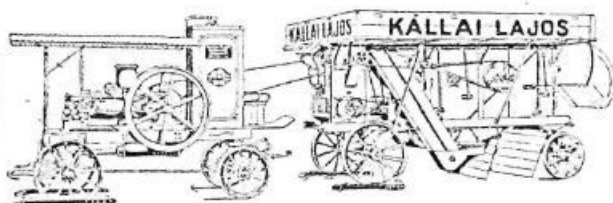
motorfabrika BUDAPEST, VII., Gyár-utca 28.

Najnovesi patentirani z elektricsnov kontrol szta-
bov napravleni benzinmotor i elektricsni benzin-
lokomobil priprava za mlatitev z dvojnov ocsisca-
vajocsov prilikov

poszesztnikom i vertom sze najbolje preporacsa.

Edina novina!

Novo!

Novo!

Dobrosztanje za dobro mlatitev.

== Najprosztesa i najpopolnesa priprava za mlatitev!! ==

Kállai Lajos-a motori szo prosztni, vszaki vert je lahko vodi i med szlamnatimi hisami lahko zs njimi mlati: Zbog razsirjenja teh najnovesih motorov núcani masini ognjeni sze vóomenijo.

Fal delo. Cenik z kepami zaman i brezpostno.

RAZLOCSNO RAZRED MASINOV ZA VERTE:

Ognjeni masini, geplni, masini za szejatev, masini za rezanje szecske i repe.

Dobro mojih motorov kazse i to, da i na probo posljem rad.

Dobro mojih motorov kazse i to, da i na probo posljem rad.

Vecs kak 1000

dobrih priprav motornik glaszi vu vszaksoj krajini de-
zsele obladanje motorov **Kállai Lajos-a**, zato sze
vertom toplo preporacsajo.

Opominanje! Kállai Lajosa fabrika motorov sze ne szme vkíp z mesti z drúgimi Kállai firmami.

Ni en filer

sztroska ne ga na pakivanje i posto, esi potrebesino vu harmoniki, goszlah, trombeti, klarineti, zsvegli i t. d. po najfalsoj ceni izvizno na fabrikanszkom meszti pri vretini vu fabriki muzikalni instrumentov

Hans Bartl
Bleistadt

No 315 bei Graslitz (Csesko) szii narocsite.

Harmonika od 4.80 K, z duplisnimi glaszami, basszus, 11 güb zsvegli obvarvanje K 5.70, 6.00, 6.90, 7.90. Tri farti stimano, basszus, obvarvanje zsvegli 11 güb K 7.00, 8.80, 9.00. Stiri farti stimano, basszus, obvarvanje zsvegli 11 güb K 9.20, 10.80, 14.80. Vseze sürke pantfiki glaszov, mocsen glasz. H rmonika Wienszka K 13.00, 16.50, harmonika Wienszka 2 reda 10 kljupk K 18.80, 26.—, 32.—, 36.—. Te harmonike poleg cenike z najboljsimi ocelnimi glaszami tak vu 950 kakorosnizti sze dobijo. Goszli 5.80, 6.00, 7.00, 8.60, 10.—, 12.— vise do 100 koron. Goszli celo gori szpravlene, v toki, z locesecom sztránami vu rezervi K 12.—, 14.—, 16.—, 20.—, 24.—, 28.—, 32.—. Brezi vsze placsite od pakivanja i poste, Trompete 30.— Koron.

Glej mej cenik.

Dobro sztojím za lepo delo, csiszto stímanje i lehko igranje. Jaz szam szam prilicsen muzikas i 20 let zse vodim varasko muziko. Prememba dopücesena ali penesi nazaj. Cenik zaman i brez postine. Obrnite sze z vüpanjom k meni.

Vszakomi bodem preporaco!

— pise eden notarius — Vas

imeniten KRISTAL-BALZAM

(Domaeze szredsztvo)

ar ne szamo meni, ki szam zse dugo trpo vu boli zsalodea, nego i najves poznacom, kem szam preporaco, je hasznilo: mene je pa celo zyrascilo. Ovo te nisteri redi vszedocszjo, da kristalovo balzam polehsa bol zsalodee i esreva, odsztrani kres zsalodea, gorenje vu zsalodei, prehlajenje zsalodea, koliko, odútoszt gori riganje vzeme nevugoden zdüh vüszit, dobro je proti trudavnoszti i szlaboszti. Nücani z Kristal-balzam-pilulami vu zsmetnesih bolah, kakti pri gosztom boli glave, zsalodea i esreva je bolje brzen naszledek.

Kristal-balzam i Kristal-balzam-pilula v ni ednoj hisi ne szme falti.

Cena maloga glasa 40 fil., 12 malih glaso 5 kor. 5 szrednih glasov 6 kor., 4 velki glasi vu ceni 9 kor. sze posejlo brezi postine. — Kristal-balzam-pilula skatla 60 fill.

Dobi sze szamo vu

apoteki **Körmendy Sándor-a**

Hödmezövásárhely, Kossuth-tér 40. N.

Pazimo na gorenji adresz.

Fal csesko perje za posztel

5 kilo novo, dobro zcseszano brezpreha perje k 9.60. 5 kilo boljse 12.—, 15 kilo belo, kak meovje, zcseszano K 18.—, 24.—, 5 kilo belo, kak szneg, mehko, kak meovje K 30.—, 36.—, 42.—. Meovje szivkaszto a K 3.60, belo a K 5.40, belo, kak szneg a K 6.—, 6.60 po pol kilah.

Gotova posztel.

Z rudesov cihov, dobro napunjeno, 1 blazina ali pvd Mrbet 180 cm. dugo, 116 cm. sürko K 10.—, 12.—, 15.— i 18 K. 2 metra dugo 140 cm. sürko K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. 1 vankis 80 cm. dugi, 58 cm. sürki K 3.—, 3.50 i 4.—. 90 cm. dugi, 70 cm. sürki K 4.50 i 5.50.

Na zselenje vu vszakoj velikoszti sze napravjvo.

Z 3 talov matrac z koszmínjom na edno posztel a 27.— K, boljse 33.—.

POSZTELINA

od 15.— K brez postine, pakivanje zaman.

1 prt z flanela tak 190X140 cm., kackia K 2.90, z korinami K 3.60, 1 prt z tigrisom tük 200X125 cm. K 2.40, 1 prt z bomblekemi, da sze prati, tak 200X150 cm. beli K 2.80, K 3.25, farbani K 2.50, K 3.05, K 3.30, 1 prt z platna, neviani, platno, tak 200X140 cm. K 2.20, K 2.40. 1 prt flanela, farbani K 2.10. 1 prt plateni szoldacski, ne da raztrgati csiszti stempel. **[Oprava za vojake.]** tak 200X140 cm. K 2.75. Prazna sivana szpodujaja cih (Inlett), tak i poplan poleg ceniza.

Ka sze ne vidi, sze vüomeni ali penezi sze nazaj dajo!

Obilen cenik zaman i brezpostno.

Arthur Wollner, Lobes 569.

Poleg Pilsen-a (Csesko).

VU ZSITKI NIKDAR VECS

ne te meli prilike, da bi za

7.50 koron

szledeese lepo blago dobili:

30 falatov kor. 7.50

1 reform remont. zsepua vüra, dobro hodi, 3 leta sze dobro sztoji; 1 pancerani lanc am. zlato dublé; 1 tok obvarvani; 2 prsztankam. zlato dublé; 2 gombi za manesete, zlato

dublé; 3 gombe na prsza zlato dublé; 3 pat. gombi za doli potegunjeni goler, 1 igla na olsztik, am. zlato dublé; 1 drszalo za olsztik z nikkela, prevecs dobro; 1 pat. crayon, na lanc sze tüdi da obesziti; 1 gledalo zsepno v toki, prevecs elegantno; 1 glavnik -sejni; 1 igla za bluz, moderna forma; 1 brosz igla, emailirana; 1 drszalo za pero z nikkela, dva sztrana ma, z 1 plajbaszom i 1 radirgummi i 1 notesz. elegantno; 1 spicigar za cigare i cigarette, z prave morszke pene; szkleeska za pepel, 1 tosl (mosnja) za korone i mense peneze, 3 zseife dobroga zdüha, korin toilet. Vseze to blago, 30 falatov, z vürov vküpe szamo K 7.50

Ono iszto blago, nego meszto Reform vüre elektro zlata rem. vüra, stera nadomeszti edno pravo zlato vüro (mujsztra celo poleg risza) i zlatno iarbo nikdar ne zgübi, z finov sztavbov, z 3 letnim dobrosztanjom za toesen hod, szamo 13 kor. Stera sze ne dopadne, sze vüomeni, vsze zgübiesek vüzapreti. Da sze narocszti z notri posztaninami penezami ali sz povzetjom pri c. kr. trszstva bir. notriszpelanoj firmi

J. H. Rabinovicz, Wien, VII. Lindengass 2. Bankhof.

Zselezniska Roskopf patent vóra

rubin kamni, email ciferblatt, 36 vór hodi, vu belom nikkell toki, pokrivalo poci, sztavba z glasom pokrita, patent sze gori potegne, garantirani tocsen hod.

Eden falat	K 4.—
Svicsarszka sztavba	" 4.—
Duplisno pokrivalo	" 6.—
Prava „Omega“	" 20.—
Am. Roskopf	" 3.—
Radium rem. vóra, sztran szvetla	" 12.—
Sztavba dobra, 15 rubinov, pogacsaszta	" 20.—

14 karat zlati lanci

i prsztanki, najfalej poleg zsmecse. Csiszto zlato vagano po grammi 2 koroni.

14 kar. zlati pancer lanci	K 20.—
14 kar. zlati prekpoteznjeni lanci	" 24.—
14 kar. zlati duplisni lanci	" 30.—
14 kar. zlato delo ca sinjek	" 12.—
14 kar. zlati zseuszkln lane	" 30.—
14 kar. zl. prsztanki K 6.—, 8.—	" 10.—
14 kar. zl. prsztanki K 6.—, 8.—	" 10.—
14 kar. zlati oringlni	K 4.—
14 kar. zlati „szree oringell“	" 5.—
14 kar. zlati „detelca“ oringlni	" 6.—

Prava szrebrna remontoár-vóra c. kr. metalno znamenje.

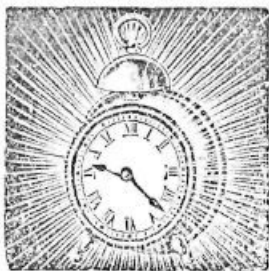
Prava szrebrna rem.-vóra	K 6.—
Prava szrebrna, duplisno pokrivalo	" 8.—
Prava szrebrna, pogacsaszta	" 10.—
Pravi szrebrni pancer lanc	" 2.—
Pravi szrebrni, duplisen	" 4.—
Pravi szrebrno viszocse delo	" 1.—
Pravi szrebrni prsztanek	" 60
Pravi szrebrni oringlni	" 60
Kinajszko szrebro, za cigar.	" 5.—
Vsziglice, kinajszko szrebro	" 2.—

Najnovesa pendul vóra igra, obüdjava i bije

vu lepom orehovnm omari. 75 cm. viszoka, pol i cele oörn bije, obüdjava i najlepse muzike igre.

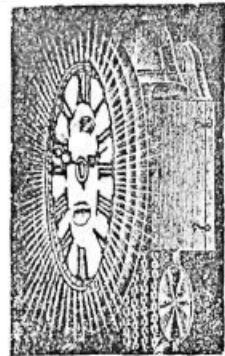
Eden falat	K 14.—
Brezi obüdjavanja	" 10.—
Bije liki zvon	" 11.—
Pna iszta, 100 cm. viszoka	" 14.—
Zgorenje vöre, sztran radium szvetloca, po falatih 2 koroni vecs.	

Najnovese zgruntanje Radium szveti, büdi

20 cm. viszoka, nikkell. sztran i ceigarje z materijov radio oktav-ov notri potegnjeni, szveti vu kmici tak, da csasz sze lehko preste. Mocs szvetloszti vekivecsna (brezi foszfora !)

Eden falat	K 4.—
Dva zvonca	" 5.—
Kirje zvonci	" 6.—
Obüdi, igra	" 8.—
Babi obudenje, brezi radium	" 2.—

Törszkoga zvona-vekerca, bije, I. kakorsnoszt, 3 macli, pol i cele vöre bije, z glasom törszkoga zvona obüdjava, sztran glaseña, rame politirane, 30 cm. diameter.

Eden falat	K 6.—
Sztran radium szvetla	" 6.50
Ona iszta, nego meszto glása sztran z lesza csarnoga lesza	" 5.—
Ono iszta brezi obüdjavanja	" 4.—
Kukolca vóra csarnoga lesza	" 5.—
Ona iszta 3 macla	" 7.—

Szamo dobro, szolid blago. Ki ednok küpi, z nova küpi. Zgübiecek vözapreti! Tri leta sze dobro sztoji! Razposilanje sz povzetjom! Csi sze blago ne vidi, penezi nazaj!

BÖHNEL MIKSA, WIEN, IV. Margarethenstasse 27 200.

Najvekisi i najsztaresi stacun exporta vör na Ausztriá-Vogrszkom. Posztavljeni 1840. Vu szvojoj. hisi. Proszite moj fabrikanszki cenik z 5000 kepami, steroga vszakomi zaman i brezplacsnö poslem brezi szile küpsije.

Karta z polnim adreszom doide!

134.

**VESELJE ZDRAVIH OSZLOBO-
DNIK BETEZSNJKOV JE**

NOVICUM DOMACSE SZREDSZTVO.

Dobro znamo, da največkrat bozsnjo esútenje od nerednoga kúhanja zsalodca szhoja, stero sze vu boli glave, vu zsmetnom sztolci, neteki, gori ziganji, vómetanji, vu krosah zsalodca, vu hitji szrca, vrtelnosztí, vu kasli, vu gorenji zsalodca i t. d. sze kazse. Potrúdimo sze tem bolom konec vzeti, najholjse szo Novicum szekelyszkih planin kapljice. Steri iz rasztlin na szekelyszkih planinah rasztcesih sze redi. Izmed doszta jezer zahvalnih piszem napiszemo szledecte, da bi vszaki vido, da kak esúdno je to hizno szredsztvo.

P. Goszpodi Kárpáti József, Árkos-Sepsiszentgyörgy.

Z največim veseljem vam prinaszem na znanje da po rabi meni poszlanih 12 glasov domaesege vrasztva líki bi sze znova narodo, tak je dobro bilo. Od tisztoza mao mam tek, dobro szpim, sztaro veszelje mi je nazaj prislo i to vse Njihovim ímenitnih kapljicam mam zahvaliti. Preporacsam i vszakomi dohromi poznanci mojemu. Kem szam do zdaj preporacsao — i szkusali szo — vszi mi zahvaljo tak, da szam je opomino na Njihovo dobro hizno vrasztvo. Z denesznoj postav posljem 24 koron; proszim brezi postnine eszse 12 velkih glasov ar na duzse brezi Njihovoga hiznoga vrasztva ne niham moje hise. Poleg moje hvale osztanem vas esaszíteo.

Vaskomjat 1911. marc. 14.

Willinger Majkes.

Dobi sze vu vszakoje apoteki i boljsem staconi 2 kor., 1 kor. 20 i 60 fil. vu glasah. Za dobro odgovorjam, kde sze pa nebi, 6 kor blaga brezi postnine poslje narejavee, komi je adresz:

KÁRPÁTI JÓZSEF, ÁRKOS-SEPSISZENTGYÖRGY, 102. (Háromszékmegye.)

Da sze narocsíti: Glavno szkladisce

BALLA SÁNDOR „Hunnia“ Apoteka, Budapest, Erzsébet-körút 56.

KOGA

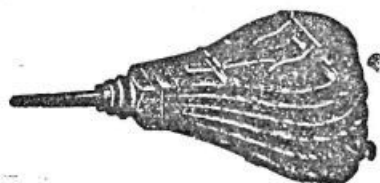
zsalodec boli,
Ki vrtelnoszt, húdo,
vómetanje esúti,
Koga szrce boli,
nadúti je, gori vu
zsalodeci i kasla,

Ki ne ma teka, krese ma, naj szkusa

KÁRPÁTI-ove

NOVICUM KAPLICJE ZA
ZSALODEC.

— Doszta jezer zahvalnih piszem szvedocsi
dobro toga domaesege vrasztva.

Zdignjeno vu
leti 1868.

Telefon szki
broj 77-51.

JURISICS MÁRTON

meha i skeri fabrika.

Centralno szkladisce i fabrika: **Budapest, VI., Rózsa-utca 51/53.**

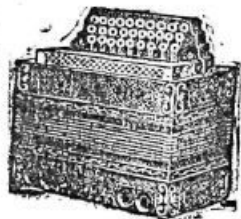
Meha, kovacskeh ognjises, spule zdigavajocse, Weston pulnih redov, szvednih masinov, malter i cigel gori vleaceseh prilik, masine i kole zdigavajocseh prilik, kak túdi drúgih prilik

vu velkom broji rejenje.

Velko szkladisce iz prve vrszti zlejnoga ocela szedaliscsu, iz ednoga falata kovanoga szedaliscsa, satuk i skerne masine. Kakseste masinszkz delo opravi poleg malanja ali mujstre i popravlanje tocsno vesini. Fal cena, tocsno i postena vószlúzszenje. Cenik zaman i brezpostno.

Grammofoni

od 12 kor. pis

Csi zaisztino dobre i fal instrumente muzikalne. **Wienszko blago**, szí cséte szparaviti, proszte zaman i brezplacno cenik od

G. STIASNY stacuna, Bécs, XVII.,
Kalvariengasse 34. E.

ZAMAN

i brezplacno dobite moj cenik z 500 kepami, csi adresz meni odpisete.

OBILNO PREBIRANJE JE VU NJEM

z vór, lancov, prsztankov, revulo, orozsja, koffrov, mosnj, harmonik, goszel, grammofonov, platnov, britv, mozsov, skarj, masinov za rezanje vlaszih, korblov spilov, poszode kinajszkoga szrebra, aluminiuma, zszag listja, masinov za lúscsanje kukorce, milonov i doszta drúgoga hasznovitega dela.

KONRAD JANOS velki stacun szkladisce búdzszko,

Budapest, VI., Váci-körút 22. N.

Kem

KOZSA SZRBI

szamo naj

ERÉNYI-ov ICHTIOL-SALICIL

nücajo.

Od toga mazila je szpoznano, da je jedino sztedszstvo
vu szvojem szpoli, popolno odsztrani po rabi nisternih tjednov
escse najmocsnese szrblenje kozse po celom teli i nikdar vecs nazaj
ne pride. — Vszaki, komi kozsa szrbi, naj szzi narocsi
Erényi-ov Ichtiol-Salicil. Po kratkoj rabi sze zagvüsa, da boljsega
szredszstva zroti szvojem i boli ne ga. Pravi Ichtiol-Salicil po
nisternom mazanji popolno zvracsi szpokano kozso, lisaj, svie nog
i tela. Ne ma zdühe, neskodljiv je, na steroj stees kotrigi,
escse na lici sze lehko nüca.

GVUSNO POMORE!

Pravi Erényi-ov Ichtiol-Salicil vu skatláh

3 koron sze dobi szamo pri narejavci

DIANA-APOTEKA

Budapest, Károly-körút 5.

Szkladisce v Szegedini: Frankl Anton apoteka.

(Narocsbe on den, kak pridejo, vcsaszi sz povzetjom odpravimo.)

➡ Vecs. kak milijon piszem iz vszeh krajov szveta
mamo pri rokah. ➡

JORGO JÁNOS

vörar, c. kr. pravd. piszeg. cenitel, export iz blaga
lispa. zlata i srebra vu vsze dezsele

Wien, III/4., Rennweg 75.

Prosze moj velki cenik zaman i brezi postnine od Schaffhausen, Intakt, Zenith, Billodes, Andemars, Omega, Longines, Garaziosa, Hahn, i od pravih vör od 15 koron visje. Velke delavnice za nove vöre i za popravilo. Vu zsepno vöro vszake vrszti za 80 fill.-ov novo pero denem.

Nikkel h. rem farb c. sztran 3.25 K

Prava svicsarka nikkel cylinder remontoar 4.—

Poszebno pogacsaszte, gavalerszki remo cel ali nikkel tok, fina metalna sztran 4.80

Prava Roskopf-pat.-nikkel-remontoar 5.—

(Med. ludni „GLORIA“ srebro zvano), metalna h. rem. vu toki poszrebrnom, 3 pokr. 4.70

Vu pravom toki srezbrnom stempl. c. kr. szl. metal. zn. 3 pokrival. h. sztavba, na kamn. hodi 8.—

Prava srezbrna cylind.-remontoar 6.50

Zselezniszka precizion vöra, nikkel tok „Doxa“ 11.50

„Jorgo“ prec. vöra, najboljse i najszol. delo 27.—

15 pravih rubin kamnov, prair tok srezbrni 19.—

Jorgo tocsna vöra, nikkel tok 18.—

Prava 14 kar. zata szsenszkin remontoar vöra 2.—

Prair srezbrni goszpodszki lanc 2.20

Dobra veckerca nikkel tok 12.— K

Pendul vöra, 95 cm. duga

Vecs sze ne proszi. Za vsze pri meni küplene i popravlene vöre dobro sztojim.

Obesinszka hvala

WILHELM FERENC apotekari c. kir. dvorszkomu liferanti, Neukirchen, Nieder Osterreich,

ki je gori naiseo antiarthritikus krv. ocis-csavajocso teo. Krv csiszti pri oteki i gihti.

Csi zdaj pred ludl sztopim, zato vesinim, ar ob prvim za dusznoszt szpozmem, da gr. apotekari Wilhelm Neukirchen mojo veliko hvalezen prikazsem za ono szluzsbo, stero je njegov krv ocis-csavajocsi tei pri mojem-prehlajenom otoki dovrso, ob drugim zato, da drüge, stere i te bol mantra, na to imenitno teo oponinam. Ne norem doli szpizati one bolezn, stere szam esütila tri lela pri premenjevanji vremena. Po rabi 4 tjednom imemuveni tei me je ne szamo reso vsze bolezn, nego vu celom teli sze dobro esütim, pa zse 6 tjednov nepijem teje. Moje preprisanje je, da vszaki, ji proti szpodobnonu boli te tei rabi, narejevca toga teja de na veke dieso Vilhelm Ferenc, liki i jasz. Z poszebnim postüvanjom.

Zsena gr. generala Butschim Streiteld. Eden pak 2 kor., 6 pakov 10 kor.

Dobi sze vu vszakoj apoteki ali drogeziji, potem pri Török Jozsefi, Budapest, Thallmayer i Seitz, Kochmeister Fridrik naszledniki, Neruda Sandor, taki pri navejavci, dvorszkomu liferanti Wilhelm Ferenc Neukirchen, poleg Beca.

Solingenszka „Hyäne“ ocelna fabrika

glávno szkladisce na Vogrszkom:

Meixner M. Kolozsvár,

lávno szkladisce imeritno pravo, britva, skarje,

solingenszko delo, kakti: nozse i esceig

znamenje „Hyäne“

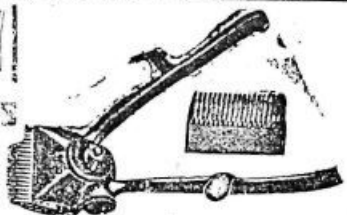
i t. d., iz kladiscea Kolozsvara po falatah poleg cene fabrike to je na polojno cene po stacunah. Sto potem kakseste fino i fal ocelno delo zsele zavezsi sze na to oznavilo naj proszi cenik z kepami zaman i brezi postnine. Pri narocesbah vise od 6 koron blago sze brezi postnine poslje. Na britva imenitna po celom szveti poszebno pozovemo gori nase küpce. K vszakomi piszmi sze pri kapesi dobrosztojecse piszmo.

„Hyäne“ ocelno blago sze dobi vu vszakom stacuni.

Atlas!

XI. gr.

Fini masin za rezanje vlaszih

z mocsnimi zobcami, pravi seligenszki ocel na, 3 mm., 7 mm. i 10 mm. duzsino sze da notri postaviti, 2 glavnika i edno pero vu rezervi.

Cena 5 koron. Szpovzetjom posila

KONRAD JANOS

velki stacun. büdlnszko szkladisce

BUDAPEST, VI., Váci-körút 22. N.

Vasztaвлено 1. 1884.

Najboljsa i najfalesa vretina za küpesijo goszel,

esello viola, citera eljnettí, zsvogle, vsze u dajecse prilike, zvúnroga preporacsam imenitne

harmonike moje, gjaszom Korusa, bombardon i bass. Mechantroga

kus prilike za igranjejosilja i dobro za nje sztoji. O. LEDERHOFFER, PRAG, III., Brückengasse 4. marejavce muzikalnih instrumentov i harmonik. Liferant c. kr. vojstva, c. k. esuztnikom, rüd i institutov. Cenik zaman, Razposilanje vu vsze dezsele.

Pazko pri kúpili Vör

Szamo prave svicsarszke vöre szo dobre i sztalne, sto takso sese meti, naj ne iese doszta okoli, nego sze naj obrne direkt k vretini.

H. SUTTNER

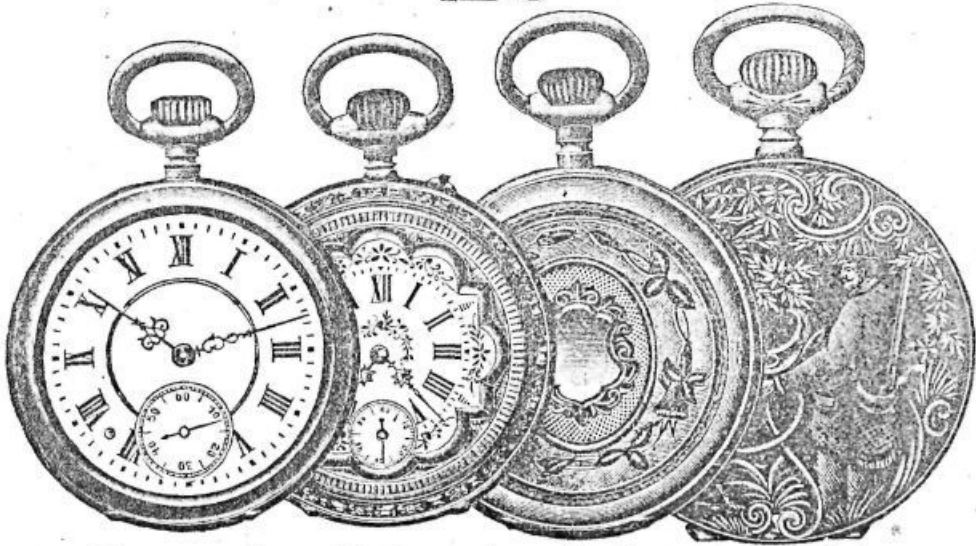
Laibach, Nr. 509.

Lasztna fabrika vor na Svi-
csarszkom.

ZNAMENJE
„IKO“

Prosrite zaman i franko naj cenik z 1000 kepami.

Tu Nüjnte od ednoga mestra, ne pa od edne na tgi kricesece Bazar-Frime.

<p>Nr. 1. Nikkel. Cylinder Remt. Vöra . . . 5.— K Ona iszta, szrebona 7.80 K Zduplism pokrivalom 9.75 K</p>	<p>Nr. 2. Pravo Szrebrno Cy- linder Remt. z sztra- nom Fantasze, dob. sztavba . . . 9.— K Ona iszta, za szsenszke. mala . . . 9.50</p>	<p>Nr. 3. Poszrebnna Metall Ank. Remt, doplisno pok- rivala . . . 7.50 K Ona iszta, szrebrna, dobra Ankerova sztavba 10.75 K</p>	<p>Nr. 4. Nikkel Cylinder, dop. pokriv Tulla, lepo opravleno, kak pravo szrebro . . . 9.50 K Ona iszta, szrebrna, zlato notri djano, fina Ankerova sztavba, razloesne figure 18.— K</p>
--	---	---	--

<p>Nr. 5. Lepi opali, szvetli csesztni kamn, Double . . . 2.— K 14 kar. Zlato . . . 6.50 K</p>	<p>Nr. 6. 14 kar. Zlato, lepi opal kamni pat zapir 7.— K</p>	<p>Nr. 7. Razloesni lepi kamni, 14 kar. Hato 4.50</p>	<p>Nr. 8. Duble Ercolon . . . 1.80 K Mense 1.50 K 14 kar. Zlato . . . 3.80 K</p>
---	---	--	---

Vekerec od 3.50 K vise. Spicigar poszrebrno. Drzsaloza cigarett iz szrebra. Skeri za jelo vu velkom odebizi. Vsze blago szrebra i zlata, intereszantno za vszakoga. Vsze moje serebno i zlato blago je od e. kir. szlüzsbu szprobano i puncirano. Da je moja firma real solidna, blago, ka sze ne vidi, sze veodmeni ali sze penezi nazaj dajo. Zahvalni szo vszi lüdje, ki szvojo potreboeso vu szrebrnom i zlatom blagi pri Suttneri szpravijo.

Razposljitev sz povzetjom. Csi sze ne vidi. penezi rotour!
Brezi sztroskov: Lepi Cenik.

Oskodúvao sze je.

Mojzes pripovedavle doma zseni, kak drago je mogeo v Parizsi hrano; vcsaszih je mogeo dati po 6, 7, 8 koron.

Zsena sze csemeri: — To je szleparija, to je hűdobija, to je greh!

Mojzes tűdi tak pravi pa te nazadnje dosztavi:

— Ka szam znao vesiniti? Lepo szam mogeo placati. Gda szam pa priseo vű sz kresme, pa szam szegno v zsep, moj Bog, kak szam se zacsűdo, gda szam v zsepi najseo pol tucata — srebrnih zslie . . .

Zviti zsidov.

Zsidov ide domo z trga sz punov mosnjov. Na poti ga napadne ropar, zahtevle od njega peneze pa drzi revolver prti njemi.

Zsidov pravi: — Vidim, ka ti ne vujdem. Moji penezi szo zgűbleni. Pa ka do mi doma vervali, ka szam zaisztino bio napadeni, proszim, presztrelj dűakrat moj krsesak! — Zdaj pa scse oba rokava moje szűknje! — No, pa scse hlacse ednok!

Ropar: — Neman niedne krugle vecs.

Zsidov: — Já tak, te szzi mi pa vecs nej nevaren! pravi zsidov, pa bezsi, kak more, naj li szamo vujde ropari.

Znao szzi je pomagati.

Sztotnik je meo jako paklavoga szfugo. Vszeli njemi je razlejao polovino kave, gda jo je neszeo sz kavarne. Ednok pa posztavi puno szkledico na-szto, tak ka sze je kava nikaj nej razlejala. Sztotnik njemi z veszeljom sztiszne roko pa ga pita:

— Kak szzi-pa to napravo dnesz?

— Znate, goszpod sztotnik, gda szam sztopo vű z kavarne, szam vzeo polovino kave v vűszta, pred dverami szam jo pa palik nazaj vlejao v szkledico . . .

Mimogredocs.

Murnik: — Ka pa dela tvoj szzin?

Kurnik: — Sola se.

Murnik: — Dneszden sze pa zse vszaki oszlek sola.

Kurnik: — No, moj szzin je pa jedini v nasoj veszi.

Nesporazumjenje.

Zdravnik: — Vase zdravstvveno sztanje je nej povszem zadovoljivo; brsesas doszta szedite?

Pacijent: — Ja, zadnjokrat szam sedo seszt tjed; no, pa hrana v temlicaj je tűdi nej najbosa.

3

kaplje

DIANA szolnoga vinszkoga geiszt

na eden kockacukor: dober tek vcsini, okrepi, bol vti hsa. Zvűn toga za ribanje: Tűcsnim, hitvanim, boleznim na nogah.....

DIANA szolni vinszki geiszt

vsze povszedi sze dobi vuglasah za 44 filere.

Celi szvet vladajosi
izvirni
THE CHAMPION
biciklne

po ceni celo doli pűscesnoj za 105 koron. na meszecsne rate za 10 i 12 koron, lepe „MONOPOL“ biciklne za 90 koron i dela biciklne poleg nasega velkoga kűpila od fabrik doli volarjenoj ceni

en grosz po fabricskoj ceni posztiamo na krajine tűdi.

1 falat I. orszti zvűvesnji gumi, dobrostanje	K 8.— i 5.—
1 „ I. vrszti znotrashnji „ „	K 5.50 i 3.—
1 „ dober Acetylen-lampasz „ „	K 6.50 i 2.70
1 pár doberi pedalov „ „	K 5.— i 2.70
1 falat dober biciklinski lanc „ „	K 5.— i 2.80
1 „ angluszko szedlo „ „	K 6.50 i 3.60
1 „ szlobodno bezecsi i znotrashnjo vezanje	K 14.50
1 kgr. Calcium-Carbid 8.15 veliko „ „	K —.50

Prve vrszti „SINGER“ svelne masine

imenitne
THE ROYAL
grammofone

en grosz, po fabricskoj ceni i brezi vszega zdigavanja cene na meszecsne 8—10 kor. rate. Na 6 let sze dobro sztoji

LÁNG JAKAB I SZIN
biciklnov, svelnis masinov i grammofonov trzsec
BUDAPEST, VIII., Jűzsef-kűrűt 41. No.

Filialni sztacuni:

VI., Andrassy-ut 55., Baross-tűr 3. i Margit-kűrűt 6.

Nasz cűnik sz 1300 kepdmű zaman i brezi postnane.

Vu poszehen szpomin poszesztnikom vinogradov i szadovnjakov!

OSI

sz **Forhinom** sprickate
sz Prahom kofernoga svepla prahszite i
sz **Bagolom** kolete mol
grozdja :

I - menje szkrbi
II - menje dela
III - menje sztroskov

ar FORHIN je dosztakrat po boljshano bordo-szko mesanje i vsze povszedi z najvekszov dovolnosztjov ga nuceajo.

FORHIN

ne ma szaca, vu vodi sze vesaszi otopi i gvusno prepravlja peronosporo. Glavni njegovo del kuferni galie, tak sze zgrabi, da pri kakste velkoj roszi sze lahko zs njim spricka. Njegov nuce velko prisparanje dela i penez-kase, ar je materija gotova.

Celi pov sze szamo te zadobi, esi proti roszi meonatoj i peronospori grozleka prahsimo sz prahom kufrenoga szvepla i esi ga kupimo, najbo orban fabrike, ar doszta faliesnoga je vu trzstvi.

Najvekszi szovraznik roza je mol, szteri vu najszlednjik letah prevees pregvusno szredsztvo, stero mola pravlja i zdaj szmo naisli na szlednje gvusno prepravi. To szredsztvo je **BAGOL,** steromi predjen tao je nikotni.

Verti szadovnjakov szamo teda do vszivali szvoj trud, esi szledeese dela, stere csuvajo szad, do nuceali:

Opasz za kuke za zgrabljenje vszeh szko. dljivih kuk.

Lauril kelje za gosance, najbolje gvusno proti zimszkomi pednjari.

Lauril karbolineum zimszko csuvanje poti krvavoj, listnoj i stitnoj vusi, zvuntoga proti vanam i bradejicam.

Laurina (Laurilgyanta oli seifa), proti krvavoj, listnoj i stitnoj vusi proti boli lista pednjari egrasa, proti metuli, koszmete, szrseni listza, proti szrseni listlja okajenih perotih, proti szrseni grusek pavocsine, proti zimszkomi pednjari, proti pavocsinszkomi moli, prati metuli prszanszkomi i vunatnomi i T. d. letesnjem csuvanje proti vusam pomaranze, citrone, olive i stitneh.

Lauril voszk za ceplenje i Query-raffia, najbolje, najbolje gvusno i najbolje szparljivo szvedszto za ceplenje.

Lauril mazalo za drevje za mazanje szkorje i rane.

Ichneumin, mocsno koncektirano szredsztvo za szprickanje szlabih rasztlin, vu ogracsekah korin, vu ogracsekah zimszkih i pri korinah vu hisi.

Nikotin Quassio-extrakt proti kosmeti, szrseni listlja vu solah drevja i vu vekszih ogracsekah.

California-szka tekocsina (tekocsina szvepleno-vapnaszto szolnato) proti fuzidadium, proti grbanji listlja breszkvi, proti ranam, proti roszi melnatoj, proti amerikanszkoj roszi melnatoj i. t. d. proti belegom szada i proti vszoz szkodlj i voj sztvari do zdaj za najboljsze szpoznano szredsztvo.

Pampil jesztvina, stera gvusno prepravi szrsene, veselake, razloesne muhe, mole i metule.

Topomor szredsztvo proti podganom, misam i drugoj kvarnoj sztvari.

Od vszeh tob del da pisanje kazanje i naprejpszek zaman i brezi postnine

FORHIN fabrika materije za sprickanje, Budapest, 56,

V., Váci körút 46/N. 1 vszi nasztavleni po krajinah.